

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Megjelenik minden hó 1-én.

<p>Kiadja : a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya.</p>	<p>Szerkeszti : a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal : BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 ft, fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 ft, nyolczad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számíttatik.</p>
---	--	---	---

Jelentése Follmann Alajos budapesti tűzoltó-főparancsnoknak az 1878-dik évben Párisba tett utazása alkalmával a tűzoltás terén szerzett tapasztalatairól.

Rendszerint csalódásoknak van kitéve az, ki a hazáján kívüli államok intézkedéseit könyvekből tanulmány tárgyává tevén, bővebb, hogy úgy mondjam, gyakorlati tapasztalatok szerzése szempontjából, azokat a helyszínen teszi tapasztalati tanulmányainak tárgyává, mert, miként utazóknál is csaknem szokásos szójárásként mindennap s mindenhol hallható — vagy többet várt a tanulmányozó, vagy a valóság messze túlhaladja, vagy nagyságában, vagy terjedelemben az általa olvasottak fogalmát. Az elmondottak azonban nem képezik még a csalódások legkellemetlenebbikét. Van ezeknél egy sokkal keserűbb csalódás és ez az, midőn a tanulmány tárgyának felügyeletével megbízottak sötétben látó tulbuzgósága, elfogultsága vagy éppen korlátoltsága, vagy akadályt gördít a kitűzött cél elérése elé, vagy éppen lehetetlenné teszi azt.

A csalódások mindezen nemében részesültem az elmondottakkal ellenkező sorrendben! . .

Nagy reményekkel és elhatározott szándékkal fölfegyverkezve hagytam el 1878-dik évi július 30-án a fővárost és hazámat, sietve a világ metropolitájába, hogy ott minden nagynak és nemesnek gazdagon ömlő forrásaiból minél előbb merithessem tapasztalataimat, melyekkel majdan megrakodva a fővárosi s ezáltal a vidéki tűzoltó intézmények fejlesztéséhez az ez uton szerzett dús tapasztalataimmal járulhassak.

Hogy pedig semmi meg ne akaszthasson kitűzött kutatásaimban, nemcsak, hogy, mint rendes utashoz illik, a szükséges podgyászon kívül utilevéllal elláttam magam hanem fölöslegként még a főváros polgármesterétől is kértem Páris és London városok hatóságához intézett nyilt megkeresést, és elismeréssel legyen mondva, Kammermayer

Károly kir. tanácsos és polgármester ur Ó Nga szives örömmel szolgáltatta ki a következő nyilt levelet :

»1587. elnöki szám 1878. T. Follmann Alajos ur mint a fővárosi tűzoltóság h. főparancsnoka, ismereteinek gyarapítása céljából úgy Páris, mint London városának, tűzoltási és biztonsági intézkedéseit tanulmányozni óhajtván, hivatalos tisztelettel fölkérem az illető hatóságokat és testületeket, miszerint nevezett tűzoltó parancsnoknak a szükséges fölvilágosításokat nyujtani, őt eljárásában támogatni és a kívánt adatok gyűjtése körül neki segédkezet nyujtani méltóztassanak.

Midőn tehát t. Follmann Alajos h. tűzoltósági főparancsnok urat a t. cz. hatóságok és testületek szives figyelmébe ajánlom, egyuttal a főváros részéről viszont szolgálatomat följajánlani kedves kötelességemnek tartom. Kelt Budapesten, 1878. július 16-án. Kammermayer Károly, a kir. tanácsos, polgármester.«

Ezen levél egyuttal meghasított lapon francia szövegben is meg volt írva és a főváros pecsétjével ellátva. Mindenesetre oly okmány, melyet legalább a művelt világban respektálni szoknak.

Negyven órai utazás után aug. 1-én megérkezvén a »nagy nemzet« még nagyobb fővárosába, legelső gondjaim közé tartozott a szükséges tudakozódásokat megtenni, hogy az ez uton beszerzett utmutatások nyomán kitűzött munkámhoz kezdhessek.

Mindenek előtt tehát elmentem a tűzoltóság főparancsnokságához (Rue de Palais 9. sz.) a hol is a napos századostól — ki valóban nemcsak a francziák, hanem a mi fogalmaink szerint is szives katona volt — arról értesültem, hogy vasárnap lévén, az ezredes — ki egyedül van a szükséges engedély megadására fölhatalmazva — a zöldben mulat, a tábornok, tűzoltó dandárparancsnok pedig fürdőben időzik. E napon tehát éppen mihez sem juthattam!!!

A réa következő napon ismét megjelentem az alkalmas órában a laktanyán és akkor szerencsés is voltam a tűzoltó-ezredest szinről szinre láthatni. Azt hittem, hogy

azon nagyon is híresztelt rokonszenvenben fog részeltetni, melylyel — legalább miként lapjaink és egyes francia-adorateurök kürtölik — a francziák a magyarok iránt viseltetnek. — Mindebből azonban nem lett semmi. — Ezredes ur megnézett, meg is hallgatott, Budapest főváros nagyrabecsült polgármesterének levelét el is olvasta, de egyáltalában nem látszott indítatva érezni magát arra, hogy kérelmemnek helyt adjon. Hideg udvariassággal kijelentette, miszerint, habár hatalmában állana a szükséges intézkedéseket megtenni, mindazonáltal jobbnak látja, ha a szükséges engedélyt a katonai térparancsnokságnál eszközölném ki.

Ezen jó urat úgy látszik, hogy még akkor sem hagyta el 1870-ik évben szerzett gyanakvása és valószínűleg »prussien« spionnak nézett, a ki már most mindent ki akar kémlelni. Pedig ünnepélyesen kijelentem, hogy még francia fogalom szerint is elég tisztességesen voltam öltözve. Vagy pedig a »nagy nemzet« nymbusának megóvása szempontjából meg akarta akadályozni, hogy valahogy meg ne láthassam gyarló felszereléseiket, vagy ne lehessen szemlélője nagyon is selejtes tüzoltási gyakorlataik egyikének.

Ha ez utóbbi volt célja, nagyon csalódott, midőn azt hitte, hogy ezen korlát felállításával szívósságomat megtörheti kitűzött célom elérésében.

Az ezredessel lett találkozásomat követő napon tehát vettem magamnak a fáradságot és bátorságot és elmentem a térparancsnoksághoz, a hol is mindenekelőtt egy az előszobában foglalatzkodó segédtsiztnek kelle bemutatni magamat, nemcsak, hanem töről hegyre elmondani járásomat egész részleteességében. Még ekkor nem volt jelen a térparancsnok.

Vallatásom befejezéséhez közel megjelent a térparancsnok s miután segédtsiztjének terjedelmes jelentését vevé s miután Budapest főváros érdemes polgármesterének ajánló levelét átadtam, kijelenté, miszerint szóbeli kérvényemet Páris városa katonai kormányzója elé fogja terjeszteni s az eredményről írásban értesítend.

Nem is hittem már ezután mást, minthogy ajánló levelem kevésbé elfogult ember kezei közé fog jutni s a szükséges engedély okvetlenül meg fog adatni. Reményekkel telten tértem lakásomra, várva az el nem maradható engedélyt.

Soká nem kellett várnom!.. Még az nap délután megjelent a szállodában, hol laktam, egy katona — ha jól emlékszem a gárdától — és levelet kézbesített, melynek következő tartalma volt:

Katonai kormányzóság Párisban. Páris, 1878. évi augusztus 6-án. 2783. sz. Uram! Van szerencsém Önnek azon iratot visszaszármaztatni, melyet Ön tegnap nálam visszahagyott, mely nem elégséges az Ön kívánságának igazolására.

Szükséges, hogy Ön kívánságát írásban fejezze ki, a melyben határozottan kitüntesse, mit van szándéka Párisban tanulmányozni, ezen iratot czimezze Ön Páris főkormányzó urához (Place Vendome 9. sz.) egyuttal igazolja Ön minőségét és címét.

Engedje meg Uram, hogy kiváló tiszteletemről biztosítsam. A tábornok térparancsnok Párisban. Perrati.

Ez volt első és legnagyobb csalódásom!!!

Valóban szégyeltem magam önmagam előtt, midőn ismerve a francia hatóságok előzékenységét még a császárság idejéből, most a köztársaság hetedik évében ilyen czopfot kelle megismernem. Ha ez velem Berlinben, vagy Szt.-Pétervárott történik, igen természetesnek fogom találni, mert hiszen egyik helyen a szocziál demokraták, másik helyen a nihilizmus háborgatja az officiozusok különben is megzavart álmát. De a szabad köztársaság államában, a a világ székvárosában? Ez mégis csak sok!!!

A felindulás első pillanataiban alig tudtam mit tevő legyek? Ezen elbánás fölötti valóságos véleményemnek adjak-e kifejezést a nyilvánosság terén, vagy személyesen mondjam meg térparancsnok urnak eljárásuk fölötti véleményemet. Mindkettőnk szerencséjére a francia nép sokkal lovagiasabb, semhogy egyesek korlátoltságát a nemzetnek lehetne bűnül felróni, annyival kevésbé, mert míg egyrészt a nép részéről a legnagyobb udvariasság, előzékenység, valóságos részvét és a legnagyobb szívéllyesség jelentkezett, másrészt panaszomra egyvéleményü elitélést nyert a tüzoltó-ezred parancsnokságának és a térparancsnokságnak általam most elmondott, mivel sem indokolt eljárása. Felhagytam tehát a gondolattal, hogy magamnak elégtételt vegyek és csakis itt és most terjesztem elő, hogy bajtársaimnak fogalmuk legyen a nehézségekről, melyekkel megbirkóznom kellett.

Egyenes uton nem juthatván kitűzött célomhoz, t. i. a párisi tüzoltó intézmény megismeréséhez, egyéb módokhoz kelle nyulnom tervem kivételére, mi hála istennek, hogy Párisban is vannak emberek, még pedig derék és értelmes emberek, kik a vaskalaposak ellenére is megszerzik az alkalmat, hogy az ember becsületes szándékát megvalósítsa, — teljesen sikerült is. Ha mindazonáltal a párisi tüzoltó-intézményről nem adhatok oly kimerítő jelentést, miként az részemről tervezve volt, a fent elmondottaknak tulajdonítható; de azok után, a mit a többször érintett intézetről elmondandó leszek, nem lesz oka bajtársaimnak bánkódni a felett, miről fölvilágosítást adni nem vagyok képes, mert azok tisztán tüzoltói szempontból tekintve épen mi érdekléssel sem bírnak.

A párisi tüzoltóság egy tábornok, dandár-parancsnok fővezénylete alatt két ezredből képezett dandárból áll, mely létszámát a sorhadból egészíti ki.

Legénysége már több esztendő óta a hadseregben szol-

gálván, kitünő elemet képez, melyből igen csekély fáradsággal és értelemmel a tűzoltás valóságos technikájáról a világ legelső tűzoltótestetét lehetne létesíteni. Az egyes egyének izmos, erős férfiak, kik az ujonczéretlenséget magukról rég lerázva, kellő testmozgékonyssággal, ügyességgel és értelemmel bírnak és egyetlen kitünő részét képezik a párisi tűzoltóságnak, mely félszeg kiképzetése mellett is igen dicséretes alkalmazhatóságot fejt ki a tűzoltásnál. Nem mondhatni ezt tisztjeikről, kik igen derék tiszteletré méltó katonák lehetnek és a katonai tudományokban kitünő jártassággal bírhatnak, sőt a fegyelem szigorú kezelői lehetnek, de mindamellett, hogy szolgálati utasításukat kitünően tudják s a tűzrendészeti szabályokat jelesen ismerik, nem tűzoltók, bennök a valóságos tűzoltó technikai képzettsége hiányozván, azon odaadás, amit épen a tűzoltás mestersége kiváló mérvben igényel fel nem található.

A legénység a város területén fekvő 12 laktanyában van elhelyezve és minden 24 órában váltakozó 52 őrtanyát és több kisebb expositurát lát el. Az őrtanyák rendszerint a rendőr-őrtanyákkal egy házban, vagy ha nem, a legközelebbi szomszédságba vannak helyezve, egyenlőtlen számú legénységi létszámmal. Távirati értesítéseit a rendőrségtől kapja. Persze, hogy ott nem olyan viszony uralkodik a rendőrség és a tűzoltóság közt, mint nálunk. Ott nagyon ismerik a szolgálatot és a szolgálat ott nem engedi meg az önhatalmasságot és önkénykedést. A tűzoltó őrtanyák épen miről sem ismerhetők fel. Nincs figyelő ór. Nincs felirat. Csupán az őrszoba ablakjának oldalán látható egy csengőhuzó, mely mellett a falra van írva fekete festett betűkkel: »itt lehet tüzet jelezni.«

Az őrségek igen ritkán vannak egyébbel ellátva, mint egy teljesen felszerelt és csak emberek által vonatható ugynevezett párisi mozdonyfecskendővel.

A nagyobb és egyáltalában lóval vonandó gépek, vízfordók, szerkocsik, stb. a laktanyákban vannak elhelyezve, a hol egyuttal a fogatok is tartatnak.

A legénység egyenruházata és személyes felszerelése áll: egészen rézből készült *sisakból*, mely, eltekintve azon hátrányától, hogy ércből, tehát jó melegvezetőből van készülve, mi által lehetetlenné teszi a tartózkodást nagy forróságban, különben pedig kellő ellenállási képességgel sem bír, tulmagas taréja miatt rendkívül akadályozza a mozgást szűk, különösen pedig alacsony helyiségekben és szűk nyílásokon;

sötétkék posztóból készült, egy sor gombbal ellátott szűk *ujjas mellényből*, mely csipőig ér és alsó végén egy széles kenderővvel van a testhez szorítva. Azt hiszem nem kell magyarázni a szűk ruha hátrányait a mászásnál, valamint a tűzoltásnál. Elég legyen jelölnöm, hogy a szűk ruha míg egy részt nem engedi az izomerő kellő kifejtését, másrészt mászás v. munka közben idő előtt kifárasztja az

izmokat és lehetetlenné teszi különösen a tűzoltásnál azon fontos körülményt, hogy megmentett apróbb tárgyakat ruhájába elhelyezhessen;

télen sötétkék posztóból, nyáron a mienkéhez hasonló csinvat vászon *nadrágból* (pantalon), mely a felső lábszáraknál tulságig bő lévén különös alakot nyújt a tűzoltóknak. Ugy látszik, hogy a nadrágoknak különösen nagy és mélyre készített zsebjei képezik a tűzoltó kézi rakományait. Saját egyenruházatainkból tudjuk, mennyire nem gyakorlati ruha a pantalon tűzoltásnál s hogy mi mégis viseljük, csakis az egyes tagok lábbelije különféleségének tulajdonítható;

rövidszáru *csizmákból*;

11 cm. széles és két szíjjal csatolható *kenderővből*, melynek bal oldalán rövid hengeralakban összecsavart mászkötél van felakasztva. Ezen övön nincs sem zárkapocs, sem az anyyira és minden alkalommal szükséges kézi csákány, szivacstáska helyett tölténytáska. Ha ezen övek hasznát akarná tudni valaki, valóban nem tudnék felvilágosítást adni, s azt hiszem hogy a párisi tűzoltók azon öv nélkül, hiányozván azokon épen a legszükségesebb alkatrész, épen úgy ellebetnének mint azzal;

borjubőrből készült s a háton viselt *tarisznyából* (borju), hogy ez miről jó az állandósított helyőrség tulajdonságával bíró tűzoltóságnál, valóban megmondani nem tudnám, ha nem tudnám, hogy a párisi tűzoltóság adandó alkalommal a véderő kiegészítő részét képezi;

végül *szuronyos fegyver*, melyet a legénység az őrségekre is magával hord, tűzoltásnál azonban valamint színházi őrségeknél otthon hagy.

Áttérve a tűzoltásnál alkalmazott gépek és szerekre, ezek általánosságban véve sem nem elégségesek, sem nem alkalmasak a tűz sikeres oltására, nem pedig részint elképzelhetlen nehézségük, részint egyéb hiányaik miatt.

Igy a gőzfecskendők (mert néhány ilyen is bírnak) azon, az 1871. évi tűzoltószerek kiállításáról nálunk is ismert tulságos sok aprólékos alkatrészekkel és elképzelhetlen complicált szerkezettel bíró gépek, melyeknek gyarló működésükön kívül azon hátránya is meg van, hogy működése kezdetén annyi gőzt veszít, hogy csak alig képes működni és a gőzt működése közben kell elégségig emelni.

A lófogattal ellátott mozdony-fecskendő és vízfordókocsik teljesen fából készítvék irtóztató nehéz dimenziókban tartott rámák és kerekkel.

Ugy a kicsi mint a nagy fecskendők gépezete ódon-szerű kiállítású fedett és igen nehezen hozzáférhető szelentyükkel.

Létráik mult századbeli eszközök, melyek a nálunk is használatban lévő újabb szerkezetű mászó-eszközök mellett figyelembe sem jöhetnek. Toló-létráik nehézkesek és sok ember erejét igénylők. Mászó-létráik két karuak, ösz-

szehajthatók. Dúgó létráik némi hasonlatossággal bírnak a mienkkel.

A vizes hordók szinte fából készülék, fából készült kisebb káddal és egyéb bontó eszközökkel felszerelve, Teljesen hasonlítanak nálunk a vidéken használatban levő lajtokhoz.

Apróbb szerek között találtam egy nemét a vászon-gátaknak, mely úgy van vasrámára vászonból készítve, hogy alakjával a csatornák belüregét elzárva, a csatornában tova haladó folyadék felfogatik. Ezen szer gyakorlatiasságáról nem szólhatok, miután azt valóságos alkalmazásban nem láttam.

A párisi tűzoltóság gyakorlatait leginkább a katonai gyakorlatok képezik. Speciális tűzoltósági gyakorlatuk hetenkint legfeljebb egyszer van.

Azon időben, midőn én tanuja voltam a gyakorlatnak, az egy szerdai napon 7—9 óra közt tartatott a rue blanche 24. sz. alatt levő laktanya udvarán, a hol a gyakorlatok rendszerint tartatni szoktak. A gyakorlatok főképen a gépek fel- és leszerelésében összpontosultak. Kevesebbet foglalkoztak a mászó szerekkel. Ugró ponyvát, mentő zsákot és párkánylétrát nem is láttam. A kötélen való ereszkedés pedig úgy látszik, hogy az előttük ismeretlen dolgok közé tartozik.

Elméleti oktatásokban mint minden katona az előirt mértékben részerülnek, itt is nagyobb részét képezvén a tisztán katonai oktatás.

A tiszték és legénység fizetését csekély részben javított katonai zsold képezik.

Szolgálatuk egy tekintélyes részét a színházi és egyéb időleges őrsegek képezik.

Ha az elmondottak után csodálkozik az ember a fölött, miként lehetséges az, hogy a világ első fővárosában a tűzoltási viszonyok ily kezdetleges állapotban vannak annak van alapja, mindaddig, mig nem egyéb viszonyokban fölleli a francziák azon megátalkodottságát, hogy büszkék a külföldtől tanulni, vagy épen valamit a külföldtől, hacsak mintának is beszerezni, még ha az sokkal jobb és czélszerűbb is a náluk divóknál v. készülteknél.

Ez vala második csalódásom, mert nem mertem fölteni azt, miről személyesen meggyőződve levék.

(Folytatása következik.)

Tűzrendészeti törvényjavaslat.

Dr. Lindner Gusztáv központi választmányi tag által az 1876. évi aradi orsz. közgyűlésnek bemutatott s e közgyűlés megbízásából a közp. választmány által átdolgozott s az 1878. évi iglói orsz. közgyűlés határozata alapján a nmlgu m. k. belügyminiszteriumhoz felterjesztett törvényjavaslat tervezetének kinyomatását az orsz. szövetség pénz-

tári állása eddigelé meg nem engedvén, az aradi orsz. közgyűlés határozatának, mely szerint e tervezet a tagegyletekkel közöltetni rendeltetett — teszünk ezuttal eleget, midőn a tervezetet a tagegyletekkel megismertetjük, a mint következik :

I.

Általános határozatok.

1. §. A tűzrendészet a községi előljáróság illetékéhez tartozik (1871. évi XVIII. t.-cz. 22. §. 9. pont).

2. §. A tűzrendészet czélszerűbb s biztosabb keresztvitelének tekintetéből a községi előljáróság, főleg nagyobb községekben, a község egyes részeire külön biztosokat rendelhet ki, kik utasításokkal ellátandók.

3. §. A büntető törvény ide vonatkozó szabványai, továbbá azon közigazgatási rendeletek, melyek által tűzveszélyt okozó cselekmények vagy mulasztások tiltatnak, vagy könnyen gyuló anyagok kezelésére és raktározására nézve óvintézkedések tételnek, végre az építkezési rendészet ide vonatkozó szabványai e törvény által érintetlenül hagyatnak.

II.

Előző óvintézkedések.

4. §. A községi előljárónak — polgármester, rendőrfőnök — kötelessége kellően intézkedni, hogy mindaz, mi tűzvészt okozhat, lehetőleg mellőztessék.

5. §. Oly cselekményeket, melyek a helyi viszonyok szerint könnyen tűzvészt idézhetnének elő — p. o. nagy széna- vagy szalmakészletek felhalmozása az épületek körül — és melyek a fennálló törvények s közigazgatási rendeletek által különben tiltva nincsenek, az előljáróságnak jogában áll esetről-esetre kibocsátandó szabályrendeletek által eltiltani.

6. §. A tűzvészt okozható tiltott cselekmények vagy mulasztások azonnal meggátolandók s a mennyiben azoknak elbirálása a községi előljáróságnak illetékébe nem esnék, azok iránt a felsőbb hatóságnak azonnal jelentés teendő.

7. §. A tűzvész kitörése s fejlődése ellen legbiztosabb lévén a jó s szilárd építkezés, addig is, mig eziránt törvény vagy közigazgatási szabályzat rendelkeznék, a község által építkezési szabályzat alkotandó.

8. §. A kémények, kürtők s általában a füst elvezetésére szolgáló csövek szilárdan építendőek s tisztán tartandók.

9. §. A községi előljáróság a helyi viszonyoknak megfelelően szabályrendeletileg határozza meg: a kémények, kürtők és füstvezetők évente hányszor tisztitassanak.

Általában e tisztítás télen minden két hónapban egyszer, nagyobb tüzeléseknél s gyárakban többször, szükség esetében hetenkint foganatosítandó.

10. §. Ezen munkának biztosítása végett a község előljáróságának kötelessége egy kéménytisztítóval szerződni s a díj iránt vele megállapodni, mindamellert minden

háztulajdonosnak jogában áll más kéménytisztító szolgálatait igénybe venni s díjai iránt vele külön egyezni.

11. §. Minden, legalább harmincz házból álló község köteles közkölségen egy tűzört felállítani, ha csak a lakosok előnyösebbnek nem tartják azt személyesen elvállalni s ellátni.

12. §. Hogy a csavargók által történhető tűzveszélyeknek lehetőleg gát vettessék, ezek szigorú felügyelet alatt tartandók s úgy a község, mint megyei hatóság rendőrközegei által letartóztatandók.

13. §. Tűzrendészeti tekintetben a háztulajdonos lakóiért, a családfő családja tagjaiért, a gazda cselédjeiért, a munkaadó munkásaiért felelős.

14. §. A községi előljáróság saját kiküldötte által a netán létező tűzoltóságnak közreműködtével többször, de legkevesebb kétszer egy évben, tavasz és ősszel általános vizsgát tart; a tűzveszélyes bajok elbáritását, szükség esetében az illetőnek költségére, elrendeli s eszközli, a háztulajdonosok által tartatni kötelezett oltószerek, vízkészlet megletétét s jókarban tartását, a kémények tiszta voltát ellenőrzi. — Eljárásáról külön jegyzőkönyvet vezet, melyet időszankonkint a felsőbb közigazgatási közeg megtekint.

III.

Tűzjelzés.

15. §. Ki a községben kitört tüzet vagy tűzveszélyt észre vesz, köteles azt köztudomásra hozni.

A más községben észlelt tűzveszélyt pedig tartózkodás-helye községi előljárójának jelenteni.

16. §. A községi előljáróság köteles kellően intézkedni, hogy egy tűzvész kitörése úgy helyben, mint a szomszéd községben lehető gyorsan tudattassék, utóbbi esetben lehetőség szerint lovas tűzjelentők lévén kiküldendők.

17. §. A tűzriadó a helybeli viszonyok szerint rendezendő.

Ott, hol harang van, legcélszerűbb a harangkongatás.

18. §. Minden alkalmas egyén köteles a község területén ingyen, a szomszéd községbe mérsékelt díj mellett magát tűzjelzésre alkalmaztatni.

19. §. A törvény különös oltalma alá helyezett tűzjelző-távírdák szándékos megrongálása a büntető törvény szerint büntetetik meg.

IV.

Tűzoltás.

A) Tűzoltási rendszabály.

20. §. Minden községi képviselő, a netán létező tűzoltóság parancsnokságának meghallgatása mellett, tűzoltó rendszabályt alkot, mely tűzvész esetében az egyeseknek teendőit a helyi viszonyoknak megfelelően rendezi.

Magától értetődik, hogy ezen rendszabálynak semmi e törvénybe ütközőt tartalmaznia nem szabad, s életbelép-

tetése előtt a felsőbb közigazgatási hatóságnak felterjesztendő.

B) Tűzoltói kötelezettség.

21. §. A községnek minden lakosa a községi előljáróság vagy a kirendelt tűzrendőrség felhívására tűzvész esetében köteles az annak elfojtására tőle kívánt s tehetségeinek megfelelő személyes szolgálatot és pedig a község területén ingyen teljesíteni, különbeni bírság, esetleg letartóztatás terhe mellett.

22. §. Az igavonó marhák hámos lovak tulajdonosai, birtokosai, tűzvész esetében felszólításra fogataikkal segídezni tartoznak, különbeni bírság mellett.

23. §. Tűzeset gyanus eseteiben minden építmény birtokosa a tűzrendőrségnek a tényálladék megállapíthatása céljából köteles az illető helyiséget megnyitni, esetleg az alkalmazandó nyers erőt tünni.

24. §. Minden telek vagy építmény birtokosa, akár van az művelve, akár nincs, belekapott legyen a tűz vagy nem, nemkülönb a magánkutak vagy vízfogó helyeknek birtokosai a tűzrendőrség, illetve tűzoltóparancsnokság felhívására, a helyiségeket megnyitni s a víz felhasználását tünni tartoznak.

A tűzoltás, vagy a tűz tovább terjedésének meggátálása céljából, telkeken vagy épületeken okozott kár, ha az a tűzrendőrség parancsára történt, s nem lenne biztosítva, azon község köztulajdonából térítendő meg, melynek területén a vész volt.

25. §. Éjjeli tüzeset alkalmával a vész színhelyéhez vezető utcák ablakai kivilágítandók, vagy egy biztos égő lámpa függesztendő az ut kivilágítására alkalmas helyen.

26. §. Minden házi gazda köteles tűzvész esetében a tűzoltó-szereket készen tartani, s a szükséges óvintézkedéseket megtenni.

27. §. A tíz kilométer távolságon belül fekvő szomszéd községek, egyik vagy másik községben kitört tűzvész esetében, különös felhívás nélkül kölcsönösen segílyt nyújtani kötelesek.

C) Tűzoltó-szerek.

28. §. Minden, legalább ötven házból álló község köteles következő tűzoltó-szereket beszerezni s azokat biztos, e célra készült helyen jó karban fenntartani:

1. Egy szívó fecskendőt, legalább 10 centimeter átmérőjü henger s 60 meternyi tömlővel;
  2. egy vízi kocsit hordó vagy káddal;
  3. két tüzlétrát;
  4. két csákányt;
  5. két tűzhorgot;
  6. két fejszét;
  7. négy vasvillát.
29. §. Kisebb községek, valamint nagyobb építmények

birtokosai targonca-, vagy puttony-fecskendők tartására köteleztetnek.

30. §. Minden ház ellátandó a kellő tűzoltó-szerrel, melynek mennyiségét s minőségét, a helyi viszonyoknak megfelelően a helyi tűzoltó-szabvány állapítja meg, s azoknak meg- és mibenléte a tűzszemle alkalmával (14. §.) ellenőriztetik.

31. §. A községek részéről a 28-ik §. értelmében beszerzendő szívó-fecskendők a magyar országos egységes csavarral látandók el. — A létező fecskendők ezen törvény életbeléptétől számítandó egy év alatt, ha hengerüregük 10 vagy több centimetryi, a magyar országos egységi csavarra idomítandók át.

D) Tűzoltóság.

32. §. Minden községben, hol önkényes tűzoltóság nem létezik, e törvény életbeléptétől hat hónap alatt a lakosok legalább hat és legfeljebb nyolcz százötvennek megfelelő számú tűzoltóság alakítandó.

33. §. Az ekként alakítandó tűzoltóság részére szolgálati szabályok alkotandók, melyek a felsőbb közigazgatási hatóságnak életbeléptetésük előtt jóváhagyás végett felterjesztendők.

34. §. Mindenütt, hol a jelen törvény által meghatározott legkisebb számban a tűzoltóságra alkalmas egyének önkényt jelentkeznek, önkényes tűzoltóság alakítandó.

35. §. A szükséges szerelvények, ha önkényes adományokból azok beszerzése nem eszközölhető, ez közköltsegen teljesítendő.

36. §. A tűzoltó szolgálatban tűzrendőrnek tekintendő, az önkényes tűzoltóság azonban független a községi előljáróságtól s ehhez viszonyát alapszabályai állapítják meg.

37. §. A vész színhelyén a tűzoltó-parancsnok technikai tekintetben függetlenül intézkedik, de intézkedéseiről az előljáróságnak felelős.

38. §. A segélyt nyújtó szomszéd községbeli tűzoltóság a vész helyén székülő tűzoltó-parancsnokság alatt áll.

39. §. A tűzoltó jogosult, sőt szolgálatban köteles ebbeli minőségét feltüntető jelvényt viselni, melyet más, nem tűzoltónak viselni, feltűzni, birság terhe alatt tiltatik.

40. §. A tűzvésznél magát kitüntetett tűzoltó jutalmazandó. A működés közben önhibáján kívül károsult, vagy szerencsétlenül járt tűzoltó a kár s munkaképtelenség mérvéhez illő, a községi pénztárból nyerendő segélyezésben részesíthető, mely az illető körülményeihez képest egyszer mindenkori kielégítés, vagy állandóan huzadó évi segélyösszegeből, teljes munkaképtelenség s vagyonhiány esetében pedig községi ápolás s ellátásból állhat.

E) A tűzoltó-ügy költségei.

41. §. A tűzoltóság felszerelése, különösen a tűzoltó-

szerek beszerzése, azoknak jó karban tartása, valamint a tűzoltó-ügy költségei a község vagyonát terhelik.

42. §. Minden községben a tűzoltó-szereknek elhelyezésére egy a község központján levő, könnyen hozzáférhető szellős száraz helyen, helyiség rendezendő be, melyet más célokra használni nem szabad, s mely mint ilyen, hogy mindenki által felismerhető legyen, mint szertár megjelölendő.

43. §. A tűzoltó-szerek, a tűzoltóság, valamint a víz szállítására szükségelt fogatok előállításából eredő költséget a község köteles viselni. A meghatározott s kirendelt fogatok tulajdonosai azonban a felhívásra fogataikat a fenti célra átengedni tartoznak. A kívülről segélyül jött tűzoltók s szereiknek visszaszállítása azon község terhe, melyben a tűzvész kitört.

F) Intézkedések a tűzvész tartama alatt s után.

44. §. A tűzoltás céljából a magántulajdonba szükségesnek mutakozó beavatkozások csak indokolt szükség esetében és akkor is a tűzoltóparancsnokság kívánatára s a községi előljáróság rendeletére engedhetők meg, a 24. §-ban biztosított kártérítés csak is a fenti feltételek mellett esett s okozottért illetvén a tulajdonost.

45. §. Ha a tűz eloltatott, a községi előljáró a szükséges tanúk és szakértők közreműködésével azonnal köteles a tűzvész okaira nézve, a legbehatóbb kutatást eszközölni, a tűzvész okát lehetőleg biztosan kikutatni, s figyelemmel lenni, nem történt-e oly cselekmény vagy mulasztás, mely a törvénybe ütközik, kit terhel az s végre a mentő intézkedések megfelelőek-e rendeltetésüknek.

46. §. Ha valaki iránt alapos gyanu támad, a büntető törvény által tiltott tett vagy vétség miatt, a jelentés az illetékes törvényszéknek azonnal beadandó.

A helyi szabályzatok elleni kihágásokat a községi előljáróság saját illetéki körében azonnal elintézi.

47. §. Az eszközölt vizsgálat eredményéről az észlelt hiányok megjelölésével a községi előljáróság 8 nap alatt a felsőbb közigazgatási hatóságnak jelentést tesz.

48. §. Valamely biztosított részére a kár mennyiségének igazolására szükségelt bizonyítvány csak akkor állítható ki, ha a vizsgálat által meg lett állapítva, hogy sem a büntető törvény értelmében büntetendő cselekmény vagy mulasztás, sem a helyi szabályzatok elleni kihágás vagy egyéb vétek a biztosítottat nem terheli.

(Vége következik.)

Tűz esetek.

A sebészeti kóroda égése Budapesten. Az üllőuton levő sebészeti kóroda padlásán dec. 21-én éjjel tűz ütött ki, mely az épület egész fedélzetét elhamvasztotta. A tűzoltóság a városházi toronyőr és a ferenczvárosi II.

sz. fiók-őrtelep részéről távirda által $\frac{3}{4}$ 12 órakor értesült a tüzről, mire az önkéntes és városi tüzoltóság összes dunabalszéli őrsei a hely színére siettek. Elsőnek a józsefvárosi III. őrség érkezett be, mely az első támadást a vízvezetési csövek közvetlen felhasználásával kezdte meg, mi azonban a kellő eredményre nem vezetett. Ez alatt a többi őrségek is oda érkezték, a kézi fecskendők rögtön szereltettek, úgy, hogy 5 perc alatt 6 kézi fecskendő működésben állott. A tűz terjedelmét csak az üllői utról lehetett észlelni, onnét az I. őrség egy futárja a gőzfecskendőért visszaküldetett, mely 12 óra 10 perczkor a hely színére érkezvén, szintén működésbe tétetett, főleg azért, mert a kézi fecskendőknek az erős hideg miatt folytonosan működésben kellvén tartatni, az által a légénység teljesen kimerült volna. Az első támadás a kis lépcsőn át a padlásra irányított, mert az épület kívülről sem tololétrával megközelíthető, sem pedig a kiszögellő párkányzatok miatt akasztó létrákkal megmászható nem volt, s különben is a tűz kiterjedésének meggátlásáról szó sem lehetett, mert a tüzoltóság megérkezésekor, dacára az ez alkalommal is kifejtett legnagyobb gyorsaságnak, a pala tetővel fedett erős falazatu 2 emeletes épület egész fedélzete belülről teljesen lángban állott. A sugárcsövek tehát a kis lépcsőn át vezettetek a padlásra, a hol épen beégés veszélye forgott fenn, s ezen kívül a fölépcső-házba nyíló felhuzó gépezet nyílásánál is, — hol a zsarátnak lehullásától kellett tartani — szintén egy sugárcső alkalmaztatott. Az épületben elhelyezett mintegy 80 beteg közül a II-ik emeleten lévők azonnal elszállítottak, míg az I. emeletben lévőket veszély nem fenyegetvén, ezek elszállítása szükségesnek nem mutatkozott. Fél órai működés után a tűz teljesen lokalizáltatott, de az eloltás mégis 3 órát vett igénybe. Az összes fecskendők a vízvezetékiből tápláltattak, s a kézi fecskendők is a 17 fok hideg dacára kitünően működtek, habár azok mind egyike 400 méter tömlővezetékén át nyomta a vizet a magasba. Czélszerűnek bizonyult ez esetben ismét a tömlőknek a lépcsőházban való felvezetése és pedig szabadon való felhuzás s nem a lépcsőkre fektetés által. Ez azonban csak oly épületeknél eszközölhető, hol a lépcsőház építkezése és a lépcsők összeköttetésének szilárd szerkezete azoknak több tömlő súlyával való megterhelhetését veszély nélkül megengedi. Az erős hideg, habár az oltási működést nem akadályozta is, mindazáltal sok veszélyeséget okozott a kiürítés után rögtön keményre fagyott számos tömlő összegöngyölésénél, mely műveletet csak azoknak egy e célra rakott máglya segítségével történt felolvasztása után lehetett eszközölni, s mind e mellett is nagy részét a hely színén kellett hagyni, hol azok a fűtő-helyiségben fölmelegítette, voltak csak összegöngyölhetők. Nagy mértékben akadályozta még a működést az is, hogy a betegápolók az I. emeletben levő, s egy általában nem veszélyeztetett betegeket is a tüzoltóság

tiltakozása dacára elszállították, mi által a tömlő-vezetéknek a lépcsőházban való gyors összeköttetése a sok lótas-futás folytán nem kis mértékben akadályoztatott. — A tűz keletkezése, a megejtett vizsgálat eredményéhez képest, a tető javításával foglalkozott bádogos-legény vigyázatlanságának tulajdonítandó. A kár körülbelül 10,000 frt.

Bönyön, Györmegyében, az ottani egyesület jelentése szerint, 1879. évben csak egy tüzeset fordult elő, július 5-én reggel 3 óra tájban a községi tizedes házának nádtetőzetén, mely tetőzet teljesen leégett ugyan, azonban a szomszédos 7—15 ölnyire fekvő faszindelyvel fedett épületek, a gyorsan megjelent tüzoltóság erélyes működése folytán, megmentettek. A teljes eloltás 3 órai időt igényelt. A tűz szándékos gyújtogatás folytán támadt, de a tettes kipuhatolása a leg-erélyesebb nyomozás dacára sem sikerült. A kár összesen 800 frtra rug.

Budapesten 1879. december hóban 1 nagy tűz, 1 tetőtűz, 1 istálló-, 4 szoba-, 1 bolt-, 1 pincze- és 12 kéménytűz volt, s ezenkívül egy baleset alkalmával, s így összesen 22 esetben vétetett a tüzoltóság működése igénybe. Az utóbb említett esetben egy a lánczhydról a Duna jegére leugrott nő hullájának kiemelése eszközöltetett, amidőn egy tüzoltó a hydról kötéllel leereszkedett s a hullát másik lebecsátott kötélre erősítette, melylyel az a hidra felhuzatott.

Kerületi szövetségek.

Nyilatkozat. A »Tüzoltó Közlöny« 2-ik számában megjelent a dunántúli kerületi tüzoltó-szövetség választmányának névsora, melyben nevem mint alelnöké van fel- emlitve. A nevezett szövetség Zalaegerszegen tartott közgyűlésén jelen levén, már akkor kijelentettem, hogy a választmányban semmiféle tisztséget el nem fogadok, sőt Szabó Károly elnök ur által hozzám mint alelnökhöz intézett levélre adott válaszómban is kinyilatkoztattam, hogy az alelnöki tisztséget el nem fogadom. Miután azonban a »Tüzoltó Közlöny« fentebb érintett közleménye, dacára ismételt nyilatkozatomnak, mindeddig helyreigazitva nem lett, kénytelen vagyok ez uttal újból kijelenteni, hogy a dunántúli kerületi tüzoltó-szövetség alelnöki tisztét el nem fogadtam. Hauzer György s. k., a győri önk. tüzoltó-egyesület főparancsnoka.

Egyleti tudósítások.

Az adonyi önk. tüzoltóegyesület január 24-én saját pénztára javára zártkörű bált rendez az adonyi nagy vendéglő termében.

A győri önk. tüzoltóegyesület parancsnokságának névsora. Főparancsnok: Hauzer György; alparancsnok: Dorner Antal; segéd-tisztek: Kara Ferencz és Kis Jenő;

mászó-osztály-parancsnok: Jordán Antal; oltó-osztály-parancsnok: Schöpf Sándor; védő-osztály-parancsnok: Pántz József; szertárnokok: Wölfel Gusztáv és König Frigyes; orvos Tóth Lajos. — Az egyesület működő tagjainak száma 168, E létszám 3 osztály és 6 szakaszba van beosztva. Egyegy szakasz 8 mászó, 16 szivattyus, és 4 védőből áll s rendelkezik egy fecskendő, s a hozzá tartozó létrák s egyéb mentő és bontó eszközökkel. A belvárosban két s mindegyik városban egy-egy szakasz székel.

A jánosházi önk. tűzoltóegylet választmányának névsora: tiszteletbeli elnök: gr. Erdődy Károly; elnök: Kossa Gusztáv; alelnök Nagy Pál; főparancsnok: Esső Sándor; alparancsnok: Goldmann Sándor; jegyző és segédtiszt: ifj. Császár György; pénztárnok: Csizik Károly; mászó-osztály-parancsnok: Salzberg Mór; szivattyus-osztály-parancsnok: Kohn Ernő; rendőr-oszt.-parancsnok: Nagy József; főszertárnok: Jáner György; alszertárnok: Burger Ferencz; egyleti orvosok: dr. Polatsék Márk és dr. Figuly György; választmányi tagok: Benyó István, Németh Ferencz, Salzberger Lipót, Polgár István, Spanring József, Mészáros Imre, Nagy János, Kovács János és Krausz Adolf.

Radván-királyfalvi önk. tűzoltóegylet. Radvánban a szomszédos Királyfalva községgel közösen Bárczy Károly jelenlegi főparancsnok buzgólkodása folytán önk. tűzoltóegylet alakult, mely eddigelé 36 tagból áll s egy 105 $\frac{m}{m}$ hengerátmérőjű 200 m. tömlővel felszerelt s egyseges csavarral bíró kétkerekű mozdony-fecskendővel rendelkezik. Az eddigi költségek a község által fedeztettek. E napokban tartja az egyesület közgyűlését, melynek eredményét annak idején közöljük.

A bönyi önkénytes tűzoltóegylet parancsnokságának névsora: Főparancsnok: Nagy Gedeon; alparancsnok: Falaky János; pénztárnok: Németh Mihály; egyleti jegyző: Takács Mihály; egyleti orvos: Löwinger Soma; szertárnok: Major Ignác; ellenőr: Hamar István. Az egyesület kebeléből 1879. évben botrányos magaviselet miatt kizárattak: Blum Manó, Gróf Károly és Roboz Ferencz működő tagok.

Budapesti önk. tűzoltóegylet alapszabályainak a m. k. belügyminisztérium által elrendelt korszerű módosítása ügyében vasárnap jan. 25-én d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart a belvárosi reáltanodában.

A budapest-fővárosi tűzoltóság február 1-én, tizévi fennállása alkalmából, polgári lövöldében jótékonyczélu tánczvizalmat tart, melynek tiszta jövedelme a tüznél szerencsétlenül járt beteg tagok segélyezésére, illetőleg gyógyítására fordittatik. — Az önkénytes tűzoltóegylet 10 éves tényleges működésének emlékét, mely folyó évi

január 9-ére esett, később fogja megünnepelni, mire az előkészületek már most folyamatban vannak.

Vegyes közlemények.

Kitüntetések. Ő cs. és ap. kir. Felsege — a hivatalos lap szerint — Hirschler Miksa dombori lakos és faterkedőnek a kottorii vizáradás és tűzvész alkalmával emberélet és vagyonmentés körül tett jeles szolgálataiért a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét adományozta, s egyuttal megengedte, hogy Hirschler Lipót és Jakab nevű testvéreinek hasonnemű működésükért legmagasabb elismerése nyilváníttassék.

Orsz. tűzoltó-statisztika. Idemellékelve veszik a t. egyesületek a pozsonyi közgyűlésre a lefolyt két évről összeállítandó statisztikai munkálat alapját képezendő kimutatás 2 példányát, melyre nézve a tűzoltóügy országos fejlődése érdekében felkérjük a t. bajtársakat, hogy ezen kimutatások pontos kitöltését és kellő időben beküldését hazafias kötelességüknek tekintsék; mert csak ez esetben leszünk képesek hazánk tűzoltási ügyének fejlődése és jelen állásáról egy rég érzett hiányt pótló munkálatot egybeállítani, melynek égető szükségét kétségbe vonni nem lehet. — Azon rovatokat, melyekhez az adatok a kitűzött időre összegyűjthetők, kérjük kitöltetlenül hagyatni, s csak a rendelkezésre álló adatok bejegyzése mellett kérjük a kimutatást a kitűzött időre okvetlenül beküldetni.

Az orsz. szövetség módosított alapszabályai a m. k. belügyminisztérium által megerősítettén, azok egy példányát idemellékeljük.

A magyar országos tűzoltó-szövetség közp. választmányja február 1-én vasárnap d. e. 11 órakor Budapesten a titkári irodában (Mária Valeria u. 4. sz.) Vas és Pozsony vármegyék tűzrendészeti szabályzatainak és egyéb sürgős ügyek tárgyalása végett rendkívüli ülést tart, melyre a választmány t. tagjai meghívotnak.

Hazai szakirodalom.

»A községi és gazdasági tűzoltás könyve.« Pályamű ifj. gróf Nádasdy Ferencz ur által kitűzött 20 darab arany jutalomra. Irták: Greszler Vilmos és Oláh Miklós. Budapest, 1879. Ára 50 kr. Kapható Vaucsó Gyulánál Budapest, Muzeum-körut 18.

Január hóban megjelenik: »Népszerű könyv a tűzoltásról.« Kisebb mezővárosi, falusi és pusztai lakosok részére. Irtá: gróf Kreith Béla. Ára népszerű kiállításban 70 kr., finom papíron 1 frt. — Megrendelések vagy előfizetési pénzek a szerzőhöz (Budapest, Lövész-utca 5. szám) küldendők.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Megjelenik minden hó 1-én.

<p>Kiadja : a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya.</p>	<p>Szerkeszti : a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal ; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt, fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 frt, nyolczad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számíttatik.</p>
---	--	--	---

Jelentése Follmann Alajos budapesti tűzoltó-főparancsnoknak az 1878-dik évben Párisba tett utazása alkalmával a tűzoltás terén szerzett tapasztalatairól.

(Folytatás és vége.)

A nélkül, hogy csak legkisebb utánzásra méltót lettem volna képes Páris város tűzoltó-intézményének tanulmányozásából följegyezni, mely vivmánykép volna tekinthető, meglehetős levertséggel fordultam az akkori időben Párisban volt kiállítás felé, remélve, hogy talán itt fogok oly tanulmányokra bukanni, melyek némileg kárpótolni fognak korábbi csalódásaimért. De mind hiába! Mintha csak levertségem előérzetét képezte volna annak, hogy itt nyerik csalódásaim befejezésüket.

A kiállított tűzoltószerekre általában azt kell megjegyezniem, hogy azok a lehető legcsekélyebb számban voltak képviselve, s leszámítva Shylsby amerikai és Shrand Mason & comp. és Merryweather & Sons londoni gyárczégek által kiállított gőzfeckendőket, alig voltak külföldiek által gépek vagy szerek kiállítva. A belföldiek közül is csak alig néhányan állítottak ki szereket, így Galibret M. A. gyáros (l. Boulevard Sebastopol 111. sz. a.) füst-készüléket; Letestu (l. rue du temple 118.) feckendő és egyéb szivattyugépeket és személyes ruházati és fölszerelési tárgyakat; Porcheron J. (Boulevard Magenta 79.) kisebb tűzfeckendőket és kertöntözőket; Charpentier Amadeus (rue garancier 7.) tűzjelzőkészülékeket és több kisebb vidéki gyárosok apróbb mentőeszközöket és egyéb apróságokat.

Nem érzem magam ezuttal hivatva a kiállított tűzoltószerek birálatába bocsátkozni és csakis egyes olyan tárgyak megemlítésére szorítkozom, a melyek különlegeségüknél fogva feltűntek, vagy a melyekkel az experimentatiót megkísérteni nem lenne épen haszontalan munka.

A megemlítendőik közül első helyre valónak tartok egy mentőeszközt, mely a nálunk divó mentőtömlőt telje-

sen használaton kívül helyezhetné. Ezen szer az emeleti ablak és a föld közt rézsutos irányban feszített kettős kötelelen járó páholyalaku, vas rámpára feszített négyszögű tartály, mely a mentő ablakon keresztbe fektetett rud közepén megerősített csiga és ezen futó kötél segítségével fölemeltek s lebecsáttatik. Ezen mentőeszköznek azon előnye van, hogy mig menetelésnél igen kevés helyet foglal el, kezelése aránytalanul könnyebb, kiállítási költsége jóval csekélyebb. Használhatósága különösen abban rejlik, hogy a mentendő, különösen beteg személyek nincsenek azon kinzásoknak kitéve, mint a mentőtömlőben, sőt apróbb törékeny tárgyak is sokkal biztosabban helyezhetők el, mint a mentőtömlőben.

Második helyen igen gyakorlati szerkezetűnek találtam egy vízfordó kocsit, mely szerkezetére nézve ugyan nem különbözik egyéb e nemű szerektől, fölönnye azonban abban rejlik, hogy a kocsi hátulján egy hengerrel ellátott kettős működésű szivókészlet van alkalmazva, melynek szelentyüi a henger aljában elhelyezvék, s a mely szivókészülék alsó nyílásához egy rendes ürtartalmu, mintegy két öl hosszú és szűrővel ellátott, a szükséghez mérten, meghosszabbítható szivótömlő van erősítve, felső, t. i. nyomó nyílását egy vörös rézből készült és a hordó üregébe hajló szilárd cső képezi. — Ezen készülék segítségével, a hordók minden mellékeszközök nélkül és gyorsan megtölthetők, akár folyamból vagy tóból, akár nyílt kutak vagy viztartókból történjék az.

Jól alkalmazható szernek találtam egy kis légzőgépet is, mely belső tüzeknél, a hol nem tulságos és fojtó a füst, igen jó eredménnyel használható lehet. Fő processusa azon physikai elvre van alapítva, mely szerint a föld közvetlen felületén a lég sokkal tisztább és sokkal kevésbé van gőzzel és füsttel keverve. — A gép fő alkatrészét egy mintegy egy hüvelyknyi, belülről csigarugóval kifeszített ruggyanta-cső képezi, mely oly hosszú, hogy felső végén az ember szájában van, alsó végével a láb talpáig ér, a hol egy ugyanolyan vastagságu, ércből készült igen finoman

lukacsolt szűrővel van ellátva. A cső felső végén egy vulkanizált kaucsukból készült és belső részében csak a lég felszívását engedő szelentyűvel ellátott szopóka van alkalmazva, melynek alsó részén az elhasznált lég kilökésére, egy laposra fektetett kettős ruggyanta-lemez segélyével önmagától záródó nyílás van alkalmazva. — Használatnál ezen szer a testhez erősítetik, oly formán, hogy felső vége a fejhez köttetik, közép része a derékon levő övhöz, alsó része pedig egyik lábszárhoz. Az ily módon megerősített csövön át szívja a tüzlőt a föld felületén lévő tisztább levegőt, melyet, midőn kilégzés által eltávolítani akar, a szopókába visszafújja azt, miáltal a szopókában lévő szelentyű a csövet elzárván, a lég a szopóka alsó részén levő nyíláson távozik el a nélkül, hogy a csőben levő tisztább leget megmérgezze.

További figyelmet egy kötéldobásra használandó egycsővű lőfegyver vette igénybe, mely utánzása a czethalászi vagy tengerparti mentőtársulatoknál használt lőfegyvereknek, melyek előbbi esetben a szigonyt — mely kötelet visz magával, — utóbbi esetben egy a felső végén ólommal súlyosított, mintegy két hüvelyk vastag és három láb hosszú rudat, mely a hozzá egy karika segélyével erősített vékony, de rendkívül erős kötelet visz magával lök a megmentés céljául kitűzött veszélyeztetett hajóra; ily módon eszközöztetvén a mentéshez okvetlen szükséges szakadatlan összehűgés.

A fegyver csőve valamivel erősebb a közönségesnél és felső nyílása úgy van készítve, hogy arra egy érczből készült olyan formájú karika fektethető, melyhez míg egyrészt egy mintegy 4 mm. vastagságú, mintegy 30 m. hosszú kitűnő kenderből sodrott és a közönséges spárgacsomagokhoz hasonló módon csomózott zsineg van erősítve, melynek csomagja ismét a fegyvercső alja derekán van megerősítve; másrészt a cső belső üregénél valamivel szűkebb levén, a csőből kilőtt, alján egy 2 mnyi karimával ellátott löveg által magával sodortatva, szükség esetében a zsineget a kívánt helyre viszi és ily módon lehetővé tétetik, hogy veszélyben levő emberek megmentése, a zsineg által magukhoz huzott erős kötél segélyével biztosan eszközölhető.

Nem midig, de sok esetben igen jó sikerrel használható.

Nem találtam célszerűtlennek egy kiséfa szerkezetet sem, mely abban különbözik egyéb e nemű tárgyaktól, hogy két végén, t. i. ott, hol rendszerint az istrángok hurkai megerősítettek, a kiséfára szorított mintegy két hüvelyk széles vaspántokon keresztül, a kiséfák élével párhuzamban álló, erősen visszahajló akasztók vannak alkalmazva, melyeknek visszahajtó vége a kiséfák hosszában megerősített rugókkal van elzárva úgy, hogy csak az istrán-

gok végén levő hurkok, esetleg az istrángok végére alkalmazott karikák vágathatnak be. Ezen szerkezet által szerfölött megkönnyítették a gyors befogás, habár nem tagadható, hogy a budapesti tüzlőtősnél alkalmazott ilynemű szerkezet egyszerűsége és ez által célszerűsége ama fölött előnyvel bír.

Végül még meg kell egy fecskendő említenem, mely, monstrosításánál fogva, magára vonta figyelmemet. Ez egy négy lábnyi talapzaton, függőlegesen álló, mintegy négy láb magas és két láb átmérőjű henger, mely alatt az angol szerkezetű szívó- és tolószelepek közvetlenül alkalmazva vannak, és a melynek ramácsa a henger felső párkányzata szélén megerősített tömör vaskarokban mozgó, s párjával egymást keresztező emeltyű segélyével hozatik működésbe. A méreteket elméletileg véve ezen gép igen nagy vízmennyiséget lehet képes és pedig erős sugarakban kilökni, de mozdíthatlansága, különösen pedig szerkezeténél fogva — mit különben a gyáros maga sem vont kétségbe — csakis tengeri hajókon nyerhet teljes alkalmazást.

Az angol és amerikai gyárczégek gőzfecskendőinek szerkezetét nem vélem szükségesnek ismertetni, mert míg az előbbieknélunk már több példányban használtatnak, az utóbbiak szerkezetét már volt alkalmunk részint az 1873. évi bécsi világkiállítás, részint a Stuttgartban 1877. évben tartott X-ik német tüzlőtőszövetségi nagygyűlés alkalmával rendezett kiállítás és versenypróba alkalmával megismerni.

Csaknem hihetetlen, hogy a midőn alig néhány és csak kétes értékű találmányt voltam képes felsorolni, ezzel kimerítettem egy egész és oly állam által rendezett világkiállításnak e szakmában vágó részét, mely állam a gyárparzenitjén áll, és a melynek közvetlen szomszédságában a gyárvilág nagy állama Anglia és a tengeri uton könnyen közlekedhető, a merész találmányokban első helyen álló Amerika tőle telhetőleg minden legjobb termékét a régi világgal megismertetni kívánta.

Ha összehasonlítjuk a tüzlőtő-szakmába vágó gyártmányok csekélységét, az ugyan az alkalommal beláthatlan mennyiségű egyéb tárgyak sokaságával, önkénytelenül azon meggyőződésre kell jutni, hogy a nagy világ, hogy az emberek sokasága még mindig inkább odatörekszik, hogy vagyont szerezzen, mint arra, hogy a meglevőt megóvja.

Végül jelentésem befejezéseül meg kell említenem, hogy nemcsak ezen jelentésemből, de korábban szerzett tapasztalataim után, bátran állíthatom, hogy az eredményes tanulmányozás nem mindig a világ gyupontjában eszközölhető, és hogy a tanulmányozás titka nem mindig abban öszpontosul, hogy jót, rosszat igyekezzünk idehaza meghonosítani csak azért, mert külföldi, hanem hogy eléggé

elfogulatlanok legyünk azt is felismerni, mit nem szabad utánozni, ha ugyan feladatunknak teljesen megfelelni akarunk.

Budapesten, 1879. évben.

Follmann Alajos.

Kivonat.

a magyar országos tüzoltószövetség központi választmányának 1880. évi február 1-én d. e. 11 órakor Budapesten tartott üléséről felvett jegyzőkönyvből.

1. Lindner Gusztáv, közp. vál. tag jelentése lakhelyének Nagyszébenből Kolozsvárra történt áttétele tárgyában. — Tudomásul vétetik.

2. Follmann Alajos alelnök jelentése a »Tüzoltó Közlöny« czim alatt megindított hivatalos értesítő m. é. októberről kezdve történt megindítása tárgyában, melyben sajnálattal említi fel, hogy számos egyesület s ezek között több szövetségi tagegylet is a közlönnyel olvasatlanul visszaküldi egyrészt, mert a nem magyar ajkú egyesületi tagok, nem értik, másrészt azon téves felfogás miatt, mintha a közlönnyért előfizetési díjak fognának követeltetni.

A jelentés tudomásul vétetvén, a közgyűlés elé terjesztetni, — azon egyesületek pedig, melyek az előfizetési díjra vonatkozó téves nézet miatt utasítják vissza a közlönnyel, e részben külön levélben felvilágosíttatni határozatnak.

3. Follmann Alajos alelnök jelentése az iglói IV. orsz. tüzoltó közgyűlés kinyomatott jegyzőkönyvének értékesítéséről, melyszerint az eddig eladott példányok ára a nyomtatási költségeket fedezi, s melyben azon szövetségi tag-egyesületek irányában, melyek a hozzájuk küldött példányokat a közgyűlés határozata ellenére el nem fogadták intézkedést kér, annival inkább, mert az egyesületek minél kevésbé való megterhelhetése szempontjából azoknak nem a közgyűlésen megállapított 10 példány, hanem csak 5 példány lett megküldve.

A jelentés tudomásul vétetvén, a jegyzőkönyveket el nem fogadott egyesületek névsora a pozsonyi V. orsz. közgyűlés elé terjesztetni határozatnak.

4. Ugyanaz jelenti, hogy az 1878/9. évekre vonatkozó statisztikai adatok összegyűjtése tintetéből az elnökség által utólagos jóváhagyás reményében összeállított statisztikai kimutatás mintái a január havi Tüzoltó Közlönnyel kitöltés végett az összes hazai egyesületeknek megküldettek s így — tekintve, hogy ezen minták a mellett, hogy a célnak tökéletesen megfelelnek, az aradi közgyűlésen megállapított kérdő íveknél sokkal egyszerűbbek s könnyebben kitölthetők — remélni lehet, hogy az V. orsz. közgyűlésre az első összesített statisztikai kimutatás beterjeszthető leend.

Helyeslő tudomásul vétetik.

5. Elnöki jelentés a szövetséghez a múlt ülés óta csat-

lakozott egyesületekről, mely szerint az adonyi, csurgói, duna-szerdahelyi (új), modori, óbecsei, soóvári és vingai egyesületek közvetlenül a felkai, merényi, poprádi, szepes-remetei és sztrázai egyesületek pedig a tátravidéki szövetség útján csatlakoztak s így a szövetség jelenleg 140 egyesületet számlál tagjai sorában.

Tudomásul vétetik.

6. A duna-szerdahelyi (új) egyesület parancsnokságának jelentése, melyben az 1874-ben alakult egyesület 1875-ben történt feloszlását tudatja

Tudomásul vétetik s a nevezett egyesület a szövetség tag egyesületei sorából kitöröltetni, az 1876-1880. évre hátralékban levő 27 forintnyi tagsági díjnak a nyilvántartásból leendő törlése pedig a közgyűlésen javaslatba hozatni határozatnak.

7. Elnöki jelentés a falusi tüzoltó-egyesületek minta-alapszabályainak 500 példányban történt kinyomatásáról, melyben ezen alapszabálymintázatnak kellő számú példányokban leendő kinyomatása és az összes községeknek leendő megküldése iránt a belügyminiszteriumhoz kérvény benyújtása indítványoztatik.

A jelentés tudomásul vétele mellett az indítvány elfogadtatik s annak végrehajtásával az elnökség bízatik meg.

8. Elnöki jelentés a IV. orsz. közgyűlésen módosított s a m. kir. belügyminiszterium által jóváhagyott szövetségi alapszabályok kinyomatása és a Tüzoltó Közlöny január havi számával az egyesületeknek történt megküldése tárgyában

Helyeslő tudomásul vétetik.

9. A nyitra-számokréti tüzoltó egyesület átirata, melyben az országos szövetségből való kilépését azon okból jelent be, mert a nevezett testület nem egyesületi alapon áll, hanem egy magán intézet által tartatik fel.

Oly javaslatot határozatnak a közgyűlés elé terjesztetni, hogy a nevezett testület — habár az a kilépési jelentésnek az alapszabályokban előírt határidő után történt beérkezése miatt az 1880—82. évi hároméves időszakra is kötelezettségben állana — a szövetség tag-egyesületei sorából kitöröltessék, az 1876. évtől fogva hátralevő tagsági díjak pedig a nyilvántartásból töröltessenek; az egész ügy pedig a közgyűlés intézkedéseig függőben tartatni határozatnak.

10. A m. kir. belügyminiszterium leirata a dunántúli kerületi tüzoltószövetség alapszabályai ügyében, melyben az orsz. szövetség központi választmányára felhivatik, hogy a kérdéses alapszabályoknak a többi kerületi szövetségek és az országos szövetség működési köre és irányával való összhangzásba hozatala tekintetéből az ügyet esetleg a tervezett kerületi szövetség alakítóinak meghallgatása mellett újabb megfontolt tárgyalás alá vegye s az eredményről újabb indokolt jelentést tegyen.

Az elnökségnek oly utasítással adatik ki, hogy a központi választmány helyben lakó tagjaival egyetértőleg a

szóban forgó alapszabályokban a fentebbi tekintetek szem előtt tartásával szükségesnek mutatkozandó módosítások iránti véleményét a kerületi szövetséggel nyilatkozat végett közölje; egyidejűleg pedig a tűzoltás ügyében szükségesnek mutatkozó állami intézkedések érdekében egy a kormány képviselői és szakférfiakból összeállítandó bizottság egybehívása iránt a magyar kir. belügyminiszteriumhoz kérvényt nyújtson be.

11. Titkár előterjeszti a IV. orsz. közgyűlés emlékére Iglón felállítandó emléktábla elkészítésére Gerenday A. és Jablonszky Vincze helybeli czégek által beadott ajánlatokat.

A beadott két ajánlat közül Jablonszky ajánlata elfogadtatván, az elnökség megbizatik, hogy az emléktábla elkészítése, elszállítása és a költségeknek a IV. orsz. közgyűlésen képviselt egyletektől leendő beszédése iránti intézkedéseket mielőbb foganatosítsa.

12. Pénztárnok előterjeszti a hátralékban levő tagsági díjak kimutatását, mely szerint, a közvetlenül az orsz. tűzoltó szövetséghez tartozó 72 egyletnél a f. é. díjak beszámítása mellett 864 frt, a dunántuli kerületi szövetség alakulásakor kerületi egyletektől tekintett 11 egyletnél 69 frt, a tátravidéki tűzoltószövetség 15 egyleténél 69 frt, s végül a »Királyhágón-inneni« ker. szövetség 32 egyleténél 154 frt; van tehát hátralékban összesen 1156 frtra rug a hátralékok összege. Ezzel kapcsolatban jelenti a pénztárnok, hogy a folyó évre az orsz. szövetséghez közvetlenül tartozó 10 egylet s a »királyhágón-inneni« kerületi szövetség 1 egylete fizette be a tagsági díjat. Jelenti továbbá, hogy a több ízben szétküldött fizetési felhívások daczára nem fizető egyletekhez a hátralékokról a múlt év végén postai utánvételi jegyek küldettek szét, melyeknek kiváltását azonban 22 egylet megtagadta, mi nem fizetési szándéknak levén tekintendő, ez által 329 frt hátralék tekintetében ez idő szerint már csak a birói uton való behajtás utja állana rendelkezésre.

A jelentés tudomásul vétetvén, azon egyletek eljárásáról, melyek a postai utánvételi jegyeket ki nem váltották, további intézkedés végett az V. orsz. közgyűlésnek jelentés tételni határoztatik, egyuttal pedig tekintettel arra, hogy a pénztár jelenlegi készlete az V. orsz. közgyűlést megelőzőleg felmerülendő költségek fedezésére nem elégséges: az elnökség megbizatik, hogy a kerületi szövetségek választmányait a hátralékos díjak beszolgáltatása iránt megkeresvén, a kerületekhez nem tartozó egyleteket a hátralévő díjak befizetésére felszólítsa, s ezen felszólítás eredményéről a márcz. 28-án. husvétkor tartandó közp. vál. ülésnek jelentést tegyen; a tagsági díjak beszédése körül jövőre követendő eljárást pedig megfontolt tanácskozás alá véve e részben a közgyűlés elé terjesztendő célirányos javaslat

iránti megállapodás ügyét ugyancsak a husvéti vál. ülés napirendjére felvegye.

Egyéb tárgy napirendre kitzúve nem lévén, elnök az ülést d. u. 2 óraker feloszlatja.

Kelt Budapesten, 1880. febr. 1-én.

Tüzrendészeti törvényjavaslat.

(Vége.)

V.

B i r s á g o k.

49. §. Tűzveszélyt okozható cselekmények vagy mulasztások, melyek a törvény és szabályrendeletek által eltiltvák, a mennyiben a megbüntetés iránt intézkedve nem lenne, egy száz forintig terjedő bírság, behajthatlanság esetében husz napig terjedhető fogsággal büntethető.

50. §. Ha valaki ezen törvény értelmében valamire kényszeríthető, ellenszegülése vagy mulasztása tíz forintig terjedő bírság, behajthatlanság esetében két napig terjedhető fogsággal büntethető.

51. §. A büntetési jog, mennyiben a tett vagy mulasztás más hatóság vagy bíróság illetékéhez nem tartozik, a községi előljáróságot illeti.

52. §. A tűzrendészeti kihágások elbírálásánál a rendőri kihágásoknál alkalmazni szokott eljárás tartandó meg. Jogérvényes ítéleteket a községi előljáróság hajt végre. A bírságok a község tűzrendészeti alapját illetik.

53. §. A községi előljáróság ítélete ellen az ítélet kihirdetésétől számítandó 24 óra alatt, a közigazgatási bizottsághoz, ennek ítélete ellen szintén a kihirdetésétől számítandó 24 óra alatt a kir. belügyminiszteriumhoz van helye felebbezésnek.

Két egybenhangzó ítélet ellen további felebbezésnek nincs helye, s az ítélet végrehajtható.

VI.

K ö z t ö r v é n y h a t ó s á g i f e l ü g y e l e t.

54. §. Valamennyi ezen törvény által érintett, vagy általában a tűzrendészeti ügyek a közigazgatási hatóság ellenőrzése alá tartoznak, mely ezekre nézve a rendőri ügyeknél szokásos eljárást követendi.

55. §. Tűzoltó-járások és kerületek alakítása a tűzoltó-egyletek szabad tevékenységére bizatik, a kötelezett vagy fizetett tűzoltóság azonban az ily járás vagy kerület alakítására kötelezhető de ilyet csakis a közigazgatási hatóság engedélyével alakíthat.

56. §. Valamennyi községi és köztörvényhatósági közegek hivatalból kötelesek területükön a tűzoltóügy előmozdítása, ápolása s tökéletesbitésére hatni, különösen

ügyelni arra, hogy az alattas községek előljárói ezen törvény által előszabott kötelezettségeiket a legpontosabban teljesítsék.

57. §. A tüzoltó-egyleteknek a tüzoltóügy tökéletesbitésére irányzott törekvései támogatására, valamint a községek által e törvény értelmében teljesítendő köteleességek ellenőrzése céljából a kir. belügyminiszterium, az orsz. tüzoltó-szövetség állandó választmányának kihallgatása után 3 év tartamára minden köztörvényhatóság számára tüzoltó-felügyelőt nevez ki.

58. §. A köztörvényhatósági tüzoltó-felügyelő hivatala tiszteletbeli állás, a köztörvényhatóság székhelyén kell állandóan laknia s következőket teljesítenie:

a) A tüzoltásügy állását az illetékéhez tartozó községekben ellenőrizni.

b) A jelen törvény foganatosítását eszközteni.

c) Időszakonként a létező tüzoltóságot megvizsgálni.

d) A tüzoltóügy-tökéletesbitésére észlelt bajok, hiányok elhárítására célzó indokolt javaslatokat illetékes helyen tenni.

e) A közigazgatási hatóságnak felhívására a tüzoltó ügyben kívánt javaslatokat tenni, s minden évben az utolsó hó végén a köztörvényhatósági területen a tüzoltó-ügy állásáról kimerítő jelentést tenni.

T ü z e s e t e k.

A Budapesten 1879. évben előfordult tüzesetek statisztikájából egyelőre közöljük a következőket: a jelzett évben előfordult 3 nagy gyártűz, 18 tető- és nyilt-tűz, 9 bolt-, 3 nagy-raktár-, 6 pincze-, 13 szobatűz, 58 kémény és gerenda-égés, 3 kazaltűz, 5 szemétégés, tehát összesen 118 tüzeset. Ezen tüzeseteknél felmerült károk összege 260,189 forint 10 kr., a tűz által veszélyeztetett tárgyak biztosítva voltak 830.247 frt. erejéig; — s a biztosító társaságok által kifizetett kártérítés összege 218.936 frt 10 kr-ra rug. — A fentebb elősorolt eseteken kívül egyéb balesetek alkalmával 3 izben vétetett a tüzoltóság működése igénybe, és pedig egy a budapest-kőbányai vasutvonalon kigyult petroliummal megrakott vasuti tehervonat égése, továbbá a Nádorutczában történt falbeomlás és végül, egy a lánczhydról leugrott s a jégen fenakadt nő hullájának kiemelése alkalmával. — Vaklárma, vagy téves jelzés folytán 13 esetben történt kivonulás. — A fentebbi esetek közül — a vaklárma és rendkívüli esetektől eltekintve — az I. kerületre esik 9, a II-ikra 10, a III-ikra 5, a IV-ikre 25, az V-ikre 16, a VI-ikra 11, a VII-ikre 12, a VIII-ikra 19, a IX-ikre 5, a kültelkekre 7. — Januárban előfordult 12, februárban 11 márciusban 13, áprilisban 8, májusban 10, júniusban 6, júliusban 10, augusztusban 13,

szemtember 8, októberben 11, novemberben 10, decemberben 22. — A tüzesetek közül nevezetesebbek:

1. jul. 12-kén esti $1\frac{1}{2}$ órakor a külső kerepesi uton fekvő Nikl-féle faraktár égése, melynél az oltási munkálatok $4\frac{1}{2}$ órai időt vettek igénybe.

2. aug. 23-án az osztr. államvasut budapest-kőbányai vágányán a mozdony kisikamlása folytán kigyult vasuti tehervonat égése, melynek petroliumot tartalmazó hordókkal megrakott 8 kocsija teljes vízhiány miatt elégett, a többi 32 kocsi pedig szétkapcsolás, által megmentetett. A működés itt $6\frac{1}{2}$ órai időt igényelt.

3. aug. 27-én az upesti ut mellett fekvő Mayer Krausz-féle malátagyár égése, hol a teljes vízhiány daczára a gyár legnagyobb része 5 órai működés alatt veszélyen kívül helyeztetett.

4. aug. 29-én este a Temesváry-féle bazár égése, melynél 3 órai működés alatt az épület $\frac{2}{3}$ része megmentetett.

5. Szeptember 9-én a vizivárosban Engel B. eczetgyára, melynél a vízhiány mellett erős széllel kellett megküzdeni s különösen megnehezítette a működést az, hogy a nagy mennyiségű szesz égése által fejlődött gőzök az oltásánál működő legénységet elkábitották. A teljes eloltás 11 óra alatt eszközöltetett. A tüzet egy szolga könnyelmű gondatlansága okozta, ki az általa véletlenségből kiöntött borszeszt a kár elpalástolása végett meggyújtotta s e miatt közelben levő borszeszt tartalmazó hordó kigyult és szétrobbant. A tűz okozója égési sebek következtében meghalt.

6. Október 13-án délután $1\frac{1}{2}$ órakor a Spitzer Gerson-féle kékfestő-gyár Ó-Budán, melynél a tűz tovaterjedésének a nagy szél daczára 3 óra alatt eleje vétetett, míg teljes eloltás 14 órát vett igénybe. Ez esetenél emberélet is esett áldozatul, a mennyiben a fal egy része beomolván, egy a szomszéd ház padlásán foglalatostkodó 14 éves leányt a romok alá temetett. (Lásd a »Tüzoltó Közlöny« 2-dik számát.)

7. Deczember 21-én éjjel az Üllői-uton a sebészeti kóroda égése 3 órai működéssel. (Lásd a »Tüzoltó Közlöny« 4-ik számát.)

B a á n b a n (Trencsén m.) 1879-ben 8 nagy tűz, 2 tető-tűz, 1 szoba-tűz, 1 kazal-tűz, és 2 egyéb veszély alkalmával, tehát összesen 14 esetben vétett a tüzoltóság működése igénybe. — B e s z t e r c z é n (Besztercze-Naszód m.) 1 nagy tűz, 2 tető-tűz, 1 istálló-tűz és 2 kémény-tűz, tehát összesen 6 tüzeset fordult elő. — E p e r j e s e n 1 nagy tűz, 2 szoba-tűz, 1 istálló-tűz. 11 kémény-tűz, 1 egyéb veszély, összesen 23 eset fordult elő. — K á p o s z t a f a l v á n: 2 nagy tűz, 1 tető-tűz és 1 istállótűz. — K i s h ö f l á n y b a n (Sopron m.) 1 nagy tűz, 6 tetőtűz és 1 kéménytűz. — S z a t m á r - N é m e t i b e n 3 tetőtűz, 1 szobatűz, 6 kéménytűz.

A szepességi tüzesetek 1879-ben.

Putsch Tóbiás iglói tüzoltó-főparancsnok és tátravidéki tüzoltó-szövetségi elnök az orsz. tüzoltószövetséghez következő kimutatást küldött be :

Folyó sz.	H ó és n a p	A tűz helye	A tűz tárgya	Az oltásban résztvett tüzoltóságok	A kár összege frt
1	Jan. 5.	Keresztfalu	1 lakház és 58 gazdas. épület	Szepes-Béla	7,025
2	» 9.	Sztrázsa	5 pajta	Popr., Felka, Matheócz, Sztrázsa	3,000
3	» 12.	Gerlahfalu	2 pajta	Felka	500
4	» 14.	Ujlubló	pajták	—	331
5	» 24.	Felka	5 pajta, istálló és barmok	Sztrázsa, Poprád, Matheócz, Felka	3,500
6	» 28.	Ménhard	2 lakház	Duránd, Ménhard	750
7	Febr. 10.	Mnisek	üveggyár	—	9,858
8	» »	Szepes-Béla	melléképület és pajták	Kézsmárk, Podolin, Szepes-Béla	5,700
9	» 12.	Szepes-Szombat	istállók	Sztrázsa, Poprád, Felka	600
10	» 18.	Szep.-Remete	szoba	Szepes-Remete	—
11	Márcz. 4.	Nagyszalók	10 pajta és 3 melléképület	N.-Lomnicz, Matheócz, Sztrázsa, Felka	4,984
12	» 8.	Ménhard	5 lakház	Duránd, Ménhard	1,600
13	» 11.	Matheócz	1 lakház és 1 magtár	Matheócz	250
14	» 12.	Kis-Szalók	2 lakház és 2 pajta	Nagy-Lomnicz, Kézsmárk	600 ¹⁾
15	» »	Nagy-Szalók	2 lakház és 2 pajta	Felka, Poprád, Matheócz	925
16	» 22.	Malom (Mühlbach)	12 lakház és 12 pajta	Matheócz, Felka, Sztrázsa, Poprád, Nagy-Lomnicz	10,047
17	Apr. 17.	Felső-Ruzsbach	gőzfűrés	Podolin, F.-Ruzsbach	8,000
18	» 22.	Gnézda	1 csűr	—	250
19	» »	Gnézda	38 lakház a melléképületekkel együtt	Podolin, Jarembina, F.-Ruzsb., Kis-Lomnicz	39,600
20	Május 1.	Gnézda	2 lakh., 1 melléképül., 3 istálló	Podolin, A.- és F.-Ruzsbach	1,270
21	» »	Felka	8 pajta	Poprád, Sztrázsa, Matheócz, N.-Szalók, Felka	2,200
22	» 3.	Sz.-György	4 lakház és gazdas. épületek	Toporecz, Holtó-Lomnicz	1,000
23	» 30.	Szep.-Váralja	gazd. épületek	Szepes-Váralja	800
24	Jun. 8.	Szep.-Remete	gőzfűrés	Schwedlér, Sz.-Remete	14,000
25	» 25.	Szep.-Váralja	gazd. épület	Szepes-Váralja	1,500
26	Jul. 23.	Viborna	1 pajta	—	57
27	Aug. 4.	Felka	4 pajta	Poprád, Matheócz, Sztrázsa, Szepes-Szombat, N.-Szalók, Felka	670 ²⁾

1) Vigyázatlanságból támadt.
2) Gyújtogatásból keletkezett.

Folyó sz.	H ó és n a p	A tűz helye	A tűz tárgya	Az oltásban résztvett tüzoltóságok	A kár összege frt
28	Aug. 8.	Matheócz	iskola és istálló	Sztrázsa, Szepes-Szomb., Matheócz	1,500 ¹⁾
29	» 11.	Markusfalva	20 kis lakház 1 templom, 1 kastély	Odorin, Kotterbach, Igló	6,500 ²⁾
30	» 21.	Tamásfalva	1 lakház és 1 torony	Káposztafalva, Létánfalva	1,600
31	» 24.	Felka	2 pajta	Poprád, Sztrázsa, Matheócz, N.-Szalók, Szepes-Szombat, Felka	1,400
32	» 29.	Felka	1 lakház, 1 csűr	Poprád, Sztrázsa, Matheócz, N.-Szalók, Szepes-Szombat, Felka	490
33	Sept. 13.	Lőcse	3 lakh. teteje	Igló, Lőcse	2,300 ³⁾
34	» 18.	Riszdorf	22 lakház, 19 melléképület	Duránd, Riszdorf	29,000
35	» 19.	Ó-Leszna	3 pajta	—	1,320 ⁴⁾
36	» 22.	Laczkova	9 lakház, gazdas. épületekkel	Podolin, A.- és F.-Ruzsbach, Gnézda	10,250
37	» 28.	Jakubján	pajta	—	160
38	» 29.	Sesavnik	32 lakház, melléképületekkel	Káposztafalu, Létánfalva	20,000 ⁵⁾
39	Ok. 23.	Sztráaska	lakh. és gazdas. épület	Szepes-Béla, Kézsmárk	600 ⁶⁾
40	» 31.	Svábócz	5 lakh., 5 istálló és 12 csűr	Káposztafalva, Sztrázsa, Poprád	7,000
41	Nov. 3.	Görgő	4 csűr, 1 istálló	Lőcse	1,870
42	» 8.	Lőcse	3 lakház	Lőcse	2,000
43	» 9.	Keresztfalu	2 pajta	Szepes-Béla	4,324
44	» 11.	Ménhard	19 pajta	Kézsmárk, Leibicz, Duránd, N.-Lomnicz, Ménhard	16,111 ⁷⁾
45	» 12.	Igló	4 melléképület	Odorin, Igló	2,150 ⁸⁾
46	» 15.	Káposztafalu	istálló	Káposztafalu	60
47	» 23.	Gánócz	2 pajta	Poprád, Sztrázsa	800
48	Decz. 3.	Lőcse	major	Lőcse	1,800
49	» 12.	Szepes-Béla	fürdő, lakház és tánczterem	Sz.-Béla	1,600
50	» 13.	Stoósz	kémény	Stoósz	—
51	» 21.	Kézsmárk	lakház és gazdasági épületek	Leibitz Ménhard, N.-Lomnicz, Béla, Viborna, Kézsmárk	4,000
52	» 22.	Lőcse	kémény	Lőcse	—

1) Gyújtogatásból keletkezett.
2) Vigyázatlanságból keletkezett.
3) Igló a tűz elnyomása után érkezett.
4) A n.-szalóki egylet utközben visszafordult, mert a tűz már szűnőfélben volt.
5) 13 ház biztosítva volt s ezekért 3,539 frt kártérítés fizettetett.
6) 2 db szarvasmarha is elégett. A tűz gyújtogatásból eredt.
7) Gyújtogatás következménye.
8) A lőcsei tüzoltó-egylet a tűz elnyomása után érkezett.

Kerületi szövetségek.

A „királyhágón-inneni“ kerületi tűzoltó-szövetség választmánya, az országos és kerületi közgyűlések határozatainak foganatosításául elrendelte, hogy a kerületéhez tartozó tűzoltóegyletek fecskendői, melyek legalább 4“ (105 mm.) hengerátmérővel birnak, 1880. évi július 1-től kezdve, az országos magyar egységes csavarral (Knaust-féle bécsi 6. számú csavar) elláttassanak, illetőleg a jelzett naptól kezdve, a régibb szerkezetű fecskendők egy-egy tömlőkapszoló-részszel (csavarral) kell hogy birjanak.

Egyleti tudósítások.

A csurgói önk. tűzoltóegylet rendes évi közgyűlését jan. 11-én tartotta, melyen az egylet tisztviselőinek megválasztása következőleg történt: főparancsnok: Ritter Samu, I. osztályparancsnok: Postek Antal, II. osztályparancsnok: Fleischhacker M. Fridolin; titkár: Tauberman Ádám, pénztárnok: Kohnlechner Frigyes, könyvtárnok: Steiner Imre, orvos: dr. Barla Sándor. — 1879-ben két buzgó működő tag 5—5 frttal jutalmaztatott. — Az egylet 53 működő, 1 tiszteletbeli, 5 alapító és 40 pártoló tagból áll.

A deési önk. tűzoltóegylet január 18-án tartotta rendes évi közgyűlését, melyen a parancsnokság évi jelentése, az egyleti tisztviselők választása stb. tárgyalatott. Az évi jelentésben következő adatokat találjuk: Az egyletnek 15 alapító, 16 pártoló és 72 működő tagja, s ezenkívül 15 főből álló zenekara van. A működő tagok között 14 parancsnoksági tag, 1 zászlótartó, 12 mászó, 32 szivattyus, 13 rendfentartó. — 1879-ben 3 tüzeset fordult elő, melyek közül említést érdemel Vojth Gergely szeszgyárának égése, melynél a tűzoltóság, daczára annak, hogy az örteleptől nagy távolságra fekszik, elég korán megjelent ugyan, mindazonáltal csak a melléképületeket és a közelfekvő nagymenyiségű fakészletet volt képes megmenteni. A kár 14,000 frtra rug. Ez alkalommal a parancsnokság három egyleti tagot az oltás körül tanusított önfeláldozó tevékenységért dicsérő oklevéllel tüntetett ki. — Gyakorlat tartatott 16. — Okt. 19-én tartotta az egylet zászlószentelési ünnepélyét, mely alkalommal diszgyakorlat tartatott. — A parancsnokság következőkép választatott meg: Márkus István főparancsnok, Fenyő Lajos I., Sámi József II., Miklós Sándor III. osztályparancsnok, Halasi Béla, Boér János segédtisztek, Rauch János, Németi Mihály, Enyedi Sándor, Bartos Dezső szakaszvezetők, Léner János pénztárnok, Kis István szertárnok, dr. Almai Ferencz és Simon Lajos orvosok, Szentiványi Gábor mérnök. Tiszteletbeli főparancsnokká: báró Báuffy Dezső, tisztb. oszt. parancsnokká: Budai Elek, tisztb. segédtisztté: Cseh Lajos, tisztb.

szakaszvezetők: Pánczél János és Kászonyi Jenő, tisztb. pénztárnokká: Renai Lajos választattak meg.

A miskolci önk. tűzoltóegylet rendes évi közgyűlését január 11-én tartotta. A parancsnokság évi jelentéséből kiemeljük a következőket: Az egylet működő tagjainak száma 116. Pártoló évdijas tagja van az egyletnek 476, alapító tagja 43. — 1879-ben 31 tüzeset fordult elő, melyek közül egy sem igényelt hosszabb ideig tartó működést, ami leginkább abban találja indokát, hogy a gyors és helyesen alkalmazott segély, a pusztítás mérvét csökkentette. — Az egylet 6 évi fenállása óta 185 tűz eloltásában működött. — Szeptember 6-án tartotta az egylet 2000-dik éji őrszolgálatának emlékünnepét, tekintélyes számú helybeli közönség és vidéki tűzoltók részvétele mellett, mely alkalommal Szombati József alparancsnoknak az egylet kegyelele jeléül elkészített arcképe lepleztetett le.

Az óbecsei önk. tűzoltóegylet parancsnokságának névsora: Parcsetits Félix elnök, dr. Vojnovits Mór alelnök, Petkovits György főparancsnok, Zavisits István karparancsnok, Gortva Lázár mászó-, Stratimirovits György szivattyus-osztályparancsnok, Piukovics Dezső vízfordók parancsnoka, Barna István őrségi parancsnok, Bárány György jegyző, Hidler Antal pénztárnok, Gébel Ernő szertárnok, Nagy Antal számvevő. — Az egylet működő tagjainak száma 67. Ezek közül parancsnoksági tag 12, segédtiszt 4, gépész 8, őrvezető 6, kürtös 3, mászó 11, szivattyus 22, karmester 1. — Zenekar a működő tagokból alakult s 11 főből áll. — Van az egyletnek 1 újabb és 3 régibb szerkezetű fecskendője, 1 hydrophorja, 3 targoncza fecskendője, 5 vízfordó kocsija, 1 toló-, 2 mászó- és 2 tetőlétrája s egyéb mentő és bontó szereik, s ezenkívül 83 egyéni felszerelvénye.

A nemes- és pórmagasi önk. tűzoltóegylet választmányának névsora: Kiss Sámuel elnök, Guóth István főparancsnok, Magasi Sándor alparancsnok, Veick Károly jegyző, Kozma István aljegyző, Guóth Károly pénztárnok, Jánosa Antal mászó-, Smideliusz József szivattyus-, Jánosi Ádám rendőr-osztályparancsnok, Szabó István szertárnok, Kiss Pál csővezető. — A működő tagok létszáma 85. — 1879-ben az egylet 3 tüzeset oltásában működött, melyek közül megemlítendő 1 pajta és 3 kazal égése, midőn a dühöngő szélvész daczára a tűzvész tovaterjedésének eleje vétetett. Az egylet ez alkalommal kifejtett sikeres működéseért az I. magy. ált. biztosítótársaság által 50 frt adományban részesített.

A máramaros-szigeti önk. tűzoltóegylet kebeléből 1879. évben Makovszky Sándor és Leső István szivattyusok fölebbvalóik irányábani engedetlenség és hanyagság miatt kizárattak. — M.-Szigeten, 1879-ben 19 kémény-tűzön kívül, egyéb tüzeset nem fordult elő.

A pozsonyi önk. tűzoltóegylet az árvizveszély miatt elhalasztott bálját jan. 24-én tartotta meg a Pálffy-teremben. A bálon nagyszámu s előkelő közönség volt jelen. Megjelent ott gróf Eszterházy István főispán is, kit a szünóra alatt Martinengo főparancsnok felköszöntve, megjeleneéséért köszönetet mondott. A főispán erre adott válaszában hangsulyozá, hogy mindazok, kik a közjóért lelkesülnek, a tűzoltóságnak hálával tartoznak, s hálaérzetének kifejezéseül azon ohaját nyilvánítá, vajha a tüzkárbiztosítás jövedelméből, a tűzoltó testületek oly arányban részesülnének, aminő azokat a roppant károk elhárítására irányuló tevékenységük folytán megilleti; reméli, hogy az állami biztosítás intézménye a magán érdekek ellentállása daczára is nem sokára életbe lép, s akkor a tűzoltó-testületek fenállása biztosítva s fejlődése megkönnyitve leend.

A budapest-fővárosi tűzoltóság február 1-én tartott bálja igen jól sikerült, s eddig tartott báljai között mondhatni a legnagyobb látogatottságnak örvendett. A tűzoltóság részéről a bált rendező fővárosi tűzoltó testület tagjain kívül csak az önkénytes tűzoltó-egylet volt nagyobb számban képviselve, míg a polgári közönség tulnyomó számban jelent meg. Ráth Károly főpolgármester is meglátogatta a vigalmat, habár csak rövid időre. A polgári lövölde terme ez alkalommal különösen fel volt diszitve, s a tűzoltó-eszközökből álló diszletek között két festmény függött egymással szemközt. Egyik a tűzoltóság működését 1870-ben, a másik ugyanazt 1880-ban tünteté elő. A bál folyama alatt a fővárosi tűzoltóság tagjai tűzoltói jelvényekkel ékített ezüst diszserleget nyujtottak át Follmann Alajos főparancsnok- és Krause Valdemár tüzfelügyelőnek, melyekre a 10 év elatt előfordult nevezetesebb tüzesetek napjai vannak bevésve. A mulatság világos reggelig tartott s a tiszta jövedelem, mely a segélyalap gyarapítására fordítatik, a 300 frtot meghaladja, mely összegben Ő Felsége által adományozott 50 frt is befoglaltatik.

Vegyes közlemények.

Legfelsőbb adományok. Király Ő Felsége a hivatalos lap szerint Nestich község tüzkárosult lakosainak 200 frtot, továbbá Dubroka község 17 tüzkárosult lakosának 300 frtot adományozott.

Az orsz. tűzoltó-szövetséghez januárhóban a duna-szerdahelyi (uj), soóvári, modori, csurgói és ó-becsei önk. tűzoltóegyletek csatlakoztak.

Az orsz. tűzoltó-szövetség közp. választmánya értesíti a t. egyleteket, miszerint a tűzoltószeresek megálanyozása tekintetében a közgyűlés határozata értelmében eljárván, a gyárossal a módozatok iránt folytatott tárgyalások eredményét a következőkben közölheti: A tűzoltószeres vas-

részeinek rozsdá elleni megóvása szempontjából azok álanyréteggel bevonhatók, ezen eljárásnál azonban az azokkal metalán összekapcsolt, bőr, fa vagy egyéb részes elváltatása mulhatlanul szükséges. Ami az árakat illeti, 1 balta álanyozása körülbelül 40—50 kr., 1 kisebb zárkapocs 15 kr., nagyobb 30 krba kerül. Egyéb szerek, mint például a fecskendők alkatrészeinél az árak meghatározása mindig az illető tárgy nagyságától függ. Az álanyozatandó tárgyak, Kalmár Gyula hazánkfia villamvegyészeti lemezelő intézetéhez Bécsbe (VII. Ziegler-Gasse 69. 71.) küldendők. Az álanyozás alkalmazásának előnyei tekintetében utalunk a tátravidéki tűzoltószövetség nevében az 1878. évi orsz. közgyűlésen Schlosser Albert, rozsnói tűzoltófőparancsnok által előadott és a IV. orsz. tűzoltó-közgyűlés jegyzőkönyvével kinyomatott értekezésre, mely az ügyet bővebben megvilágítja.

Az orsz. tűzoltó-szövetség azon tagegyletei, melyek a folyó évre eső tagsági díjakat még be nem fizették, az alapszabályok 17. §. értelmében felhivatnak, miszerint a díjakat a szövetség pénztárába befizessék, nehogy a pozsonyi közgyűlésre előkészítendő ügyek a költségek anyagi fedezetének hiánya miatt, késedelmet szenvedjenek.

Az ulmi tűzoltóság működéséről Magirus ottani parancsnok és az egylet alapítója érdekes ádatokat tartalmazó jelentést küldött be. E szerint az ulmi tűzoltóság alakulása óta (1847) 153 tüzesetnél működött. Ezek közül 8 nagy tűz, 34 tető tűz, 18 melléképület, 8 pajta, 62 belső tűz (bolt, szoba, pince), 17 malátaszáritó és 6 fűtőhelyiség égése. A jelentés kimutatja továbbá, hogy a fentebbi tüzesetekből aránylag legtöbb esik az ottani 37 serföldére, jelesen 27, ezenkívül vendéglőkre 12, iparosok házaira 49, kereskedésekre 21 magán lakásokra 25, nyilvános épületekre 8, lakatlan épületekre 11 tüzeset. — A kár összegét tekintve, ez 63000 frt egy, 25,000 frt egy, 20,000 frt egy, 16,000 frt egy, 10,000—15,000 frt négy, 5,000—10,000 frt tizenhat, 1000—5,000 frt harminczhárom, 100—1000 frt huszonhét, 100 frton alul hatvankilencz esetben volt. — A nyári évszakra jut, 70 a télire 83 tüzeset. Nappal 65, éjjel 88, s ezekből délelőtt 27, délután 38, éjjel előtt 54 éjjel után 34 tűz. — A jelentés egyéb érdekes adatait tér szüke miatt csak a jövő számban közölhetjük.

A statisztikai kimutatások tekintetében felkérjük a t. egyleteket, miszerint azokat kellőleg kitöltve a közp. választmányhoz lehető mielőbb, a kitűzött határidőre azonban okvetlenül beküldjék, nehogy a közgyűlés elé terjesztendő összesített munkálat elkészítése az egyes kimutatások késői beérkezése miatt késedelmet szenvedjen.

A budapesti önk. tűzoltó-egylet közhírré teszi, hogy a nevezett egyletbe Nagy Jenő álnév alatt fölvetett Grosz Jakab nevű egyén az egyleti egyenruhával Budapestről eltűnt.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Megjelenik minden hó 1-én.

<p>Kiadja : a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya.</p>	<p>Szerkeszti : a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi títkárs.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal ; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt, fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 frt, nyolczad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számítatik.</p>
---	---	---	--

Kolozsvár tűzrendészete.

Tűzvészek keletkezésének és nagymérvű pusztításainak meggátlására jól szervezett tűzoltóság mellett kétségbevonhatlanul a leghatalmasabb eszköz a czélszerű tűzrendészet, mely egyrészt czélirányos óvintézkedések által a tüzesetek keletkezésének elejét veszi, másrészt a kitört tűzvész gyors elfojtásának munkáját megfelelő rendszabályok föllállítása által megkönnyíti.

A tűzoltó-egyletek hivatásának keretébe tartozik tehát oda törekedni, hogy addig is, míg a tárgyalás alatt lévő országos tűzrendészeti törvény életbe lépne, a tűzrendészet mindenütt helyhatósági szabályrendelet kibocsátása által szabályoztassék.

A kezdeményezés e téren újabb időben örvendetes jelenségeket mutat, amennyiben az orsz. tűzoltó szövetséghez e téren kellő utbaigazítás iránt több oldalról intéztettek megkeresések s így a mellett, hogy a közkivátnak eleget tenni óhajtunk, hasznos szolgálatot vélünk tenni mindazoknak, kik eme közérdekű ügy előmozdítását hivatásuknak tekintik, — midőn a Kolozsvár város által kiadott tűzrendészeti szabályrendeletet megismertetjük, s e végből közöljük azt itt egész terjedelmében, a mint következik:

A kolozsvári városi-bizottság által 94—1876. szám alatt megállapított tűzrendészeti szabályrendelet.

I. Általános határozmányok.

1. §. A tűzrendészetet Kolozsvár szabad királyi városa területén a városi hatóság önállóan gyakorolja.

A tűzrendészet költségeit ugyancsak a városi hatóság hordozza, a mennyiben egyes esetekre nézve ezen szabályrendelet másként nem intézkednék.

2. §. A tűzrendészet kezelése a városi rendőrséget illeti.

3. §. A büntető törvény ide vonatkozó szabványai, valamint azon közigazgatási rendeletek, melyek által bizonyos tűzveszélyes cselekvények és mulasztások tiltatnak,

vagy könnyen gyuló anyagok kezelésére és raktározására nézve óvintézkedések tételnek, végre az építészeti rendészet ide tartozó szabványai e szabályrendelet mellett érintetlenül maradnak.

Az elrendelt, vagy esetleg végrehajtott büntetés a kötelezettség alól senkit fel nem ment.

II. Óvintézkedések a kitörhető tűzvész ellen általában véve.

4. §. A hatóságnak kötelessége kellően intézkedni az iránt, hogy mind az, mi egy tűzvész kitörésének okául szolgálhatna, mellőztessék, illetőleg eltávolíttassék.

5. §. Oly cselekvényeket, melyek a helyi viszonyok szerint könnyen tűzvészt idézhetnének elő, és melyek a fennálló törvények és közigazgatási rendeletek szerint már különben is tiltva nincsenek, a hatóságnak jogában áll esetről-esetre kibocsátandó rendeletek által eltiltatni.

6. §. Évenként legalább kétszer, tavasszal és őszszel, az összes épületek tűzszemle alá veendőek. E tűzszemlét a rendőrség egy kiküldöttje, a városi mérnök és a kolozsvári önkénytes tűzoltó-egylet parancsnokságának egy kiküldött tagja teljesíti. Célja: netaláni tűzveszélyes állapotokat fölfedezni, a háztulajdonosok által tartatni szokott oltószerek és vízkészletek jelenlétét és jókarbantartását constatálni és a kémények gondos tisztántartását ellenőrizni.

7. §. A kémények tisztántartásáról a házbirtokos felelős.

8. §. A kémények legalább is havonként egyszer, sőt nagyobb tüzeléshelyeken és műhelyekben a foglalkozáshoz képest többször is megseprendők lévén, minthogy azért első sorban a városi hatóság felelős, a kapitányi hivatal köteles az iránt magának házról-házra való eljárattatás által meggyőződést szerezni, a mulasztókat 5 frttól 100 frtig terjedhető pénzbírsággal fenytetni és minden hónapban a tanáchoz eljárásáról jelentést tenni, különösen felügyeltetvén, hogy a kémények separtetése szakértő mesterek és segédek által eszközöltessék, kik a végzett munkáért felelősek.

III. Tűzoltási intézkedések.

A) *Segélyre kötelezettek.*

9. §. A város minden férfi lakosa a betöltött 20 évtől, a betöltött 45 évig, előforduló tűzvész alkalmával testi képessége és egészsége szerint, a tűzvész elfojtására ténylegesen közreműködni köteles. A működés mikéntjére nézve külön szolgálati utasítás fog intézkedni.

10. §. A városi tűzoltók s esetleg más helybeli önkényes tűzoltó-társulatok tagjai saját alapszabályaik és szolgálati utasításuk értelmében végzik teendőjüket, mely szabály és utasítás azonban e szabályrendelet szabványai-val nem ellenkezhetik.

11. §. A város területén állandóan tartózkodó és alkalmas ácsok, a hatóság és tűzoltó-parancsnokság utasítása szerint munkás-szakaszokat képeznek és évenként kétszer, tavasszal és ősszel nyilvántartási szemlére és rövid gyakorlatra megjelenni tartoznak. Ezen munkás-szakaszok karkötővel láttatnak el és fejszójökökkel tartoznak megjelenni. Tűzvész esetén eltöltött munkaidejük óránként 10 krajczárban lesznek felszámítandók.

12. §. A kéményseprő mesterek segédjeikkel a tűzésnél azonnal megjelenni és segédkezni tartoznak.

13. §. A tűzésnél külön utasításuk szerint megjelent és sorakozott munkás-szakaszok felett a tűzoltási igazgatóság (34. §.) rendelkezik.

14. §. A 9-ik §-ban kimondott általános kötelezettség alól fel vannak mentve:

a) oly egyének, kiknek testalkatuk a tűznél való segédkezést meg nem engedi;

b) lelkészek;

c) minden nyilvános tisztviselők és szolgák, kiknek hivatalos működése a tűzoltási szolgálattal össze nem egyeztethető, ide tartoznak az összes vasuti és távirdai személyzet, kivéve a vasuti műhely munkásait, a postaszemélyzet, nyilvános pénztárak kezelői és ellenőrei, a hatóságok mellett levő vagy nyilvános épületek őrzésére rendelt szolgák, küldönczök, fegyőrök, kapusok, házmesterek, szobafűtők stb.

d) a magán házaknál csak a ház és a gazdaság körül teljességgel nem nélkülözhető cselédség mentetik fel.

e) A kereskedelmi üzletek főnökei, illetőleg cégvezetői.

f) Oly üzlet- vagy munkavezetők, kik az üzlet vagy műhely vezetésére nézve nélkülözhetlenek.

15. §. A lakosság a 9-ik §-ban jelelt általános szolgálati kötelezettségét a 22. §-ban megjelelt riasztás alkalmával azonnal teljesíteni tartozik.

16. §. A bérkocsisok, iparjoguk elvesztésének terhe alatt, tűzvészek alkalmával fogataikkal segédkezni tartoznak. Névszerint kötelesek szivattyukat és más oltó szereket, továbbá a szükséges vizet a tűz helyére, valamint a

segélyre siető tűzoltókat a város területén díjtalanul a kívánt helyre szállítani. A vasuti társzekerek a tűz elől mentett butorokat tartoznak biztos helyre szállítani.

A részletes utasítást a rendőrség adja ki.

17. §. Minden városi lakos, ki állandóan, vagy télen át lovat, vagy igavonó marhát tart, tűzvész esetén egy fogatjával vizet hordatni köteles.

18. §. Az égő ház szomszédai, egyáltalában az illető utcának lakosai, valamint nagyobb szél alkalmával az előre láthatólag veszélyben forgó utcák lakosai a 9. és 17. §§-ok kötelezettségei alól, a veszély tartamának idejére fel vannak mentve.

19. §. A 9. és 17. §-ban kimondott általános tűzszolgálati kötelezettségek következőleg válthatók meg:

a) egyéni személyváltság évenként 4 frt. o. é.

b) egylovas fogat után 2, azaz két forintban o. é. szabassék meg;

c) a marhás fogat után váltság évenként két frt.

Mindenki csak egy fogatot köteles megváltani.

Ezen váltságdíjak évenként előlegesen fizetendők és a rendőrség által rövid uton felhajtandók. A begyűlő pénz a helybeli pénztintezeteknél tűzoltási alap czímen gyümölcsözőleg elhelyeztetik s ebből első sorban a tűzvész alkalmával kitűnt közreműködők jutalmai, az oltásnál kártszenvedetteknek adandó kártérítések, s egyéb a tűzésnél esetleg előforduló aprólékos költségek fedeztetnek.

A fennmaradó összeg évenként utólagosan a rendes tűzoltási költségek pótlására fordítandó.

20. §. A 10., 11., 12. és 16. §-okban kimondott kötelezettségek semmi szín alatt pénzüll meg nem válthatók.

B) *Tűzriadó.*

21. §. A városi tűzoltó-örtoronyban a városi tűzoltók folytonos őrködést gyakorolnak.

22. §. Gyanus füst esetén az u. n. házi távirdával, első sorban a városi tűzoltók riasztatnak fel, lángoló tűz esetén a tűzoltó-laktanya őrsege, a városi rendőrség és a kolozsmonostori önkényes tűzoltó-egylet táviratilag riasztatik, ezután a torony őrre az örtorony harangját kongatni kezdi, a tűzirányban pedig nappal veres zászlót, éjszaka veres lámpát tűz ki. A kongatást az összes felekezetek harangozói átvenni s a tűz színhelye szerint következőleg teljesíteni tartoznak:

Ha a piac, belmonostor, bel-szén, buza, fogoly, rózsa, párizs, bel-torda, vagy kül-torda utcának felső felében van a tűzvész,

jelzés: 1 harangkongatás.

Ha a sétatér, london, alsó-szén, kül-monostor, vagy Kolozsmonostoron van a tűzvész,

jelzés: 2 harangkongatás.

Ha a külszén, felszén, kőker vagy a holdvilág-
utczában van a tüzvész,

jelzés: 3 harangkongatás.

Ha belközép, belkirály, belfarkas, betlen, vagy kül-
torda-utczának alsó felében van tüzvész,

jelzés: 4 harangkongatás.

Ha külközép, külfarkas, kövespad, patai, györgy-falvi,
feleki-utcza vagy cigánysorban van a tüzvész,

jelzés: 5 harangkongatás.

Ha külmagyar, uj-utczában, le a czukorgyárig van
a tüzvész,

jelzés: 6 harangkongatás.

Ha belmagyar, szentegyház vagy bármely szappan-
utczában van a tüzvész,

jelzés: 7 harangkongatás.

Ha a kétvízközi kerületben van a tüzvész,

jelzés: 8 harangkongatás.

Ha az óvár, vagy hidutczában van a tüzvész,

jelzés: 9 harangkongatás.

Ha a hidelvén, vagy sánczoldalon van a tüzvész,

jelzés: 10 harangkongatás.

Ezenkívül a kolozsvári önkénytes tüzoltó-egylet han-
gászái, dob- és kürtszóval kötelesek riasztani a lakosságot.

C) *Vizkészslet.*

23. §. Minden háztulajdonos tartozik, könnyen hozzá-
férhető helyen, legalább egy hectoliter (kilencz veder) vizet
tartani s azt szükség esetén elővigyázati vagy oltási célból
rendelkezésre bocsátani.

24. §. Tüzvész esetén a házakban levő kutak vagy
külön víztartók vizének igénybevételét megtagadni nem
szabad.

25. §. Kemény fagy idején előforduló tüzvész alkal-
mával serfőzők, szappanosok, posztó-festők, egyszóval mind-
azon iparosok, kik kazán-készülékkel bírnak, tüzelő anyagok
megtérítése mellett köteleztetnek arra, hogy kazánjaikban
vizet melegítsenek s azt tüzoltás céljából rendelkezésre
bocsássák.

A vízmelegítés elrendelése a tüzoltási igazgatóság ha-
tásköréhez tartozik. (34.)

D) *Oltószerek.*

26. §. A városi tüzoltók megfelelő oltó, mentő és sze-
mélyes szerelvényekkel vannak ellátva, melyeket a hatóság
jókarban tart, szükség szerént kiegészít és szaporít.

27. §. Nagyobb terjedelmű épületek tulajdonosai, ki-
vált ha azokban nagyobb mérvű tüzhelyek, vagy nagyobb
munkanyag, vagy foglalkozásnál fogva tüzveszélyes műhe-
lyek vannak elhelyezve, vagy élénk személyforgalommal
bírnak, tehát a hol a serfőzdek, szeszgyárosok, szappanosok,
harangöntödék, gépgyárak, nagyobb kovács, asztalos, laka-
tos stb. műhelyek, fűrészmalmok, szállást adó vendéglők

stb. stb. léteznek, tekintet nélkül arra, hogy a bel- vagy
külvárosban vannak elhelyezve, tartoznak legalább egy jó
minőségű targonczát vagy nagyobb kézi fecskendőt besze-
rezni és jókarban tartani, azon kívül legalább egy olyan
hosszu létrát, melynek segélyével az illető épület vagy mel-
lékhelyiségeinek legmagasabban fekvő tetőzetére is felha-
tolni lehessen, két tüzvedret egy tüzhorgot és két oltópene-
tét, végre egy nagyobb istállói lámpát beszerezni.

28. §. A belvárosban létező házak tulajdonosai a
mennyiben a megelőző 27. §. szabványai már különben is
reájok nem vonatkoznának, tartoznak jókarban fenntartani:

1 kézi fecskendőt.

1 megfelelő hosszúságú létrát.

1 tüzvedret.

1 oltó penetét.

1 istállói lámpát.

29. §. A külvárosban létező azon házak tulajdonosai,
melyek 100 forint jövedelemmel bírnak, szintén kötelezték
a 28. §-ban megjelölt szerelvények beszerzésére.

30. §. Egyéb külvárosi házak tulajdonosai legalább
egy oltó penete és egy istállói lámpa tartására vannak
kötelezve.

(Folytatása következik.)

A budapesti önkénytes tüzoltó-egylet szolgálati szabályzata. *)

I. Fejezet.

Általános határozatok.

1. §. A szolgálat feloszlik:

a) az éji őrésre;

b) a színházi őrésre;

c) a gyakorlatra, és

d) a vész helyén való működésre.

2. §. A szolgálat sorrendje egy havonként, a meg-
előző hó 25-éig kiadandó szolgálatbeosztási iven állittatik
össze, mely az őrnyán kifüggesztetik s a tagoknak posta
utján megküldetik.

Ezen beosztási iv kellő időben való kézhez nem vé-
tele esetében tartozik minden tag annak megszerzéséről
annyival inkább gondoskodni, mert a beosztási iv át nem
vétele mulasztások indoklására alapul nem szolgálhat.

3. §. A szolgálat mindenkor teljes egyenruha- és fel-
szerelésben teljesítettik. Az egyenruha viselése szolgálat
előtt és után 3 órával, valamint a felszerelési tárgyak más
célra használata tilos.

Szoros értelmű szolgálatban sapkát viselni nem
szabad.

*) Az egylet mai viszonyainak megfelelőleg átdolgozva, kiada-
tott és életbe lépett 1880 márcz. 15-én.

4. §. A sisak rohamszíja mindenkor az áll alá feszítendő.

5. §. Az őrésre és gyakorlatokra kitűzött idő pontosan megtartandó. Elmulasztása pénzbírsággal, ismétlés esetében kizárással büntetetik.

6. §. Bármineműi szolgálat ideje alatt a legszigorubb fegyelem tartandó és a tagok parancsnokaiknak föltétlen engedelmességgel tartoznak.

Az egyes tag felebbvalóját katonai tisztelgással üdvözl, mely tisztelgés a sorban elmarad.

7. §. A parancsnoksági ülés elé bármi okból idézett tag köteles teljes felszerelésben megjelenni. Szolgálati szabálytalanság esetében a meg nem jelenés beismerésnek tekintetik. Ismételt idézés ellenére makacsul meg nem jelenők az egyletből kizáratnak.

8. §. A dohányzás a sorban, gyakorlatnál, a figyelő-őrsegen és a tüzoltás körül való közvetlen működés közben szigoruan tiltatik.

9. §. Panaszok vagy jelentések a parancsnoksághoz írásban nyujtandók be.

10. §. Tornagyakorlatok hetenként kétszer tartatnak, melyekre a tagok — tetszésszerű ruházatban — megjelenni tartoznak. A tornagyakorlatok a parancsnokság által megbizott tag által vezényeltetnek.

11. §. A tagok felvételük után egyenruhával, fölszereléssel és lakásukat jelző táblával láttatnak el, melyek részükre a szertárnok által, átvételi elismervény mellett adatnak ki.

A tagok kötelesek a részükre kiszolgáltattott egyenruhát és a fölszerelési tárgyakat a legjobb karban tartani és kilépésük alkalmával azokat, az általuk kiállított elismervény visszavétele mellett, a szertárba beszolgáltatni. A tárgyakban szándékosan okozott kárért, valamint a be nem szállított tárgyakért az egyletnek kártérítéssel tartoznak. A vissza nem vett elismervények az illető tagokra nézve kötelezőknek tekintetnek.

A szertárba vissza nem szállított tárgyak birói uton hajtattak be.

12. §. A tagok tartoznak az őrtanyán kifüggesztett parancsnoksági határozatokat és utasításokat figyelemmel kísérni s azokhoz minden tekintetben alkalmazkodni.

II. Fejezet.

Éji őrszolgálat.

Általános határozatok.

13. §. Az éji őrség ideje esti 9 órakor kezdődik és nyáron 5, télen 6 órakor végződik.

14. §. Az éji őrség létszáma rendszerint 1 őrparancsnok, 1 csövezető és a tagok létszámához képest időről-időre megállapítandó számú mászók és szivattyusokból áll.

15. §. Az éji őrség, ha arra csak egy tag jelennék is meg, az előirt ideig megtartandó.

Ha az őrségen háromnál kevesebb tag jelenik meg, a figyelő őrség tartása elmarad.

16. §. Az őrtanyán a legnagyobb rendnek és nyugalomnak kell uralkodnia s azért minden lármás multság, dorbézolás vagy szesz italok mértéktelen élvezete, valamint a hazárd-játékok üzése szigoruan tiltatik. Éjjelen tul minden multságnak meg kell szünnie és a netalán jelenlévő vendégek kötelesek eltávozni.

17. §. Az őrtanya helyiségei tisztán tartandók és az őrtanyán levő összes butorok, felszerelési és egyéb tárgyak a rongálástól megóvandók. Minden szándékosan rongáló az egylet irányában kártérítéssel tartozik.

18. §. A tagok köteleztetnek az őrszolgálatra tiszta és szabályszerű egyenruhában és jó karban tartott felszereléssel megjelenni.

Minden tag köteles akadályoztatása esetében magát hason-osztályu tag által az őrszolgálatban helyettesített, kinek pontos megjelenéseért felelős marad. Ha azonban a helyettesítésről a parancsnokságnak előzőleg mindkét fél által aláirt írásbeli jelentés adatik be, a felelősség a helyettes terhel.

Szolgálati helyettesítéseknél, akár hivatalból, akár magánuton történnek ezek, mindenkor a helyettes tagot illeti a felelősség s a helyettesített tag szolgálatot csak oly esetekben teljesíthet, amidőn önkénynt jelentkezők elfogadásának helye van.

19. §. Az őrtanyán szolgálatban lévő tagok ruházatukat egyáltalán nem, fölszerelvényüket pedig — az öv kivételével — csak az arra rendelt helyre rakhatják le. E szabálytól való eltérés egyes kivételes esetekben csak az őrparancsnoknak külön engedélye alapján történhetik meg.

20. §. Az őrszolgálatra későn való megjelenés, valamint az ott nyert szabadságidő önkényes meghosszabbítása által keletkezett késedelem pénzbírsággal büntetetik.

21. §. Ha az őrség létszáma teljes, a későn érkezettek, a késedelem idejének feljegyzése mellett visszautasítandók.

22. §. Őrszolgálatra önkénynt vállalkozók tartoznak az őrparancsnoknál 11 óráig jelentkezni.

Az őrszolgálatra önkénynt jelentkező az őrszolgálatra rendeltnek minden kötelességeiben osztozik és szolgálati beosztása az őrparancsnoktól függ.

A 11 óra után jelentkezők csak az őrparancsnok belátása szerint fogadtatnak el s ily esetekben az őrparancsnok a késedelem okát a naplóba bejegyezni tartozik.

Különös határozatok.

Az őrparancsnok teendői.

23. §. Az őrparancsnok köteles az őrszolgálat megkezdése után az őrtanyán lévő tüzoltó- és egyéb szerek

állapotát megvizsgálni s a kisebb javításokat a lehetőség rögtön eszközölni, a nagyobb hiányokról pedig a jelentési naplóban említést tenni.

Tíz perczzel az őrség megkezdésének ideje után a figyelő őrség idejét — sorakoztatván a tagokat s azok ruházatának és felszerelésének tisztaságáról és jókarban létéről meggyőződven — sorsolás útján felosztja és a felosztás eredményét a szolgálati táblára, a tagok neveinek és figyelő őrségi idejének megemlítésével feljegyzi. Tartozik továbbá a legénységnek alvó helyeit, valamint a tűzoltószereken lévő helyeit is kijelölni és feljegyezni, s az őrtanyán lévő különös felszerelési tárgyakat kiosztani. Egyuttal a tagok szolgálati kötelességei iránt kitanítandók.

A későn jövők az őrparancsnok belátása szerinti figyelő őrségi időt nyernek.

Ha az őrség létszámához képest a mászón kívül egy tagra egy figyelő óránál több nem jut, az esetben az őrparancsnok a csővezetői szolgálatra berendelt mászót a figyelő őrség tartásától felmentheti.

Az őrparancsnok figyelő őrszolgálatot nem köteles teljesíteni.

Az őrparancsnok az őrtanyáról csak szolgálati érdeken, vagy ha maga helyett más őrparancsnokot állít, távozhatik el.

Az őrség ideje alatt a szolgálat pontos teljesítésére és a rend fentartására felügyel és minden szabályellenességért felelős. Ismételve megintett rendzavarókat az őrtanyáról eltávolít s erről az őrségi naplóban jelentést tesz.

Az őrség tagjainak fontos esetben 10 percnyi szabadságidőt azonban csak egyenkint engedélyezhet. A szabadságidőt nyert tagok tartoznak a szabadság ideje alatti tartózkodásuk helyét az őrparancsnokkal közölni.

Ha az egyletbe belépni óhajtok jelentkeznének, köteles az őrparancsnok azokat az előjegyzési könyvbe bejegyezni s arról az illetőknek az előjegyzési igazolványt kiszolgáltatni, egyszersmind pedig őket további teendőik iránt felvilágosítani.

Az őrparancsnok jelentést készít a naplóba, melybe az őrségi létszámot névszerint, a figyelő őrségi idő kitételével, s a tagok rendelt, önkényes vagy helyettesi minőségének kitüntetésével, bevezeti; — megnevezi az őrségmulasztottakat, nemkülönb a későn-jövőket s ez utóbbiaknál a késés idejét, ezenkívül bejegyzi a színházi őrségekről netalán beérkezett jelentéseket. Végül pedig az őrség ideje alatt előfordult nevezetesebb eseményeket, az őrség egyes tagjai által elkövetett rendzavarást és mulasztást röviden és világosan beigtatja.

Az őrparancsnok köteles a figyelő ór, magán egyének vagy hatósági közegek tűzjelentése után, továbbá harang vagy táviró jelzésre a villanygép által az egész telepet rögtön fellármáztatni. Köteles továbbá a jelentés való-

ságáról a lehetőség meggyőződést szerezni s a bejelentő egyén nevét, a hatósági közegek és bérkocsisok számát feljegyezni.

Tűzhelyen az őrparancsnok, mihelyt ott egy főlebbvaló parancsnok megjelenik, annak rögtön jelentést tesz s ennek rendeletei szerint jár el.

Tüzesetekről az őrparancsnok a naplóban rövid jelentést s ezen kívül lehetőleg átmetszeti és térrajzokkal ellátott külön írásbeli részletes jelentést tesz, mely utóbbi a parancsnoksághoz 8 nap alatt benyújtani tartozik.

Ha az őrségen egy főlebbvaló parancsnok megjelenik, köteles az őrparancsnok neki a lefolyt eseményekről jelentést tenni s az őrségi naplót előterjeszteni.

Ha pedig a főparancsnok vagy főparancsnoki helyettes jelennek meg, az őrparancsnok az őrséget a bejárattal szemben sorakoztatja, tisztelegtet s a lefolyt eseményekről jelentést tesz neki. A főparancsnok vagy helyettesének eltávozása után, vagy annak külön rendeletére, az őrség tagjai az őrparancsnok vezényletére lépnek.

Az éji őrség idejének leteltével, az őrség megkezdésekor kiosztott szereket beszedvén, azokat helyökre rakja, s az őrséget felosztatja, és miután az őrtanya ajtaját bezáratta, maga is eltávozik.

24. §. Ha a berendelt őrparancsnok a kitűzött időben meg nem jelenik, teendőit az esetleg önkénytesen jelenlévő legidősb őrparancsnok, ilyenek nem létében a rendelt, vagy esetleg önkénytesen jelenlévő legidősebb mászó s ha mászó nincs jelen, a legidősebb szivattyus teljesíti.

Ilyen esetekben az őrparancsnokot helyettesítő 10 perczzel az őrség megkezdésére rendelt idő után, az üvegszekrénybe helyezett tartalék-szekrénykulcsot az üvegtábla betörése által magához veszi s az őrparancsnokot minden tekintetben helyettesíti. A szolgálat befejezte után pedig a tartalékkulcsot az üvegszekrénybe ismét visszahelyezi.

Ha pedig időközben parancsnok vagy őrparancsnok jelennek meg az őrtanyán, a vezényletet azonnal átadja.

A figyelő ór kötelességei.

25. §. A figyelő ór szolgálati helyét az őrtanya előtt az utcán teljes felszerelésben foglalja el s az őrszoba ajtajától 30 lépésnél messzebb nem távozhatik.

Órállásának ideje alatt tartozik a látkörébe eső környékre éber figyelmet fordítani. Gyanus világosság észlelése esetében, nemkülönb minden feltűnést keltő esemény-, vagy hozzá érkezett jelentésről tartozik az őrparancsnokot rögtön értesíteni.

A főparancsnok, vagy főparancsnoki helyettes közeledtével »Vigyázz« jelszóval az őrséget fölébreszti, s őrhelyét ismét elfoglalja.

Tűzlárma esetében a figyelő ór azonnal beosztási helyére siet.

Őrségi idejének letelte után a figyelő őrségre következő tagot felelősség terhe alatt felkölti, maga pedig az őrszobába visszatér.

Az őrhelynek elhagyása rögtöni kizárást von maga után.

A legénység teendői tűzjelzés esetén.

26. §. Az őrparancsnok által szóval vagy a villanygéppel okozott tüzlármára az összes őrség magát a leggyorsabban felszerelvé, a kocsi-szinbe siet.

Az I. számú szivattyus kinyitja a szertár kapuit, meggyújtja a fáklyát, azzal világít s felülés alkalmával átadja azt a IV-esnek.

A II. számú szivattyus a gépek kiszállításánál segít s a kocsi-lámpákat meggyújtja.

A III. számú szivattyus a gépek kiszállításánál s a rudas ló befogásánál segít.

A IV. számú szivattyus a gépek kiszállításánál s a nyerges ló befogásánál segít s felülés után az I-től átveszi a fáklyát.

Ha az őrség több fecskendővel rendelkezik, amennyiben azokra külön legénység van beosztva, ezek közül a megfelelő helyekre beosztottak, a kapunyitás kivételével, a fentebb elősorolt rendben végezik a teendőket; a mennyiben pedig elegendő legénység nem volna, az első fecskendő legénysége végezi a többi fecskendőnél előforduló teendőket is oly rendben, mint azt az első fecskendőnél végezte.

A mászó a szerkocsit kiszállítja s a szivattyuhoz megerősíti.

Az őrparancsnok felügyel, miszerint a készülés a lehető leggyorsabban, de a legnagyobb csendben történjék.

Miután a szerek menetre készen állanak, az őrség tagjai a fecskendőkön lévő helyeket az őrparancsnok vezényszavára elfoglalják.

Az őrség kötelességei menet közben.

27. §. A menetet mindig a jelenlévő legfelsőbb rangú parancsnok vagy a legidősebb őrparancsnok vezeti, ki a legelől menő fecskendőn foglal helyet.

A menet fogatai 20 lépés távolságra mennek egymásután. Sem egy menetben lévő fogatoknak, sem pedig két őrségnek utközben való találkozása alkalmával egymás elé hajtani nem szabad.

Utközben, de különösen utcafordulatoknál a kürttel és a fecskendőn metalán lévő haranggal a szemközt jövőknek jel adatik a kitérésre.

A menet haladása gyors ütemben történik.

Az őrség tagjai kötelesek utközben a magukkal vitt szerekre felügyelni.

Tűzhöz menetel vagy visszajövetel alkalmával a szerekre felülni csak azon esetben engedtetik meg, ha a szereken üres ülő-helyek vannak s ez által a menet haladása nem gátoltatik s az illető a felülés által sem saját,

sem pedig már a szereken ülők testi épségét nem veszélyezteteti.

Polgári ruhában a szerekre felülni szigoruan tiltatik.

A legénység teendője a vész színhelyén.

28. §. A tűzhelyre való megérkezéskor az őrség további vezényletig a szerekre ülve marad.

A menetet vezénylett parancsnok vagy őrparancsnok a fecskendőről leszállván, ha a tűz helyén magasabb rangú parancsnok van jelen, annak a vezénylete alatt álló legénység, valamint a tüztöltő-gépek számáról jelentést tesz, azután pedig az attól nyert utasítást foganatosítja; ha pedig első a vész helyén, a tűz tárgyát megszemlélvén, a kellő intézkedést a tűz megtámadására megteszi.

A tüztöltésnek ideje alatt a legnagyobb rendnek kell uralkodni és senkinek sem kijelölt szolgálati, sem a vész helyét vezénylet vagy engedély nélkül elhagyni nem szabad.

Bevégzett munka után a működésben volt fecskendők vizszaszerezettnek és a szerek helyükre rakatnak. A vezénylő parancsnok vagy rendelt őrparancsnok tartozik a szereket számba véve, a hiányzottakról és a sérülést szenvedettekről a parancsnokságnak jelentést tenni.

A személyes felszerelésekben történt kárt vagy hiányt tartozik az illető tag a vész helyén a vezénylő parancsnok- vagy rendelt őrparancsnoknak a naplóba való fölvétel végett azonnal bejelenteni, ellenkező esetben a hiányzó vagy sérült felszerelésért az egylet irányában felelős marad.

Idegen tüztöltési területen mindég az ottani tüztöltéságnak a vész helyén jelenlevő legfőbb parancsnoka vezényli az oltást. Az egylet tagjai azonban csak közvetlen parancsnokaik utasításait fogadják el és teljesítik.

A legénység teendője visszatérőben.

29. §. Az őrtanyára való visszatérés után, ha az még az őrség idejének tartama alatt történik, az őrség, miután a gépeket elhelyezte, helyét elfoglalja s a sor szerint következő figyelő őrt kiállítván, az őrségi idő lefolyásáig az őrszolgálatot teljesíti.

(Folytatása következik.)

Pályázat.

A hivatalos lapban megjelent az osztrák-magyar biztosító társaságok által tüztöltők segélyezésére tett alapítványra vonatkozó pályázati hirdetmény, melyet egész terjedelmében ide iktatunk:

»I. Ferencz József ő császári és apostoli királyi felségének 1873. december 2-án ünnepelt 25 éves kormányzásának jubilauma alkalmából több biztosító társaság alapítványt tett oly czélból, hogy azon osztrák-magyarországi akár hivatás, akár kötelességszerű,

akár pedig önkénytes tűzoltók, kik szolgálattétel következtében súlyos beteggé vagy nyomorékká lettek, avagy végképen tönkre mentek — ez utóbbi esetben ezek hátramaradottjai — támogatásban részesüljenek.

Ezen alapítvány legfelsőbb engedély folytán következő czímet visel:

»*Osztrák-magyar biztosító-társaságok császári jubilaum alapítványa szerencsétlenül járt tűzoltók és ezek hátramaradottjaik segélyezésére.*«

Az alapszabályok értelmében az alapítvány évi kamatjövödelme $\frac{2}{3}$ részben a bizottság belátása szerint egy vagy több évre, avagy élethosszig nyerendő 50 forintos stipendiumokra, $\frac{1}{3}$ részben pedig pillanatnyi segélyezésekre fordittatik.

A folyó 1880. évben 25 stipendium fog kiosztatni 50 azaz ötven forintjával, felhivatnak tehát mindazok, kik segélyezésre igényt tartanak, miszerint kelleleg felszerelt bérmentesített folyamodványaik, melyekben a stipendium elnyeréséhez való jogosultságuk kitüntető, — és pedig az önkénytes tűzoltók egyleti elnökük, a hivatásos tűzoltók pedig községük előljárósága útján f. évi ápril hó végeig Colditz vezérigazgató, bizottsági elnök urnál (Bécsben, Schottenring 13 »Duna« biztosító-társaság) nyujtsák be.

Pillanatnyi segélyezések elnyerése céljából a folyamodványok fent előirt uton a bizottsághoz az 1880. év folyamában bármikor benyujthatók.

Bécs, 1880. márczius 4-én. Az osztrák-magyar biztosító-társaságok csász. jubilaum alapítványa szerencsétlenül járt tűzoltók és ezek hátramaradottjai segélyezésére. A bizottság: Colditz, elnök. Dr. Fischer Károly elnök-helyettes.

T ű z e s e t e k.

Kassán január hóban 2 tetőtűz, melyeknél a kigyult tető mindkét esetben leégett ugyan, de a tűz tovaterjedése a gyorsan megjelent tűzoltóság tapintatos működése által meggátoltatott, továbbá egy fából épült tábori sátorban konyhatűz, melynél az épület a tűzoltóság által leromboltatott s végül 1 szoba-tűz és 2 kéménytűz fordult elő.

Egyleti tudósítások.

A poprádi önk. tűzoltóegylet tisztikarának névsora: Husz Dávid elnök, Czizer László alelnök, Husz Vilmos pénztárnok, Chodász János jegyző; Glatz Vilmos főparancsnok, Stropf István alparancsnok, Javornitzky Sándor mászó-, Mussony Antal szivattyus-oszt.-par., Szartoris Vilmos és Glatz Ede szivattyusmesterek, Lerch Tobiás rendfentartó-oszt.-par., Schwarz József szertárnok.

A kolozsvári önk. tűzoltóegylet gondosan összeállított s nyomtatásban megjelent 1879. évi jelentéséből kiemeljük a következőket: A működő tagok száma 32 mászó, 56 szivattyus és 108 rendfentartó, összesen 196. Ezeken kívül 11 alapító, 90 pártoló és 12 tiszteletbeli tagja van az egyletnek. A fizetéses tűzoltók száma 11. — Az év folyamában 13 nagyobb tüzeset és 16 kéménytűz-oltásánál működött az egylet, gyanus füst észlelésekor pedig 106 esetben történt kivonulás, s végül 1879. decemberben a Szamos-folyó áradása által házaikból kiüzött lakosok vagyonának biztonságba helyezése körül is tevékenyen működött az egylet. Tartatott 11 összeggyakorlat és 78 egyes gyakorlat. — Az egylet vagyona 1) rendelkezési alap 1289 frt 66 kr, 2) rokkant-alap 1790 frt 01 kr, 3) alapítványi pénztár 1237 frt 94 kr, 4) leltárvagyon 4482 frt 76 kr, összesen 8800 frt 37 $\frac{1}{2}$ kr. — A parancsnokság tagjai: Deák Pál főparancsnok, Kabos Ernő és Sigmond Ákos osztályparancsnokok, Páll Sándor, dr. Szöcs Emil, Kővári Mihály, Kerekes Márton és Philippi Gyula rendfentartó szakaszparancsnokok, Mihály László, Szómhathelyi József orvosok, Tompa János mérnök, Széky Miklós pénztárnok, Münster Ede, Himpfner József és Márkovics Antal segéd-tisztek, Nedorost Ferencz, Simon Endre és Mondschein Károly mászó-, Steiger József, Reich Gyula és Szentgyörgyi István szivattyus-szakaszvezetők.

A kassai önk. tűzoltó-egylet febr. 8-án tartotta meg ez évi rendes közgyűlését, melyen az egylet tisztikarának megválasztása következőleg történt: Saád Lajos elnök, Benzur Géza alelnök, Kiss Rezső titkár, ifj. Novelly Sándor pénztárnok, Csorba Gyula orvos, Timko József ügyvéd, Soukoup Adolf mérnök, Matyasofszky Ágoston építész; — továbbá Keczer Miklós főparancsnok, Fiedler Gyula alparancsnok, Kósch Artur mászó-, Kozák G. E. szivattyus-, Freudenfeld Antal rendező-osztály parancsnok, Clas Nándor mászó-, Schwarz Dávid szivattyus-, Havelka Gusztáv rendező-osztály felügyelő és Hauszer Károly szertárnok. — Az évi jelentés szerint a múlt év végével 53 működő tagja volt az egyletnek s ezen kívül a város által fizetett legénység 15 főből áll. — Az őrtanyán 1879-ben 365, a színházban 226, a czirkuszban 29 őrszolgálat, s a tagok kiképzésére 15 gyakorlat tartatott. — Az egylet működési területén a jelentési évben 15 tüzeset fordult elő, és pedig 1 tető, 1 magtár, 1 szoba, 1 pincze, 1 padlás és 8 kéménytűz s ezen kívül egy jégvérem égése és 1 vakriadó. Az egyleti vagyon állása az év végén: készpénz 121 frt 76 kr, segélyalap-tőke 268 frt 78 kr, leltári érték 6568 frt 57 kr. Összesen 6958 frt 57 kr.

A maros-vásárhelyi önk. tűzoltó-egylet febr. 22-én tartott közgyűlésében az egylet parancsnoksága következőleg választott meg; főparancsnok: Lázár Benedek, tiszteletbeli főparancsnok: Z. dr. Knöpfler Vilmos, tisztb. oszt.

par.: Z. Bodolla János, Szász Róbert; osztályparancsnokok: Görög József, Almási Domokos, Bálint Dénes; segédtitészek: Oroszlán István, Szentmiklósy Kálmán, Fekete Gábor; főorvos: dr. Marosi Kálmán; pénztárnok: Fenyő István; mérnök: Jelinek Antal; szertárnok: Koós János; szakaszvezetők: Eckwert József, Bányai Ferencz, Végh István, Kézel Károly; zászlótartó: Szabó József; csővezetők: Bokros István, Csiki Gerő, Enyedi József, Halmágyi Viktor, Istvánfy Antal, Józsa József, Sófalvi József, Petri Zsigmond; szivattyumesterek: Kondray János, Biró Sándor, Ádám Zsigmond, Kiss János; rendfentartó szakaszvezetők: Petelei János, Müller József, Lénárt József és Gubodi Gyula.

A budapesti önk. tüzoltó-egylet február 8-án rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az egyleti alapszabályoknak a belügyminiszterium által elrendelt korszerű módosítása és az egyletből kizárt tagok fölebbevezvényei tárgyalattak. Az alapszabályok módosítványának a választmány által előterjesztett terve némi csekély változtatásokkal elfogadtatott s a belügyminiszteriumhoz felterjesztetni határoztatott. Az egylet rendes évi közgyűlése az alapszabályok helybenhagyása után fog egybehivatni.

A szepes-remetei önk. tüzoltó-egylet parancsnokságának névsora: Polyák Jakab elnök, Thaisz János főparancsnok, Schneider János alparancsnok, Buchalla Károly mászó-, Schneider Károly szivattyus-, Brósz Adolf mentő-, Dirner Samu ör-szakaszvezető, Payer István pénztárnok, Pollák Lajos szertárnok.

A vingai önk. tüzoltó-egylet elnöke Reimholz József, előrehaladt agykora miatt ez állásáról leköszönvén, helyébe a febr. 8-iki rendes évi közgyűlésen Schäffer Vilmos választatott meg az egylet elnökéül.

Az iglói torna- és tüzoltó-egylet választmánya a febr. 18-iki közgyűlésen következőleg alakult meg: elnök dr. Simenszky Sándor, alelnök: Schwartz Lajos, jegyző: Klug Otto, pénztárnok: Alpár Ernő, választmányi tagok: Langsfeld Ede, Topscher György, Windt László, Róth András, Róth János, Graselly Antal és Róth Márton; — főparancsnok: Putsch Tóbiás, alparancsnok: ifj. Marschalkó József, főszertárnok: Reich Róbert, orvos: dr. Schubert Lajos, mászó oszt.-par.: Hajts Lajos, szivattyus oszt.-par.: Bock Nándor, mentő oszt.-par.: Thern Adolf, rendőr oszt.-par.: Löwy Mór. A tornaosztály részéről tornatanító: Marton Károly, választmányi tagok: Fábry Alfréd, Hajts Róbert, Thern Albert és Münnich János. — Segélyalap-pénztárnok: Hajts János.

A pápai önk. tüzoltó-egylet f. évi jan. hó 25-én tartotta P. Szabó Károly egylet elnök elnöklele alatt rendes évi

közgyűlését, melynek főtárgyát az elnök mult évről szóló jelentése képezte. Az elnök beszámoló jelentése után bemutatott a mult 1879. évi s a számvizsgáló bizottság által is átvizsgált és helybenhagyott számadás, mely szerint az egylet mult évi bevétele 1432 frt 27 kr., kiadása pedig 1411 frt 99 kr. volt; be nem fizetett tagsági díjában pedig 349 frtnyi követelése van. A bemutatott számadást a közgyűlés is elfogadván, azt kinyomatni s a tagok közt kiosztatni rendelte. — Ezután a f. é. költségvetés, — mely szerint 1290 frt bevétel, s 1020 frt 45 kr. kiadás van előirányozva — lett bemutatva, melyet a közgyűlés szintén egész terjedelmében elfogadott. Végre az egyleti elnöknek az egylet érdekében buzgó fáradozásáért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazva, a gyűlés szétoszlott. Az évi jelentésre a jövő számban visszatérünk.

Vegyes közlemények.

Legfelsőbb adomány. Király Ő Felsege az illavai tüzoltó-egyletnek tüzoltó szerek beszerzésére saját magán-pénztárából 50 frtot adományozott.

Uj tüzoltó-egyletek. Február hóban a m. k. belügyminiszterium által a következő egyletek alapszabályai a bemutatási záradékkal elláttattak: Erzsébetváros, Rábakeresztur (u. p. Körmend), Apatin, Vép, Gnézda, Kiskőrös és Dunaszerdahely.

Az orsz. tüzoltó-szövetséghez február hóban a következő egyletek csatlakoztak: Nagy-Várad, Szatmár-Németi, Gödöllő és Nagybittse.

Az orsz. tüzoltó-szövetség központi választmánya márcz. 28-án, husvét napján d. e. 11 órakor Budapesten az I. sz. tüzörségen ülést tart, melynek jegyzőkönyve a jövő számban fog közöltetni.

A statisztikai kimutatást, melynek beküldésére a határidő már küszöbön áll, eddigelé mindössze csak 55 egylet küldötte be. Nehogy tehát az összeállítás késedelmet szenvedjen, a központi választmány mindazon egyleteket, melyek a kitöltött kimutatást még be nem küldötték, újból felkéri, hogy azt a kitűzött időre, vagyis ápril hó 1-sejéig okvetlenül beküldjék.

A tátravidéki tüzoltószövetség megbízásából Putsch Tóbiás iglói főparancsnok, mint a nevezett szövetség elnöke az abauj-, gömör-, sáros-, szepes- és tornamegyei tüzoltó-egyletekről gondosan szerkesztett statisztikai kimutatást állított össze, mely egy nagy táblázatban nyomtatásban megjelent. A kimutatásban foglalt érdekes adatokat tér-
szüke miatt a jövő számban fogjuk ismertetni.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTEBITŐJE.

Megjelenik minden hó 1-én.

<p>Kiadja: a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya.</p>	<p>Szerkeszti: a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt, fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 frt, nyolczad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számíttatik.</p>
--	---	---	---

Jegyzőkönyv.

a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának 1880. évi márczius hó 28-án délelőtt 11 órakor Budapesten tartott üléséről.

Elnök: Follmann Alajos szöv. alelnök, jegyző: Pap Emil szöv. titkár.

Jelenvoltak: Bárány Nándor Ernő, Hauser György, Martinengo Nándor, Rösch Frigyes központi-választmányi tagok és Putsch Tóbiás ker. szöv. elnök.

Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy báró Bánhidy Béla szövetségi elnök a megjelenésben halaszthatlan polgári teendői által akadályoztatván, a tárgyalások vezetését ezuttal személyesen nem teljesítheti. Jelenti továbbá miszerint Gamauf Vilmos, dr. Lindner Gusztáv és Schlosser Albert közp. vál. tagok, valamint Minorich Károly és P. Szabó Károly ker. szöv. elnökök elmaradásuk alapos indokait bejelentették s ennek kapcsán sajnálattal említi fel, hogy a választmány többi tagjai a meghívásra nem is válaszoltak.

Az utazási kedvezmények tekintetében előadja, hogy az elnökség által tett lépések folytán a győr-sopron-ebenfurti vasut teljesen szabad utazást, a m. k. államvasut, a kassaa-oderbergi, és a magyar nyugoti vasut 50%, az osztrák államvasut, a déli vasut és a tiszavidéki vasut pedig 33% áreleengedés kedvezményét engedélyezte a választmány tagjai részére, míg a Duna-gőzhajózási társaság a kért kedvezményt ezuttal megtagadta.

Ezen jelentések meghallgatása után a napirendre kitűzött ügyek tárgyalása megkezdett, a mint következik:

1) Elnök a szövetség ügyeinek jelenlegi állását illetőleg jelenti, hogy a múlt ülés óta a dombóvári, gödöllői, jánosházi, nagyvárad, szászvári, szatmárnémeti és nagybittsei önk. tűzoltóegyletek, — utóbbi mint az alakulóban levő trencsénmegyei tűzoltó-szövetség tagja — az országos tűzoltó-szövetséghez csatlakoztak s a szövetség tagegyleteinek száma jelenleg 145. Ezek közül közvetlenül az orsz. tűzoltó-szövetséghez tartozik 86, a »királyhágón-inneni«

kerületi szövetséghez 33, a tátravidéki szövetséghez 15 s az alakulóban levő dunántuli kerületi szövetséghez ennek megalakulásakor ilyenekül tekintett 15 egylet. Sajnálattal terjeszti elő a tagsági díjak hátralékkimutatását, mely szerint a múlt ülés óta 1162 frtra felszaporodott hátralékból mai napig csak 166 frt törlesztetett s így a hátralékok összege még most is 996 frtot tesz. Ebből az orsz. szövetséghez közvetlenül tartozó egyletekre 755 frt, a kerületekre 241 frt, és pedig a »királyhágón-inneni« kerületre 154 frt, a tátravidékire 42 frt, s a dunántulira 45 frt esik. — A 166 frtnyi törlesztésben az országos szövetségi egyletek részéről 115 frt, a tátravidékiek részéről 27 frt, s a dunántuliak részéről 24 frt foglaltatik; míg a »királyhágón-inneni« kerület részéről törlesztés nem történt. — A pénztári maradvány jelenleg 355 frt 38 kr., mely szemben az V. orsz. közgyűlést megelőzőleg elintézendő nagyfontosságú ügyek végrehajtásánál szükségelt tetemes költségekkel, igen csekélynek mondható. — Áttérve a kerületi szövetségekre, jelenti, hogy a dunántuli kerület működése szünetel, mert a jelenleg tárgyalás alatt levő alapszabályai megerősítve nincsenek; a »királyhágón-inneni« kerület az egységes csavár behozatalát elrendelte, egyéb tekintetbeni működéséről azonban utóbbi időben tudósítások nem érkeztek; a tátravidéki szövetség jelentése pedig a mai napirend tárgyát képezi. — Hangsúlyozza végül a megyei szövetségeknek az országos és kerületi szövetségekhez viszonyának szabályozására nézve jelentkező szükségét, különös tekintettel arra, hogy jelenleg egy új megyei szövetség (a trencsénmegyei) van alakulóban s ennek és a már létező szebenmegyei tűzoltószövetségnek, valamint az orsz. szövetségnek alapszabályaiban is egyaránt hiányoznak azon intézkedések, melyek e viszonyt szabályozzák.

A jelentés tudomásul vétetvén, annak nyomán a következő határozatok hozattak: — 1) Tekintettel arra, hogy a szövetség az országban létező számos egylet közül még aránylag igen kevés egyletet számlál tagjai sorában: a belügyminiszteriumhoz kérvény határoztatik benyújtatni:

melyben az egyleteknek a szövetséghez való csatlakozásra buzdítása mellett esetleg oly intézkedések kérelmeztesenek, melyek által a szövetséghez való csatlakozás az egyleteknek alapszabályaikban gyökerező céljájul tekintessék. — 2) A tagsági dijhátralékokra nézve az elnökség utasíttatik, hogy addig is, míg e tekintetben a közgyűlés által célra vezető intézkedések tételnek, a behajtás iránt saját hatáskörében erélyesen intézkedjék s az eredményről jelentését a legközelebbi ülés elé terjeszse. 3) A megyei, kerületi és országos szövetségek egymásközi viszonya végleges szabályozásának ügye bővebb megvitatást igényelvén, további intézkedés végett ugy a jövő ülés napirendjére kitűzteni, valamint a miniszterium által egybehivatni kérelmezett enquet tárgyalása alá bocsáttatni határozatlik; — addig is pedig az orsz. szövetség alapszabályai nyomán — tekintettel arra, miszerint az egymás keretébe tartozó több szövetség alakulása által az egyes egyletek sokoldalú költségekre sodortatnának, az erők szétforgácsoltatnának, s ez a szövetkezés céljainak elérésére akadályul szolgálhatna, sőt azokat megsemmisüléssel fenyegethetné: — kimondatik, hogy megyei szövetségek kerületi szövetségek keretében nem alakulhatnak.

2) Kecskemét sz. k. város tűzoltóparancsnokságának átirata, melyben a kecskeméti önk. tűzoltóegylet 1875. évben történt feloszlását tudatja.

Tudomásul vétetik s a kecskeméti önk. tűzoltóegylet a tagegyletek lajstromából kitoröltetni, a nyilvántartásban levő 24 frnyi dijhátralék pedig ennek folytán szintén törlésbe hozatni határozatlik.

3) A m. k. belügyminiszterium leirata, melyben a postabérmentesség engedélyezése iránt benyújtott kérvényre tudatja, hogy a szövetség és egyleteknek egymásközi levélváltásaira a postabérmentesség a fennálló szabályok és a képviselőháznak e részben kifejezett akaratahoz képest nem engedélyezhető; a hatóságok által az egyletekhez közügyben, valamint az egyleteknek a hatóságokhoz ezek felszólítására szintén közügyben intézett levelek azonban postabérmentesek, ha azokra az első esetben »hivatalból, közügyben, portómentes, második esetben pedig »hivatalos felszólítás folytán portómentes« megjelölés kitétetik.

Tudomásul vétetik s a hazai tűzoltóegyletekkel közöltetni s ezen kívül a közgyűlés elé oly javaslattal határozatlik betérjesztetni, hogy a közgyűlés e részben egy kérvénynek az országgyűléshez leendő benyújtását határozza el.

4) Elnöki jelentés az országos tűzoltó-statisztika ügyében, mely szerint a szétküldött kimutatások közül a kitöltött kimutatások eddigelé, a beküldésre kitűzött határidő küszöbén, csak 60 egylettől érkeztek be.

Tudomásul vétetik s tekintettel arra, hogy több egy-

letnél a kimutatások terjedelmes volta is nehézségeket okozhat, a kimutatások a tátravidéki statisztika nyomán egyszerűbb alakban és a miniszterium útján, ez iránt benyújtandó kérvény alapján, határozatlik szétküldetni; — a tátravidéki statisztika adatain kívül azonban még az egyletek parancsnoka és helyettesének neve is fölveendő.

5) Elnök jelenti, hogy az iglói emléktábla elkészült s elküldésre készen áll.

Tudomásul vétetik s az emléktábla Iglóváros tanácsához elküldetni határozatlik.

6) Elnök jelenti, hogy a tűzoltó-szerek vasrészeinek ályanyozása ügyében a módoszatok és költségek iránt a gyárostól megszerzett adatok az egyletekkel a »Tűzoltó-Közlöny« útján közöltettek.

Helyeslő tudomásul vétetik, az egyletek azonban utólagosan még azon körülményre is figyelmeztetni határozatlik, hogy az ályanyozott vasrészekeken esetleg levő repedések az ályanyréteg által befödtenek s így különösen a mászó-övek zárkapcsait csak kipróbálás után tanácsos megályanyoztatni.

7) A gróf Nádasdy Ferencz által pályadíjjal jutalmazott s Oláh Miklós és Greszler Vilmos által szerkesztett »Tűzoltás Könyve« című szakkönyv bírálatára kiküldött bizottság véleményes jelentése.

Miután a könyv, eltekintve attól, hogy benne a tornászatra kelleténél több suly van fektetve, — céljának általában megfelel, s mint ilyen a községi előljárók, jegyzők, lelkészek, tanítók által a népnek a tűzoltás körül ugy, valamint a tűz-elleni óvintézkedések tekintetében való kitánításánál vezérfonalul célszerűen használthatatik, sőt általában mindazoknak, kik a tűzoltás szakmájában működnek, tűzoltóegyletek alakításában fáradoznak, s végül a tűzoltóegyleteknek is, a benne foglalt gyakorlati tapasztalatokon alapuló utasításoknál fogva, hasznos utmutatóul szolgálhat s mindezeknél fogva annak terjesztése kívánatosnak találatik: — a m. k. belügyminiszteriumhoz ezértelemben szerkesztendő jelentéssel határozatlik visszaterjesztetni.

8) A b. Friesenhof Gergely nédanóczy tűzoltó-parancsnok által az elárusítás közvetítése végett bemutatott »Leitfaden für Landfeuerwehr Commandanten« című könyvecske ügyében kiküldött bizottság véleményes jelentése.

A bemutatott könyvecskének a tűzoltásra vonatkozó utasításai nagyrészben nem felelnek ugyan meg a tűzoltás mai fejlettségéből folyó kívánalmaknak, mindazonáltal az a tűzoltás szakmájába vágó sok üdvös eszmét tartalmaz s így annak megszerzése tűzoltóparancsnokoknak melegen ajánltatik. Szerző ezek alapján felhivatni határozatlik, hogy az elárusítás közvetítése céljából a könyv bizonyos számú példányait a titkári hivatalhoz küldje be.

9) Follmann Alajos alelnök bemutatja Szalay Ödön pozsonyi tűzoltóegyleti elnök által hozzá intézett magánle-

velet, melyben nevezett elnök azon több oldalról s különösen vidéki körök részéről felmerült kérdésre nézve, hogy a folyó évi augusztus 20-ára kitűzött országos tüzoltószövetségi közgyűlést, egyrészt az ugyanazon időre tervezett magyarországi, és a határhoz és Pozsony városához közel eső nagyobb gyülekezetek, másrészt pedig a múlt évi rossz termés által előidézett s a Vág és Duna kiáradása által fokozott s különösen Pozsony és a vele szomszédos megyéket érzékenyen sújtott inséges állapotokra való tekintetből, nem volna-e czélszerű a jövő 1881. évre elhalasztani — a választmány nézetét kéri.

A központi választmány az ügyet megfontolt tanácskozás alá véve, ennek eredményéhez képest abban állapodott meg, hogy a Pozsonyban tartandó országos tüzoltóközgyűlés elhalasztását kívánatosná tevő indokokat teljesen méltányolja ugyan, mindazonáltal az elhalasztást sem a tüzoltó-ügy fejlődése érdekeivel összeegyeztethetőnek, sem pedig különösen azon körülménynél fogva, mert a közgyűléssel egybekötött kiállításra vonatkozó felhívások már szétküldettek s így feltehető, hogy a kiállítók előkészületei már folyamatban vannak — okszerűnek nem tartja. — A pozsonyi önkényes tüzoltóegylet, illetve a közgyűlés rendezésére alakult bizottság azonban felkéretni határozatlik, hogy a közgyűlések alkalmával szokásos fogadtatási és egyéb költséges ünnepélyek rendezésénél a lehető legnagyobb egyszerűség szem előtt tartásával járjon el.

10) A trencsénmegyei tüzoltószövetség megkeresvénye, melylyel alapszabályait a belügyminiszteriumhoz leendő felterjesztés végett beküldi, tárgyalás alá vétetvén, a beküldött alapszabályok, — minthogy azok az országos tüzoltószövetség alapszabályaival öszhangzásban nincsenek, s egyébként is többrendbeli lényeges elvi módosítást igényelnek: a megkereső szövetséghez a szükségesnek mutató módosítások tüzetes megjelölése mellett oly felhívással határozatnak visszaküldetni, hogy a módosítások eszközlése után azokat a központi választmány folyó évi május 16-án tartandó ülésén leendő tárgyalás végett újból küldje be.

11) A zágoni önkényes tüzoltóegylet megkeresvénye, melylyel alapszabályait a belügyminiszteriumhoz leendő felterjesztés végett beküldi.

A beküldött alapszabályok a megkeresés értelmében felterjesztetni határozatnak.

12) Az elnökség indítványa az alapszabályokban a kerületi szövetségeknél betoldott »járás« szónak, mely különben is csak a »kerületi« szó magyarázójaként tekintendő, — kihagyása, továbbá oly értelmű intézkedésnek, hogy a központi választmány tagjává csak a szövetségi tagegyletek tagjai választhatók meg — betoldása iránt.

Az indítvány helyeseltetik s a közgyűlés elé terjesztetni határozatlik.

13) Rösch Frigyes központi választmányi tag indítványa a központi választmány ülési jegyzőkönyveinek a »Tüzoltó-Közlöny« utján egész terjedelmében való közlése iránt,

Elfogadtatik s a titkár ez értelemben való eljárásra utasittatik.

14) Putsch Tóbiás tátravidéki szövetségi elnök a szövetség választmánya nevében jelentést tesz a szövetség működéséről, melylyel a szövetség 1879. október 26-án Szepesváralján tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét s az annak határozata értelmében szerkesztett s nyomtatásban megjelent statisztikai táblázatot bemutatva, előadja, hogy a tüzoltóság terjedése és fejlődése a szövetség területén, de különösen Szepesmegyében igen szép lendületet vett, ami nagyrészt a hatóság és annak közegei részéről tapasztalt támogatásnak is köszönhető s ugyanazért említés nélkül nem hagyhatja azon kiváló elismerésre méltó támogatást, melylyel a szövetség törekvései a megyei bizottmány és különösen Mattyasovszky István poprádvölgyi és Montsko Ferencz hernádvölgyi járási szolgabírák részéről előmozdítottak. A szövetség működési területén jelenleg 48 egylet létezik s ezek közül 15 egylet csatlakozott a szövetséghez.

A jelentés örvendetes tudomásul vétetvén, a bemutatott közgyűlési jegyzőkönyv, valamint a statisztikai táblázat is a »Tüzoltó-Közlöny«-ben kivonatosan közzététetni rendeltetik. Egyuttal Mattyasovszky István és Montsko Ferencz szepesmegyei szolgabíráknak a tüzoltó-intézmény támogatásával szerzett érdemeikért a központi választmány hálás elismerése jegyzőkönyvileg kifejeztetni s az erről szóló jegyzőkönyvi kivonat a nevezetteknek Szepesmegye főispánja utján megküldetni határozatlik. A mi végül a jegyzőkönyvben foglalt azon határozatokat illeti, melyek az országos szövetség közvetítésének igénybevételét tartalmazzák, ezekre nézve a kerületi szövetség részéről kilátásba helyezett megkeresvények elváratnak.

15) Putsch Tóbiás tátravidéki szövetségi elnök indítványa a kiállítási bíráló bizottság egybehívása és eljárása tekintetében szükségesnek mutató szabályok alkotása iránt.

Az indítvány egyhangu helyesléssel találkozván, az alapszabályok e tekintetben való módosítása, illetve kiegészítése iránti javaslat kidolgozása és bemutatásával Rösch Frigyes közp. vál. tag és Putsch Tóbiás ker. szöv. elnök bizatnak meg. Addig is pedig, míg az e részbeni munkálatok szabály érvényére emelkednek, az alapszabályok nyomán a következő elvi megállapodások történtek: a) Az V-ik magyar országos közgyűlés alkalmával Pozsonyban rendezendő kiállításnál működő bíráló bizottságot az országos tüzoltó szövetség központi választmánya hívja egybe. b) A bizottság eljárása tekintetében a csoportosítás elve fogadtatik el, oly módon, hogy a kiállított tárgyak nemei

szerint kijelölendő csoportok mindegyikének szakértői megvizsgálása és megpróbáltatása egy-egy 3 tagu albizottság által eszközöltetik, kivéve a fecskendők és szivattyugépek bírálatát, melynek eszközlésével egy 5 tagu albizottság biztatik meg.

16) Putsch Tóbiás tátravidéki szövetségi elnök indítványa némely tüzoltó-eszközöknek a hazai ipar utján leendő előállítása tárgyában teendő intézkedések iránt.

Indítványozó indítványának írásban leendő beadására felhivatván, az indítvány a »Tüzoltó Közlöny«-ben közölni és az V. magyar országos tüzoltó közgyűlés elé terjesztetni határoztatik.

17) A központi választmány legközelebbi ülése határidejének megállapítása tanácskozás alá vétetvén,

a legközelebbi ülés a pünkösdi ünnepek-alkalmával május 16-ikán határoztatik megtartatni.

Ezzel a napirend kimerítettvén, elnök az ülést délutáni 2 órakor felosztatja. — Kelt mint fent. Jegyezte: Pap Emil s. k. szövetségi titkár. Hitelesíti: Follmann Alajos s. k. szövetségi alelnök.

Kolozsvár tüzrendészete.

(Folytatás és vége.)

E) Tüzvédelem.

31. §. A tüzvédelmes szolgálatot első sorban a városi tüzoltók, a város területén netán alakuló más önkénytes tüzoltó-társulatok s az iparosokból alakult munkás szakaszok teljesítik. (10. 11. és 12. §.)

32. §. Tüzvész esetén az oltási és mentési munkálatok rendszeres és egyöntetű végrehajtása céljából, a helyszínen tüzoltási igazgatóság alakul, melynek tagjai a következők:

- a) a városi polgármester vagy helyettese;
- b) a városi rendőrfőkapitány vagy helyettese;
- c) a városi mérnök vagy helyettese;
- d) a kolozsvári önkénytes tüzoltó-egylet vezénylő parancsnoka.

33. §. A tüzoltó-igazgatóság mindenkori álláspontját nappal magasan lobogó piros zászló, éjszaka piros lámpa jelöli meg.

34. §. A tüzoltási igazgatóság a tüz színhelyén:

- a) rendelkezik az összes, akár helybeli, akár másunnan segélyre sietett tüzoltók felett;
- b) rendelkezik a megjelent munkás-szakaszok felett; (13. §.)
- c) igénybe veszi a lakosságnak általános tüzoltási kötelezettségét, (15. §.) mindenkor figyelemmel lévén a 18. §. szabványaira;

d) kemény fagy esetén elrendeli a vízmelegítést; (25. §.)

e) a tüz továbbterjedésének meggátolása céljából elrendeli az épületek vagy tetőzetek lebontását; (43. §.)

f) felette nagy vész esetén, a közelebb levő tüzoltó-egyleteket, táviratilag, vagy lovas küldöncz által a megjelölésre és segédkezésre felkéri;

g) egyáltalában elrendeli mindazon intézkedéseket, melyeket a tüzvész gyors és sikeres elfojtására nézve, körülmények és alkalom szerint, célszerűeknek és üdvösnek tart;

h) a tüzoltási igazgatóság intézkedéseiről a közigazgatási bizottság, illetőleg városi képviseleti közgyűlésnek felelős.

35. §. A tüzoltási igazgatóságnak az oltásra, mentésre, egyszóval műszaki teendőkre vonatkozó rendelkezéseit a kolozsvári önkénytes tüzoltó-egylet vezénylő parancsnoka hajtatja végre, kinek e célból ugy az összes helybeli műszaki csapatok, szakaszok és segéderő, valamint a másnann megjelent önkénytes tüzoltó-egylet és bármi néven nevezendő helybeli vagy vidéki segéderő is, feltétlen engedelmességgel tartoznak.

36. §. A tüzvédszél hivatalos közreműködésére hivatott egyének, a mennyiben külön egyenruha vagy karkötő által felismerhetők nem volnának, Kolozsvár szabad királyi város színeit a jobb válltól a bal csipőig övedzőleg kék-piros szalag képében viselik.

A városi tüzoltók, valamint a város területén netán alakuló más önkénytes tüzoltó-társulatok és az iparosokból alakult munkás-szakaszok külön szolgálati jelvényeket, esetleg egyenruhát viselnek. Az ezen testületeken kívül álló egyéneknek a megkülönböztetéseket maguk számára igénybe venni tilos.

IV. Kötelezettségek és intézkedések a tüzvész alatt és után.

37. §. A ki egy keletkező tüzet észrevesz, azt a rendőrségnél vagy a tüzoltó-laktanyán azonnal bejelenti vagy bejelenteti, vagy legott nyilvánosan kikiáltani, vagy kikiáltatni tartozik.

38. §. A kigyult épületek szomszédai köteleztetnek minden nyílást hiuban, falban, szobában azonnal lehetőleg elzárni s a hiuba vízkészletet hordani, hogy a tüz terjedése mielőbb meggátoltassék.

A távolabbi házak lakói, és kivált ha az uralkodó szél irányában vannak, ezen leirt óvintézkedésekre szintén köteleztetnek.

39. §. Éjszakai tüzvész esetén az oda vezető utcákban az utcára nyíló ablakok lehetőleg a földszinten azonnal kivilágítandók, az utcái légszesz-lámpák pedig felgyújtandók.

40. §. Téli időben szükség esetén azon utca lakosai, melyben az égés kiüt, valamint az odvezető utcák lakosai is hamut, porondot, fűrészport stb. tartoznak linteni.

41. §. A veszélyben forgó házak lakói a 23., 27., 28., 29. és 30. §§-okban tartani kötelezett vízkészlet és oltószerek felhasználásával minden lehető elkövetni tartoznak, hogy a tűz az általuk lakott telken erőt ne vehessen, mely működésben körülmény és szükség szerint a műszaki és segéderő által is erőlyesen támogattatni fognak.

42. §. A rendelkezésre álló összes műszaki és segéderő teendőjét a tűzoltási igazgatóság (34. §.) intézkedése szerint a kolozsvári önkénytes tűzoltó-egylet vezénylő parancsnoka jelöli ki.

A 9. §. értelmében közreműködéssel tartozó segéderő az egyesek testi ereje és kora szerint fecskendőnyomásra, vízszerezésre, kevésbé veszélyes helyeken mentésre, rendfentartásra s a megmentett tárgyak őrzésére osztandó be.

43. §. Tűzvédelem céljából a magánvagyon feletti rendelkezés a végső szükség esetén a tűzoltási igazgatóságnak (34. §.) jogában áll.

Ebből kifolyólag a tűzvész színhelyén, vagy az általa veszélyeztetett környéken egy lakos sem tilthatja el az épületein, udvarán, kertjén stb. való ki-, be- és keresztüljárást, mihelyest arra a tűzoltási igazgatóság egy küldötte által felszólíttatik, vagy a hivatalos közreműködők gyanánt igazolt egyének (36. §.) azt igénybe venni célszerűnek tartják.

A tűz tovaterjedésének sikeres meggátlása céljából a tűzoltási igazgatóság a tetőzetek és épületek lebontását is elrendelheti, s ennek kellő és lehetőleg kiméletes végrehajtását egy e célból kiküldött tagja által ellenőriztetni köteles.

44. §. Előreláthatólag hosszabban tartó tűzvész esetén a tűzoltási igazgatóság (34. §.) a műszaki csapatok és segéderőnél megfelelő felváltásokat oszt be.

45. §. A tűzvész csilapulta esetén, első sorban a távolról érkezett segély bocsátandó el a távolság arányában, miglen a helybeli tűzoltók mindaddig működnek, mig a tűzvész színhelyén minden nyílt és sziporkázó lánggal égő tűz el nem fojtatott.

Ennek megtörténtével a megfelelő szerekkel együtt őrség marad vissza.

46. §. Más községből segélyre sietett fecskendőket, szerkocsikat stb. a hatóság a tűzvész elfojtása után azonnal az illető tulajdonosokhoz, díjmentesen, visszaszállíttatni tartozik.

47. §. A rendőrség a tűzvész elfojtása után azonnal, a szükséges tanúk és szakértők kihallgatásával, a tényálladékot fölvenni s az egészenek okát leggondosabban fűrkészni tartozik, valamint köteles megállapítani azt is, nem fordult-e elő olyan valami, mi dicséretet, feddést vagy intézkedést kíván, nevezetesen, hogy az oltási és mentési munkálatok az igényeknek megfeleltek-e?

V. Büntetések.

48. §. Azon tűzveszélyes cselekmények és mulasztások, melyeket a büntető törvény sujt, ennek alapján, az építészeti szabályrendeletek által tiltottak pedig annak nyomán lesznek büntetendőek.

49. §. Oly tűzveszélyes cselekmények és mulasztások elkövetése, vagy könnyen gyuló anyagok kezelésére és raktározására nézve előirt óvintézkedések figyelmen kívül hagyása (3. §.) vagy a helyi hatóság által a helyi viszonyok alapján tiltott cselekmények elkövetése (5. §.) 100 forint azaz száz forintig terjedhető pénzbüntetéssel, be nem hajthatás esetén 20 napra terjedhető fogság-büntetéssel lesz sujtandó.

50. §. A jelen tűzrendészeti szabályrendelet ellen vétkező következőleg büntetetik:

I. 100 frtig terjedhető pénzbírsággal, illetőleg 20 napra terjedhető fogság-büntetéssel:

a) a háztulajdonos, ki kéményét tisztán nem tartja (6. és 7. §.) és a kéményseprő, vagy segédje, ki munkáját jól nem végzi; (8. §.)

b) ki tűzszolgálati kötelezettségét nem teljesíti; (9. §.)

c) azon iparos, ki a 11. és 12. §§-okban megszabott kötelezettséget nem teljesíti;

d) ki fogatával vizet nem hordott; (17. §.)

e) ki a megszabott vízi mennyiséget készen nem tartja; (23. §.)

f) ki kutjának vagy vitzartójának igénybevételét megtagadja; (124. §.)

g) ki a tűzoltási igazgatóság rendeletére vizet nem melegít; (25. §.)

h) ki a megszabott oltóeszközöket nem tartja; (27., 28., 29. és 30. §.)

i) ki a tűzoltási igazgatóság megbízottjaként szereplő kolozsvári önkénytes tűzoltó-egylet vezénylő parancsnokának nem engedelmeskedik; (35. §.)

k) ki jogtalanul tűzoltói vagy tűzszolgálati egyenruhát visel; (36. §.)

l) ki a tűzvész tartamára kiszabott kötelezettségeket nem teljesíti. (38., 39., 40. és 41. §.)

II. 300 forintig terjedhető pénzbírsággal, illetőleg 60 napra terjedhető fogság-büntetéssel:

a) ki tüzet vesz észre, s azt azonnal föl nem jelenti vagy jelenteti, vagy legott ki nem kiáltja vagy kiáltatja; (37. §.)

b) ki telkén ki-bejárást nem enged, épülete s tetőzete lebontásának ellenszegül. (43. §.)

51. §. A befolyó büntetés-pénzbírságok az 1873. évi február 19. 41,961. szám alatt kelt belügyminiszteri körrendelet értelmében a városi szegényalapot illetik.

52. §. A jelen tűzrendészeti szabályrendelet alapján büntetendő kihágások felett első fokulag a rendőrség ítél.

53. §. A rendőrség ítélete ellen a tanácshoz, ennek ítélete ellen a nagyméltóságu belügyminiszteriumhoz lehet felfolyamodni.

Az első és második foku hatóság ítéletének egybehangzása esetén további felfolyamodásnak nincsen helye.

Mely tűzrendészeti szabályrendeletet a m. k. belügyminiszter ur ő nagyméltósága idei május 18-ról 20,618. sz. a. a városi közönséghez leküldött rendelete által véglegesen jóváhagyván:

Kiadatott a tanácsnak 1877. június 5-én tartott üléséből. *Simon Elek*, polgármester.

A budapesti önkénytes tűzoltó-egylet szolgálati szabályzata. *)

III. Fejezet.

Színházi őrszolgálat.

(Folytatás.)

30. §. A színházakban az őrség tagjai számára külön utasítás függesztetik ki, melyet az őrség tagjai tanulmányozni és ahhoz alkalmazkodni kötelesek.

31. §. A színházi őrségre vezénylendőek számát a parancsnokság esetről-esetre határozza meg. Ennek felülvizsgálatával egy parancsnok vagy tisztviselő — mint felügyelő — van megbízva.

32. §. A felügyelő, ki jelvényével ellátva lenni tartozik, köteles az őrséget legalább egyszer megvizsgálni, annak tagjait teendőik iránt kellőképen utbaigazítani, a tapasztalt rendellenességeket megszüntetni s az észleltekről az erre rendelt, s a színházakban elhelyezett könyvben jelentést tenni.

A színházban támadt tűzvész esetében a nézőtért feltűnés nélkül elhagyni, a vész helyére sietni s ott az oltási működés vezetését átvenni köteles.

33. §. Az esetben, ha a színházi őrségen felügyelő nincs jelen, a netalán előforduló rendkívüli eseményekről a színházi őrség tagjai tartoznak az őrtanyán jelentést tenni.

34. §. A színházi őrség köteles az előadás kezdetét megelőzőleg egy negyed órával szolgálati helyén lenni. Megérkezésekor tartozik a tűzoltásra szolgáló eszközöket megvizsgálni és oly karba helyezni, hogy azok minden pillanatban használhatók legyenek.

35. §. Színházon kívül előforduló tüzesetek alkalmával a színházi szolgálatra kirendelt tagok őrhelyeiken maradni kötelesek.

36. §. Az őrség a szinpad mindkét oldalán megoszolva foglal helyet, anélkül, hogy utban állana, és az egész elő-

*) Az egylet mai viszonyainak megfelelőleg átdolgozva, kiadatott és életbe lépett 1880. márcz. 15-én.

adás alatt, a szindarab nézésének mellőzésével, szorosan felügyel a szinpad és a világitásnak látkörébe eső részére, megismerkedni törekszik egyuttal a körében lévő kijáratokkal, lépcsőzetekkel, sülyesztőkkel, és megfigyeli a szinpad szerkezetének minőségét.

37. §. A színházban támadt tűz esetében a legnagyobb gyorsasággal és eréllyel fog a tűzoltáshoz. Az őrség ily alkalommal a szolgálati szabályzatok értelmében járjon el és felebbvalótól nyert utasításhoz szigoruan ragaszkodjék és senki mástól parancsot el ne fogadjon; kötelességének pontos teljesítésénél a legnagyobb tapintatossággal járjon el, óvakodván minden felesleges csendzavarástól.

38. §. A színházi örnek a színházban leülni vagy aludni, fölszerelvényét lerakni és különösen nyert utasítás nélkül szobákban tartózkodni nem szabad. Látogatásokat nem fogadhat és idegen személyeket magával a színházba nem vihet. Netalán vezénylet nélkül megjelent tagot azonnali távozásra int, s ha eltávozni vonakodnék, erről a felügyelő parancsnoknak vagy a parancsnokságnak jelentést tesz.

39. §. A színházi személyzet irányában illemmel és előzékenységgel tartozik viseltetni s a színházi személyzet által elkövetett szabálytalanságok vagy a szolgálat teljesítését akadályozó cselekvények s beavatkozásokról, azok megtorlása nélkül, a felügyelő parancsnoknak jelentés teendő, ki a rend fenntartásáról a helyszínén vagy maga, vagy a parancsnokság útján gondoskodni köteles.

40. §. Befejezett előadás után, bevárván a közönség eltávozását és a világitás teljes eloltását, az oltószereket rendben hagyva, eltávozik.

IV. Fejezet.

Gyakorlat.

41. §. Minden gyakorlat megtartása a parancsnokság által határoztatik el és ez a szolgálatbeosztási iven a tagok tudomására hozatik.

Gyakorlat rendszerint vasárnap tartatik és pedig reggel vagy délután, oly órákban, melyekben a tagok polgári foglalkozásaikban legkevésbé zavartatnak.

A rendkívüli esetekben tartandó gyakorlatokra a tagok a gyakorlatot három nappal megelőzőleg az őrtanyán kifüggesztendő hirdetménynyel, és rendkívül sürgős esetekben külön értesítés által posta útján, a gyakorlat kezdetére kitűzött óra és a gyülekezési hely kijelölésével meghívandók.

42. §. Azon téli hónapokban, melyekben az időjárás a gyakorlat megtartására akadályozólag hat, gyakorlatok helyett elméleti előadások vagy tűzoltó-tárgyu felolvasások tartatnak. Erről, a gyülekezési hely és óra megjelölésével a tagok a szolgálatbeosztási iven értesittetnek.

43. §. A gyakorlat tartama alatt kötelesek a tagok

szigoru rendet tartani és a nyert oktatásra feszülten figyelni, a parancsokat és egyéb utasításokat pedig szigoru pontossággal teljesíteni.

A vezénylő parancsnok tartozik a jelen §. intézkedéseinek szigoru betartására felügyelni.

A fölszerelvények lerakása, a szakasz vagy a gyakorlótér elhagyása, csak a vezénylő parancsnok külön engedélye alapján történhetik meg.

44. §. A gyakorlatnál megjelent tagok névsora a szolgálatvezető, vagy ennek a vezénylő parancsnok részéről kijelölt helyettese által vétetik fel.

45. §. A megjelenésben akadályozott tag köteles elmaradásának okát a gyakorlatot követő 3 nap alatt a parancsnokságnak írásban bejelenteni, ellenkező esetben az elmaradásra rótt bírság alá esik.

V. Fejezet.

A tűz helyén való szolgálat.

46. §. Minden egyleti tag köteles vett értesülés után azonnal, és pedig ha lakásáról indul, teljes fölszerelésben, ha pedig lakásától távol lenne, polgári ruhában az egyleti karkötővel jelzeten a vész helyére sietni s ott a vezénylő parancsnoknál jelentkezvén, annak rendeleteit teljesíteni.

Ha a vezénylő parancsnok polgári ruhában jelenik meg, vezényleti jogát gyakorolja ugyan, utasításait azonban az egyenruhában jelenlevő parancsnok vagy őrpáncsnok által hajtattja végre.

47. §. A tűz teljes eloltásáig a vész helyéről a vezénylő parancsnok engedélye nélkül eltávozni tilos.

Az oltási művelet befejezte után a tagok az adott jelre sorakoznak s neveik a vezénylő parancsnok vagy rendelt őrpáncsnok által jegyzékbe vétetnek, mely névjegyzék a parancsnokságnak beadatik.

48. §. Utasítás nélkül senkinek a tűzoltással vagy az a körüli munkálatokkal foglalkozni nem szabad.

A szükséges utasításokat a parancsnokok a vezénylő parancsnoktól nyerik, maguk pedig a legénységet utasítják a teendők teljesítésére.

Akár szóval, akár jelzés által nyert vezényletek a legnagyobb gyorsasággal és szigoru pontossággal teljesítendőek.

49. §. Az oltásnál a legnagyobb rendnek, főképen pedig csendnek kell uralkodni. Minden lármázás vagy ide s tova futkosás szigoruan tiltatik.

50. §. Tűzoltási szolgálatért jutalmat vagy ajándékot elfogadni a tagoknak meg van tiltva. Ajándékozni szándékozók a vezénylő parancsnokhoz utasítandók, ki az ajándékot elfogadván, annak célját jelentésébe följegyzi s az ajándékot a parancsnokságnak átadja.

Ételt vagy italt ajándékozni szándékozók a vezénylő

parancsnokhoz utasítandók, ki azt elfogadván, annak idejében a tagok között egyenlő részben szétosztja.

51. §. A tűzoltásnál működő más tűzoltó-testületek tagjai iránt szivességgel és előzékenységgel kell viseltetni s azoknak, ha szükséges, minden tekintetben segédkezet kell nyújtani.

A parancsnokok kötelelességei.

52. §. A főparancsnok és távolléteben a főparancsnoki helyettes vezetik a működést. Mindkettő távollétében a fővezényletet a rangsorozat szerint következő parancsnok vagy tisztas gyakorolja.

Az alattas parancsnokok tűzoltás közben minden olyan intézkedésektől óvakodjanak, melyek által a vezénylő parancsnok intézkedései megzavartatnának vagy épen meg-hiusítottatnának.

Az *osztályparancsnokok* felügyelnek a közvetlen vezényletük alatt álló mászó- és szivattyus-csapat működésére. A nyert utasítás értelmében intézkedéseiket a vezényletük alatt álló mászó- és szivattyus-szakaszparancsnokokkal foganatosítás végett közlik. Működésük színhelyén a rend és csend szigoru fentartására ügyelnek.

A *mászó-szakaszparancsnokok* a vezényletük alatt álló mászók működésére, egyuttal a működésük körében lévő tömlők czélszerű elhelyezésére és rendes összekötésére felügyelnek s a szereken észlelt hiányokat helyreigazítják. A nyert utasítást szigoruan végrehajtják és a vezetésük alatt álló csővezetők és mászók személybiztonságára ügyelnek.

A *szivattyus-szakaszparancsnokok* a vezényletük alatt álló szivattyus legénység és a szivattyuk működésére felügyelnek, és a nyert utasításokat szigoru pontossággal végrehajtják. Felügyelnek a földön és használatban levő tömlők összekötéseire és a netán észlelt hiányokat a lehetőségig helyreigazítják. Arra ügyelnek főképen, hogy víz elegendő mennyiségben legyen, és hogy a fecskendő működése, ellenkező parancs nélkül, pillanatra se szüneteljen. Ha az összegyűlt szivattyusok a munkát nem győznék, a közönségből igyekeznek megszerezni kellő munkaerőt. A munkaerő fogyatkozásánál a vezénylő parancsnoknak jelentést tesznek. Tűzoltás befejeztével a fecskendő leszereléséről gondoskodnak.

A *tisztviselők* tűzoltási szolgálatban rangsorozatuknak megfelelő teendőket végeznek s a vezénylő felsőbb rangu parancsnok rendelkezése alatt állanak.

A *szivattyumester* a vízvezetéki tömlők helyes összekapcsolására ügyel; a fecskendőknél előforduló hiányokat lehetőségig helyreigazítja. Vizeskocsik alkalmazása esetében azok gyors és szakadatlan fordulataira figyel és azoknál szigoru rendet tart.

Az *egyleti orvos* a tűzhelyre való megérkezése után működésére legalkalmasabb helyen állást foglal és a ren-

delkezésére álló oryosi szertárt használatra készen tartja; működési helyét egy e célra készült zászlóval vagy lámpával jelzi. A hozzá szállított, vagy jött sérülteket ellátja és azoknak netaláni hovászállításáról gondoskodik. Tűzoltás befejezte után működéséről, az orvosi ápolást igénybe vettek megnevezésével, a parancsnokságnak jelentést tesz.

A tűzoltók kötelességei.

53. §. Az *örparancsnokok* közvetlen tűzoltási szolgálatban mászói teendőket végeznek, kivéve az éji őrszolgálatra berendelt *örparancsnokot*, ki a vezénylő parancsnok közvetlen rendelkezése alatt áll.

A *csövezetéssel* megbízott mászók, kézhez vevén a sugárcsövet, a vett utasításhoz képest helyeiket elfoglalják és az utasítás értelmében működnek. A működésük közben nyert szó-, vagy jelbeli utasítást a leggyorsabban teljesítik és minden általuk észleltekről jel által, vagy a melléjük rendelt mászók által közvetlen parancsnokuknak jelentést tesznek.

A *mászók* hivatása lévén főképen közvetlen a tűzoltásban szerepelni, ott parancsnokuk utasításai szerint működnek. A vezényelt rombolást, vagy az oltás befejezése után a takarítást teljesítik. Ha figyeletre vannak a tűz körületén elhelyezve, kitűzött helyeiket elhagyniok nem szabad és kötelesek minden általuk észleltekről közvetlen parancsnokuknak jelentést tenni.

A *szivattyusok*, utasítás szerint, a fecskendőt felszerelik és a vezénylet szerint, folytonos működésben tartják. Fecskendőjüket, és ha pihennek, a sort csak közvetlen parancsnokuktól kikért engedély mellett hagyhatják el.

Ha több *kürtös* van jelen, ezek közül egy a vezénylő parancsnoknál foglal állást, a többiek pedig minőségükhöz képest osztályukhoz csatlakoznak.

A *kedvelők* a fővezénylő parancsnoknál jelentkezvén, a nyert utasításokat a legnagyobb pontossággal teljesíteni tartoznak.

(Vége következik.)

Vegyes közlemények.

Az iglói IV. orsz. közgyűlés emlékére Iglón felállíttatni rendelt emléktábla fehér-szürke cararrai márványból elkészült és Iglóváros tanácsának megküldetett. A 100 cm. széles és 60 cm. magas táblán mélyen bevészt és aranyozott következő felírás foglaltatik »A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG 1878-DIK ÉVBEN IGLÓN TARTOTT IV-DIK KÖZGYŰLÉSÉNEK EMLÉKEÜL.«

Egyleti tudósítások.

A **budapesti önk. tűzoltó-egylet** 1880. évi rendesközgyűlését május 9-én délután 3 órakor tartja a IV. kerületi főreáltanodában, melyre az egylet összes tagjai meghivatnak.

A **terezováci önk. tűzoltó-egylet** tisztikarának névsora: Jankovich Elemér főparancsnok, Kossa Ferencz parancsnok, Vacs Mór titkár és segédtsizt; — Tompah István mászó-oszt. par., Jukics Pál, Vinter Ferencz, Vinter Antal és Martz József szakaszvezetők; Bene Károly szivattyus-oszt. par., Vinter József és Reiter Antal szivattyukezelők, Reder Mihály, Smiszni Ferencz, Zelenka István és Csima János szakaszvezetők; — Kuhár Marcell rendfentartó-parancsnok, Engel Jakab és Csima Alajos szakaszvezetők; — Matek György vízmerők és hordók parancsnoka, Metzger Mátyás és Medveczky András felügyelők. — Bodrossy Géza választmányi elnök, Blazsekovics Ferencz jegyző, Kohn Dávid pénztárnok. A választmánynak ezen kívül még 8 tagja van részint a működő, részint a pártoló tagok sorából.

A **nyitrai önkénytes tűzoltó-egylet** folyó évi közgyűlésén Ronchetti József főparancsnok előterjesztette az igazgató-tanács évtizedes jelentését. A jelentés az egyletnek a kezdet nehézségeivel való küzdelmeire visszapillantva elősorolja a 10 évi fenállás ideje alatt az egylet életében előfordult nevezetesebb mozzanatokot. Áttérve az egylet tevékenységére kimutatja, hogy az egylet működése annak fenállása óta 72 esetben vétetett igénybe s 49-szer vonult ki teljes erővel. Ezek közül 21 Nyitra városában, 28 pedig a környékbeli községekben fordult elő. 1876. óta az egylet működési területe csak Nyitravárosra és a legközelebb fekvő községekre szorítkozik, minthogy a távolabbi környékre való kivonulások költségei az egylet pénztárára igen súlyos terhet róttak. Oltószerek tekintetében az egylet megfelelő berendezéssel bir. Egy új szerkezetű Knaust-féle kocsifecskendő mellett két targoncza-fecskendővel s elégséges mászó és mentő eszközökkel és 90 emberre személyes felszerelvényekkel rendelkezik ugyan, de a megfelelő szertárhelyiség hiányzik. Az egylet vagyona a pénztári álladék és felszerelvények értékével együtt összesen 5769 frt 6 kr-ra rug. — Dicsérológ emlékezik meg a jelentés azon egyleti tagokról, kik az egyletnek 10 évi fenállása alatt folytonos kintartással működtek annak kebelében. — Ezek: Wutzay Mihály, Lika Antal, Mész Rezső, Hussa Tamás, Vendeczky Lajos, Guttman Izidor, Strausz Márk, Petrovics Ferencz, Pardaffy Lajos, Viltsek Ernő és Blau Rezső.

Szerkesztői üzenetek.

Keszthelyi Ö. T. Szívesen vesszük. A jövő számban megjelenik. — Gácsi Ö. T. Tér szüke miatt a jövő számban. — Több egyletnek. A beküldött tudósítások a jövő számban közöltetnek.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTEBITŐJE.

Megjelenik minden hó 1-én.

<p>Kiadja : a magyar országos tüzoltószövetség központi választmánya.</p>	<p>Szerkeszti : a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal ; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt, fél oldalért 6 frt, — negyedoldalért 3 frt, nyolczad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számíttatik.</p>
---	--	--	--

V. magyar országos tüzoltó-közgyűlés.

A Pozsonyban tartandó V. orsz. tüzoltó-közgyűlés rendező bizottsága közrebocsátotta a közgyűlésre vonatkozó meghívást, mely következőleg hangzik :

⁵⁹/₁₈₈₀ sz. b. sz. — *A magyar tüzoltók V. országos közgyűlésének rendező bizottságától Pozsonyban.* — Pozsony, 1880. márczius havában. — Tisztelt társak! — A magyar tüzoltók IV. országos közgyűlése jegyzőkönyvének 25. pontja, valamint a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium 55941 sz. leirata alapján van szerencsénk tisztelt társainkkal közölni, hogy a magyar tüzoltók V. országos közgyűlése tüzoltószerek kiállításával egybekötve f. é. augusztus 20—24-éig Pozsony sz. kir. városában fog megtartatni, melyre Titeket kartársi és hazafiui üdvözléssel ezuttal meghívunk.

Ez alkalommal sziveskedjetez becses figyelmeteket követzőkre irányozni :

1. Sziveskedjetez a mellékelt jelentkezési ivet az azon már előnyomatott czim alatt pontosan kitöltve, legfeljebb f. é. július hó 1-éig hozzánk visszaküldeniz ; az utolsó rovatra nézve lehető pontosság szemmel tartását ajánljuk, mert a közlekedési intézetek tapasztalás szerint csak azon föltétel alatt engedélyeznek díjkezdvezményt, ha az általuk kiállított igazolványok az egyes résztvevők neveivel ellátvák, mi oknál fogva okvetlen szükséges, hogy minden tüzoltó vagy kiállító utazása alatt annyi igazolványt mutathasson elő, a hány vasuti vagy gőzhajózási vonalt használni fog.

2. Az utazási utalványokon kívül 1 o. é. frt előzetes befizetése mellett minden egyes jelentkezőnek még saját igazolási jegyünk is meg fog küldetni. Ezen igazolási jeggyel annak tulajdonosa igényt nyer a közgyűlés alkalmából rendezendő ünnepélyek és kiállítás látogatására, nemkülönben szabad lakásra ; ez utóbbira azonban csak akkor, ha a fentemlített határnap betartatott.

3. A tüzoltótársak felszólíttatnak, hogy teljes felsze-

relésben és lehetőleg zászlóikkal jelenjenek meg, és azon legyenek, hogy minden résztvevő fehér szalagon egyleti székhelyének nevét melle baloldalán láthatóan viselje.

4. Minden a közgyűlési napok alatt egyes tagok vagy egyletek számára megérkező levél, távirat vagy küldemény a »magy. tüzoltók V. közgyűlésének központi irodájához Pozsonyban« czimzendő, hol is a czimzettek nevei naponkénti közzétételéről gondoskodva lesz.

5. Az országos tüzoltószövetség alapszabályai értelmében minden hozzátartozó egylet köteles felhatalmazott képviselőt küldeniz.

6. Minthogy a közgyűlésnél csak az országos tüzoltószövetség központi bizottságánál bejegyzett egyletek birnak szavazási joggal, felhivatnak mindazon egyletek, melyek eddig a szövetségnek még nem tagjai, hogy az illető járulékok befizetése által a szavazási jogosultságot szerezzék meg.

7. Netaláni indítványok vagy szakelőadások az illető nevének kitétele mellett legkésőbb f. é. július hó 1-ig az orsz. tüzoltószövetség központi választmányához Budapestre (Mária Valeria-utca 4. h. sz.) beküldendők.

Tekintettel arra, hogy a résztvevők száma az egyes közlekedési intézetekkel a szükséges igazolványok beküldése céljából közlendő, tekintettel továbbá, hogy az idejekoráni jelentkezés esetében szabad lakással szolgálhatunk, később pedig az ebbeli igények teljesithetése bizonytalanná válhat: felkérünk Benneteket, hogy a fentebbi határidőt a jelentkezési ivre nézve mindenestre betartani sziveskedjetez.

Tisztelt társak! Emberbaráti és polgártársaink jólétének szentelt törekvésünk közössége, valamint intézményünk kiváló fontosságának tudata azon várakozást engedi táplálni, hogy Ti az általunk képviselt ügy hathatós előmozdításának szükségét szeretett hazánk érdekében helyeselve, az idei országos gyülekezeten annál számosabban megjelenni fogtok, minthogy Benneteket ősi koronázási városunkban szívélyesen várni és üdvözölni fogunk. — Baj-

társi üdvözléssel és kézzsoritással. — A központi rendező bizottság nevében: Szalay Ödön, elnök. Martinengo Nándor, főparancsnok. Schuster Gyula, jegyző.»

Mint a fentebbi meghívás meleg szavakban kifejezi, a tüzoltó bajtársak Pozsonyban a legszívélyesebb fogadtatásra számíthatnak. Tekintetbe véve azonban ugy a meghívás közrebocsátását megelőzőleg, valamint az után is Pozsony városát és környékét sújtott elemi csapások által előidézett helyzetet, méltánytalan volna Pozsony városától nagy költségbe kerülő ünnepélyek megtartását várni. Ugyanazért az országos tüzoltó-szövetség központi választmánya a fentebb érintett nyomasztó viszonyok figyelembe vétele mellett annak idején megkereste a közgyűlés rendező bizottságát, hogy a nagy költséget igénylő ünnepélyek a lehetőségig mellőztessenek. Fősúly fog tehát a tüzoltószerek kiállítása és a közgyűlés tanácskozásaira fektettetni, de e mellett kellőképp gondoskodva leend arról is, hogy a komoly tanácskozás és tapasztalatok szerzése végett egybese-regló tüzoltó bajtársak kellő szórakozást találjanak s az ünnepély a hozzá kötött várakozásnak minden tekintetben megfeleljen.

A budapesti önkénytes tüzoltó-egylet szolgálati szabályzata.

(Vége.)

VI. Fejezet.

Egyéb szolgálati intézkedések.

Rangsorozat.

54. §. Az egylet működő tagjai rangsorozat szerint a következők:

- Főparancsnok.
- Főparancsnoki helyettes.
- Osztályparancsnokok.
- Szakaszparancsnokok.
- Tisztviselők.
- Őrparancsnokok.
- Mászók.
- Szivattyusok.

A szakaszparancsnokok rangsorozatában a mászószakaszparancsnokok a szivattyus-szakaszparancsnokok előtt állanak.

A tisztviselők egymásközi rangsorozata szakminőségük sorrendje szerint állapittatik meg.

Az őrparancsnokok, mászók és szivattyusok rangsorozatukba való belépés időrendje szerint számított sorrendben állanak.

A kedvelők minősítésükhöz képest foglalnak a rangsorozatban helyet.

Egyenruha.

55. §. Az egylet működő tagjainak egyenruházata télen: vörös zsinórral szegélyezett, álló galléru, sötét-kék posztó-, nyáron: fehércsikos, kék vászonból készült s a mell jobb oldalán vörös posztóból készült Ö., bal oldalán T. betűvel és sima sárgaréz gombokkal ellátott munkás-zubony és csinvat vászon nadrág vörös zsinórral.

Diszkivonulásnál a tisztetek fehér szarvasbőr keztüüt viselnek.

Ezen kívül a tagok francia szabásu fénymázás bőr-ellenzővel ellátott fekete bőr sapkát viselhetnek, melyet azonban őrhelyen, szoros értelmű szolgálatban és az utcán hordani nem szabad. A sapka jelvénye tojásdad mezőben domborított Ö. T. betűk, sisak és baltákkal diszítve (sárgarézből). A parancsnokok és tisztviselők sapkája 7, az őrparancsnokoké pedig 2^{m/m}. átmérőjü aranyzsinór-szegélyzetel láttatik el.

Télre minden tag szerezheth be saját költségén az elfogadott minták szerint, a zubonyhoz hasonló sötétkék posztóból készült és hasonló gombokkal ellátott félczombig érő, zsákszabásu felöltőt, és ugyanily posztóból készült nadrágot; mely ruhadarabokat, diszkivonulás kivételével szolgálatban viselhet.

Fölszerelés.

56. §. A működő tagok a következő fölszerelésekkel láttatnak el, és pedig:

A *szivattyusok*: az egylet czimerével és vörös csikkal ellátott, rézzel szegélyezett ellenzőjü, rohamszijjal fölszerelt, taréjos, fekete fénymázás bőrsisak, — keskeny bőr-öv és balta. A vizgázott szivattyusok a mászói gyakorlat el-sajátítása végett zárkapocscsal ellátott széles kender-övet hordanak.

A *mászók*: hasonló sisak, zárkapocscsal ellátott széles kender-öv, csákány, mentőszeg, mentőkötél, csökötél, tömlőkötél, védőbőr, füstszivas táskával, és jelző sip.

Az *őrparancsnokok* a mászókéval egyenlő fölszerelést, de sip helyett kéthangu jelzöt hordanak.

A *tisztviselőket* szakminősítésükkel járó fölszerelés, de mindenkor kéthangu jelző illeti. Ha nem működő tagok, a szivattyusokéval egyenlő fölszereléssel láttatnak el.

A *szakaszparancsnokok* fölszerelése az őrparancsnokéval egyenlő, csökötelet azonban nem hordanak.

Az *osztályparancsnokok* sisak, kéthangu jelző, diszöv és baltán kívül egyéb fölszerelést nem viselnek.

A *főparancsnok* és *főparancsnoki helyettes* az osztályparancsnokéval egyenlő fölszerelést, azonban fényes ércsisakot hord, melyen a főparancsnok vörös-fehér lószőr forgót visel.

Ezen kívül minden tag vörös posztóból készült, fekete Ö. T. betűkkel ellátott karkötöt kap, melyet polgári ruhában, tüzoltói minőségének igazolására szükség esetén visel-

het. A parancsnokok karkötőjén fehér posztóból készült betűk alkalmaztatnak. Az orvosok e jelvényét fehér karkötő, ezen vörös Ö. T. betűk, közepen vörös kereszt, képezi.

Rangjelzés.*)

57. §. A parancsnokok és tisztviselők, valamint az őrparancsnokok rangjának megkülönböztetésére a mellékelt rajz szerinti következő jelvények szolgálnak:

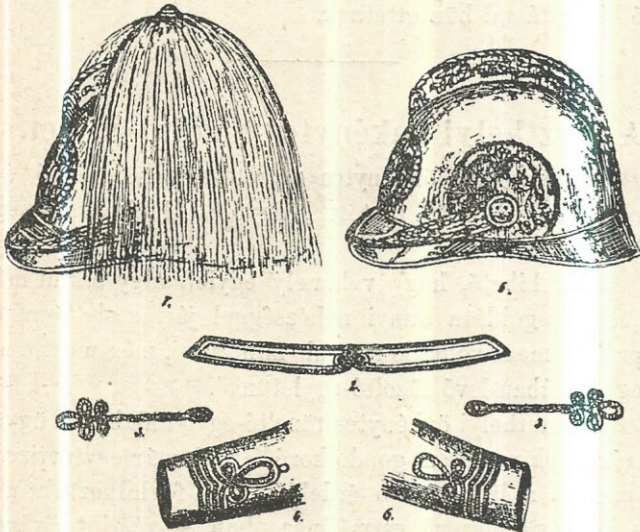
Főparancsnok:

A lószőr-forgóval ellátott fényes ércsisakon (1. ábra) kívül a zubbonygalléron 5^{m/m}. átmérőjű aranyzsinórszegélyzet, sujtással, hátul 3 karikás vitézkötéssel (2. ábra); 7^{m/m}. átmérőjű, 5 karikás vitézkötésű arany vállzsinór mindkét vállon (3. ábra), s a zubbony-ujjon 5^{m/m}. átmérőjű aranyzsinórzat 3 karikás vitézkötéssel, e fölött keskeny sujtás, alatta pedig szög alakban alkalmazott, körülfutó, 3 soros 7^{m/m}. széles arany-szalag (4. ábra).

Főparancsnoki helyettes.

A lószőr-forgó és zubbony-ujjra alkalmazott keskeny arany sujtás kivételével a főparancsnokéval egyenlő (sisak 5. ábra, zubbonyujj 6. ábra).

I.

Osztály-parancsnokok.

Rézdel borított és körített s cser-lombokkal díszített taréju, cserlombos rohamszíjjal ellátott sisak (7. ábra); hátul 3 karikás vitézkötésű, 5^{m/m}. átmérőjű aranyzsinórral szegélyezett zubbonygallér (8. ábra), 5^{m/m}. átmérőjű, 5 karikás vitézkötésű arany-vállzsinór (9. ábra) mindkét vállon, a zubbony ujjain pedig 3 karikás vitézkötésű, 5^{m/m}. átmérőjű aranyzsinór, alatta 2 soros 7^{m/m}. széles arany szalag (10. ábra).

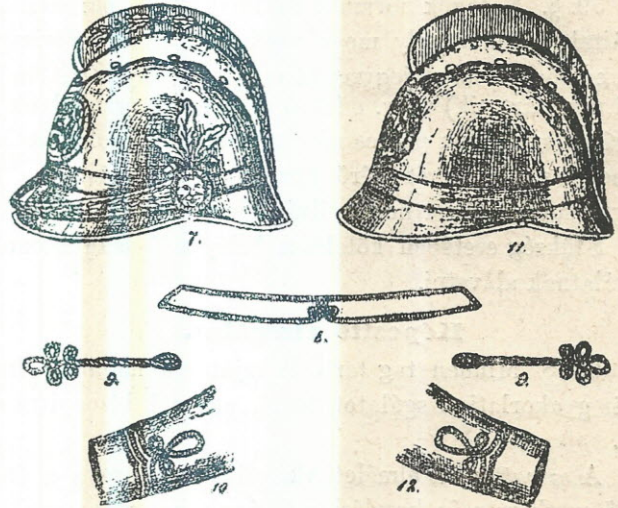
Szakasziparancsnokok.

Rézdel borított és körített taréju sisak (11. ábra), a jobb vállon 5^{m/m}. átmérőjű, 5 karikás vitézkötésű arany-

*) Az országos tüzoltó szövetség által az egységes rangjelzésre kidolgozott tervezet szerint.

vállzsinór (9. ábra), a galléron és zubbony-ujjon az osztályparancsnokéval egyenlő zsinórzat s ez alatt a zubbony-ujjon szögben alkalmazott 1 soros, 7^{m/m}. széles arany szalag (8., 12. ábra).

II.

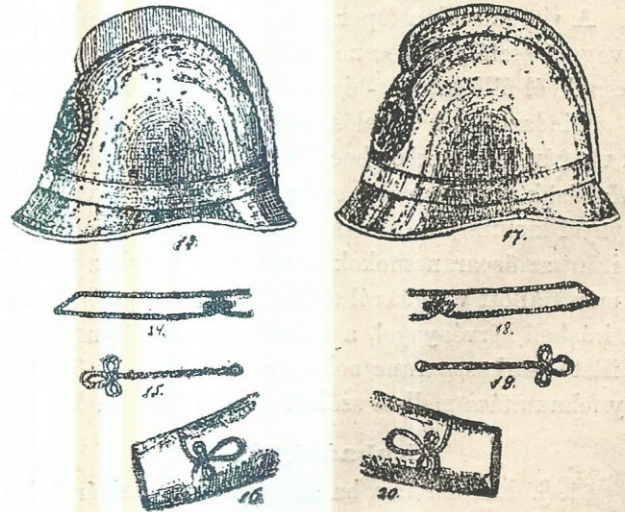
Tisztviselők.

Rézdel borított taréju sisak (13. ábra), a jobb vállon 5^{m/m}. átmérőjű, 3 karikás vitézkötésű arany-vállzsinór (15. ábra), a galléron és zubbony-ujjon, az arany-szalagtól eltekintve, a szakasziparancsnokéval egyenlő zsinórzat (14., 16. ábra).

Őrparancsnokok.

Rézdel szegélyezett taréju sisak (17. ábra), a jobb vállon 5^{m/m}. átmérőjű, 3 karikás vitézkötésű vörös vállzsinór (19. ábra) s a zubbony-ujjon és galléron vörös zsinór hasonló vitézkötéssel (18., 20. ábra).

III.

Fővétel.

58. §. Az egylet működő tagjai közé belépni kívánók az éji őrparancsnok által előjegyeztetnek s erről iga-

zolványt nyernek. Kötelesek ezután a parancsnokság által megállapított erőpróbát, egy parancsnoksági tag vagy a parancsnokság által e célra kiküldött előtt, (melynek eredménye az előjegyzési igazolványra jegyeztetik,) letenni; mire nézve a kellő utasítást az őrparancsnoktól veszik.

59. §. A tagok formaszerű fölvétele a parancsnokság által történik, mely megvizsgálván a letétt erővizsgálat eredményét, az előjegyzettet vagy elutasítja, (mit indokolni nem tartozik) vagy, miután attól az alapszabályok és szolgálati szabályok pontos megtartását és a szolgálat lelkiismeretes teljesítését ígérő ünnepélyes fogadást átvette, a tagok sorába fölvettnek nyilvánítja.

Szükség esetében köteles a belépendő magát orvosi vizsgálatnak alávetni.

Képesítő vizsgálat.

60. §. Minden tag tartozik saját szakmájából elméleti és gyakorlati vizsgálatot tenni, melyről bizonyítványt nyer.

A *szivattyusok* elméleti vizsgálatának tárgya a fecskendő szerkezete és kezelési módjának ismerete; gyakorlati vizsgálatának a fecskendő és az ahhoz tartozó szerek kezelése. Csak megvizsgált szivattyus lehet mászóvá.

A *mászók* elméleti vizsgálatának tárgyát képezi a mászó-szerek ismerete, gyakorlati vizsgálatának tárgya a mászás minden neme és a mászószerekkel való bánás.

Őrparancsnokká csak mászó lehet. Köteles azonban kineveztetése előtt az előbbeni két vizsgálatnak tárgyain kívül az általános tűzoltási szabályzatokból elméleti és gyakorlati vizsgálatot tenni.

A szivattyus-vizsgálatra a tagok 3 havi, mászó-vizsgálatra, a szivattyus-vizsgálatot követő további 3 havi, s az őrparancsnoki vizsgálatra a mászó-vizsgálatot követő további 6 havi szolgálati idő után bocsáttatnak.

A vizsgálatok a főparancsnok, főparancsnoki helyettes vagy 1 osztályparancsnok elnöklete alatt 2 szakaszparancsnokból álló hármass-bizottság által eszközöltetnek.

Mindazok, kik az előszabott szolgálati időt kitöltötték, vizsgára csak akkor bocsáttatnak, ha szolgálatuk, vagy minőségük időtartamát a szolgálatvezetőtől nyert igazolvánnyal kimutatják. A vizsga letételére kitűzendő határidő iránt az őrparancsnokok a parancsnoksághoz intézendő s a már kiállott vizsgákról szóló bizonyítványokkal fölszerelt írásbeli kérvénnyel, a mászók és szivattyusok pedig az illető szakaszparancsnoknál a szolgálatvezetői igazolvány felmutatása mellett szóbeli uton jelentkeznek.

Szabadságolás.

61. §. Minden tag, ha az egylet székhelyéről fontos okok távozni késztetik, köteles eltávózása előtt szabadságidőért írásban a parancsnoksághoz fordulni. A megadott szabadságidő alatt mentes minden szolgálattól, de a már ko-

rábban vett behívásra köteles magát 14 napon át felelőség mellett helyettesíttetni.

Hosszabb szabadságidőre távozó tagok egyenruhájukat, valamint fölszereléseiket a szertárba szállítani tartoznak.

Ha azonban fontos okok kívánják, a parancsnokság megengedheti, miszerint a szabadságolt tag egyenruháját és fölszerelését magánál tarthassa.

A szabadságidő eltelte után köteles a szabadságolt tag a szolgálatvezetőnél jelentkezni és minden ezutáni mulasztásért felelős.

Betegség esetében tartoznak a tagok erről a választmányt értesíteni.

Büntetés.

62. §. Szolgálatmulasztásokért a tagok következő büntetésekkel sújtatnak:

őrszolgálat-mulasztás 1 frt.

gyakorlat-mulasztás 50 kr.

késedelem $\frac{1}{4}$ óránként 5 kr.

Ismételt mulasztások és egyéb vétségek egyszersmind szó- vagy írásbeli megdorgálással és esetleg az egyletből való kizárással büntettetnek.

A keszthelyi önkénytes tűzoltó-egylet.

A keszthelyi önkénytes tűzoltó-egylet a folyó évi márczius hó 14-dikén tartott közgyűlés alkalmával megalakult.

Alig hihető, hogy valamely egylet, vagy bármi más társulat megoldása annyi nehézséggel járt, s oly kemény tűzpróbán ment volna keresztül, mint a mi, még most csak zsenge korában levő tűzoltó-egyletünké.

A keszthelyi önkénytes tűzoltó-egylet alakulási ügyével városunk nemesen gondolkozó férfiai, már egy évtizeddel ezelőtt, a legnagyobb érdeklődéssel foglalkoztak; nemes, kor- és czélszerű eszméik azonban, — részint a város lakói sanyaru anyagi helyzete, részint pedig azok részvételese következtében, — a pusztában kiáltó szavaként elhangoztak, s így ezen emberbaráti szeretet parancsolta szép eszme kivitelében minden buzgóságuk és önfeláldozásuk daczára is hajótörést szenvedtek.

A tűzoltó-egylet alakulása ügyében Keszthelyen tartott első értekezlet, melyet a boldogult emlékü Nagy György, kir. aljárásbíró hívott össze, 1870. évi október hó 7-én tartatott meg.

Az értekezlet az egylet czélszerűségét s az eszme üdvös voltát belátván, határozatilag kimondotta, hogy a tűzoltó-egylet életbeléptetését bárminemű áldozatokat igényelne is, elfogadja, s a kivitellel, s illetőleg az előleges intézkedések megtételével Korchmáros N. János elnököt,

Sparszam Pál alelnököt és egy 12 tagból álló választmányt, kik ez értekezlet alkalmával lőnek megválasztva, bizta meg.

A közgyűlés által kiküldött szervező bizottság 1871. évi április hó 13-ik napján tartott választmányi ülése alkalmával az előmunkálatokat befejezván, az alakuló közgyűlés április hó 14-én az »Amazon« szálloda nagytermében tartatott meg. E közgyűlés alkalmával az iparos osztály, mely a tűzoltó-egylet működő tagjait legnagyobbbrészt lett volna hivatva képezni, anélkül, hogy az egylet üdvös voltáról felvilágosítható lett volna, heves támadással fogadta azt. Így történt aztán, hogy a buzgó kezdeményezők, — belátva azt, hogy egy éretlen tömeg támadásaival szemben az egylet megalakulása ki nem mondható, — lankadni kezdtek.

A kiküldött szervező-bizottság 1871. évi ápril 30-án tartott ülésében határozatilag kimondatott, hogy tekintettel a folyó hó 14-én tartott közgyűlés alkalmával történetekre, a tűzoltó-egylet életbeléptetése részvétlenség következtében jobb időkre elhalasztatik.

Egy évtized telt el a fentebb leirt események óta. A sok viszontagságon keresztül ment lakosság végre belátta azt, hogy csak egy rendesen begyakorolt, fegyelem alatt álló s a szükséges mentő szerekkel ellátott testület képes arra, hogy a dühöngő tüzvézsszel daczolva s a bősziült elemnek mintegy ellentállva, a lángok martaléka elől szerencsétlen embertársai vagyonát, sőt igen gyakran életét is megmenthesse.

Reischl Venczel városbíró 1879-ik évi december hó 6-ik napjára hívta össze a város közönségét a tűzoltó egylet életbeléptetése fölötti intézkedésre. Az értekezlet, melyen számosan vettek részt, lelkesült éljenekkel fogadta Reischl Venczel, majd Vértessy Iván urak által az egylet létesítése ügyében tartott felszólalásokat, melyek után Vértessy Iván ur elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki az alap- és szolgálati szabályok elkészítésére. A bizottság az előmunkálatokkal elkészülvén, az alakuló közgyűlés ápril hó 14-én tartatott meg, melyről a következő jegyzőkönyv vétetett föl:

»Jegyzőkönyv, a keszthelyi önkényes tűzoltó-egylet 1880-ik évi márczius hó 14-én tartott alakuló közgyűléséről.

Jelenvoltak: Reischl Venczel id. elnök, Pöltz Pál id. jegyző, s a város közönsége igen nagy számmal.

Elnök a szép számmal megjelenteket melegen üdvözölvén, a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja, s a tisztviselőség megválasztására felhívja.

A tisztikar közfelkiáltás utján következőleg választatott:

Elnökké Vértessy Iván ügyvéd ur, kihez, mint-hogy az ülésen nem volt jelen, Reischl Venczel ur indítványára Pöltz Pál, Hoffmann Miksa, Buchberger Gusztáv, Hoffmann Arnold és Zitterbarth Kálmán urakból álló bi-

zottság küldetett. A bizottság megválasztása után elnök az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Vértessy Iván ügyvéd ur az elnökséget elfogadta s a közgyűlés termébe a küldöttséggel történt belépése alkalmával lelkesült éljenekkel fogadtatott.

Hol is az elnöki széket elfoglalván, meleg szavakban mondott a közgyűlésnek benne helyezett bizalmáért köszönetet, s a midőn az ülés folytatása és a többi tisztviselő megválasztására a jelenlevőket fölhipná, indítványozza, hogy Reischl Venczel v. bíró ur, ki az egylet megalakulása ügyében oly fáradhatlan buzgósággal működött, a tűzoltó-egylet tiszteletbeli elnökévé választassék.

A közgyűlés általános helyesléssel és hosszantartó éljenzéssel fogadta elnöke indítványát s Reischl Venczel urat az egylet tiszteletbeli elnökeül megválasztotta.

A választás tovább folytatattván, megválasztattak: alelnökké: Hoffman Soma; titkárrá: Pöltz Pál; pénztárnokká: Schleiffer Izidor. — Választmányi tagokká: Beck Sándor, dr. Csanády Gusztáv, Hoffman Adolf, Hoffman Miksa, Kiss József, Koller Ferencz, Laskay Ferencz, Lázár L. Lipót, dr. Lipp Vilmos, Manovill Dávid, Neiger István, Unterberger Ferencz.

Elnök a műszaki osztály tisztviselői választásánál megjegyzi, hogy az alapszabályok 17. §. értelmében a műszaki tisztviselőség választására csak működő tagok jogosítvák; ennélfogva azon indítványt teszi, hogy a műszaki tisztviselők az alapszabályok megérkezéseig, a midőn is egy újabb közgyűlés fog tartatni, ideiglenes minőségben választassanak meg.

A közgyűlés elnök indítványát közhelyesléssel fogadván, a választást következőleg ejtette meg: főparancsnokká: Gaál Miklós, helyettes főparancsnokká: Hencz Lajos, mászó szakasparancsn.: Fried Ignác, szivattyus szakaspar. Reich Károly, tűzrendőri szakaspar. Csesznák Miklós, szer-tárnokká: Stieder Kálmán, orvosá: dr. Singer Bernát választatott meg.

A közgyűlés a választások megejtése után hosszantartó éljenzéssel fogadta elnök azon indítványát, hogy az egylet védnökeül tolnai gr. Fesztetich Tasziló ő nagyméltósága kéressék fel, s az elnök, főparancsnok és titkár megbizatott, hogy ez ügyben ő nagyméltóságát levélileg s később, Keszthelyre érkezése alkalmával személyesen felkérni sziveskedjenek.

Az egyleti alapszabályok bemutatattván, határozatilag kimondatott, hogy ezek a bemutatási záradékkal leendő ellátás s illetőleg megerősítés végett a m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztessenek. A bemutatási záradékkal ellátott egyleti alapszabályok visszaérkezése után 3 hét folyása alatt az egylet végleges megalakulása ügyében egy újabb közgyűlés tartása elnök indítványára általános helyesléssel fogadtatott.

A folyó évi január hó 25-én tartott közgyűlés alkalmával kibocsátott aláírási iverk betérjesztetvén, az aláírók névjegyzéke felolvastatott. A felolvasott aláírási iverkből kintűnt, hogy az egyletnek eddig 14 alapító tagja van, és pedig egy 100 frttal, egy 60 frttal és 12-en 50 frttal, továbbá 7 pártoló tagja évi 3 frttal és 88 működő tagja évi 2 frt befizetéssel, s így az eddig aláírt összeg tesz 1160 frtot.

A közgyűlés ezen kimutatást örvendetes tudomásul vette s határozatilag kimondotta, hogy a felolvasott aláírási iverk 1 alapító, 2 pártoló és 3 működő tagnak kiállítva a további aláírás könnyebb teljesítése végett a városházánál tétessenek le.

Az egyleti szerelvények, egyenruházat, egy a tűzoltás begyakorlását teljesítő egyén meghívása és az őrtanya helyisége feletti intézkedéssel a közgyűlés az egyleti választmányt oly kijelentéssel bizta meg, hogy a legközelebb tartandó közgyűlés alkalmával ezen megbízatásokról az egyleti választmány véleményes jelentést terjeszzen be.

Pöltz Pál egyleti titkár az egylet tulajdonát képező s ennek nevére kiállított és 64 frt 80 krról szóló takarékpénztári könyvecskét további intézkedésig az elnöknek átadja.

Bálványosi N. a sámsoni önkénytes tűzoltó-egylet elnöke bemutatja Walser Ferencz budapesti gép- és tűzoltó szerek gyárosa által az egylet részére megtekintés végett mintául küldött szemelvényeket, minden egyes szerelvény mikénti használata megmagyarázásával.

A közgyűlés a bemutatott szerelvények fölötti magyarázatot tudomásul vette s a szemelvények, elnök indítványára, a legközelebbi választmányi ülésig Stieder Kálmán egyleti szertárnoknak megőrzés végett átadattak.

Ezek után elnök az igen nagy számban megjelent érdekelteknek köszönetet mondván, a közgyűlést befejezettnek nyilvánítja.

Közli: Pöltz Pál, egyl. titkár.

Egyleti tudósítások.

A gácsi önk. tűzoltó-egyletről a következő tudósítást vettük az egylet főparancsnokától: Czikkem hosszadalmasságáért mindenekelőtt bocsánatért esdem, hanem magam és tisztikaromnak tartozom azon elismerés nyilvánításával, hogy 3 év óta folytonos küzdelem, örökös jégtörés, pénzbeli kalamitás, a város részvétlensége, részben szegénysége daczára léteünk, élünk és miután tetemes fölszerelésünket majdan kifizettük, a jövőnk felett nem aggódunk; hogy ezen állapotnak előidézői csak mi vagyunk, és hogy csakugyan reánk illik ama franczia közmondás: »aide toi et Dieu t'aidera!« — segits magadon, megsegít az Isten! — Ám lássák, bajtársim, hogy mennyire kell szegény kis városban fáradni, tünni, gyanusittatni, és végül

talán előlegezni is igen csekély elismeréssel szemben, és hogy csakis az egyletnek magasztosan jótékony rendeltetéséből keletkezett józan felfogás ösztönzi az erélyt, bátorságot, nem enged csüggedést. — A gácsi önk. tűzoltóegylet Körmeny György földbirtokos, jelenleg uradalmi tiszt felszólalása folytán 1877. évi ápril hóban keletkezett. Az alapszabályok hosszas vajudás után ugyanazon azon évi december hóban ideiglenes elnökségem alatt tárgyalatván, az egylet 80 taggal megalakult. Van az egyletnek 28 alapító tagja, kik egyszer mindenkorra 10 frtot, 40 pártoló tagja, kik 3 évi kötelezettséggel évenként 1 frtot fizetnek. Ő császári és apostoli királyi Felsége, gróf Forgách Antal, a város, a gácsi gyár s a helyben érdekelt biztosító társulatok nagylelkűleg gyámolítván egyletünket, fogadják alattvalói hódolatunk illetőleg lekötelezettségünk köszönettel nyilvánítását. — A 40 működő tagból álló egylet elnöke és főparancsnoka gróf Forgách Sándor cs. k. kamarás és nyug. törvényszéki tanácsos, alparancsnok Körmeny György; Murgás János mászó-, Zsingor Ignác, Csragovecz Lajos fecskendő-, Hankó Lajos védő-vezérek, utóbbi egyszersmind pénztárnok, Barta József szertárnok, Paulóvszky Nándor titoknok, Csonka Zsigmond (járás szolgabíró) tiszteletbeli szárnysegéd, — kik egyszersmind a választmány tagjai. Az egylet Gács város területén fenállása óta 9, a szomszéd Gácsfalu határában 1 tüzeset oltásában működött; a tüzek legnagyobb részben gyujtogatónak köszönhetőek és mondhatnám, talán az egylet elleni megmagyarázhatlan ellenszenv gyümölcésül tekinthetők. Négy izben biztosított lakó házak, a posztógyár, 2 izben csür-, 3 izben boglyákban ütött ki a tűz. Nyolcz esetben a kár nagy mérveket ölthetett volna, ha a gyorsan megjelent, engedelmesen és ernyedetlenül működő önkénytes tűzoltók bátorsága, ügyessége és egybevágó közreműködése, valamint az alparancsnok tapintatos vezényletének nem sikerül az elem terjedését megakadályozni. — Az egylet fölszerelésének értéke a mászóházzal együtt 1500 frtra tehető. Van egy kétkerekű mozdonyfecskendőnk, dugó, mászólétrák, tömlők, vedrek, fáklyák, 10 mászó és 30 egyéb személyes fölszerelés és a tisztikar igen czélirányos, csinos fölszerelése, mely részint Geittner és Rausch budapesti kereskedőktől, — kiknek ezuttal is elmondjuk mindenképeni megelégedésünket, — részint itt a vidéken szerezettek. — A városnak lovai nincsenek, azonban tüzesetek alkalmával dicséretre méltó készséggel akadt fogat mindenfelől. Minthogy a városban mindössze csak 6 emeletes ház létezik, s az egyleti szerekon kívül a posztógyárnak is van 1 régi és 1 újabb szerkezetű fecskendője, — a fölszerelés az igényeknek tökéletesen megfelel. — Az egylet pénzviszonyairól, jóllehet a kölcsön lassankint törlesztetik, miután a háromévi összes bevétel 1580 frt, a kiadás 1560 frtot tesz, — csak nagyon óvatosan nyilatkozom. A mászó-

ház építési költségei, jóllehet az épületfát a földes uraság nagylelkűségéből nyertük, még nincsenek teljesen fedezve s habár a szárnysegéd meleg részvéte folytán tűzrendészeti büntetés pénzke czimén is cseppen valami, mégis az egyletnek, mai nap még 200 frt adóssága van. Évenkénti költségeink, mint: az őrtanya fűtése, mely eddig szintén a földes ur nagylelkű rovására rovatott, világítás, váltók kamatai stb. — nevezetesen, holott tényleges jövedelmünk csak 70 frtra rug. Ugyanis a város segíézi az egyletet 30 frttal, a pártolók évi járuléka pedig 40 frtot tenne, mely azonban tökéletesen soha és sohol behajtható nem volt. — Ezek után bajtársi üdvözlettel maradtam — Gács, 1880. ápril 1-én, gróf Forgách Sándor s. k. a gácsi önk. tűzoltóegylet elnöke és főparancsnoka.

Az ujbincezi önk. tűzoltó-egylet parancsnokságának névsora: Szóts Imre főparancsnok; Kovács Albert és Koller István alparancsnokok, Antal István segédtsizt, ifj. Mayer János pénztárnok, id. Tompek János szertárnok, ifj. Tompek János mászó-, id. Butyka János szivattyus- és id. Mayer János rendfentartó-szakaszparancsnok.

A győri önk. tűzoltó-egylet rendes évi közgyűlése megtartott ápril hó 4-én. A lefolyt 1879. évről szóló pénztári kimutatás szerint, az egylet vagyona következőkből áll: Segély alap 2426 frt 80 kr. és egy magyar földterhermentesítési 100 frt névértékű kötvény. A létesítendő tűzjelző-sodrony tőkije 814 frt 38 kr. A közpénztári tőke 4792 frt 47 kr., összesen készpénzben 8033 frt 65 kr. Az egylet vagyonát képező oltó szerek és személyes felszerelések a leltár kimutatása szerint 4605 frt 20 kr. értéket képviselnek és így az egylet összes vagyona 12698 frt 85 krt tesz. Az évi jelentés további adatai szerint az egylet tényleges működése 1879-ben 20 tüzesetnél vétetett igénybe, és pedig: 7 tető-, 3 kazal-, 1 bolt-, 2 pincze- és 7 kémény tüznél. Gyakorlat tartatott 16, éjjeli őrség 121, színházi őrség 136. — Az év végével a létszám következőleg állt: a parancsnokság 10, mászó osztály 44, szivattyus osztály 88, védőrség 40, összesen 182 tagból. Az év folyamán belépett 36, kilépett 24, meghalt 2, tehát a szaporodás 10 tagban jelentkezik. A közgyűlésen elhatározott, hogy az egylet felszerelése kiegészítettessék s e célból egy harmadik szivattyus fecskendő, 50 darab børsisak, 10 mászó-fejsze és kötél beszereztessek a meglévő kisebb szivattyus fecskendő pedig a célnak megfelelőleg átalakítottassék.

A szatmár-németi önk. tűzoltó-egylet folyó évi ápril 4-én tartá rendes évi közgyűlését, melynek főtárgya az évi jelentés meghallgatása után, a tisztikar megválasztása volt. A választás következő eredménnyel ment végbe: Kiss Gedeon elnök, Jákó Mihály alelnök, Junk Károly főparancsnok, ifj. Timár Nagy József I., Soltész Kálmán II. alparancsnok, dr. Markovics Géza titkár, Teitelbaum Hermann pénztárnok, Novák Lajos számvevő, Rupprecht József

szertárnok, dr. Hermann Sándor orv., Győry Károly mérnök, Knöpf Béla gépész, Berky Dezső, Barczikay Kálmán, Litzky Endre felügyelő bizottsági tagok, Berky Dezső, Litzky Endre, Szász Gábor segédtsiztek, Antal Kristóf, Egry Ferencz, Gabányi János, Hérmán Mihály, Jeney György, Jeney Károly, Keresztes András, Lehoczky János, dr. Lengyel Márton, Rácz István, Ruprecht Antal, Tóth Sándor, Unger József, Varju Mihály és Vásárhelyi Kálmán választmányi tagok. — A közgyűlés elismerését fejezte ki Junk Károly főparancsnok fáradhatlan ügybuzgalmaért. Nevezett főparancsnok terve alapján jelenleg egy czélszerű berendezési szerkocsit készítettett az egylet, mely lehetővé teszi, hogy minden a tűz első megtámadásához szükséges eszközök egyszerre a vészhelyre szállíttassanak. — Ugyancsak Junk Károly főparancsnok indítványt terjesztett a közgyűlés elé a biztosító társulatokhoz való viszony szabályozása tárgyában, mely az V. országos tűzoltó közgyűlésen leendő tárgyalás végett az orsz. tűzoltó szövetséghez beküldetett. — Az évi jelentésből a következőket közöljük: a mult évben a tűzjelzés, a városnak kerületekre való felosztása alapján szabályoztatott. A szolgálati szabályok a budapesti egyletéi nyomán újra átdolgoztattak. A gyakorlatokban, melyek jun. 15-étől kezdve naponkint este, ünnepnapon és vasárnap pedig délután tartattak, az ezredparancsnokság engedélyével 34 katona is részt vett. — 1879-ben az egylet 3 tető-, 1 szoba- és 7 kéménytűz ol-tásában vett részt.

A gnézdai önk. tűzoltóegylet parancsnokságának névsora: Klein Richard főparancsnok, Jónás Károly főparancsnoki helyettes, Loth Ferencz mászó-szakaszparancsnok, Pio Felix mászó szak. par. helyettes, Laczkó Márton szivattyus szak. par., Stasch Károly sziv. szak. par. helyettes, Ksensigh Lipót szertárnok, Ksensigh Tivadar pénztárnok, Themak Jenő jegyző.

A pécskai polgári tűzoltóegylet folyó évi márczius 21-én tartotta rendes évi közgyűlését. Az előterjesztett évi jelentés a következő adatokat tünteti elénk: Az 1874. évben 9 alapító, 51 pártoló és 87 működő taggal megalakult egylet tagjainak létszáma 1879. végén 9 alapító, 46 pártoló, 55 működő és 7 tiszteletbeli tagot számlál. A működő tagok közül 9 tisztos, 10 mászó, mentő, bontó, 28 szivattyus, vízszűrő, 8 rendfentartó és védő. — A mi a felszerelvényeket illeti, az egylet használatában van Magyar-Pécska és Ó-Pécska község tulajdonát képező 2 szivó és nyomó kocsifecskendő, 4 régi szerkezetű fecskendő, 8 víz-hordó koci és 10 tűzhorog s az egylet tulajdonához tartozó létrák s egyéb eszközök. — Tüzeset az egylet székhelyének belterületén 1879. évben nem fordult elő, a szomszédos pusztákon azonban 4 tüzeset merült fel. — Az egylet mult évben egy tánczvigalmat rendezett, melynek jövedelméből 33 frt 67 krt a szegedi árvizkárosultak ja-

vára ajánlotta föl. — Az egyesület vagyona 1323 frt 64 krt tesz. — Az egyesület tagjai az 1879. december havában a várost fenyegetett árvízveszély alkalmával a védműveletekben a vészbizottság rendelkezése alatt tevékeny részt vettek.

A durándi önk. tűzoltóegyesület választmányának névsora: Koch Pál elnök, Schwarz Samu alelnök és alparancsnok, Bogsch Aurel főparancsnok és jegyző, Weszter Jakab pénztárnok, Roth Samu szertárnok, Fischer Samu mászószakaszvezető, Bogsch Gusztáv, Schwartz Lajos és Kopanitsak Károly szivattyus-zakaszvezetők. — A márczius 15-én Durándon kiütött tűzvész sikeres elnyomása alkalmából a bécsi kölcsönös tüzkárbiztosító intézet igazgatósága a fordításban itt következő elismerő iratot intézte az egyesület parancsnokságához: »2831. sz. Az alulírott igazgatóságnak tudomására jutott, hogy a durándi önk. tűzoltóegyesület a f. hó 15-én ott kitört tűzvész alkalmával gyors és erőteljes segítsége által különösen kitüntette magát és hogy különösen önzetlen feláldozásának és kitartásának köszönhető, hogy a pusztító elem nagyobb mérvet nem öltött. — Míután az igazgatóság a durándi tűzoltó-egyesületnek ezen kitünő magatartását örvendetes tudomásul veszi, örömmel ragadja meg az alkalmat, a parancsnokságnak, valamint az összes egyesületi tagoknak teljes elismerését és legjobb köszönetét nyilváníthatni. — Bécs, 1870. márcz. 23-án. Fischer s. k.«

Az abauj-szántói önk. tűzoltó-egyesület f. é. febr. 22-én tartott rendes évi közgyűlésében a parancsnokság következőleg választatott meg: Mezey Mihály főparancsnok, Hlaváts Gyula alparancsnok, György Béla mászó-csapatvezér, Jánoky Bertalan szivattyus-csapatvezér, Csenes József vagyonőr-csapatvezér, Kristóf János I. szertárnok, Erdélyi Imre II. szertárnok, dr. Vidder Bertalan orvos, Truskovszky Gyula pénztárnok, Török Lajos ügyvéd, Meisels Adolf, Csótka Mihály, Engel Zsigmond parancsnoksági tagok, Geiger József segédtiszt.

Tüzesetek.

Csurgón márcz. 11-én éjjel 1 órakor tető-tűz volt, melynek eloltása heves szél mellett az ottani tűzoltóegyesület által sikeresen eszközöltetett. Ezen tűz alkalmából az első magyar ált. biztosító társaság, a sikeres működés elismerése jeléül az egyesület pénztára javára 10 frtot, s a magukat kitüntetett tagok megjutalmazására szintén 10 frtot adományozott.

Az 1879. évi tüzesetek statisztikájából. A b a u j s z á n t ó n 1879-ben 6 tető-, 1 szoba-, 1 istálló-, 2 kazal- és 1 kéménytűz, összesen 11; — B ő n y ö n 1 tetőtűz; — B e l l u s o n 2 nagy tűz, 3 tetőtűz, összesen 5; — C s a l l ó k ö z - S o m o r j á n 1 tetőtűz; — C s á k t o r n y á n 3

tető- és 1 kazaltűz, összesen 4; — C s á k á n y b a n 3 nagy tűz; — a c z a b a j c s á p o r i egyesület területén 2 tető- és 2 kazaltűz, összesen 4; — C s á c z á n 1 tető- és 1 istállótűz; — D e é s e n 1 nagy- és 1 tetőtűz; D e b r e c z e n b e n 4 tető- és 3 kéménytűzeset fordult elő. (Folytatjuk.)

Vegyes közlemények.

A XI-dik németországi tűzoltógyűlés f. é. július 17., 18. és 19-ik napjain Drezdában fog megtartatni. Ez alkalomból a német tűzoltó szövetség választmánya a fordításban alább következő levelet intézte a m. orsz. tűzoltó szövetség elnökéhez: »Báró Bánhidly Béla urnak, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökének Budapesten. — F. é. jul. 17., 18. és 19-én fog a XI. német tűzoltógyűlés Drezdában megtartatni. — A tisztelettel alulírt választmány, midőn a magyar orsz. tűzoltó-szövetség t. központi választmányát a gyűlésen való megjelenésre és a tanácskozásokban való részvételre ezennel meghívja, örvendeni fog, ha magyar bajtársakat is alkalma leend Drezdában üdvözölhetni. — Bajtársi üdvözlettel — München, 1880. május 7-én. — A német tűzoltó-szövetség választmánya: Jung H. s. k.«

Statisztika. A folyó év január havában az országos tűzoltószövetséghez tartozó 149 és a szövetséghez még eddig nem csatlakozott 155 hazai tűzoltó egyesületnek kitöltés végett megküldött statisztikai kimutatásokat eddigelé még csak 105 egyesület küldötte be. Daczára ezen sajnós körülménynek, az orsz. tűzoltószövetség központi választmánya elhatározta, hogy a IV. orsz. tűzoltó-közgyűlésnek a statisztika ügyében hozott határozatát végrehajtani fogja s ehhez képest a statisztika ügyében szétküldött felhívások eredménye összeállíttassék, és kinyomatva az V. orsz. közgyűlésnek bemutatassék, még azon esetben is, ha ezentul több kimutatás be nem küldetnék. Hogy azonban az ápril 1-ére kitűzött határidőt elmulasztott egyesületeknek a statisztikai adatok beszolgáltatására alkalom nyujtassék, a beküldési határidő f. évi június hó 15-ig terjedő meghosszabbítását elfogadta. Felhivatnak ennél fogva mindazon egyesületek, melyek a statisztikai kimutatást eddigelé be nem küldötték, hogy azt kellőleg kitöltve legkésőbb folyó évi június hó 15-ig az országos tűzoltó szövetség központi választmányához annyival inkább beküldjék, mint-hogy a később beérkezők az összeállításba fölvétethetni nem fognak, s a fenti határidőn túl késedelmező egyesületek nevei a kimutatás beküldését elmulasztott egyesületek névsorában fognak közöltetni. Amennyiben pedig a kimutatás némely rovatainak kitöltése egyes egyesületeknél adatok hiánya miatt netán nehézséggel járna, az esetben az illető rovatok kitöltetlenül hagyandók.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

Megjelenik minden hó 1-én.

<p>Kiadja : a magyar országos tűzoltószövetség központi választmányja.</p>	<p>Szerkeszti : a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal ; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt, fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 frt, nyolcad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számítatik.</p>
--	--	---	---

Jegyzőkönyv

a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának Budapesten, 1880. évi májushó 16-ik napján 9 órakor tartott üléséről.

Elnök: Follmann Alajos alelnök; később: b. Bánhidy Béla szöv. elnök; jegyző: Pap Emil, titkár.

Jelenvoltak: Bárány N. Ernő, Hauser György, Krenedits Ferencz, Martinengo Nándor és Rösch Frigyes központi választmányi tagok.

Follmann Alajos alelnök az elnöki széket elfoglalván, az ülést megnyitottnak nyilvánítja s előterjeszti Gamauf Vilmos, Klinics András, Lankovits József, Lindner Gusztáv, Schlosser Albert és Soltész Nagy Kálmán, közp. vál. tagok, továbbá Putsch Tóbiás és P. Szabó Károly ker. szöv. elnökök leveleit, melyekben a nevezettek az ülésen való meg nem jelenésük alapos indokait bejelentik. Jelenti egyszersmind, hogy a dunagőzhajózási-társaság a közp. vál. tagok részére kért utazási kedvezményeket ismét megtagadta, míg a vasúttársulatok az eddig engedélyezett kedvezményeket ezuttal is megadták ugyan, azonban az osztrák államvasut igazoló jegyei későn érkezvén meg, azok szétküldése nem volt eszközölhető, s így ezeket a megjelent közp. vál. tagok csak a visszautazás alkalmával használhatják.

Ezek után a napirend tárgyalása megkezdett, a mint következik:

1. Follmann Alajos alelnök jelentése a József főherceg ő fenségénél folyó hó 14-én délelőtt, az országos tűzoltó-szövetség védnökségének elfogadása iránti kérelemmel báró Bánhidy Béla szövetségi elnök vezetése alatt tisztelt s Follmann Alajos alelnök, Bárány Nándor Ernő, Krenedits Ferencz, Martinengo Nándor közp. v. tagok és Krause Valdemár budapest-fővárosi tüzfelügyelől álló küldöttség eljárásáról, — mely jelentés szerint ő cs. kir. fensége József főherceg a szövetség védnökségét elfogadni kegyeskedett s egyuttal a tűzoltó-intézmény mindenkori hathatós támogatása iránti elhatározásáról a küldöttséget biztosította.

A jelentés örvendes tudomásul vétetvén az V. orsz. közgyűlés elé terjesztetni, s ezzel kapcsolatban a közgyűlésen indítványba hozatni határoztatik, miszerint a szövetség alapszabályaiba egy új §. vétessék fel, melyben kifejezést találjon az, hogy József főherceg ő fensége az orsz. tűzoltó-szövetség védnöke.

2. Ugyancsak Follmann Alajos alelnök előterjeszti a szövetségi ügyek állásáról szóló elnöki jelentést, mely szerint a múlt ülés óta ismét 4 egylet csatlakozott s így a szövetségi tag-egyletek száma jelenleg 149. — A tagsági dijhátralékoknak a múlt üléskor fenállott 996 frtnyi összegéből azóta csak 153 frt törlesztetett úgy, hogy a hátralék még ma is 843 frtot tesz. — A múlt ülés óta a fentebb említett 4 egylet u. m. az érsekújvári, galántai matheóczi és terezováczi önk. tűzoltó-egylet csatlakozott a szövetséghez. — A pénztári maradvány 408 frt, s így remélhető, hogy a közgyűlést megelőzőleg elintézendő ügyeknél felmerülrülendő költségek ebben és a várható betétesekben fedezetet találnak. A statisztikai kimutatások csak 105 egylettől érkezvén be, elhatározatni kéri, hogy az összeállítás a többi egylet kihagyásával kinyomassék-e, vagy ez a hátralevő adatok beérkezéséig tétessék függővé.

A jelentés egyebekben tudomásul vétetvén, a statisztikai kimutatások ügyében azon egyletek, melyek azokat eddigelé be nem küldötték, ismételve felhivatni határoztatnak, hogy a kitöltött kimutatásokat júniushó 15-ig terjedő véghatáridőig okvetlenül beküldjék, azon egyletek pedig, melyek a felhívásnak eleget nem tennének, az összeállításból kihagyatni, illetve azok névsora külön függelékben közölni határoztatik.

3. Báró Bánhidy Béla szövetségi elnök megjelenvén, az elnöki tisztet átveszi s a napirend folyamában bemutatja a német tűzoltó-szövetség választmányának a f. é. július 17. 18. és 19-ik napján Drezdában tartandó XI. németországi tűzoltó-gyűlésre vonatkozó meghívó levelét.

A meghívás tudomásul vétetik s a hazai tűzoltó-egyletekkel közölni határoztatik.

4. A m. kir. belügyminiszterium leirata, melyben Rösch Frigyes közp. vál. tagnak. »A tűzoltóság kisebb városokban, falukban és pusztákon« című könyvének a hatóságok figyelmébe való ajánlása tárgyában a soproni tűzoltó-egylet részéről felterjesztett kérelem alapján tett intézkedéseit közli.

Tudomásul vétetik s másolatban a soproni tűzoltó-egyletnek kiadatni határoztatik.

5. Rösch Frigyes közp. vál. tag javaslata a kiállítási bíráló-bizottmány alakítása és eljárásának körvonalozása tárgyában kidolgozott szabályzatra vonatkozólag.

A német nyelven előterjesztett munkálat oly módosítással fogadtatik el, hogy az még a következő pontokkal bővítették: 1. A kiállítási érmek elkészíttetése a bíráló bizottság jegyzőkönyve alapján utólagosan történik; 2. a bíráló bizottság eljárásáról felvett jegyzőkönyv eredetije az orsz. tűzoltó-szövetség központi választmányának, másolata pedig a közgyűlési rendező-bizottságnak átadatik. — A kiállítási tárgyak megvizsgálásának módozataira vonatkozó külön próbaszabályzat kidolgozására egyuttal Rösch Frigyes közp. vál. tag és Krause Valdemár budapest-fővárosi tűzfelügyelő kéretnek fel, s az általuk kidolgozandó szabályzat annak műszaki része fölötti véleményadás végett a budapesti műegyetem igazgatóságának bemutatni határoztatik.

A jelenleg tárgyalás alatt levő javaslat tehát a bíráló-bizottság eljárására nézve állandó szabályzatul elfogadtatván, az elnökségnek lefordítás és a további intézkedések megtétele végett kiadatik.

6. A folyó évi augusztus hó 20. és 24-én Pozsonyban tartandó V. magyar országos tűzoltó-közgyűléssel kapcsolatban a központi választmány részéről teendő intézkedések tárgyalás alá vétetvén.

Ez ügyben a következő határozatok hozattak:

1. Ő császári és apostoli királyi felsége, Rudolf trónörökös és József főherceg ő cs. k. fenségeiknek a közgyűlés ünnepélyére való meghívása, valamint a kormány képviselőjének kiküldetése tárgyában a m. k. belügyminiszteriumhoz intézendő kérvény benyújtásával, ugy nemkülönben a külföldi tűzoltó-szövetségek meghívásával az elnökség bizatik meg.

2. Az előző pontokban elfogadott kiállítási bírálási szabályzat értelmében 17 tagból alakítandó bíráló-bizottságnak a központi választmány részéről meghívandó tagjaiul Hauser György győri, Huymann Frigyes magyaróvári, Jirasek Lajos aradi, Krause Valdemár budapesti, Lenk Lajos soproni, Meisner Ede váci, Putsch Tóbiás iglói, Rösch Frigyes soproni, Schlosser Albert rozsnói, és Schmidt Sándor rózsahegy-i tűzoltó-parancsnokok, s az itt megnevezettek bármelyikének akadályoztatása esetére Bárány N. Ernő budapesti, Gamauf Vilmos kolozsmonostori

és Hauser Károly kassai tűzoltó-parancsnokok jelöltetnek ki, kiknek, valamint a külföldi egyletek tagjai sorából két tagnak meghívásával az elnökség bizatik meg; — a pozsonyi közgyűlés-rendező bizottság pedig a bizottság elnökének valamint a még szükséges 7 tagnak megválasztása és a helybeli szakértőknek meghívása, s azok neveinek közlése iránt megkerestetni határoztatik.

7. Selmecz- és Béalábánya városok tanácsának átirata, melylyel a selmeczi tűzoltó-egyletnek Chvála Adolf tűzoltási működés alkalmával kapott betegség folytán keresetképtelenné vált tűzoltónak az első magyar általános biztosító társaság által tett alapítványból leendő segélyzése iránti kérvényét bemutatja, tárgyalatván.

Miután az első magyar általános biztosító társaság által tett alapítványra vonatkozó alapítólevél II. szakasz 1. pontja értelmében az alapítványból segélyben csak azok részesíttetnek, kik tűzoltás közben szenvedett sérülés következtében válnak munkaképtelenné: — a kérvény, különös tekintettel arra, hogy annak továbbításától a fentebbi szempontoknál fogva kellő eredmény ugysem várható, — a folyamodó egyletnek oly utmutatás mellett határoztatik visszaszármaztatni, hogy a kérvényt az osztrák-magyar biztosító társaságok által tett alapítvány gondnokságához intézze, minthogy ezen alapítvány alapszabályainak 2. §-a értelmében segélyezésre a tűzszolgálatban súlyos betegségbe esett tűzoltók is igényt tarthatnak.

8. A szatmári önkényes tűzoltó-egyletnek indítványa a biztosító társulatok és tűzoltó-egyletek közti viszony szabályozása tárgyában

Az V. országos közgyűlés elé terjesztetni határoztatik.

9. Schlosser Albert közp. vál. tag. indítványa a központi választmányi ülések határidejének a nagyobb ünnepnapok helyett más napokra leendő kitűzése iránt.

Minthogy a központi választmány vikéki tagjainak az ülésben való részvételére a rendesen munkaszünettel járó nagyobb ünnepek alkalmával leginkább lehet számítani s ez által az ülések rendes megtartása biztosittatik: az indítvány czélszerűnek nem találtatik s az eddigi eljárás továbbra is fentartatni határoztatik.

10. Bárány N. Ernő közp. vál. tag tekintettel arra, hogy a szolgálati idő jelvénye ügyében hozott határozatok ez idő szerint végrehajtva még nincsenek — bemutatja az eddig szóban forgott koszoru helyett ajánlatosabbnak mutatkozó érem tekintetében általa kidolgozott terv alapján készült rajzokat s ajánlja azok elfogadását.

A bemutatott rajzok által előtűntetett érem úgy az alak, mint a felírások tekintetében alkalmasnak találtatván, az e részben eddig történt megállapodások érvényen kívül helyezése mellett elfogadtatik s az érem mintáinak háromféle alakban u. m. 5 évi szolgálatra nagy bronz, 10 évi szolgálatra kis ezüst, 15 évi szolgálatra nagy ezüst érem

egy-egy példányban leendő elkészíttetésére Bárány N. Ernő közp. vál. tag oly utasítás mellett hatalmaztatik fel, hogy az érem-mintákat a belügyminiszteriumnál leendő bemutatás végett az elnökséghez adja be.

11. Follmann Alajos alelnök bemutatja az egységes rangjelzést előtűntető minta-darabokat.

A bemutatott minták a megállapodásokkal megegyezőknek találtatván, azok a hazai tűzoltó-egyleteknek a közgyűlés határozatához képest természetes nagyságban készíttendő rajzokban megküldetni határozatnak.

12. A legközelebbi ülés határidejének megállapítása szőnyegre kerülén

Határozatott, hogy a legközelebbi ülés Pozsonyban az országos közgyűlést megelőző napon tartassék meg s ez alkalommal az elnökség részéről a közgyűlésre előkészítendő munkálatok tárgyaltsanak.

Egyéb tárgy napirendre kitűzve nem lévén, elnök az ülést délután 1 órakor feloszlatja.

Kelt mint fent. — Jegyezte: Pap Emil, szöv. titkár. Hitelesítettik: báró Bánhidly Béla, szöv. elnök. Follmann Alajos, szöv. alelnök.

A budapesti önk. tűzoltóegylet parancnok-ságának évi jelentése az 1879. évről.

Tisztelt közgyűlés!

A budapesti önkénytes tűzoltóegylet a lefolyt 1879-ik évben újból fényes bizonyítékait adta életképességének s hogy kitűzött céljának megfelelni képes, azt is tények által mutatta meg.

Nagy feladat jutott egyletünknek az elmúlt évben osztályrészül, nemcsak a tűzoltás terén, hanem egyéb vészesetek alkalmával is, a midőn kötelességének teljesítésétől sem távolság, sem egyéb akadályok vissza nem riasztották.

Az egylet műszaki tevékenységének hű képét az előfordult tüzesetek statisztikai kimutatásában találjuk, mely a következő adatokat szolgáltatja:

A tűzoltási működés a főváros területén és környékén 1879-ben 118 esetben vétetett igénybe, s ezen tüzeseteknél az oltásban egyletünk legnagyobb részben tetteleg közreműködött. Legnagyobb részben, mert a kéménytűzek és jelentéktelenebb esetek s különösen a melyek az éji őrszolgálat idején kívül, tehát a nappali órákban fordulnak elő, nem juthatván az egyleti tagok tudomására, rendszerint a készülségben álló városi tűzoltóság által oltatnak el.

A tüzesetek nemét tekintve 3 nagy gyártűz, 18 tető- és nyílt tűz, 9 bolt-, 3 nagy raktár-, 6 pincze-, 13 szobatűz, 58 kémény- és gerenda égés, 3 kazaltűz és 5 szemétegés fordult elő s ezeken kívül — téves jelzés folytán — 13 esetben történt kivonulás.

A vak lármák, vagy téves jelzés folytán történt kivonulási esetektől eltekintve: januárhóban 12, februárban 11, márcziusban 13, áprilban 8, májusban 10, júniusban 6, júliusban 10, augusztusban 13, szeptemberben 8, októberben 11, novemberben 10 és decemberben 22 eset merült fel.

Terület szerint kimutatva: az I-ső kerületben 9, II. kerületben 10, III. kerületben 5, IV. kerületben 25, V kerületben 16, VI. kerületben 11, VII. kerületben 12, VIII. kerületben 19, IX. kerületben 5, X. kerületben pedig és a kültelkeken 7 eset fordult elő.

Az összes tüzeseteknél a veszélyeztetett vagyon biztosított értéke . . . . . 830,247 frt
a bevallott kár . . . . . 260,189 »
a biztosító társulatok által kifizetett kárpótlás . . . . . 218,936 frtnyi összeget képvisel.

Azon esetek száma, melyekben a tűzoltóság működése igénybe vétetett, az 1878. évekhez képest 55-tel s az 1877. évekhez képest 95-tel csökkent, mely szám nagyobb részt a kéménytűzeket illetvén, azt lehet következtetni, hogy a kéménytisztításra mind inkább több gond fordítatik.

A tüzesetek közül különös említést érdemelnek:

1) Jul. 12 én esti 9 óra 30 perczkor a külső kerepesi uton fekvő Nikl-féle faraktár égése 4 $\frac{1}{2}$ órai működéssel.

2) Aug. 23 án az osztrák államvasut budapest-kőbányai vonalán a mozdony kisikamlása folytán kigyult vasuti tehervonat égése, melynek kőolajat tartalmazó hordókkal megrakott 8 kocsija teljes vízhiány miatt elégett; a többi 32 kocsi azonban szétkapcsolás által megmentetett. Működési idő 6 $\frac{1}{2}$ óra.

3) Aug. 27-én az ujbudai ut mellett fekvő Mayer-Krausz féle malátagyár égése, hol a teljes vízhiány daczára a gyár legnagyobb része 5 órai működés alatt veszélyen kívül helyeztetett.

4) Aug. 29-én este a Temesváry-féle bazár égése, melynél 3 órai működés alatt az épület $\frac{2}{3}$ része megmentetett.

5) Szeptemb. 9-én a vizivárosban Engel B. eczetgyára, melynél vízhiány mellett erős széllel kellett megküzdeni s különösen megnehezítette a működést az, hogy a nagymennyiségű szesz égése által fejlődött gőzök az oltásnál működő tűzoltókat elkábitották. A működés itt 11 órai időt igényelt.

6) Okt. 13-án délután 1 óra 30 perczkor a Spitzer Gerson-féle kékfestőgyár Ó-Budán, melynél a tűz tovaterjedésének a nagy szél daczára 3 óra alatt eleje vétetett, mig a teljes eloltás 14 órát vett igénybe.

7) Decz. 21-én éjjel az üllői uton fekvő sebészeti kóroda égése kemény fagy mellett 3 órai működéssel.

Emberélet csak egy alkalommal esett áldozatul az

Engl-féle eczetgyárnál, hol a pinczében foglalkozó szolga a kiömlött borszeszt a kár elpalástolása végett meggyújtotta s e miatt a közelben levő hordó meggyult, szétrobbant s a könnyelmű gondatlanságának áldozatul esett szolgát annyira összeégette, hogy az — égési sebei következtében — meghalt.

A tüzeseteken kívül felmerült vészesetek között ki kell emelnünk a Szeged város területén pusztított árvizet, melynél a vész elhárítása és segélynyújtás végett egyeletünk az első vészhirre megtette kötelességét, minthogy márcz. 12-étől, a vész kitörésétől kezdve 32 óra alatt 3 csapatot indított utnak, s az egyeletnek összesen 49 tagja vett részt a mentési munkálatokban. E tagok nagy része a vész utolsó perczéig kitartóan működött s egyeletünk csapatainak jeles szolgálatairól a kormánybiztosság, valamint Szeged város tanácsa — egyeletünk irattárában létező okmányok szerint — a legmelegebb elismeréssel emlékezik meg.

A fontos szolgálatok közül, melyekre egyeletünk csapatai a kormányközégek és vészbizottság részéről felhasználtattak, meg kell említenünk, hogy egyeletünk egyik csapatjára bízott az örülteknek Budapestre való szállítása, mely megbízás pontosan teljesített.

A készültségi szolgálatra áttérve megemlítjük, hogy az őrtanyán naponként esti 9 órától télen 6-, nyáron reggeli 5 óráig 6 főnyi, s a nemzeti-, nép- és várszínházban minden előadás tartama alatt 3 főnyi létszámmal tartatott őrszolgálat.

Az egyeleti tagok műszaki kiképzetése céljából összesen 46 tűzoltói gyakorlat, és pedig 26 közgyakorlat és 20 szakgyakorlat, s ezeken kívül 4 elméleti előadás tartatott Follman Alajos főparancsnok és Halaváts Gyula helyettes szakparancsnok által.

Tornagyakorlatok hetenként 2 órában tartattak a nemzeti tornacsarnokban.

A tűzoltóság tagjait a lefolyt évben sem tüzesetek, sem gyakorlatok, sem pedig egyéb működések alkalmával jelentékenyebb baleset nem érte, mi a rendszeres működés üdvös hatását mutatja.

A kiképezések eredménye a szakvizsgák és ezek alapján minősítést nyert tagok számában jelentkezik.

Ugyanis 1879. évben tartatott: 5 őrparancsnoki vizsga, képesített 5 tag; — 8 mászó vizsga, képesített 19 tag; — 11 szivattyus vizsga, képesített 42 tag.

A vidéki egyeletok begyakorlása tekintetében ez évben csak egy esetben vétetett egyeletünk működése igénybe és pedig a Szeged város által szervezett tűzoltó testületnél, melynek szervezési munkálatai és a testület első begyakorlására Szeged város tanácsának megkeresése folytán Bárány N. Ernő főparancsnoki helyettes küldetett ki, ki is ezen feladatát október hó 1-étől december 17-ig ter-

jedő időszakban a nevezett városi tanács teljes megelégedésére teljesítette.

Az egyelet kebelében tűzoltói szolgálatra való kiképzetést nyert a torna-póttanfolyam hallgatása végett az ország különböző vidékeiről Budapesten tartózkodott 14 néptanító, kiknek számára több rendkívüli gyakorlat és elméleti előadás tartatott s kik a tanfolyam 6 heti tartama alatt, ha nem is tökéletes, de az idő rövidségét tekintetbe véve, eléggé kimerítő elméleti és gyakorlati oktatásban részesültek, melynek kellő sikeréről a kiállott szakvizsgák megfelelő bizonyítékot szolgáltatnak.

A mi a kiküldetéseket illeti, Halász Zsigmond szer-tárnok az ökölvívás tanulmányozására Londonba történt utazása alkalmából a londoni és az utba eső más nevezetesebb külföldi tűzoltóságok berendezésének tanulmányozása s tapasztalatainak egyeletünk körében leendő értékesítése céljából az egyeleti pénztárból 150 frttal javadalmaztatott. Az utazásról beadandó jelentés annak idején közé fog tételni.

Ezenkívül a dunaföldvári tűzoltó-egylet zászlószentelési ünnepélye alkalmából ott megjelent 22 egyeleti tag utazási költségei szintén az egyeleti pénztárból fedeztettek.

Az egyelet működő tagjainak létszáma 1878. deczem- ben 31-én volt	152.
1879-ben felvétetett	136.
összesen	288.
1879-ben kilépett	125
kizáratott	55
Létszám 1879. december 31-én	108.

A kilépett tagok közt volt 9 őrparancsnok, 25 mászó, 39 vizsgázott szivattyus, 107 ujoncz.

A szolgálati időt tekintve: 3 évet betöltött 14, 2 évet betöltött 6, 1 évet 14 és 1 éven alul 146.

Az év végén mutatkozó létszámban foglaltatik: orvos, mérnök, tanár, hivatalnok, stb.	11.
kereskedő	8.
iparos és kézműves	56.
tudomány és műegyetemi hallgató	28.
egyéb foglalkozású	5.

Az egyeleti vagyon kezelése tekintetében hivatkozunk a számvizsgáló bizottságnak a pénztári és leltári számadások megvizsgálásáról szóló s a tisztelt közgyűlés elé terjesztendő részletes jelentéseire, melyek a parancsnokság e részben az egyelet érdekeinek szem előtt tartása mellett követett eljárásáról tanuságot tesznek.

A budai volt tűzvédség vagyonátadási ügye a mult év óta csak annyiban változott, a mennyiben Bogisich Károly osztályparancsnok, mint a nevezett tűzvédség volt főparancsnoka az iratok egy részét átadta, és így a vagyon-állapot még ez ideig sem lévén véglegesen rendezve, e részben erélyes intézkedések szüksége forog fenn.

A nemzeti tornaegylet elleni követelés ügyében a felmondás közjegyzői okirat alapján eszközöltetett, azonban végleges megállapodás még nem történt, miután a nevezett egylet választmánya a tornaegylet pénzügyi viszonyainak rendbehozatala tekintetéből a felmondás visszavonását s a telekkönyvi biztosítás elhalasztását kérte s minthogy egyletünk választmánya e kérelem teljesítésébe a tisztelt közgyűlés intézkedési jogának fentartása mellett csak azon feltétel alatt egyezett bele, ha a tornaegylettel kötött egyezményben érintett formaszerű és a telekkönyvi bekeblezésre vonatkozó engedélyt tartalmazó kötelezvényt egyletünk választmányának átadja: az erre vonatkozó tárgyalások jelenleg folyamatban vannak, miért is ez ügyben a parancsnokság mihez tartása tekintetében a tisztelt közgyűlés további utasítását kérjük.

Az 1877. évi közgyűlésen megválasztott s az 1878. és 1879. évi közgyűlésen kiegészített választmány kebelében előfordult változásokról a következőket jelentjük:

Bárány N. Ernő szabadságolt állományban volt főparancsnoki helyettes Konstantinápolyból visszatért s állását ismét elfoglalta.

Trozonyi Géza I. szivattyus szakaszparancsnok kilépése folytán teendőivel az alapszabályok értelmében Janicsék Andor III. szivattyus szakaszparancsnok, ennek teendőivel pedig Halaváts Gyula őrparancsnok bízott meg.

Kádár Gusztáv szolgálatvezető állásáról leköszönvén, teendőivel Szczerbowski Sándor őrparancsnok, Halász Zsigmond szertárnok szabadságoltatása folytán pedig a szertárnoki teendővel Zielinski Sándor őrparancsnok s ennek szabadságoltatása után Halász Zsigmond visszatérteig ugyancsak Szczerbowski Sándor helyettes szolgálatvezető bízott meg a megválasztott szertárnok felelősségének mindenkor fentartása mellett.

Végül Bogisich Károly osztályparancsnok a fővárosnál viselt hivatalától fegyelmi eljárás útján elmozdítván, e miatt az ügy végleges rendbehozataláig terjedő szabadságidő iránt folyamodott, minek folytán a parancsnokság nevezett osztályparancsnoknak a tisztelt közgyűlés intézkedési jogának fentartása mellett mai napig terjedő szabadságidőt engedélyezett.

A múlt évi közgyűlésnek egy gyakorlómesteri állomás szervezése ügyében hozott határozatára jelentjük, hogy annak végrehajtása a f. é. február 8-án tartott rendkívüli közgyűlésen ezen kérdésben létrejött megállapodás nyomán függőben hagyatott.

Ezekben az egylet működésére vonatkozó jelentésünket kimerítve, megbízatásunkat azon meggyőződésben helyezzük vissza a tisztelt közgyűlés kezeibe, hogy a benünk helyezett bizalomnak, a mennyire a körülmények

engedték, megfeleltünk. Budapest, 1880. május 9-én. A parancsnokság nevében Follmann Alajos, főparancsnok Pap Emil, titkár.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Pápán, a dunántúli tüzoltó-egyletek kerületi szövetségének 1880. évi május hó 23-án tartott választmányi ülésén.

Jelenvoltak: P. Szabó Károly elnök, Baranyi István, Szelestey Lajos, Szvoboda Venczel pápai, Nagy Aladár tapolczai, Csirke Iván devecseri, Krausz Adolf jánosházi lakos választmányi tagok és Szokoly Ignác pápai lakos jegyző.

Mely alkalommal:

1. Elnök jelenti, hogy ifj. Lankovits József szombat-helyi lakos választmányi tag e gyűléseni meg nem jelenését szabályszerűen igazolta.

Tudomásul vétetett.

2. Olvastatott Hauzer György győri lakos alelnöknek azon levele, melyben a f. évi márczius hó 14-én tartott választmányi üléseni meg nem jelenése okául azon indokot hozza fel, hogy az alelnökségre a zalaegerszegi közgyűlés által megválasztva nem lett, s ez okból a választmány eddigi eljárását, s meg nem jelenése miatt hozott határozatát is szabályszerűtlen és jogtalanak nyilvánítja.

Határozatott: Miután az 1879. évi szept. hó 1-én Zalaegerszegen tartott közgyűlésen felvett, s a választmányi ülésen megtekintett jegyzőkönyvből kitűnik, hogy Hauzer György ur a közgyűlésen alelnöknek megválasztott, miután továbbá az ugyanezen gyűlésen jelen volt választmányi tagok nyilatkozata szerint Hauzer György ur az elnökséget el is fogadta, ez okból a választmány eddigi eljárását szabályszerűnek és jogosnak tartja, miért is Hauzer György ur ez érdembeli vádjait mint teljesen alaptalanokat határozottan visszautasítja.

3. Olvastatott Hauzer György alelnöknek, az elnöki tisztségről lemondása.

A lemondás tudomásul vétetett, mivel azonban a választmány a lemondás elfogadására magát jogosítottnak nem tartja, ez okból kijelenti, hogy Hauzer György urat — mindaddig, míg az alelnöki tisztség alól a közgyűlés fel nem menti — a választmányi ülésekre továbbra is meghívja, oly kijelentéssel azonban, hogy a meghívásokra teendő észrevételeit figyelmen kívül hagyja.

4. Olvastatott a paksi és szt.-gotthárdi önk. tüzoltó-egyleteknek a kerületi szövetségből kilépésükről szóló bejelentésük.

Határozatott: Miután az orsz. tüzoltó-szövetség alapszabályok 8-dik §-a szerint az orsz. tüzoltó-szövetség tag-

egyletei kötelezve vannak egyttal a ker. szövetséghez való csatlakozásra is, ez okból a ker. szövetség választmánya nevezett egyletek kilépését csak akkor s az esetben fogadja el, ha nevezett egyletek igazolják egyttal az orsz. szövetség kötelékéből kilépésüket is.

5. Olvastatott az orsz. tüzoltó-szövetség központi választmányának, a ker. szövetség alapszabályai mikénti módosítására vonatkozó átirata.

A választmány az alapszabályokon kívánt módosításokat azonnal megtéve, annak az orsz. szövetséghez leendő mielőbb felküldésével elnök urat megbizta.

6. Indítványoztatott, hogy a magy. nyugati vasut tek. igazgatósága keressék meg az iránt, hogy a ker. szövetség választmányi tagjai részére, a szövetségi gyűlésekre utazások alkalmával árleszállítást engedélyezni sziveskedjék.

Az indítvány elfogadtatván, az ez értelemben megkeresés teljesítésével az elnök megbizatott.

Több tárgy nem lévén, a jegyzőkönyv hitelesítésével Baranyi István és Szelestey Lajos választmányi tagok bizattak meg.

Kelt mint fent. P. Szabó Károly m. k. szöv. elnök. Szokoly Ignác m. k. jegyző. Baranyi István m. k. vál. tag. Szelestey Lajos m. k. vál. tag.

Egyleti tudósítások.

A budapesti önk. tüzoltó-egylet f. év május 9-én tartotta meg ez évi rendes közgyűlését. A parancsnokság 1879. évi jelentése (melyet fentebb egész terjedelmében közlünk) felolvastatván, a számvizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétetett s ennek alapján a pénztárnok és szertárnok felmentvénye kiadatni határozatott. A parancsnokság indítványára Ráth Károly főpolgármester, Kammermayer Károly polgármester és Horváth János f. tanácsnok, ugy nem különben Soós Jenő volt osztályparancsnok és pénztárnok a tüzoltó intézmény iránt általában s különösen az egylet irányában tanusított kiváló érdemeik elismerése jelöl az egylet tiszteletbeli tagjaivá közfelkiáltás utján megválasztattak. Az egylet kebeléből kizárt Clair Vilmos működő tag az egyletbe újból felvétetni határozatott. — A parancsnokság választására érvényes 3 éves időszak lejárván, a parancsnokság megválasztása következőleg történt: Élethossziglani főparancsnokká Follmann Alajos eddigi főparancsnok, főparancsnoki helyettesé: Bárány Nándor Ernő egyhangulag megválasztatván, az I. osztályparancsnoki állás egyelőre betöltetlenül hagyatni határozatott, a többi állások pedig a főparancsnok hármaskijelölése alapján megejtett választás utján következőleg töltettek be: Oszetzky Lajos II. osztálypar., Kádár Gusztáv I., Hermann Ödön II., Markusovszky Béla III. mászó szakaspar., Janicsek Andor I., Bakos Sándor II., Horcsik Kálmán III.

szivattyus szakaspar., Kálmán Géza titkár, Pap Emil pénztárnok, Szczerbowski Sándor szertárnok, Tomcsányi Béla szolgálatvezető, Walsér Ferencz I., Fitz János II. szivattyumester, dr. Magyarevics Mladen és dr. Dirner Gusztáv orvosok, Csorba Géza ügyvéd, míg a mérnöki állások betöltetlenül maradtak. — Végül az egyes bizottságok választásának megejtése után Miksits egyleti tag indítványára Szidanits Ferencz volt osztályparancsnok tiszteletbeli taggá megválasztatott.

Az egri önk. tüzoltó-egylet f. hó 27-én vasárnap az érsekkertben bazárral egybekötött nyári mulatságot rendez, mely alkalommal délelőtt 10¹/₂ órakor a piacon diszgyakorlat tartatik. A mulatság kezdete délután 3 órakor, kedvezőtlen idő esetében a mulatság jun. 29-én Péter-Pál napján tartatik meg.

A szászrégeni önk. tüzoltó-egylet f. é. máj. 23-án tartotta ez évi rendes közgyűlését. A évi jelentés szerint az egyleti működő tagok száma 126, a pártolóké 115, kik az egyletet 1879. évben 233 frttal segélyezték. Az egylet adóssága hat év előtti megalakulása alkalmával beszerzett tüzoltó-eszközök és felszerelvényekért még 1100 frtra rug. 1879. évben az egylet működési területén csupán 1 tüzeset fordult elő. — A parancsnokság következőleg választatott meg: Kinn János Gottfried főparancsnok, Wagner Dániel segédtsit, Böhm Dávid mászó-oszt.-par., helyettese Broser György. Wellman Sámuel Traugott bontó-oszt.-par., helyettese Wellmann Gottfried; Kirscher János fecskendő-oszt.-par., helyettese Dietrich Károly; Renner János vízfordó-oszt.-par., helyettese Wellman György; Seibriger Frigyes mentő és rendfentartó-oszt.-par., helyettese Czoppelt Hugó, Kirscher János szertárnok; Wagner Ede pénztárnok; Dietrich Károly jegyző; dr. Kaiser János, Göllner Mihály és Alzner József biz. tagok a pártolók részéről.

A nagybányai önk. tüzoltó-egylet f. évi rendes közgyűlését, f. é. május hó 17-én, d. e. 11 órakor tartotta meg, melyről a »Nagyb. és Vid.« következőket írja: Az elnöki tisztelet — miután a főparancsnok családi körülményei miatt jelen nem lehetett — Torday Imre alparancsnok vitte, ki is üdvözölvén a szép számmal megjelent egyleti tagokat — a közgyűlést megnyitottnak nyilvánította. Felolvastatott a titkár által, a múlt évről szerkesztett következő évi jelentés:

Tisztelt bajtársak! Korunk egyik nevezetes s legáldásosabb jelszava az egyesülés. Mindenütt, hol e jelszó felkaroltatott, azt tapasztaljuk, hogy az egyes erők társulása csoda-dolgokat mivel a társadalmi közjó érdekében. Felkarolta egyletünk a lefolyt évben is az egyesülés eszméjét, szem előtt tartva, hogy ez az ut az, melyen ugy egyéni jólétet, mint a közjó felvirágzását eszközölheti. Mert mi lehet magasztosabb, mint embertársaink javára közreműködni, s mi lehet szentebb kötelesség, mint polgártár-

saink élet- és vagyonbiztonsága felett éjjel és nappal kitartó erővel őrködni.

E czélra működött egyletünk a lefolyt évben is, midőn annak minden tagja a felmerült tüzeseteknél önfeláldozólag megtette emberbaráti kötelességét. Minthogy pedig alapszabályszerű kötelessége a parancsnokságnak, mint az egylet bizományosának működéséről, s az egylet életében a mult évben lefolyt eseményekről számot adni, van szerencséje azt a következőkben előterjeszteni.

Városunk — hála a gondviselésnek — az elmúlt évben nagyobb tüzvész által nem sujtatott. Október 1-én délután egy órakor Makrai Ferencz pénzverő-utczai telkén levő istállója ismeretlen okból kigyuladt, melynek padlásán — bár a tűznek bő anyagul szolgáló tetemes széna volt behordva — s bár e tűz a legszárazabb s nyári melegségű napon történt, az egyletnek a helyszíneni gyors megjelenése s odaadó, szakértelemmel párosult működésének köszönhető, hogy az égő istállóval összekötött szomszédos épületek megmentettek — s csakis az istálló fedele lett a tűz áldozata. Dicséretes részt vett e tűz nagyobb mérvbeni kiterjedésének meggátolásában a helybeli bányászati kincstár fecskendőivel. A leégett épület biztosítva lévén, a kár nagyobb részben megtérült.

Ugyan e hó 3-án 12 és 1 óra között az uj-utcza és Szt-Miklós-utcza szegletén Bábé István házában szoba-tűz támadt ismeretlen okból; azonban a szomszédok és a közelben lakó tűzoltók által hamar eloltatott, mielőtt még haranggal vészjel adatott volna.

Augusztus 11. és 16-án Bercsey Lajos portörőjében két malom ismeretlen okból légberöpült, mely alkalmakkor tűzoltóink közül többen megjelentek a helyszínen, s az oltást végezve, a tűz tovább terjedését meggátolták. A robbanásnál emberélet veszélyben nem forgott.

Az egylet tagjainak az oltás körüli eljárásokban való gyakorlása, s az egyleti összetartás szilárdítása végett a heti gyakorlatok s éjjeli őrszolgálatok megtartattak.

Tartatott az elmúlt évben összesen 18 gyakorlat, mely kevés szám a rendkívüli esős időjárásnak tulajdonítandó. Őrszolgálat teljesített 1879-ik évben márczius hó 13-tól november hó 3-ig bezárólag 172 őrszámmal.

A városunkban időzött színészek előadásai alkalmával színházi őrség tartatott.

Felszerelés tekintetében az egylet következőleg áll: van a kezelése alatt 4 fecskendő, és pedig a Nagybánya város által az egylet keletkezésekor átadott egy nagy és egy kis fecskendő, az első szívó-nyomó szerkezettel, az utóbbi csak nyomó szerkezettel, és a város által beszerzett Seltenhoffer-féle szívó- s nyomó-szerkezetű nagy kocsifecskendő, ugyszinte az államkincstár tulajdonát képező, az adóhivatali helyiség udvarán elhelyezett s az egylet költségén használhatóvá tett nyomószerkezetű fecskendő; ezeken

kivül van az egyletnek egy hydrophora, egy szerkocsija, egy tömlőtartó szekere, továbbá különmemű mászó létrái, szívó és nyomó tömlői, úgy hogy egyletünk a lefolyt évben 5210 frt értékű vagyonnal birt; és pedig: személyzeti felszerelés 611 frt 65 kr, mászó és mentőszerek 501 frt 8 kr, oltószerek 3952 frt 79 kr.; őranyai butorzati felszerelés 136 frt 73 kr, könyvtári érték 7 frt 75 kr. Ez összegben nem foglaltatik bent a Seltenhoffer-féle nagy fecskendő értéke 1600 frt, ugyszinte a hydrophor értéke 500 frt, mint még teljesen ki nem fizetettek.

Pénztárunk jövedelmének gyarapítása szempontjából a parancsnokság mindent elkövetett. A mult év február 1-én bált rendezett, szept. hó 7-én a városi ligetben népünnepet tartott, mely alkalmakkor sem maradt el a város közönsége pártolásával, melyért nem mulasztja el a parancsnokság köszönetét kifejezni.

Örömmel említi fel a parancsnokság, hogy méltóságos Schlauch Lőrincz szatmári megyés püspök ur, a mult évben városunkban tett látogatása alkalmával, egyleti helyiségünket is szerencsélte, s vendégkönyvünkben magas nevét bejegyezte.

Pénztári állapot: bevétel volt 1879-ik évben 644 frt 9 kr., kiadás ellenben 689 frt 82 kr., ekként tulkiadás 45 frt 73 kr., mely összeg Szirty Vilmos pénztárnoknak megtérítendő.

E tulkiadást a vizeshordóknak kerékgyártó s kovács munkái okozták, mely kiadás onnan eredt, hogy a vízhor-dók, s azok szekereinek javítási összegét a városi tanács a közgyűlés által egyletünk segélyezésére a mult évre megszavazott összegből levonta. Erre azonban fedezetül szolgál a mult évről alapítványi kamat pártolói és kedvelői tagdíj-hátralék s a még be nem fizetett alapítványi tőkékbeni követelés 684 frt 79 kr.

Az egyleti segélyalap állott 115 frt 79 krból, melyből az egylet szegényebb sorsu tagjai gyógyszerekkel s temetési költségekkel segítettek.

Ügyforgalom: 1 közgyűlés és 18 parancsnoksági ülésben elintéztetett 59 ügy, melyekről a határozat jegyzőkönyvbe iktattatott.

Adományok: özv. Jurácskó Jánosné urnó az egyleti pénztár javára 2 frtot adományozott, melyért e helyen is meleg köszönetet mond a parancsnokság.

Az egyleti tagok magaviselete általában kielégítő volt.

Fájdalommal említi fel a parancsnokság, hogy az elmúlt évben Ardos Ferencz működő, Bojtner Károly, Harácsek Béla, Hajdu István s Hübner Ágoston pártolótagok elhaltak, kiknek temetésén az egyleti tagok testületileg résztvettek.

Tagok létszáma volt, alapító tag: 19; pártoló tag: 68; működő tag: 80.

Alapító tagok: Nagybánya város, Harácsek József,

Szendy János és fia, néh. Simay Tivadar, néh. Maár József, Lovrich Gyula, Tukács Tivadar, Biltiu István, néh. Vinkler Bruno, Vinkler József, Léding Sándor, Zámbo György, Nagybányai műkedvelő-társaság, Nagybányai ifjúsági kör, az első magyar ált. biztosító-társaság, néhai gróf Degenfeld Pál, özv. Péchy Lászlóné, gróf Károlyi Alajos, Lőv Jakab.

Pártoló tagok: Gellért László, Világ Károly, Csasz János, néh. Kratochvill Károly, Mandel Jakab, Lipnitzky Ferencz, Szirty Ferencz, néh. Hübner Ágoston, Langer Sándor, Szervirth János, Stoll Adolf, Sziklaváry Adolf, Marosfy Jakab, Petul László, Böhm Alajos, Turman Olivér, néh. Bojtner Károly, Égli János, Makrai Ferencz, Tóth Mózes, Lajos György, Hunteszhágen Ödön, Göbölös János, Harácsek Vilmos, Szathmáry Béla, Bercsey Lajos, Körösy Károly, Husovszky József, Hanzulovics Lajos és Kristóf, Jamnik János, Donovák Kristóf, Altnéder János, Szobonya Károly, Kunay Ede, Petrule Mózes, Stand Bálint, Spinetti Antalné és társa, Besenszky Antal, dr. Tóth János, Méder Ferencz, id. Virág András, Takács Lajos, néhai Spinetter János, Berényi Gedő, Reketes József, Almer Károly, Hortolányi József, Binder Miklós, Kátóka Sándor, Bányai Károly és Mihály, Rózsa Gyula, Kemény Sándor, néh. Harácsek Béla, Dominusz Móricz, Smit Sándor, Hudoba Gusztáv, Gerdenics János, Moldován Antal, néh. Mórvai Antal, Nyirő Sándor, Almer Imre, Katona Lajos, Kuhajda József, Goldstein Adolf, néhai Hajdu István, Klempár József.

Ezeknek előterjesztése után — a mennyiben a parancsnokságnak az egyleti ügyek vezetésére lett 3 évi megbízása lejárt — nem marad egyéb hátra, mint megköszönve az egyletnek bizalmát, azon óhajtásnak adni kifejezést, vajha a közérdek iránti tiszta ügyszeretet s kitartó munkakedv lenne továbbra is, a parancsnokság és az egyletet összetartó fűzér, s kérni a gondviselést, hogy városunkat minden bajtól s csapástól óvja meg.

Az évi jelentés egész terjedelmében elfogadtatván, tudomásul vétetett, s a közönség tudomására juttatás végett — a helyi lapban meghirdetni határozatott.

Az 1878. évi számadást vizsgáló bizottság azon jelentése alapján, mely szerint a számadást rendben s nehézmény nélkül találta: az 1878. évi számadás kötelezettsége alól a pénztári tisztség felmenteni kimondatott, egyttal a bizottság javaslata folytán 3 elhalt pártoló tagnak, — névszerint: Kratochvill Károly, Morvay Antal és Maár Gáspárnak fennmaradt tagdíj hátralékai — tekintettel az utánok maradt családok szomorú viszonyaira — leiratni rendeltettek.

A pénztári tisztség az 1879. évi számadási eredményt

előterjesztvén — tudomásul vétetett. — Végül a számadás vizsgálására: Klempár József, Katona Lajos és Szendy Antal urak kérettek fel.

Az 1000-dik órszolgálat ünnepélyének előmunkálata, s esetleg a zászló szentelési ünnepély mikénti keresztül vitelével, az ujonnan alakulandó parancsnokság megbízatott.

Fábián Péter egyleti tag, az egyleti segélyalap célja iránt kérdést tevén — miután a kellő felvilágosítás — mely szerint abból, az egylet szegényebb sorsu tagjai gyógyszerekkel s temetési költségekkel segélyeztetnek — megadatott, — kérdést intéző a válaszban megnyugodott.

Elnöklő alparancsnok — miután a közgyűlés többi tárgyai elintéztettek — a maga és tisztársai nevében megköszönve a közgyűlés bizalmát, a reájuk ruházott tisztségről leköszön s felhívja a közgyűlést az új választás megejtésére.

Mielőtt azonban a választás kezdetét vette volna, Gellért László polgármester, ugy a maga mint a város egyeteme részéről, ugy a tisztikarnak, mint az egylet minden tagjának, a tüzoltó-egylet fenntartása, s a közérdek ügyében tett fáradozásáért köszönetet szavaz. A város egyeteme fejtől jött eme köszönet kitörő lelkesedéssel fogadtatván, a tisztujítás kezdetét vette:

Megválasztattak egyhangulag: főparancsnokká Mikó Béla; alparancsnokká: Torday Imre; titkárrá: Thurzó Ferencz; mászóosztály parancsnokává: Sipos Géza, pénztárnokká: Lipnitzky Ferencz; ellenőrré: Sarudy György; orvossá: Nagy János; szavazattöbbséggel: I. oszt. szivattyus parancsnokká: Tóth Sándor; II. oszt. Rásky Kálmán; III. oszt. Kovács József; és IV. oszt. Mazurek László.

Torday Imre alparancsnok indítványozza, hogy Senkálzky Mihály egyletünk buzgó szertárnokának jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék.

Az indítvány általános lelkesedéssel fogadtatván, Senkálzky Mihály szertárnoknak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Más tárgy nem lévén, az ülés berekesztetett.

Vegyes közlemények.

Az Iglón tartott IV. orsz. tüzoltó-közgyűlés emlékére felállítandó emléktábla ünnepélyes leleplezése f. hó 29-én délelőtt 11 órakor fog végbemenni.

Az V. magy. orsz. tüzoltó-közgyűléssel egybekötött kiállításban résztvenni szándékozó kiállítók számára a bejelentési határidő június hó végeig meghosszabbítatott.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTEBITŐJE.

Megjelenik minden hó 1-én.

<p>Kiadja : a magyar országos tüzoltószövetség központi választmányá.</p>	<p>Szerkeszti : a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal ; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt, fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 frt, nyolcad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számíttatik.</p>
---	--	--	--

Az V. magyar országos tüzoltó közgyűlés ünnepély-rendje.

A magyar tüzoltók 1880-ik évi augusztus hó 19-től 22-ig Pozsonyban tartandó V-ik országos közgyűlésének ünnepélyrendje:

Csütörtökön augusztus hó 19-én.

A vendégek és résztvevők fogadtatása az érkező vasuti vonatok és gőzhajóknál. — A vendégek elkísérése a városházban (főtér) lévő állandó irodába. — Zászlók letétele a városház nagy tanácstermében. A vendégek a számukra kijelölt szállásokra kísértetnek.

Délutáni 5 órákor. A kiállítás megnyitása. (Az Edl-utczában lévő magánlovardában.)

Délutáni 6 órákor. A tüzoltó-szövetség közp. választmányának előértekezlete a városház nagy tanácstermében.

Esti 8 órákor. Ünnepélyes üdvözlés és társas összejövetel a Pálffy-féle kertben.

Pénteken augusztus hó 20-án.

Reggeli 6 órákor. Hajnali riadó.

Reggeli 8 órákor. A meghatalmazottak igazolásainak vizsgálása (városház nagy tanácstermében.)

Délelőtti 10 órákor. A kiállítási »Jury« alakulása és előmunkálatai (a pozsonyi ipar- és kereskedelmi kamara tanácstermében.)

Délutáni 2 órákor. A kiállítási tárgyak vizsgálása.

Délutáni 6 órákor. A pozsonyi önkénytes tüzoltó-egylet nyilvános gyakorlata a »vásártéren.«

(A t. cz. vendégek kéretnek legkésőbb 1/2 óráig a »vásártéren« összegyűlni és a részükre különösen kijelölt helyet elfoglalni.)

Este 1/2 órákor. Zene a sétatéren, esetleg színházlátogatás, hol diszeloadás adatik.

Szombaton augusztus hó 21-én.

Reggeli 6 órákor. Hajnali riadó.

Reggeli 7 órákor. A pozsonyi önkénytes tüzoltó-egylet iskolai gyakorlata a cs. és kir. hidászok laktanyájában.

Reggeli 8 órákor. A magyar tüzoltó-szövetség közgyűlése a városház nagy tanácstermében.

(A t. cz. meghatalmazottak kéretnek legkésőbb 3/4 óráig üléseiket a tanácsteremben elfoglalni.)

Délutáni 2 órákor. Diszzebéd a megyeház nagy tanácstermében. (Jegyek augusztus hó 20-án, d. u. 5 óráig az állandó irodában válthatók.)

Délutáni 4 órákor. A kiállított tárgyak vizsgálatának folytatása.

Társas kirándulás a közel hegyekbe (Bimbóházak.)

(A t. cz. vendégek kéretnek a Lajos-királytéren lévő vármegyeház előtt összegyűlni. — Esős idő beállta esetén 6 órákor társas estély a cs. és kir. téli lovardában (Eszterházy-tér.)

Vasárnap augusztus hó 22-én.

Reggeli 6 órákor. Hajnali riadó.

Reggeli 7 órákor. A kiállított tárgyak vizsgálatának esetleges folytatása.

Délelőtti 1/2 órákor. Diszmenet. Összejövetel az Eszterházytéren.

A tüzoltó-társak kéretnek teljes egyenruhában, zászlóikkal és zenéjükkel pontban a fenti időben és helyen megjelenni és egyleteik székhelye felírását viselő, betürend szerint felállított tábláknál állást foglalni.

A diszmenet utja a következő:

Az Eszterházytérről, a gabonatéren, Széplakutca, Mihálykapu, Deák-utca, Főtéren, Halászkapu, András-utczán végig a vásártérre, hol a diszállvány előtt állást vesz.

Délutáni 2 órákor. A »Jury« által megszavazott díjak kihirdetése és a kiállítás bezárása.

Délutáni 3 órától kezdve nagy búcsünnepély a városliget »zabosnak« elnevezett részében. A társas kiindulásra gyülekezés a sétatéren (Kedvezőtlen idő beállta esetén a bucsünnepély a városi vigardában tartatik.)

Figyelmeztetésül.

1. Az állandó iroda a közgyűlés tartama alatt ugy nappal mint éjjel szakadatlanul működik, — kiosztja az beszál-

lásolási utalványokat, bármily felvilágosításokkal szolgál, netaláni panaszokat átvész és a vendégek számára érkező levelek, táviratok és postaküldemények kézbesítését közvetíti, miért is ezek a »magy. tüzoltók V. orsz. közgyűlésének állandó irodájához czimezendők.«

2. Jegyek a diszebédhez augusztus 20-án, d. u. 5 óráig az állandó irodában válthatók.

3. A magy. tüzoltók V. orsz. közgyűlésének emlékére készült, művésziesen kiállított »emléklap« o. é. 80 krajczár lefizetése mellett az állandó irodában kapható, ugy szinte az emlékérmek stb. stb.

4. A kiállítási helyiségek reggeli 7 órától esti 6 óráig nyitva lesznek.

5. A tüzoltó-szövetség értekezéseihez csak tüzoltóknak és jegyekkel ellátott vendégeknek engedtetik meg a be-
menet.

6. Az ünnepély tartama alatt Pozsony város nevezetességei ingyen tekinthetők meg.

7. Az ünnepélyrend netán szükséges megváltoztatása valamint egyéb tudnivalók a naponkint megjelenendő »Emléklapokban« közzététetnek.

Az 1878. évi orsz. tüzoltóközgyűlés emléke.

A két évvel ez előtt Igló városában megtartott IV-dik magyar országos tüzoltóközgyűlés elhatározta, hogy az Igló város falai között tapasztalt szívélyes fogadtatás és páratlan magyar vendégszeretet elenyészhetlen emléke egy márvány lapon örökítették meg. Az emléktábla elkészítetésével való megbizatas kedves kötelessége az orsz. tüzoltó-szövetség központi választmányának jutott osztályrészül, mely is ebbeli feladatát az Iglón képviselve volt tüzoltó-egyletek hozzájárulásával megoldván, az emlék Igló városnak átadatott s f. é. junius 29-én ünnepélyesen lelepleztetett. Ez ünnepélyről a »P. N.« részletes tudósítást közöl; melyet egész terjedelmében átvészünk.

A tudósítás így szól:

Junius hó 27. 28. és 29-ik napjain tartotta az iglói lövészegylet hatodik királylövészetét, a »kő alatt« nevű kies mulatóhelyen, hol a polgári lövölde létezik. Ki ne emlékeznék azon vidéki tüzoltók közül, kik az 1878-ik évben itt Iglón tartott IV-ik országos tüzoltó közgyűlésen részt vettek, a »kő alatt« czimzett mulatóhelyre, hol tüzoltók s nem tüzoltók, idegenek s helybeliek, magyarok s kárpáton-tuliak, öregek s fiatalok oly kedélyesen együtt mulattak!

A három napig tartott lövészeti ünnepélynek zárnapján, t. i. junius 29-én ugyancsak a »kő alatt« az Igló városára s az egész Szepességre nézve igen fontos s örökre emlékezetes maradandó ünnepélyesség ment végbe. Az említett IV. országos tüzoltó közgyűlés ugyanis 1878-ban itt

Iglón elhatározta volt: »hogy Igló város közönségének a tüzoltók irányában tanusított kitünő vendégszeretetének emléke egy a »kő alatt emelkedő sziklafalba helyezendő márványlapon örökítették meg.«

S a magyar országos tüzoltó szövetség központi választmányja fényesen beváltotta szavát! Mert a gyönyörű fehér márványból készült tábla, mely aranybetűkkel »a magyar országos tüzoltó szövetség 1878-ik évben Iglón tartott IV-ik közgyűlésének emlékeül« feliratot hirdeti, folyó évi április havában átküldetett Igló városa tanácsának, mely hatóság a helybeli tüzoltó egyleti parancsnoksággal együtt azonnal a kellő lépéseket is megindította, hogy e diszes emléktáblának a sziklafalba leendő beillesztése s leleplezése körül a szükséges intézkedések megtétesenek.

Junius 29-re ki volt tűzve ezen emléklapnak ünnepélyes leleplezése. Már korán reggel lehetett különféle tüzoltó egyleteknek küldöttjeit diszöltözetben fel s alá sétálni látni, legnagyobb részök azonban csak a reggeli 9 órai két rendbeli vonattal érkezett városunkba, s az indóháztól, hol a helybeli tüzoltó-egyleti küldöttség által meleg szavakkal fogadtattak, egészen a tűzörségig zeneszóval kísértettek be. Összesen 12 vidéki tüzoltó-egylet 54 emberrel volt képviselve.

D. e. pontban 10 órakor ment végbe az összes tüzoltók kivonulása a »kő alá,« s $\frac{1}{2}$ 12-kor megkezdődött az ünnepélyesség, midőn is a tüzoltók zeneszó mellett kitünő rendben, a helybeli tüzoltó-egyleti főparancsnoknak vezénylete alatt, a részükre kijelölt helyen, a nevezett köszikla alatt — épen a leleplezendő márványtáblának átellenében — felvonultak s ott helyt állottak. A tüzoltó csapattal szemközt emelkedett helyen, hová két oldalról ujon teremtettt, fákkal s virágokkal, zászlókkal s czimerekkel diszített s sziklakba vésett utak vezettek, helybeli s vidéki küldöttségek, nemkülönben az itt állomásozó katonaságnak igazán hazafiasan gondolkodó tisztikara helyt foglaltak.

A zene elhangzása után felállott Igló városának közbecsülésben álló főjegyzője, Lehoczky Jenő ur ki kitünő magyar beszédben hazafias szavakkal ezen napnak fontosságát, s azon kitüntetést ecsetelte, melyben nemcsak Igló városa, hanem az egész Szepesség az 1878. évben nálunk tartott országos tüzoltó közgyűlés által részesült, s melyről ezen márványtábla most maradandó tanuságot teszen. Meg nem feledkezett Krenedics Ferencz urról, mint az akkori közgyűlés elnöki helyetteséről sem, kinek lelkes szavainak s indítványának köszönhető, hogy Igló ily kitünő s maradandó emlékkel lett megtisztelve.

S midőn szónok a magyar országos tüzoltószövetség központi választmányának átiratát, melylyel az átküldött márványlap Igló városának tulajdonába adatik, felolvasta

volt, ezen szavai után : »és ime, tisztelt közönség, ezen átadott drága emlék, szép és sokat jelző alakjában most tündöklik előttünk« — legördült a lepel, s a megaranyozott vaskeretben foglalt fehér márványtábla, mely aranyos betűkben a már fennebb említett feliratot tartalmazza, — előttünk csillogott s igen kedves benyomást tett a nagy számban jelen volt néző közönségre. A mint a lepel lehullott, a zenészek azonnal reákezdték a »Szózatot«, s bevezése után Lehotzky szónok ur folytatólagosan körülbelül még a következőket mondotta :

Igló város előjárósága elfogadja s oltalmába veszi ezen emléket a tisztelet azon nemével, melylyel a nemeslelkű adakozók iránt mindig viseltetett s viseltetni fog; különösen hálás s mély köszönetet mond Igló város közönsége az igen tisztelt magyarországi tüzoltó szövetségnek s a tisztelt központi választmánynak, városunk ezen szokatlan rendkívüli kitüntetéséért; hálás köszönetet mond mind azon lelkes hölgyeknek, kik akkorában a vendégszeretet gyakorlatában oly szívélyesen s oly kitünő tapintattal s gyöngédséggel fáradoztak, s mert ezen kedves emlék, melylyel Igló városa meggazdagított, az ő kiváló egyedüli érdemök; nyilvános elismerést szavaz Igló város előjárósága a helybeli tisztelt tornatüzoltó egyletnek, s ezen egylet élén álló buzgó férfiaknak, kik közvetett tényezői annak, hogy szerény kis városunk jó hírve messze elterjedett honunkban, sőt hazánk határán túl is; köszönetet mond mindazon tisztelt egyéneknek, kik az akkori eseményes napok fényének emeléséhez készségesen hozzájárultak.

Szavát pedig azon forró óhajjal s őszinte kívánattal végzi be, hogy a hazaszeretet, a jó erkölcs s tudomány iránti szeretet, nemkülönben a vendégszeretet úgy a kárpátaljai, mint az adriai tenger partján lakó magyarnak kebelében honoljon, s hogy ily dicső polgári erényekkel bíró nemzetnek hazája sokáig viruljon s éljen! — mely lelkes s hazafias beszéd a jelenvolt közönség által nagy tetszéssel fogadtatott.

A beszéd elhangzása után megszólamlott az öreg »Rákóczy«-induló, s a tüzoltók ugyanazon kitünő rendben elhagyták álláspontjukat s visszatértek előbbi gyűlhelyükre, hol nemsokára a tüzoltói gyakorlatok kezdődtek, melyek szintén nagy pontossággal s gyakorlottsággal vitettek keresztül, úgy hogy a nagy számban összegyűlt publikumnak általános tetszését megnyerték.

Ezen kitünően sikerült gyakorlatok után kezdetét vette a diszebéd, mely alkalommal számos s legtöbbszörre igen sikerült felköszöntés mondatott, többek közt az első a helybeli polgármester által a király Ő felségére s fenséges családjára, — a helybeli tüzoltó egyleti elnök a városi előjáróságra s a tüzoltó vendégekre, — a városi jegyző a magyar tüzoltó-szövetség központi választmá-

nyára, mely igen nagy lelkesedéssel fogadtatott, stb. stb. A diszebédén mintegy 130 ember vett részt.

Délután Terpsichorenak hódolt a tánczrakész ifjuság, s este 8 óraker megtrörtént a testületi bevonulás a városba, hol izlésteljes vacsorának elköltése s zeneszó mellett, ezen, Igló városára nézve oly nevezetes s örökké emlékezetes nap végét érte.

Az V. orsz. tüzoltóközgyűlés alkalmából a közlekedési intézetek és vállalatok által engedélyezett szállítási kedvezmények.

A rendező bizottság által közzétett táblázat szerint a közgyűlésen résztvevő tüzoltók és a kiállítási tárgyak szállítására az alább megnevezett közlekedési intézetek a következő kedvezményeket engedélyezték:

I. Magyar vasutak.

1. *Magy. kir. államvasutak és Duna-drávai vasut:* aug. 15-től 29-ig. Egy III. oszt. jegy váltása mellett a II-ik, vagy fél II. oszt. jegy váltása mellett a III. kocsiosztályban való utazásra = $33\frac{1}{3}\%$. — Kiállítási tárgyakra nézve odaszállításnál az egész díj megfizetendő, a visszaszállítás szept. 15-ig díjmentes = 50% .

2. *Kassa-oderbergi vasut:* aug. 10-től 31-ig, mint az előbbinél = $33\frac{1}{3}\%$. Kiállítási tárgyakra jul. 15-től szept. 15-ig, mint az előbbinél.

3. *Pécs-barcsi vasut:* aug. 10-től 31-ig, mint az előbbinél $33\frac{1}{3}\%$.

4. *Magyar nyugoti vasut:* aug. 10-től 31-ig, mint az előbbinél $33\frac{1}{3}\%$. Kiállítási tárgyakra jul. 15-től szept. 15-ig, mint I. sz. alatt.

5. *Tiszavidéki vasut:* aug. 10-től 31-ig, mint az előbbinél. Kiállítási tárgyakra, mint az előbbinél.

6. *Alföld-fiumei vasut:* aug. 15-től 26-ig, mint az előbbinél $33\frac{1}{3}\%$. Kiállítási tárgyakra aug. 15-től 31-ig, mint az előbbinél.

7. *Magy. északkeleti vasut:* aug. 6-től 20-ig oda és aug. 24-től szept. 7-ig a visszautazásra, mint az előbbinél. Kiállítási tárgyakra nézve aug. 15-től szept. 15-ig, mint az előbbinél.

8. *Dunagőzhajózási társaság és mohács-üszögi vasut:* aug. 10-től 31-ig az I. helyen egy II. helyi s a II. helyen egy III. helyi jegy váltása mellett. A vasuton mint az előbbinél. Kiállítási tárgyakra július 15-től szept. 15-ig 50% díjelengedés.

II. Osztrák vasutak.

9. *Cs. kir. szab. osztrák államvasut:* aug. 10-től 31-ig egy III. oszt. jegy váltása mellett a II., egy fél II. oszt. jegy váltása mellett a III. kocsi osztályban = $33\frac{1}{3}\%$. Kiállítási tárgyakra jul. 15-től szept. 15-ig, az odaszállításnál

az egész díj megfizetendő, a visszaszállítás díjmentes = 50%. — Ezen kedvezmények a következő vonalakra terjednek: Bécs-Marchegg, Marchegg-Orsova, Baziás-Temesvár, Oravicza-Jaszenova, D.-Bogsán-Vojtek, Perjámos-Valkány és Ujszöny-Bécs.

10. *Cs. kir. szab. déli vaspálya*: aug. 16-tól 25-ig, mint az előbbinél.

11. *„Kaiser Ferdinand Nordbahn“* aug. 10-től 31-ig mint az előbbinél. (Csak tüzoltóknak).

12. *„Kaiserin Elisabeth-Bahn“* aug. 10-től 31-ig fél I. oszt. jegy váltása mellett a II., vagy fél II. oszt. jegy váltása mellett a III. kocsiosztályban. Kiállítási tárgyakra, mint az előbbinél.

13. *„Mähr. Schlesische Centralbahn“* aug. 10-től 31-ig, mint a 9. sz. alatt.

14. *„Mährische Grenzbahn“* aug. 10-től 31-ig, mint az előbbinél. Kiállítási tárgyakra jul. 15-től szept. 15-ig, mint az előbbinél.

15. *„Österreichische Nordwestbahn“* aug. 16-tól 28-ig mint az előbbinél. Kiállítási tárgyakra (melyek el nem adtak) aug. 25-től szept. 5-ig díjmentes visszaszállítás.

16. *Első magyar-gácsországi vasut*: aug. 10-től fél III. oszt. jegy váltása mellett a II. kocsiosztályban. Kiállítási tárgyakra nézve jul. 15-től szept. 15-ig mint az előbbinél.

17. *„K. k. priv. Vorarlberger-Bahn“* aug. 10-től 31-ig a II. és III. kocsiosztályban $33\frac{1}{3}\%$. Kiállítási tárgyakra jul. 15-től szept. 15-ig, mint az előbbinél.

Egyleti tudósítások.

A budapesti önk. tüzoltó-egylet szomorú kötelességet teljesített május havában. Egy jeles tagját *Schlick Károly* örparancsnokot kísérte ki az örök nyugalom helyére. Az elhunyt Szegedről, az ottani mentési munkálatok közben szerzett meghülés következtében, hozta haza magával a vészes kór csiráját s nemes ügybuzgóságának sajnálatra és őszinte részvételre méltó áldozatává lett. Temetése május 18-án ment végbe. Az impozáns gyászmenetben az ujbudapesti, budapesti önkénytes és budapesti városi tüzoltók vettek részt. A sirnál *Markusovszky Béla* III. mászó-szakaszparancsnok tartott emelkedett hangú és megható gyászbeszédet az elköltözött derék bajtárs felett. A szép beszéd, melyet kevés rövidítéssel érdemesnek tartunk közölni, így hangzott:

Tisztelt gyülekezet! Gyászoló bajtársak!

Schlick Károly koporsója felett állunk. Mint volt bajtársunknak jöttünk ide megadni a végtisztességet, — mondjunk tehát, mint bajtársak is egy utolsó istenhozzádot neki, mielőtt a néma sirhant örökre eltakarná őt szemünk elől.

Schlick Károly! Rövid 2 évvel ezelőtt még az ifjú tűz és erő teljében virágzó nagyreményű fiatal ember volt ő, — s ma kiaszott csontváz s hozzá hült tetem, mellyel kínos végnapjaiban szinte jót tett a rideg halál; jót tett, mert szánalmat ébresztő gyötrődéseit s hosszas szenvedéseit szünteté meg! — Ő maga várta, keresztényi türelemmel és megnyugvással várta a halál fagyos kezének érintését; s mi, kik ismertük őt, szintén el valánk készülve előbb vagy utóbb, de kikerülhetetlenül bekövetkező végórájának eljövetelére: mégis, midőn elröpült a szép eszmékért dagadó kebelből az utolsó lehellet; midőn megszűnt dobogni az elnyomottak és veszélyben forgókért tüstént hevülni tudó nemes sziv — mindannyian megdöbbenve vettük az előre látott és mégis annyira leverő esemény gyászshirét. S miért vettük ily megdöbbenéssel? Mert Schlick Károly, a felejtethetlen bajtárs szűnt meg élni!

A nagy világ mit sem fog tudni róla; az ország és a főváros is legfeljebb csak arról értesül, hogy egy önkénytes tüzoltó költözött ki ez árnyékvilágból. Névtelen hős, kit ma csak azért emlitenek, hogy holnap legyen kit elfeledni! Pedig elhunyt bajtársunk halála után többet érdemel, — többet legalább azok részéről, kik őt életében barátjuknak nevezhették; többet érdemel tőlünk, kik őt élteben, mint bajtársunkat, nem egyszer megcsodálni valánk kénytelenek.

Ti egybegyűlt kedves keresztény atyámfiai az úrban, kik ma a végső tisztességet megadandó, az e koporsóban nyugvó bajtárs temetésén megjelentetek, — jobbára csak hallomás útján birtok tudomással arról, hogy volt egy Schlick Károly tüzoltó is a világon: de miután ezt hallani elégséges volt arra, hogy megjelenjete: el kívánom röviden mondani nektek, hogy ki volt az az istenben megboldogult Schlick Károly.

Budapesti szerény állású, de becsületes családnak legfiatalabb sarja volt ő; tisztességben megöszült édesatyja a jó anyával együtt, szeretett fioknak vesztén, ott kesereg. — Testvérei közt legifjabb lévén, már kicsi korában úgy gondolkozott, hogy neki sokat, testvéreinél sokkal többet kell tanulnia, mert csak így tarthat igényt arra, hogy a tekintélyes számu család tagjai közt neki, a legfiatalabbnak is lehessen szava s lehessen olyan, melyet méltányol és fontolóra vesz a többi is. És ezért tanult, — tanult szorgalmasan és nem hasztalanul. Felserdülve iparos pályán levő testvéreinek példáját követte ő is, s magasb hivatottsága daczára mesterséget választott. Kénytelen volt vele, mert szegény atyjának, bármennyire óhajtotta volna is, nem volt módjában a kedvencz fiu taníttatása. A szép iránti érzéke s a művészetek iránt való szeretete a képfaragást választatá vele, — szobrászsza lön. A határozott tehetség azonban mihamar tulszárnyalta itthoni mesterét, s a tanulni vágyó fiatal ember, rövid pár év mulva már

vándorbotot ragadt kezébe. Ment, hogy bejárja a messze külföld híres városait, csak azért, hogy látva, tanulva, új ismeretekkel megrakottan s tapasztalatokban dúsan térjen vissza hazájába, abba a hazába, melyért élni-halni mindég kész vala, s melynek jó hírét növelni, élte egyik főfeladatául tűzte ki. — Tudta, érezte ő, hogy a haza hírének emelni nemcsak tollal a kézben, hanem vésővel és kalapáccsal is lehet s meggyőződése volt, hogy a haza és állampolgárok javát nemcsak a tudományos, de az iparos pályán is elő lehet mozdítani. S ennek tudatában, e szép és igaz meggyőződéssel külföldről visszatérve, meg is kezdé nagy reményekre jogosító működését. Működése közben azonban mindig volt ideje arra, hogy másokat, főleg iparos ismerőseit is rábirja emez általa követett egyedül helyes irány elfogadására. Ma napság sokat beszélnek a honi iparról és annak emeléséről; hanem úgy beszélni, oly hévvel és szakavatottsággal, miként ezt boldogult bajtársunk tevő s hozzá oly talpraesett eszmékkel lépni fel, a melyeknek főérdeme épen a gyakorlati megvalósíthatásban állott: ilyet én nem hallottam az intéző férfiak egyikétől sem. Csak látni és hallani kellett őt, a mint lángban égő szemekkel s egész valóját átlengő igaz lelkesedéssel törekedett iparos-társait felvilágosítani, oktatni, az elcsüggedés helyett kitartásra buzdítani, bátorítani, mondom csak látni kellett ezt az igaz lelkesedést, s az ember már is megszerette s követni már is kész volt őt.

És ma már e szemekből, melyekben az igaz lelkesedés lángja lobogott, kihalt az utolsó fénysugár is; a beszédes ajkak, melyek arra lettek volna hivatva, hogy egy szeretett lény ajkiról szívják a boldogító szerelem illatos mézét — az oltár előtti igen kimondhatása előtt örökre elnémultanak; az a felvilágosult fő, melynek higgadt, gyakorlatilag is megvalósítható és mégis magas röptű eszméi az iparos társak világitó fáklyájaként loboghatott volna, ma már megszűnt előre látni, megszűnt gondolkozni! Szinte zugolódásra akarna nyilni az ember ajaka, midőn egy ily tehetséggel és hivatottsággal bíró egyént, a kiválasztott keveseknek egyikét, ily korán a temető csendes lakói közé kell soroznunk. De hát isten rendelése, s a mit ő rendel, az, ha talán fel nem foghatjuk is, helyes; nyugodjunk meg menyebeli atyánk határozatán. Talán azért vette őt magához, mert nagyon szerette és hogy például állítsa őt mi elénk. Igen! Például! Mert, ha az önfeláldozó ügybuzgóság mintaképét kellene megörökíteni: akkor boldogult bajtársunk lehetne a szobrász megtettesítő művének legmértőbb tárgya.

1873 óta a főváros területén nem volt nevezetesebb vészeset, a melynél Schlick Károly vagy mint első, vagy mint egyike a legelsőnek, ki ne tüntette volna magát. — Ilyen volt az ő ügybuzgalma. A saját életének és egészségének mindég elébe helyezte a másokét. Ott, a hol a pol-

gártársak élete és vagyona forgott veszélyben, a saját élte és egészségéről tudni sem akart. A felebaráti szeretetnek eme túlságig menő gyakorlása, ez ásta meg korai sirját.

1879. elején már betegeskedett. Azonban hallva a szegedi vészesnek a hazában s a haza határin túl messze mindenütt visszhangot keltő rémes hírének, tekintet nélkül megrongált egészségi állapotára: sietett hozzánk, a vész helyére menőkhöz csatlakozni és Szegeden egyike volt azoknak, kik önfeláldozó mentési munkálataikkal a vezénylő parancsnokot elismerő nyilatkozatra s magát a szegedi népet hálára kötelezték. Szegedről visszatérte óta az előbb erőteljes fiatal ember szemlátomást fogyatkozni kezdett, többé új erőre kapni csak ideig-óráig tudott, az úde fiatal kinézést állandó beteges szín váltotta fel, lassankint jókedvű élenksége is elmaradt, végre az életerős távozni kezdett tőle s az önmagáról lemondó, megtört fiatal életnek 26-ik tavaszán véget vetett az igaztalan és mégis oly jótékony halál.

S most itt fekszik előttünk, — itt fekszik utoljára. A sir bezárulta után nemsokára végenyészetnek indul az a test, mely magasztosb eszmék melletti lelkes apostolságra hivatott léleknek képezte gyarló porhüvelyét. De maga a nagyobbra termett lélek, a megboldogultnak fenkölt szelleme, az köztünk marad, köztünk, hogy a szép és jó ügyérti igaz lelkesedést s az önfeláldozó ügybuzgalmat iparos társaink tőle, az istenben megdicsőült szellemtől, eme köztünk lebegő mintaképtől tanulhassák. Távozó bajtárs! Nyugodjál békével! Legyen könnyű poraidnak a föld könnyitse meg azt az itt egybesereglettek által közösen vallott elismerés, melylyel koporsódnál adózunk. Áldás poraidon!«

Eddig maga a beszéd. A végszavak elhangzása után az összes jelen volt tüzoltó csapatok imához vezényeltetének. Az imát, miután Budapesten a pap nem igen kíséri ki a halottat a temetőig, szintén Markusovszky szakaszpar. mondotta és pedig következőképen:

»Mindenség ura! Jóságos isten! Népek nagy istene! Hozzád fohászkodunk, hozzád, ki ott fenn trónolsz a menyeknek országában; de ki magasságodból ránk a napok és bujdosó földek lakóira is alátekintesz s látod és igazgatód utainkat! Mi atyánk, minden embereknek atyja! Hallgasd meg kérésünket.

Csillagtrónusodnak zsámolyánál egy porhüvelyéből elköltözött nemes lélek, a mi halottunk lelke lebeg. Részeltesd őt könyörülő kegyelmed malasztjában és jutalmazd meg azokért, a miknek méltó jutalmát itt a földön el nem vehette. A szegény ősz atyának pedig nyujts enyhítő irt, gyógyító balzsamot, nyujts vigasztalódást sajjó szívére s kárpótold őt többi gyermekében ez egynek, a legderekabbnak elvesztéseért. Végre a jó testvéreknek is csillapítsd fájalmát s adj nekik erőt az elköltözött emlékéhez méltó

tóvá lehetni. Jóságos isten! Hallgasd meg kérésünket, s adj a megboldogultnak nyugodalmat. Amen.»

Az ima után, melyet jobb, meghatóbb hanghordozással el sem lehetett volna mondani, egy könyvek árjában uszó idegen nő, a szintén könyező tüzoltók egyikét megszólítja:

— Ugy-e, kérem, ez a tüzoltó ur, a ki most oly sziverehetőan beszélt, pap volt valamikor, vagy talán még most is az?

— Nem volt biz' az pap, t. asszonyom, és jelenleg sem az, hanem doktor, ki néhány hó mulva teszi az utolsó orvosi vizsgáját. — Az idegen nő nem hitte el.

A nyitrai önkényes tüzoltó-egylet köréből veszszük a következő sorokat: Folyó hó 4-én vasárnap, Nyitra városa ismét egy szép ünnepély emlékével lön gazdagabbá. Ugyanis a helybeli önkényes tüzoltó-egylet tartotta fennállásának tizenkettedik évfordulóját. Már három órákor, délután a tüzoltók, harsány kürtszava hirdeté városszerte az ünnepély kezdetét, mialatt az egyleti tagok teljes számban, ugy a hálás városi intelligencia és polgármestere élén gyülekezni kezdett. Fél négykor zeneszó mellett, a várostól negyedóránnyira eső Csermány szőlőhegyre indultak, hol Misz Rezső pénztárnok vendégszerető hajlékában volt az ünnepély megtartandó. Odaérvén, az egylet a vezényszóra négyszöget alakított, s közepén Ronchetti József parancsnok foglalt állást adjutánsa Tagányi Istvánnal. Erre Kubinyi Sándor polgármester beszédet tartott, kiemelte a parancsnoknak, városunk védelmében szerzett bokros érdemeit s hogy fogadja az egylet tisztelete s ragaszkodása jeléül a diszkardot, mely tagjainak titokban összegyűjtött pénzén készült. Szavaira az egylet egy tisztje, egy más tiszt s egy legény kíséretében, lépett elő, vörös bársony vánkoston tartva a diszkardot, az egylet tisztelgésre vezényeltetett, s megharsant a kürtösök indulója, miközben a legény a parancsnok oldaláról leoldá kardját s helyébe a diszkardot kötötte fel, mely igazán méltó is e névre mind külalakja, mind azért is, mert gyönyörűen zománcozott s gazdagon van megaranyozva, pengéjére pedig e szavak vannak bevésve »A Nyitrai Önkényes Tüzoltó-Egylet Tagjaitól 1880. 4/7«. A parancsnok meghatottan köszönte meg bizalmuk e szép jelét, kérve a tagokat, hogy szeretőkben továbbra is tartsák meg őt s legyenek hű társai a közös célban; részéről fogadja, hogy testtel, lélekkel annak fog élni. Az ünnepély után Huszsa Tamás egyleti szertárnok tálalta fel saját jóízű főztét, lakoma közben az adjutáns, miut az egylet titkára, emelt a legénység s az egylet nevében poharat a parancsnokra, hangsulyozva egyletük nemes céljait.

Végül az ifjuság, az odajött szép hölgykoszorúval perdült tánczra, bár a délutáni futólagos fergeteg többjét otthon marasztá. Nyolcz óra felé ismét Kubinyi József

mondott beszédet a parancsnokra s a vendégekre, mit ujra táncz követett, melynek csak éjfélkor szakadt vége, mikor aztán a társaság zene mellett hazatért.

Az adonyi önkényes tüzoltó-egylet jun. 6-án tartotta rendes közgyűlését. Tárgyaltattott a parancsnokság jelentése az egylet 3 évi működéséről, melyből kiemeljük a következőket: az egylet fennállása óta (1877.) 16 tüzeset oltásában vett részt és pedig 1 tető-, 10 kazal- és 5 kéménytűznél, melyek oltása körül mindig sikeresen működött, ugy hogy az egylet létezése óta a tűz nagyobb mérvű pusztításai nem fordultak elő. Az egylet fölszerelését képezi 1 mozdony-fecskendő, 12 létra, 1 szerkocsi, 24 tűzveder, 10 csáklya s egyéb szerek és a személyes fölszerelvények összesen 1446 frt értékben. A pénztári bevételek összege a hároméves időszakban 1657 frt 76 kr, a kiadásoké 1651 frt 9 kr. volt s a maradvány 6 frt 67 kr. — Eddigélé 110 figyelő őrségi szolgálat és 20 gyakorlat tartatott. — A parancsnokság megválasztására kerülvén a sor, Bobik Ignác tiszteletbeli elnök, Schmoll György elnök, Nussbaum Lajos alelnök, Koncsek János főparancsnok, Baur György és Wehner Ede alparancsnokok, Szűcs Jenő és Horváth Béla titkárok, Oszoly Ferencz pénztárnokká megválasztattak. Az ügyvéd, orvos, mérnök, lelkész, valamint 12 választmányi tag az eddigiek maradtak. — Végül Koller János esperes-plébános, alapító és választmányi tag a tüzoltó farságos és önkényt elvállalt szolgálatáért minden egyleti tagnak szép beszédben köszönetet mond s őket emberélet és vagyonmentési működésükben kitartásra felhívja, mire a gyűlés többek hasonló felszólalása után éljenzések között szétoszlott.

A lévai önk. tüzoltóegylet évi jelentése 1879-ről. — *Tekintetes tüzoltó-egyleti közgyűlés!* A lévai tüzoltó-egyletnek 4 éves fennállása óta először van szerencséje a parancsnokságnak évi jelentését írásban terjeszteni a rendes közgyűlés elé. — Eddig ez csak szóbeli előterjesztés útján történt, de amaz ismeretes latin mondás: »verba volant scripta manent« csakhamar érezteté itt is igazságának erejét, mert kétségtelen, hogy az egyletnek története az évi jelentésekben van letéve, ezek pedig mondassanak bár el a legékesebb szavakkal, nyomtalanul röppennek el, mig az írásba foglalt jelentések évről-évre megőrizhetők s hű tükrét képezik adataikkal s rövid jellemzéseikkel a fejlődésnek vagy hanyatlásnak, mely valamely társadalom egyleti tevékenységében s bátran mondhatni, magában a társadalmi életben jelentkezik. — A parancsnokság tehát ezuttal egy mindenütt üdvösnek és helyesnek bizonyult gyakorlatot kíván meghonosítani, midőn a lévai tüzoltó-egyletnek a mult 1879. évi működéséről szóló jelentését benyújtja. — Miként a nevelő, ki növendékét hosszas távollét után az aggódó szülők szemei elé viszi, először is általános megnyugtató siet adni a gyermek hogyléte

felől, ugy mi is, mielőtt részletekbe bocsátkoznánk, sietünk önöknek kijelenteni, miszerint örülünk, hogy egyesületünk él! — És e kijelentésben önök megtalálhatják a szatirát ép úgy, mint az önérzetet. Keserű szatira rejlik ugyanis abban, hogy Léván 7000 lakosu, eléggé vagyonos, intelligens városban a tűzoltó-egylet 4 éves fennállása után nem virágzik, hanem csak teng. — de annál fölemelőbb lehet önérzetük azoknak, kiknek részük van abban, hogy ezen egyesületet itt, a magyarság ezen felvidéki védbástyáján, hol a magyar indolentia a bástya falakkal egyenlő magasságu, a részvétlenség még meg nem dermesztette. — Az egyesület a lefolyt évben 30 működő és 10 parancsnoksági tagot számlált, a mi természetesen felette csekély szám. Ehhez mért volt maga a működés is. A gyakorlatok május közepétől október közepéig, tehát 5 hónapon át tartattak, mialatt a parancsnokság főleg egy jól begyakorlott mászócsapatnak érezte hiányát. Már régóta táplált meggyőződésünk, hogy e bajon másképp alig segíthetni, mint e szakban teljesen jártas egyénnek valamely társesület kebeléből pár heti oktatás adására leendő meghívása által; tétettek is ez irányban intézkedések a múlt évben, de az ajánlott díjra vonatkozó félreértések miatt eredménytelenül; a parancsnokság tehát fenntartja ez évre újabb kísérletet tenni; s e célra a szükséges összeget a költségvetésbe fel is vette. — Tűzveszély által az egyesület a múlt évben két ízben volt igénybè véve, és pedig szeptember 5-én a szomszéd Podluzsány községben, október 15-én itt helyben. — Az egyesület működése hagyott ugyan fenn elég kívánni valót, főleg a fegyelem szempontjából, egészben véve azonban az mégis sikeresnek mondható s a mit kétségbe vonni egyáltalán nem lehet, az az, hogy ennek a mostoha viszonyok közt tengődő egyesületnek van egy pár működő tagja olyan, kik ügyesség s veszélyt nem ismerő elszántság tekintetében bármely kitünően szervezett tűzoltó egyesületnek is diszére válnának. Itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a parancsnokság annak idején kötelességének érezte Fogler Lajos, Janson Adolf, Grossner Mihály, Kalapos Imre, Becskey József és Hibrik Ferenc uraknak, elismerését jegyzőkönyvileg kifejezni. — Hogy egyesületünknek mennyi pártoló tagja van, azt csak a befolyt pártoló díjak összegéből következtetve állíthatjuk, hogy 62. Az egyesület alakulásakor ugyanis Léva város polgárai közül számosan kötelezték magukat 3 évre pártoló tagokul. A 3 év 1878-ban letelt. Azóta újabb tömeges aláírások nem szedettek, a ki tehát egyesületünk részére 1879-ben pártoló tagdíjat fizetett, az nem írásbelileg kötelezett, hanem a szó legnemesebb értelmében vett önkénytelen pártoló tag; s hogy ezeknek száma 62, ez az egyedüli örvendetes, mit kiemelhetünk jelentésünkben, mint oly jelenséget, mely, ha nem a pusztá véletlen játéka, akkor biztos záloga egy szebb jövőnek. — Egyesületünk vagyoni állapota, főleg azon bölcsen mérséklő és ovatosan ellenőrző befolyás

következtében, melyet mélyen tisztelt elnökünk a pénzkezelésre gyakorol, kielégítőnek mondható; mert a mellett, hogy a lefolyt évben a mászó-házra és tűzoltó-eszközök beszerzésére 335 frt 90 kr adatott ki, s adósságaink törlesztésére 235 frt fordítottatott, az évet mégis 180 frt 69 kr. pénztárkészlettel fejeztük be. — Adósságunk marad még az év végén 636 frt, mely összeget a pénztármaradvány és a jövő évi előirányzott bevételekből kifizethetni s így az egyesületet az adósságok terhétől valahára megszabadítani reméljük. Ez fogja képezni az új évben lefőbb törekvésünket, mert azt hisszük, hogy ha ezen egyesület azon jelentékeny összegeket, melyek eddig adósságok törlesztésére fordítottak, hasznos és szükséges beruházásokra fordíthatja, a tűzoltóság ügye mindenestre jelentékeny lendületet nyerend. — Van szerencsénk ezek után a múlt évi számadásokat e helyütt csak sommás kimutatásban a megválasztandó számvizsgáló bizottságnak leendő kiadás végett, s a jövő évi költségvetést szabályszerű tárgyalás végett tisztelettel előterjeszteni. Léván, 1880. évi január 31-én. A Lévai önkéntes tűzoltóegylet parancsnoksága nevében Belcsák László, főparancsnok.

A vingai önk. tűzoltó-egylet részéről a következő sorok közlésére kértünk fel: — Vinga, 1880. július hó 20-án. — Azon egyesületek közt, melyek az utóbbi évtizedekben életre keltek, határozottan első sorba kell helyezni, a tűzoltó-egysületeket, s ebben rejlik alapja azon versenynek, mely a tűzoltó-egysületek alakulása, s az alakultaknak fenntartása, s a szükséges szerelvények előállítására körüli áldozatkészségben nyilvánul; és helyesen, mert a tűzoltó-egysületek a vagyonsbiztonság intézményei, s mert haszontalan sallang valamely egyesületnek csak czime, mit sem használnak jobbnál jobb szabályai, a tagok legjobb akarata, és ügybuzgósága, ha úgy egyesek, mint az illető községek, mind értelmi, mind anyagi pártolása hiányzik.

Vinga város közönsége s ennek polgárai, a mi tűzoltó egyesületünk alakulása óta mindig, ugy legközelebb is tanusították, hogy tudnak áldozatokat hozni közérdekü intézmények pártolásában s ennek az által adnak kifejezést, miként egy a kívánalmaknak megfelelő, mintegy 1300 frtba került nagyobb fecskendő, és pedig hazafisági szempontból, belföldi Walser Ferencz budapesti gépgyáros által készítették, és azt f. évi június hó 29-én, a midőn a lakosság nagy érdekeltsége, vallásos szertartás s általános tiszteletben és becsülésben álló zárdafőnökünk lelkesítő szónoklata mellett a gép felavatása megtörtént — bocsátották a tűzoltó-egysület rendelkezésére.

A midőn az egyesület köszönetét fejezi ki a városi hatóságának, a ki az adakozások útján begyűlt összegben felüli többletet saját pénztárából fedezi, — Schäffer Vilmos tanácsnok és kapitány urnak, a ki az egyesektől gyűjtésben fáradhatlan tényezőül működött és Vinga város lelkes la-

kosainak kik a nemes czélra adakoztak, egyszersmind, a nemes lelkü adakozók neveit nyilvánosságra hozni kötelességének ismeri.

Adakoztak a közérdekü czélra és pedig 10 frtot: méltóságos Králitz Béla úr, nagyságos Muzslay László úr Cserepes Izabella urnó; — 6 frtot Bartulov Döme úr; — 5 frtot: Schaffer Vilmos, Cserepes Ferencz, Föt. Tomcsányi Demeter, Duptza Sándor, Kiss Lajos, Reimholz József, Lunacsek Károly, Lukov Pál, Reif Tóbiás, Rankov Ferencz, Todorovits Máté, Boskovitz Adolf, Szathmáry Lajos, Csokán Antal, Kovácsics Gyula, Hadzsia Miklós, Veress Antal, és Romanov József urak; 4 frtot: Bartulov Döme és Spitzka Frigyes urak; — 3 frt: Duptza Ferencz, Hofkin Antal, Csulyák Döme, Bievald Lipót, özv. Kalikin Lázárné asszonyság, Csikarov Miklós, Augustinov Péter, Romanov György, Martinov Márton, Duptza János, Nofkin Antal urak; — 2 frtot: Begov Pál, Jäger János, Vadász Zsigmond, Duptza Antal, Necsov Bona, Csulyák Rafael, Palatin Miklós, Kalikin János, Dervadelin János, Manusov Pál, Koszilkov János, Duptza Miklós, Frohmann Ödön, Paulov Gyura, Romanov Antal, Stojanov Ferencz, Hirt Antal (ezüst tallér), Hajlamász Péter, Manusov József, Stepanov Gáspár, Id. Manusov Ferencz, Balintov Sebestyén, Karácsonyi Márton, Duptza Vilmos, Keszler Antal, Hlavka Ferencz, Glasz Ferencz, Heilinger János, Csokán János és Duptza Péter urak és Lunacsek Anna, Reif Katalin, özv. Rabong Regina, özv. Dominika Velcsov, és Heilinger Erzsébet asszonyságok; — 1 frtot: Draginov Péter, Cserny Márk, Kleemann Miklós, Kalikin János, Szmok György, Meszkin Mihály, Puskov János, Stojánov János, Szmok Miklós, Bunyov Márk, Pichler Adolf, Bardocz Sándor, Neuhold János, Begov Péter, Csikarov Máté, Stojanov János, Duptza Pál, Szebin Sebestyén, Puskov Péter, Stojanov Péter, Bievald Katalin, Nedelyov Péter, Koszilkov Lipót, Csulyák Domonkos, és Gurán Miklós urak. Összesen 264 frt. A vingai önk. tüzoltó-egylet parancsnoksága.

A budapesti önk. tüzoltó-egylet kebeléből 1880. év első felében a következő tagok zárattak ki: Angyal Lajos, Balogh Árpád, Clair Vilmos, Csupka Lajos, Fröhlich Miksa, Grünwald Lipót, Haiszig Vilmos, Horváth András, Janka Lipót, Löwinger Miksa, Nagy Jenő (helyesebben Grosz Jakab), Petzanek Vendel, Schneider Nándor, Vázár Ferencz, Wolfmann Dávid.

Tüzesetek.

Az 1879. évi tüzesetek statisztikájából. Dunaföldváron 5 tető-, 1 szoba-, 1 istálló és 3 kazaltüz, összesen 10. — Dunaszerdahelyen 1 tető és 3 kazaltüz. — Felkán 11

nagy tűz. — Gödöllőn 1 tető- és 1 pinczetüz. — Gácson 2 tető- és 2 kazaltüz. — Gnédzán 2 nagy tűz és 2 pinczetüz. Galántán 2 nagy-, 3 tető-, 3 szoba-, 2 istálló-, 3 kazal- és 1 kéménytüz, összesen 14. — Gyulafehérvárott 1 tető-, 1 istálló- és 1 kéménytüz. — Győrött 1 nagy-, 7 tető-, 1 szoba-, 2 pincze-, 3 kazal- és 6 kéménytüz, összesen 20. — Gyergyószentmiklóson 1 tetőtüz. — Jánosházán 6 tetőtüz. — Iglón 1 tető- és 2 kéménytüz. — Illaván 5 nagy tűz. — A kapuvár-garhai egylet területén 2 nagy, 4 tető-, 3 istálló-, 4 kazal- és 1 kéménytüz. — Kézsmárkon 5 tetőtüz. — Kolosmonostoron 3 nagy, 1 szoba-, 1 istálló- és 2 kazaltüz. — Kalocsán 2 tető-, 3 szoba-, 1 istálló-, 2 kazal-, 4 kéménytüz. — Kassán 1 tető-, 1 szoba-, 1 pincze- és 8 kéménytüz. Kismartonban 3 tető-, 1 kéménytüz. — Kiscsür 2 istálló tűz. — Kolozsvártt 13 nagy-, 17 tető-, 1 szoba-, 1 istálló-, 2 pincze-, 5 kazal- és 16 kéménytüz. — Lőcsén 3 nagy tűz, 2 kéménytüz. — Máramaros-Szigeten 2 szoba-, 24 kéménytüz s 2 egyéb vézeset. — Marosludason 1 tető- és 2 kéménytüz. — Matheócson 2 nagy tűz. — Miskolczon 1 nagy tűz, 18 tető-, 3 szoba-, 1 istálló-, 2 pincze-, 2 kazal- és 5 kéménytüz. — Mohácson 5 tető-, 1 kazal- és 1 kéménytüz. Nagybitsén 1 nagy tűz, 1 szoba- és 1 kéménytüz. — Nagydísznódon 1 tető- és 1 kéménytüz. — Nagymagyar 3 nagy tűz, 1 kazal-, 1 kéménytüz s 1 egyéb vézeset. — Nagyrőczén 2 nagy- és 1 tetőtüz. — Nagyszalókon 3 nagy tűz. — Nagyszebenben (a tébolydai tüzoltó-egylet működési területén) 1 tető-, 1 istálló- és 1 kazaltüz. — Nagyszombatban 6 kazaltüz. — Nagytapolcsányban 9 tető-, 2 kazaltüz. — Nagyugrőczon 2 nagy-, 4 tető-, 1 szoba-, 2 istálló-, 1 kazaltüz. — Nagyváradon 10 tető-, 5 szoba-, 2 istálló-, 1 pincze-, 3 kazal-, 23 kéménytüz és 2 egyéb vézeset. — Nemes- és Pór-Magasiban 2 nagy- és 1 kazaltüz. — Nyitrán 1 nagy-, 4 tető-, 1 szoba-, 1 pincze-, 1 kazal-, és 2 kéménytüz. — Óbecsén 3 tető- és 6 kazaltüz. — Orosházán 1 tetőtüz. — Pakson 1 tetőtüz. — Pápán 7 tető- és 1 kazaltüz. — Pécskán 4 kazaltüz. — Poprádon 11 nagy- és 1 kazaltüz. — Pozsonyban 2 nagy, 1 tető, 1 szoba-, 2 kazal-, 6 kéménytüz és 1 egyéb vézeset. — Rózsahelyen 5 nagy tűz és 1 kazaltüz. (Folytatjuk.)

Vegyes közlemények.

Hibaigazítás. E lapok 9. számában a budapesti önkényes tüzoltóegylet közgyűléséről közölt tudósításba tollhiba folytán becsuszott tévedés helyreigazításaként közöljük, hogy Horcsik Kálmán nem — mint az idézett közleményben foglaltatik — III., hanem II. szivattyus szakaszparancsnokká, továbbá Bakos Sándor nem II., hanem III. szivattyus szakaszparancsnokká választatott meg.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTEBITŐJE.

Megjelenik minden hó 1-én.

<p>Kiadja: a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya.</p>	<p>Szerkeszti: a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt, fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 frt, nyolczad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számíttatik.</p>
--	---	---	---

A magyar országos tűzoltószövetség 1880. évi aug. hó 21-én reggeli 8 órakor Pozsonyban a városház nagytermében tartandó V. közgyűlésének napirendje.

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Jegyzőválasztás.
3. Az igazoló bizottság jelentése.
4. A központi választmány jelentése a szövetség 1878—1880. évi működéséről.
5. Pénztári számadás a IV. és V. közgyűlés közötti időszakról.
6. Költségvetési előirányzat a VI. orsz. közgyűlésig terjedő időszakra.
7. A központi választmány jelentésében érintett ügyek fölötti határozathozatal, u. m.:
  - a) az iglói rendező bizottság által utólagosan adományozott érem kérdése;
  - b) a statisztikai adatok összegyűjtése körüli intézkedéseknek a belügyminiszteriumnál leendő kérelmezése;
  - c) a postabérmentesség engedélyezése iránt az országgyűléshez beadandó kérvény;
  - d) a bíráló bizottság alakítása és eljárására vonatkozó szabályzat;
  - e) az egységes egyenruha ügyébeni határozathozatal;
  - f) a szolgálati érem szabályzata.
8. A központi választmány indítványa az alapszabályok módosítása tárgyában.
9. A tátravidéki tűzoltószövetség indítványa a hazai szakipar emelésére teendő intézkedések iránt.
10. Ugyanannak indítványa a tűzoltásnak a tanítóképezdekben való elméleti és gyakorlati oktatása tárgyában.
11. Ugyancsak indítványa a gazdasági tanintézetekben alakítandó tűzoltó egyletek létesítése iránt.
12. A szatmári önk. tűzoltó-egylet indítványa a tűzoltóság és tűzbiztosító intézetek közötti viszony szabályozása iránt.

13. A központi választmány megválasztása.
14. A legközelebbi közgyűlés székhelyének meghatározása.
15. Jegyzőkönyvhitelesítő bizottság választása.
Budapest, 1880. augusztus 5-én.

A központi választmány:

Follmann Alajos, alelnök.

Pap Emil, titkár.

Az országos tűzoltó-szövetség által alapított szolgálati érem.

Az 1878. évben Iglón tartott IV. orsz. tűzoltóközgyűlésen a központi választmány által Martinengo Nándor közp. vál. tag indítványa alapján tett előterjesztésre a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy az öt, tíz és tizenöt éven át folytonosan működő tűzoltók részére a kitartó szolgálat által szerzett érdemek kitüntetésére egy érem alapíttassék.

A kivitellel megbízott központi választmány az érem tekintetében olyképp állapodott meg, hogy öt évi szolgálatért az alábbi rajzban bemutatott alaku nagy bronz (átmérő 40 $\frac{m}{m}$; vastagság 1.75 $\frac{m}{m}$); tíz évi szolgálatért kis ezüst (átmérő 31 $\frac{m}{m}$; vastagság 3 $\frac{m}{m}$); tizenöt évi szolgálatért pedig nagy ezüst érem (méretek mint a nagy bronznál) adományoztassék.

Az adományozás módozataira vonatkozó szabályzat terve már szintén kidolgoztatott s e napokban fog az engedély megadása iránti kérelemmel a nagymélt. magy. k. belügyminiszteriumnak bemutattatni.

Az érem rajza Bárány N. Ernő közp. vál. tagnak a központi választmányhoz bemutatott tervezete alapján ifj. Herpka Károly műve, ki azt a szövetségnek önzéstelenül s elismerésre méltó szívességből bocsátotta rendelkezésére.

A rozsnyói önk. tűzoltó-egylet f. évi ápril 18-án tartott közgyűlésében a parancsnokság megválasztása következőleg ment végbe: Gál János elnök, Schlosser Albert főparancsnok, Markó József és Rombauer Ervin alparancsnokok, dr. Maurer Artur orvos; — az osztályparancsnokok a működő tagok által választatnak meg. Az egyleti tagok száma a közgyűlés idejében 86 volt. — E közgyűlés nevezetes vivmányaként kell felemlíteni, hogy az egylet fenállásának biztosítása tekintetéből sikerült megállapodásra jutni az iránt, hogy az egylet fenntartására minden lakosztályért évenként 1 frt járulék fizetessék, s ennek maximuma 4 frtot meg nem haladhat. E járulék fizetése alól a működő tagok mentesek, miuek az a kedvező eredménye lehet, hogy az egylet tagjai közé többen fognak sorakozni. E járulék czimén mintegy 1600 frt bevétel várható. A jelzett megállapodásra szükség volt, mert az egylet pártoló tagjainak száma csökkent, s nem is volt méltányos, hogy 800 ház közül csupán 100 viselte a terhet, míg 700 ház költség nélkül élvezte az egylet által nyújtott előnyöket. A főparancsnok által az 1878. és 1879. évekről előterjesztett jelentés következőleg hangzik:

»Tisztelt közgyűlés!

Egyleti életünk felett a hatodik év repült el és ezzel kötelezettségünknek második szakaszát befejeztük.

Kötelességünkhöz hiven a tisztelt közgyűlés ítélőszéke előtt állunk, hogy működésünkről számot adjunk; melynek vezérelve: önzéstelen előmozdítása polgártársaink jólétének, vagyonuk, életük lehető biztosítása által. Talán elmondhatjuk, hogy mi csekély erőnkéből kiltelt, megtettük, ha szólitott a bős elem, készen talált, és itt nyugodtan lépünk a tisztelt közgyűlés elé, működésünk megbirálása végett.

Következő jelentésem egyletünk 5-ik és 6-ik évét tartalmazza.

Az egyleti tagok létszáma volt 1877. végével: 96, felvétetett: 10, összesen 106, ebből elhalt: 1, kizáratott 1, elköltözött 16, összesen 18, tett a létszám 1879-ik évünk végével 88-at vagyis 8-al kevesebbet.

A tűzörségi szolgálat, az őrtanyán, színháznál és táncvigalmaknál 973 önkénytes és 1460 fizetett szolgálattevőt vett igénybe. E szerint a két évben 9 önkénytes éji szol-

gálat esett egy tagra. Lejárt ez évünkkel a 2190-ik éji örségünk. Színházi örség volt 38, báli 15.

A városi tűzrendörszolgálat 5110 egyén által lett teljesítve, melyből megváltatott 4058, személyesen teljesítettet 1042.

Gyakorlatunk összesen a két évben csupán 16 volt, átlag egy évben 7-tel kevesebb a megelőző éviéknél.

Tűzeseteink száma működésünk óta, hála Istennek, a legcsekélyebb, a két évben összesen 11, melyből városunkra esik 2, jelesül 1879. május 22-én éjjeli 11 órakor a börgyárban és 1880. febr. 2-án reggeli 5 órakor a Baraxa-háznál.

Vidéki jelentékenyebb tűzeink közül voltak 1878. július 8-án a vigtelki vasgyárban esti 8 órakor, hova a Pel-söczi városi hatóság által táviratilag lettünk lekérve, 1879. augusztus 22-én Betlérben délelőtti 12 $\frac{1}{2}$ órakor, hol megérkezésünkkor 11 ház állott lángban melléképületével, azonkívül kétszer Váralján, Hosszuréten, Berzétén és Rudnán. — Fennállásunk óta összesen 51 tűzesethez vonultunk ki, mondhatjuk, nem csekély szám hat évi szolgálatban, mely mindannyiszor gépeink jóságáról tettek tanuságot.

Leltárunk értéke 1877. évünk végével tett: 7041 frt 45 kr, azóta szaporodott egy tololétrával 210 frt, füstlégző készülékkel 56 frt, 3 darab sisak, balta és karabély 30 frt 90 kr, 100 méter tömlővel 82 frt 26 kr, egy vilanyteleppel 32 frt 81 kr, = 411 frt 97 kr, az egész leltár beszerzési ára tehát loco gyár 7453 frt 42 kr.

Levonva ez értékből a használati kopást és pedig: az 1874. évben szerzett 5712 frt 75 krból 50 $\frac{0}{100}$ -ot: 2856 frt 37 kr, az 1875. évben szerzett 715 frt 94 krból 40 $\frac{0}{100}$ -ot, 286 frt 37 kr, az 1876. évben szerzett 420 frt 12 krból 30 $\frac{0}{100}$ -ot: 126 frt 3 kr, az 1877. évben szerzett 192 frt 62 krból 20 $\frac{0}{100}$ -ot: 38 frt 52 kr, = 3307 frt 29 kr. Leltárunk valódi értéke 4146 frt 13 kr.

Összesítve 6 évi forgalmunkat, tett a bevétel: 1874. évben 2977 frt 13 krt, 1875. évben 2801 frt 40 krt, 1876. évben 2300 frt 22 krt, 1877. évben 1546 frt 8 krt, 1878. és 1879. évben 1852 frt 8 krt, összesen 11,476 frt 91 kr. Ebből fizettetett: beszerzésekért 7453 frt 42 kr, tűzörség, szolgálta, világítás, fuvarok, igazítások számláira 3700 frt 22 kr, készpénzmaradvány 322 frt 27 kr, — összesen mint fent 11,476 frt 91 kr.

Pénztári maradványunk 415 frt 44 krral kevesebb, mint 1877. év végével, tekintetbe véve azonban 477 frt 26 krt tevő követelésünket, több 65 frt 82 krral, azaz 800 frt 53 krt tenne, melyből még 124 frt 76 kr kétes tételeket levonva, 675 frt 77 krra biztosan tehető.

Egyleti mozgalmainkból felemlitem az 1878. évben július 20-án Iglón tartott negyedik országos szövetségi közgyűlést, melynél egyletünk 26 tag által volt képviselve, hol mindenkinek bő alkalma nyilott tapasztalatok gyűjté-

sére, megköszönve egyuttal a tisztelt közgyűlésnek az e célra kiutalványozott fuvar költséget, mint egyeletünk érdekében remélhető gyümölcsöző beruházást.

Az 1880. évi költségzsükségletet következőkben kérem elfogadni:

Bevétel: Készpénzmaradvány 323 frt 27 kr, jó követelésben 352 frt 50 kr, kivetés útján mintegy 1600 frt, mellékjövedelem 100 frt, összesen 2375 frt 77 kr.

Kiadás: tűzrendőrség 8 egyén 365 frt, éji tűzörség 4 egyén 240 frt, szolga fizetése 240 frt, 4 controll-óra 120 frt, világítás 80 frt, vegyes igazítások 100 frt, 50 méter tömlő 50 frt, egy vízfordó-kocsi 180 frt, egy új álló-fecskendő 600 frt, előre nem láthatólag 200 frt, összesen 2175 frt.

Ezen kelléken kívül, azon reményben, hogy a tisztelt közgyűlés helyeslésére talál, kérjük egy betegsegélyző alap kezdeményeztetését, a tűzoltás mellett megsérült tűzoltók részére korlátolt anyagi viszonyok között, melyre már ez évben 50 frt különítessék el, és az egyleti működő tagok által netán egyszer mindenkorra vagy évente fizetendő csekély járulékkal együtt elkülönítve kezeltessék.

Ezzel beszámoltam a reánk bizott sáfárkodásról, és alapszabályaink értelmében a magam és összes tisztársaim nevében a lejárt megbízatásunkat, melylyel megtiszteltek, forró köszönetünkkel búcsút véve, a tisztelt közgyűlésnek átadom. Vegyék bonczkés alá a felolvasott eredményt mely után egyeletünket összes polgártársaink jóindulatába ajánlva, kérjük a felmentvényt.

Nem végezhetem azonban e második lejárt szakaszban szolgálatomat a nélkül, hogy hozzátok szeretett bajtársak e búcsúnál néhány szót ne intézzek. Hat éven által bizalmatok folytán — melyet mindenkor megővni szives kötelességnek tarték — voltam szerencsés vezetőtok lenni, fogadjátok érte őszinte hálámat, vegyétek a tevékeny részvétért feladatunk megoldásában köszönetemet, Isten hozzátok, kiket családi viszony vagy előhaladott kor körükből elvisz, de kik azért ezentul is ügyünk szives pártolói kell hogy legyetek.

Fogadjátok el továbbá parancsnokotok kérő intő szavát a jövőre és vegye szívére, ki az önkéntesen vállalt szolgálatot tovább is kész velem együtt folytatni, hogy ez kötelesség, és ezentul még szigorubb erkölcsi, elmulaszthatlan hű kötelesség, e célra adózó polgártársaink irányában is; legyen szolgálatunk e közügyért komoly, vilseljük egy akarrattal, tartsuk meg szigorubbán a fegyelmet, mely oly szükséges összetartó kapocs, hogy így szolgálatunk bevégezte után, tiszta lélekkel rámondhassuk mindenkire jelgünk végszavát:

»S jutalmad az legyen: betöltéd tiszteted.«

Petroleumégés Pensylvániában.

Titusville petroleum termelő várost borzasztó szerencsétlenség érte június 11-én, melyről egy szemtanu következőket írja:

Titusville a legrégebbi olajváros Pensylvánia petroleum területén és itt furatta ezelőtt husz évvel Drake ezredes az első kőolaj-forrást a most általánosan alkalmazásban levő rendszer szerint. Azóta számtalan város épült, melyeknek legnagyobb részét néhány évi virágzás után az a sors érte, mely elől alig egy olajtermelő város szokott menekülni, t. i. lángok martaléka lett.

Titusville szép völgyben fekszik, két domblánc között, melyeknek egyike a várostól éjszakra, másika délre terjed el. Az utcák és házcsoportok derékszög alakban, matematikai pontossággal vannak kimérve és a terület, melyet elfoglalnak, hosszában mintegy két mértföldet, széltében másfelet tesz. A széles utak, avenuek, fákkal vannak beültetve. Itt telepedik le a szerencsés olajtermelő vagy üzér családjával. A különböző felekezetek számára épült egyházak és az iskolák, melyek kiállják a versenyt az egyesült államok bármely iskolájával, az olajvidék egész értelmiségét, vagyonát és hatalmát itt összpontosították.

A tüzeset előtt képesek vontunk naponként mintegy 5000 barrel kőolajat finomítani, tényleg azonban ritkán finomítottunk többet egy millió barrelnél évenként.

A déli magaslatokon két finomító állt, azonkívül ott voltak a »Tidionte and Titusville Pipe Company« és az »Octave Pipe Company« vasból készült nagy kőolaj-tartályai. E tartályok közül ötvennégy fogott tüzet; nagyságukhoz képest egyenként 1200—35,000 barrelt voltak képesek befogadni és a tűz kiütése alkalmával összesen 350 ezer barrel nyers olajat, deszillált benzint és finomított kőolajat tartalmaztak. E magaslatok alján folyik az Oil-Crek nevű folyócska, mely nyáron majdnem teljesen kiszárad, esőzés alkalmával azonban néha 100 lábnyi széles lesz. E folyócska elválasztja az éjszakra levő várost a déli magaslatoktól, melyeken a finomítók állanak, valamint határt képez a tulajdonképeni város, és a kelet felé fekvő külváros közt. Három hid vezet át rajta, egy a Perry-Street, egy a Franklin-Street és egy vasuti hid a Martin-Street irányában.

Vizzel a várost artézi vízmű látja el, mely egy mértföldnyire nyugatra fekszik tőle. Minden harmadik utcasarkon csap van alkalmazva a fecskendő csövek számára. Tűzoltóink száma 250 emberre rug, kik fecskendő-, gőz-, csákyás- és mászó-csapatra oszlanak és jelességükre nézve vetélkednek a világ bármely tűzoltó-csapatával.

Pénteken, június 11-én, kevéssel reggeli 7 óra után, a villám beütött a »Tidionte and Titusville Pipe Company« telt olajtartályai egyikébe, mely azonnal lángba borult. A város polgármestere magához hívatta az öregebb termelő-

ket, hogy velük megállapítsa a követendő eljárást. Előrelátható volt, hogy az égő petroleumöt óra múlva a tartányból kibugygyan; remélni lehetett azonban, hogy ezalatt a petroleum levezetésére árkot sikerül ásni. A Pittsburg-Titusville-Ruffaloi vasut igazgatója 250 olasz munkást hozatott, kik onnan 50 mértföldnyire dolgoztak. Ezek másfélóra alatt a helyszínén termettek és azonnal hozzáfogtak az árok kiásásához. A környék összes városainak fecskendő-csapatát 50 mértföldnyi távolságból segítségül hívták, és azok gőzszivattyukkal, fecskendőcsövekkel tökéletesen felszerelve külön vonatokon meg is érkeztek még a reggeli órákban. Tüzoltóságunk állománya ekként megkészenődött. A fecskendőcsöveket a vízvezetéki csapokra illesztették, két szakasz pedig parancsot kapott, hogy a tűzhely szomszédságában levő tartányokat oltalmazza, mely célra 12 fecskendőcső állt rendelkezésére. De erős éjszakenyugati szél fujt, úgy, hogy még a reggeli órákban újabb két tartány lángot fogott.

Dél felé legalább is 5000 ember tekintett aggodalmas arczczal az égő három tartány felé, minden pillanatban lesve az égő petroleum kiömlését. Husz percczel később kétségbeesett kiáltások hirdették, hogy bekövetkezett a válságos pillanat. Egy kis ideig hallatszott még a gőzszivattyuk éles hangja, azután halálos csend állt be. A nagy tartányból folyvást nagyobb mennyiségben ömlött az égő kőolaj; a 150 olasz munkás, valamint nagyszámu polgár és tüzoltó alig bírt előle futás által menekülni. A forró olajtól, mely a mélyebb helyeken levő tartányokat körülfolyta, ezek egymás után szétrobbantak, úgyhogy a domb valóságos lángtengerben uszott és a sűrű, fekete fojtó füstfelleg 50 mértföldnyire is látható volt. A szél még mindig éjszakeletről fujt és ezt a tüzoltók fel is használták, nyugodtan és elszántan állva a folyó éjszakai partján mesterséges torlaszok mögött és onnan igyekezve fecskendőikkel távol tartani a folyó partjától az égő petroleumot, másfelől pedig az épületeket és azok környékét egész vízőzonnal borítva.

A finomitók megmentésére többé gondolni sem lehetett, mert a tüzoltók a fojtó gőz és a déli lejtőn uralkodó sűrű sötétség miatt kénytelenek voltak állásaikat elhagyni; egész erejüket tehát az északi oldalra összpontosították. A vashíd, mely a Perry-Street irányában a folyón át a finomitókhoz vezetett, nemsokára veszve volt ugyan, de azért a tüzoltók egész délután és éjjel sikerrel küzdöttek a lángok ellen és megakadályozták, hogy az éjszakai oldalra átcsapjanak.

A folyó közelében lakó családok minden pillanatban készen álltak, hogy magukat és holmijukat adott jelre biztonságba helyezték, számosan már előre is kevésbé veszélyes helyekre menekültek. Néha két-három tartány tartalma egyszerre futott ki és egyik-másik oly erővel robbant

szét, hogy a várost alapjaiban megreszketteté, minthogy azonban a tűz árja mindig a folyó medrébe folyt, a déli oldalra lehetett a tüzet szorítani

Szombaton hajnalban a tűz látszólag még egész erejével dühöngött. A Franklin-Street irányában levő hid recsegve omlott össze és a tartányok tulnyomó része vagy szétrobbant, vagy lángban állt. A nagyobb tartányok egy-némelyike mindamellett még sértetlenül állt, de ezek is arra látszottak ítélve lenni, hogy még a nap folyamában elérje őket a sors. Egyikök, mely 17,000 barrel kőolajat tartalmazott, az »Octave Compagny« tőzsomszédságában állt.

Tulajdonosa, Emery Dávid, 500 dollárt ajánlott a tüzoltóknak, ha megmentik; az emberek minden erejüket megfeszítették, órákon át fecskendezték az égő tetőt, de végül mégis hátrálni kényszerültek. Emery mindazonáltal kifizette a tüzoltóknak az 500 dollárt, habár eredménytelen, de hősies kitartásukért. Még állt a vasuti hid a Martin-Street irányában, és hogy e fontos építményt, valamint az éjszakai oldalon levő finomitót megmentésük, elhatározták, hogy kilyukasztják a még égő tartányokat és az olajat levezetik a folyóba. Ezt tábori ágyu segítségével vitték végbe, mely a tartányokat szita módra kilyukgatta, mire az olaj, mint az olvasztott vas, ömlött a folyóba.

Az éj beálltával a tűz még teljes erejével dühöngött, de újabb robbanás nem történt 11 óráig, a midőn ismét néhány tartánynál mutatkoztak a kibugygyanás jelei, minek következtében az egész vonal mentén felhagzottak a jelek, hogy készülni kell az utolsó, döntő harcra.

Heves záporosó mintegy két lábnival megdagasztotta a folyót és mindenki a végsőre volt elkészülve. Két tartány az ugynevezett Acme-műnél egyidejűleg omlott össze és közvetlenül reá több tartányból kifutott az olaj. Néhány pillanat múlva az egész folyó lángban állt és legalább is 2000 lábnyi magasságu tüzkévét bocsátott ég felé. Páni rettegés fogta el a polgárságot és mindenki vad futással menekült. Az égő folyó tovább hömpölygette hullámain, az északi parton mindent elpusztítással fenyegetve. A fából készült vasuti hidat folyton locsolták, de alig ért oda a felszabadult bösz elem, az is egész kiterjedésében lángban állt. Rövid tíz perc alatt az égő olaj lefolyt és öt percczel később a tűz a hidon el volt oltva; a hid teste anynyiban legalább meg volt mentve, hogy az új hid elkészültéig ideiglenesen használható.

Ha most az éjszakai oldalon szűnt a tűz, méginkább történt ez a délin, mert innen fujt az egész idő alatt a szél. Itt mintegy 20 ház, közte egy szálloda, égett le. Az éjszakai oldalon, a tulajdonképeni városban csak egy épület pusztult el a Franklin-Street közelében. Az összes kárt egy millió dollárra becsülik. A károsultak javára azonnal segélyző bizottság alakult. Az »Acme-Oil Company« a tüz-

oltóságnak 300 és a segélyző-bizottságnak 100 dollárt biztosított rendelkezésére, noha kára fél millióra rug és tevékenysége a finomítás terén az eddiginek három ötfödére van szorítva.

Tüzesetek.

Budapest, jul. 7-én reggel $\frac{1}{2}$ 3 órakor az üllői-ut 109 sz. a. házban Landauer s fia cég gyufagyárának pinczehelyiségeiben tűz támadt, mely az éji őr által jókor észrevétetvén, a fellármázott lakosok és munkások által rögtön elnyomatott. — *Jul. 9-én* délben Ó-Budán a vörösvári uton ütött ki tűz, s a nagy melegben oly hirtelenséggel harapózott, hogy mire a tűzoltóság a helyszínére érkezett, már két ház fedele állt lángban, úgy hogy a sűrűn épített házak közt, meglehetősen vízhiány mellett nagy munkába került a tűz tovaterjedését meggátolni. Mindemellett összesen csak három ház födele égett el. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen. Gut Ferencznek 449. sz. a. földszintes házában tört az ki, s nemsokára Breitner Teréz 448. és Müller Teréz 476. sz. háza is lángba borult. $\frac{1}{2}$ 2 órakor a tűz már teljesen eloltatott. — *Jul. 12-én* délelőtt $\frac{1}{2}$ 10 órakor Óbudán a Lenz-féle házban Hirschecker fűszerkereskedő pinczéje, melyben meglehetősen mennyiségű olaj, petroleum, vitriol és fűszerárak voltak felhalmozva, ismeretlen okból kigyuladt, s ámbár a készletet megmenteni nem lehetett, de a tűz másfél óra alatt elfojtatott. — *Jul. 14-én* éjfélkor Blaskovich Ernőnek a reáltanoda-utczában levő »Kincsem-palota« néven ismert házában a földszintes kocsiszin padlásán tűz ütött ki, mely a gyorsan megjelent tűzoltóság által nagyobb kár és veszély nélkül egy óra alatt eloltatott s a szin tetejének csak mintegy fele égett le. — *Jul. 22-én* reggel 2 óra 30 perczkor a városligeti pávaszigeten a Várad-féle kertészház tetőzete kigyuladt, mely a városházi toronyőrség által észrevétetvén, a távirda utján felriasztott tűzoltóság legnagyobb gyorsasággal vonult ki a vész helyére. Odaérkezésükkor a tetőzet már egészen lángban állott s így azt megmenteni nem lehetett. A Follmann Alajos főparancsnok vezetése alatt folytatott oltási munkódés 3 órai időt vett igénybe s ennek befejezte után a tűzoltóság fél 6 órakor őrhelyére visszatért. — *Jul. 26-án* reggel $\frac{3}{4}$ 5 órakor a Vendel-utczában levő Braun-féle szappangyár kigyuladt és a mellette levő házzal együtt leégett. A gyárban kiütött tűz oly rohamosan terjedt, hogy mire a gyorsan felkészült tűzoltóság megérkezett, már a mellette álló földszintes épület teteje is egészen lángban állott. A tűz 1 és fél óra alatt eloltatott. — *Jul. 31-én* reggel 9 órakor a nagykoronautczai Rosenfeld-féle háznak I. emeleti lakás konyhájában tűz ütött ki, mely a kéményből keletkező, a mennyezetgerendákba is belekapott s a II. emeleti konyhagerendák is tüzet fogtak. Az idejekorán értesített tűzol-

tóság gyors eljárásának azonban sikerült a veszélyessé válható tüzet elnyomni.

A homonnai nagy tűzvészről a »P. N.« a következő tudósítást közli: Homonna, jul. 17. — Füstölő romok között, az ijedelemtől, a futkosástól és a gyöttrő fájdalomtól kimerülten, a kétségbeesett lakosságtól környezve irom e sorokat, hogy egy szivrendítő szerencsétlenségről hirt adjak.

Folyó hó 16-án délután pontban egy órakor, még mielőtt legtöbben a mindennapi kenyeret megizleltük volna, szokatlan láрма s csakhamar a vészharangok zugása riasztott fel bennünket. Ily roppant szárazságban, zsindeyes és szalmás házakból, északdéli irányban épült város éjszakai végén, határozott éjszak-keleti erős szélben, tűz van, tűz van! A kinek ideje volt még gondolkozni, előre látta a katasztrófát, mely bekövetkezett. Néhány percz alatt roppant mérvet öltött a tűz, s a különben is erős szél egész orkánná vált. Menthetetlenül feladtuk a főutcza azon sorát, hol a tűz kiütött. De mi történik? Mintha a végzet végkép elátkozta volna a különben is inséges időkkel küzdő várost, a körülbelül 60 meter széles utcán, a középén futó patakot sűrűn szegélyző hatalmas fasorokon keresztül meggyulad a másik oldal. Sőt a vész színhelyétől közel egy kilométernyire fekvő vasutállomáson felhalmozott óriási máglya, hirszerint 1500 köb-öl hasábfa is lángba borult. Elképzélhetni a roppant tűz által élesztett légáram rettentő erejét. Ekkor már a főutcán minden közlekedést lehetetlenné tett a füst és a roppant hőség. Emberi segedelemre gondolni sem lehetett, kiki mentett, a mit tudott, de a tűz oly gyorsan terjedt, minden mentési kísérlet életveszélylyel járt. Rémséges látvány! Kiáltozó gyermekek futnak az utcán, kik jönnek haza a kiállott iskolai vizsgálatról — s most apjokat, anyjokat, testvéreiket keresik. Rettentő végzet! A főutcza felső vége romokban hever, elhuzódik az öldöklő füst, és a kesergő fiu apját, anyját, s két testvérét megfulva vonszolják elő a romok közül. Gyors orvosi segély az anyát életre hozza. De sok az emberáldozat. Itt egy házaspár, mely ha egyebet nem, legalább a család legszentebb ereklyéjét, egyetlen meghalt leánya arczképét akarja megmenteni, és a lángok martaléka lesz. Amott egy aggastyán akar kijutni a lángtengerből, de gyöngye lábai megtagadják a szolgálatot, nincs számára mentség, szörnyü halállal hal. Ott az utolsó ruhadarabját elveszített szülő zokogva keresi gyermekeit; mindenütt pedig sirás és jajgatás. Oda a szerzőszámom, oda csekély készletem, a mi üzletemben; oda az utolsó ruhadarabom; oda az utolsó szalmaszálom; oda a hajlékomnak a fala is! hangzik mindenfelől. Tömérdek család maradt hajléktalanul. Egy emeletes ház romjai nyujtják a legszomorubb képet. Itt fult meg egy család, itt égett el több családnak utolsó vagyona. Még a legbiztosabbnak hitt menhelyet is feldulta a romboló elem, a pinczébe összhalmozott tárgyak is nagyobbára elhamvadtak.

Egy fonógyárat látni, midőn százakra menő ablakain csapkodtak ki a lángok. Borzasztó látványt nyújt az épület, mely a tetőtől a fundamentomig lángban áll, a hol annyi családnak évtizedeken át szerzett keresménye pusztul el!

Leégett a főuteza, a meddig csak ház volt; mindkét zsinagóga, az egyik belső felszerelvényeivel; a városháza. Veszélyben forgott a helyőrségi laktanya. A diszes épület alig pár éve készült, egészen, kívül a városon, több izben kezdett égni, de a katonaság elborította a tetőt, megmentette. A műmetsző iskola a városház udvarán földig égett, s csak a tanító és néhány tanítványa rettenthetetlen vakmerősége mentette meg a százakba került felszerelést és a kész munkákat.

Összesen hét emberélet, 66 utczi ház, temérdek belső épülettel, butorral, terménnyel, árucikkal lett a lángok martalékává. Délután 5 órára ért a tűz a vasutig, mely a főuteza alsó végén megy keresztül. Itt szerencsére volt idő, hogy az égő házak közelében néhány épület tetejét előre leszedjék, s csakugyan a vasuti töltésnél lokalizáltatt a romboló elem.

A lakosság egész éjen át talpon volt, a vasutnál égő máglya, és a romokból fel-fellobbanó lángok a várost egész éjen át kivilágították. Másnap már csak itt-ott füstölgött egy két gerenda.

A gyógyszertár, melyet tulajdonosa a legnagyobb életveszélyben oltalmazott, és meg is mentett, egész éjen át ostromolva volt a sebesültek részéről. A legtöbbben, kik mentési vagy oltási kísérletet tettek, szembajt kaptak.

Még az a szerencsétlenségünk is volt, hogy a katonaság a legnagyobb veszély idején kénytelen volt saját tüzhelyét védelmezni. Az inség és nyomor, melybe a különben is szegény lakosságot e csapás juttatta, valóban leirhatalan. Gyors segélyre van szükségünk, vajha e sorok a szerencsétlen lakosságra irányoznák a magyar emberbarátok könyörületességét.

Bodonhelyen, Sopronmegyében jul. 10-én vasárnap, midőn épen egy odavaló papjelölt első miséjét volt tartandó s roppant néptömeg gyült egybe az új mise áldására, tűz ütött ki. Alig egy óra alatt 36 ház esett a lángok martalékául. Az volt a szerencse, hogy a temérdek nép örege, apraja részt vett az oltásban, különben porrá ég az egész falu. A leégett házaknak csak egy része volt biztosítva.

Isaszegh községben jul. 17-én délután tűz ütött ki, a község előljárója táviratilag segélyt kért a gödöllői önk. tűzoltó egylettől. A tagok a vész hírére szép számmal gyülekezvén össze, az egyleti fecskendő, mely nem tudni mi okból, ez ideig is a volt főparancsnok házában tartatik, használat végett el akarták vinni, Simay volt főparancsnok azonban a fecskendő kiszolgáltatását megtagadta s csakis erélyes fellépés által sikerült a tűzoltóknak fecskendőjüket elvinni. E küzdelem daczára Lizits Károly alparancsnok

vezetése alatt d. u. 5 órakor utnak indultak, magukkal vivén az uradalom gazdasági fecskendőjét is és kitartóan működtek egyleti életükben először előfordult ezen mentési eseténél s csakis önfeláldozó működésüknek és kitartásuknak sikerült a már 7 házat elhamvasztó tüzet gyökeresen elnyomni.

Verpeléten, jul. 21-én délután fél 4 órakor a felső korcsmán felül egy gazda ember szerűjén az árpakazal, eddig ismeretlen okból kigyult, csakhamar lángba borult a korcsmától lefelé eső egész sor. A nagy szél rendetlenül szórta szét az üszköket és pernyét s a városnak majd egyik majd másik pontján lángolt fel egy-egy ház, melyről aztán hirtelen átharapóztak a lángok a szomszéd épületekre. A templom, parochia, községháza, iskola, katonai laktanya, postaház, a legtöbb uri lak, a gyógyszertár, szóval a város nagy része, mintegy 300 épület, porig leégett. A vakolat az iszonyu melegben lehámlott a falakról, a bolthajtásos épületek beszakadztak, s így a tűz nemcsak az épületeket pusztította el, hanem a butorokat, házi és gazdasági szerket, ruhaneműeket az utolsó foszlányig és a behordott termést is. A lángok éjfélig folytatták romboló munkájukat; ekkor foghattak a megrémült lakosok és a derék egri tűzoltók veszély nélkül az oltáshoz. Fájdalom, emberélet is esett áldozatul, s jelentékeny számu barom is oda égett az ólakban.

Tapolezán, julius 22-én nagy tűz volt. Este erős záporos kezdődött, melyet csakhamar valódi orkán követett. Mintegy fél 11 órakor a várostól félórányi távolságban fekvő, — herczeg Eszterházy tulajdonát képező »Tüskési« majorban a villám leütött, minek következtében egy 40 öl hosszú birka-akol, melyben 2000 db birka és több szarvasmarha volt, oly hamar lángban állott, hogy mentésre gondolni sem lehetett. Városi Mihály és Bohár Gábor számadó gazdák saját életük kockáztatásával a lángok közé rohantak és vagy erőfeszítés után képesek voltak a barmokat annyira kiterelni az akolból, hogy nem több mint 200 juh, 5 tehén és mintegy 120 szekér széna lett a lángok martaléka. Az önkéntes tűzoltók Nagy Aladár főparancsnokkal hamar megjelentek Tapolezáról a vész helyén és csak emberi erőt meghaladó munkásságuknak köszönhető, hogy a közvetlen az akol mellett levő 400 szekér szénával, megakott pajta és 300 szekérből álló rozs-kazal, szintén a lángoknak áldozatul nem esett.

Közegen, julius 26-án délben tűz ütött ki, mely erős szél mellett 9 házat elhamvasztott. Azt beszélnek, hogy a háznál, hol a tűz kiütött, a hamut a padláson szokták tartani. Hihető, hogy abban még ki nem aludt szikra volt. A régi vár egyik épületének teteje is leégett. A tűz kiütésekor segélyért sürgönyöztek Szombathelyre, mire a tűzoltók csakhamar utra keltek, hogy szorongatott szomszédaiknak segítségére legyenek. Megjelentek a vész helyén a rohon-

ci tüztoltók is. A kőszegi tüztoltók és katonaság, ugy a segítségére sietett vidéki tüztoltók feláldozó és fáradhatlan munkájának sikerült a duló elemet megfékezni, mely a már ugy is jelentékenynél igen könnyen még nagyobb kárt is okozhatott volna.

Bécsben, Philipp Ferencz istállóiban (Alserstrasse) jul. 12-én éjfélkor tüz ütött ki, melyet egy ló okozott. Az istállóban elhelyezett lovak egyike ugyanis kirugott, s egy égő petroleumlámpát találva, ez a földre esett, szétzúdott s a szétfecscent égő folyadék a közelben levő 2 lóra és szénarakásra ömölve tüzet élesztett, mely a háznép által még a városi tüztoltóság megérkezése előtt elnyomatott ugyan, a jelentékeny égési sebeket szenvedett 2 lovat azonban az állatgyógyintézetbe kellett szállítani.

Egyleti tudósítások.

A **fiumei önk. tüztoltó-egylet** a Pozsonyban tartandó V. magyar országos tüztoltó-közgyűlésre öt tagból álló küldöttséget meneszt. A küldöttség tagjai: Marussig Biaggio kapitány, Baraga Miklós mászó-vezető, Dobrovich János szivattyus-vezető, Derenzini Ferencz pénztárnok, Fletzer Ferencz szivattyumester.

Csallóköz-Szomorján a tüztoltó-egylet jul. hó 11-én tartotta zászlója fölszentelését. Reggel a tüztoltók zenével az őrtanyára mentek, a hol a vidéki tüztoltó-egyletek küldöttségeit fogadták. A vidéki egyletek igen szép számmal voltak képviselve. Ezután 7 tagu bandérium a diadalivhez vonult, mely a reform. iskola előtt volt felállítva. Itt fogadták a zászlóanyát, Bittó Béni orsz. képviselő nejét. Dr. Tornay polgármester üdvözlé őt s bemutatá neki a tizenkét fehérbe öltözött nyoszolyó lányt. Innen a néhány ezer emberből álló menet a tempomba indult, a hol Részky Mihály somorjai esperes mondott beszédet, mely után mise következett. A mise után beszentelték a zászlót s beverték a szögeket. A zászló megkoszoruzása után Lutter Kornélia k. a. diszes albumot adott át a tüztoltó-egylet nevében a zászlóanyának. Az album a tüztoltó-egylet tagjainak jól sikerült arcképeit tartalmazta. Az album átadása után Steiger Ferencz polgári iskolai tanár tartott beszédet, melynek végeztével a tüztoltóság tisztelgett a zászlóanya előtt, a fölszentelt zászlót pedig körülhordozta a városban. A zászlószentelést díszlakoma követte. A lakoma után 4 órakor a tüztoltók nagy gyakorlatot tartottak a polgári iskola előtti téren. Az ünnepélyt este táncz fejezte be.

A **budapesti önk. tüztoltó-egylet** parancsnoksága felkéri mindazon társjegyleteket, melyeknek a Pozsonyban tartandó V. magyar orsz. tüztoltó-közgyűlésen résztvenni szándékozó tagjai utazásukban Budapestet érintik a nevezett egylet parancsnokságát postafordultával érte-

site siteni sziveskedjenek, hogy az egyletnek hány tagja vesz részt az utazásban, s hajlandók-e azok a nevezett egylet folyó hó 18-án esti 6 órakor Budapestről gőzhajóval induló csapatjához csatlakozni? Az esetre ugyanis, ha a csatlakozó bajtársak nagyszámban jelentkeznek, lépéseket fog a parancsnokság tenni, hogy a Budapesten összegyülekezendő tüztoltó csapat külön hajóval utazhassék Pozsonyba. — A csatlakozó bajtársak kéretnek f. hó 18-án délután 4 órakor az eskütéri őrtanyán való gyülekezésre.

Vegyes közlemények.

Chicagóban Boston példájára a tüztoltóság számára egy gőzhajót rendeztek be, mely a part hosszában való szolgálatra van rendelve és a tüztoltás céljaira megkiváncsoltó mindennemű oltó és mentő eszközökön kívül egy hatalmas gőzfecskendővel bir.

Oroszországban a tüztvészek által okozott károk összege a hivatalos kimutatások szerint az 1878-ik évben 63,000.000 rubel, 1879. évben pedig 80,000.000 rubelt tett.

Orsz. kiállítási bíráló-bizottság. Az V. magyar orsz. tüztoltó-közgyűléssel egybekötött tüztoltószerkek kiállításának megbirálására hivatott bírálóbizottság (jury) tagjaivá a pozsonyi rendező bizottság részéről elnökké: Edl Tivadar kir. tanácsos, az ipar- és kereskedelmi kamara elnöke, tagokká: Brausewetter Győző (Pozsony), Helle Károly (Pozsony), Laubner Gyula (Pozsony), Feitzelmayer Károly (Pozsony), Márton Lajos (Pozsony), Preisák Ferencz (Pozsony) és Reidner Zsigmond (Pozsony); — továbbá az orsz. szövetség központi választmánya részéről Hauser György (Győr), Huymann Frigyes lovag (Magyar-Óvár), Jirasek Lajos (Arad), Krause Valdemár (Bpest), Lenk Lajos (Sopron), Meisner Ede (Vác), Putsch Tóbiás (Igló), Rösch Frigyes (Sopron), Schlosser Albert (Rozsnyó) és Schmidt Sándor (Rózsahegy) választattak meg. A póttagokul megválasztottak, névszerint Bárány N. Ernő (Budapest), Gamauf Vilmos (Kolozsmonostor) és Hauszer Károly (Kassa) a közgyűlésen való megjelenésben akadályozva lévén, lemondásukat beadták.

A XI. németországi tüztoltógyűlés lefolyásáról, mely f. é. jul. 18-án Drezdában tartatott, a következő tudósítást vettük: A szövetségi választmány jelentése a Stuttgartban tartott X-dik gyűlés óta lefolyt események közül kiemeli, hogy olyan épületek tüztoltói felszerelvényeire vonatkozólag, melyekben rendszerint sok ember szokott összezsúfolva tartózkodni, számos adatok gyűjtettek egybe s azok »Die Feuersicherheit in öffentlichen Gebäuden« című könyvben közzététettek; továbbá több értekezés adatott ki a tüztoltóügyre vonatkozó németországi törvé-

nyekről, valamint az országos és kerületi segélyalap pénztárakról. — A statisztikát illetőleg akként szól a jelentés, hogy jelenleg a német birodalomban 7630 tüzoltó-testület létezik; ezekből Poroszországra 731, Bajorországra 4238, Badenre 297, Szászországra 425, Württembergre 693, Braunschweigra 449 stb. stb. egyeslet esik. Ausztriában pedig 1885 tüzoltótestület áll fenn, s e szerint a német tüzoltó-szövetség 9514 tüzoltó-egyletet számlál. — A közgyűlésen felmerült ügyek között Rita drezdai képviselő indítványára elhatároztatott, hogy a német tüzoltó-egyleteknek ajánltassék, miszerint az egyesletek működő tagokul csupán egészséges egyéneket vegyenek fel, s e célból a jelentkezők olyképp állittassanak ki, hogy azok a jelentkezők egészségi állapotát, valamint azt, hogy katonai szolgálatuknak eleget tettek-e, avagy mely oknál fogva lettek attól felmentve — előtüntető rovatokat tartalmazzanak. — Reuter braunschweigi képviselő kimerítő jelentést tett a braunschweigi tüzoltóságról s az ott érvényben álló törvényekről. Ugyanannak indítványára a következő határozat hozatott: »A német tüzoltó-gyűlés az egyes országokban a tüzoltó-intézményre vonatkozólag fennálló majdnem valamennyi törvény és rendelet átdolgozását mulhatlanul szükségesnek tartja. E végből ajánlja az egyes kerületi szövetségeknek, miszerint lehetőleg oda törekedjenek, hogy az illető országokban a tüzoltó intézmény a Braunschweigban már létezőhöz hasonló országos törvény által szabályoztassék. — Ajánlja továbbá, hogy ott, ahol ilyen országos törvény alkotása keresztül nem vihető, legalább a kormány, kerületi vagy községi hatóságok által kiadott rendeletek, szabályzatok és utasítások a megváltozott viszonyoknak megfelelőleg átalakittassanak. — A németországi légszusz és vízvezetési műszaki egyeslet azon kérdése, vajjon a nagyobb városokban létező vízvezetési főcsöveknek okvetlen szükséges e mindenkor oly nyomásban tartatni, hogy azok fecskerdők alkalmazása nélkül mindennemű tüzoltási célokra felhasználathassanak; továbbá a német kéményseprők egyesletének indítványa az, általános tüzbiztonság érdekében alakítandó kéményseprői kerületek iránt — egy bizottságnak adatott ki, mely az ügyet tanulmányozni és a német tüzoltóválasztmányának jelentést tenni leendő hivatva. — Ezek után tárgyalattak még egyes szövetségek elnökeinek a vezetésük alatti szövetségek szervezetére vonatkozó jelentései, melyek befejeztével a gyűlés feloszlott. — A nagyterjedelmű kiállításról később szólándunk.

A következő nyilatkozat közlésére kérttünk fel: Észrevételek a dunántuli kerületi tüzoltó-szövetség választmányának 1880. május 23-iki ülésén hozott határozatára.

A nevezett választmányának, úgy látszik, tárgy hiányában más teendője nincs, mint majdnem kizárólag sze-

méllyemmel foglalkozni, pedig üdvösebb volna, ha azon ügyben, a mire hivatva van, némileg is valamit tenne.

A közölt jegyzőkönyv 2-ik pontjának határozatára, saját igazolásomra következőket kell tisztelt tüzoltó bajtársaimnak tudomására juttatni: A nevezett választmány nagyon eltér az igazságtól akkor, midőn azt állítja, hogy a zalaegerszegi szövetségi közgyűlésen a szövetségi alelnökséget elfogadtam. Hivatkozom Kovács Károly akkori elnökre, Szelestey Lajos vál. tagra, ifj. Lankovics József, a szombathelyi önk. tüzoltóegylet főparancsnokára, a sopronyi képviselőre és az ott akkor jelenlevő győri szaktársaimra. Az itt nevezettek a közgyűlésen jelen voltak, a midőn én határozottan kijelentettem, hogy a kerületi szövetség választmányában semmiféle tisztet el nem fogadok. A mi pedig a jegyzőkönyvben foglalt megválasztatásomat illeti, ez a következőképen történt. Megállapították a jövő közgyűlés székhelyét és azzal az alapszabályok értelmében az elnököt s a választmányt megválasztották. Ekkor az elnök több tárgy hiányában az ülést bezárta, mire az amugy is igen gyéren jelenlévőknek nagyobb része eltávozott. A még visszamaradt egynehány tagnak akkor jutott még csak eszébe, hogy alelnököt nem is választottak! A hiányt pedig pótolandó, jónak látták az én nevemet az ülés bezárta után mint alelnökét bediktálni.

Mivel az elnök bezáró beszéde után én is eltávoztam, erről csak később értesültem, tehát midőn ez történt, jelen nem lévén, teljes lehetetlenség, hogy az alelnökséget elfogadtam volna. Midőn P. Szabó Károly jelenlegi elnök, még a mult év végén ezen megválasztatásról tudósított, azonnal tudtára adtam hogy ezen tisztet el nem fogadom, azonkívül a »Tüzoltó-Közlöny« 4. számában szintén ezen értelemben nyilatkoztam. De daczára ezeknek a Pápán 1880-ik évi márczius hó 14-én tartott választmányi ülésen nemcsak hogy el nem fogadó levelem nem tárgyalatott, hanem meg nem jelenésemért jegyzőkönyvileg megrovattam. Hogy tehát a fent előadottak után a közgyűlési jegyzőkönyv és a választmány eljárása szabályszerű-e vagy nem, azt itéljék meg e lapokat olvasó tüzoltó bajtársaim.

A jegyzőkönyv 3. pontjában tárgyalat levelem pedig nem lemondás, hanem el nem fogadásról szól, a kettő között pedig igen nagy a különbség. Végre meg kell jegyezmem, hogy nem értem, a nevezett választmányt, mért akarja az alelnöki állást reám erőszakolni. — Győr, 1880. aug. 3-án. Hauzer György, a győri önk. tüzoltó-egylet főparancsnoka.

A Pozsonyban megjelenő egyesletek felkéretnek hogy mindazon ügyekben, melyeket a közgyűlés előtt vagy annak tartama alatt elintéztetni kívánnak a szövetségi titkárhoz (Pozsony, zöldfa szálloda) fordulni sziveskedjenek.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

Megjelenik havonként egyszer.

<p>Kiadja : a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya.</p>	<p>Szerkeszti : a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal ; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 frt, nyolczad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számíttatik.</p>
---	--	--	--

Az V. magyar országos tűzoltógyűlés.

Augusztus 19-én vette kezdetét a magyar tűzoltók ötödik országos gyűlése Pozsonyban.

Az első napot nagyrészt az ország minden részéből valamint Alsóausztria közeli tartományaiból egybesereglett tűzoltó-egyletek nagyszámu küldöttségeinek fogadása és elszállásolása vette igénybe.

Délután öt órakor történt az Edl-utczában levő lovardában elhelyezett tűzoltó-eszközök kiállításának ünnepélyes megnyitása, mely alkalommal a pozsonyi önkényes tűzoltó-egylet és a rendező bizottság elnöke Szalay Ödön a következő beszédet mondotta :

»Tisztelt kiállító urak! Tisztelt közönség! — A rendező bizottság, melynek nevében szót emelni szerencsém van, kedves kötelességének ismerte a magyar tűzoltók ötödik országos közgyűlésével nemcsak egy külön szakkiállítást egybekötni, hanem összejövetelünk ünnepélyességeit e kiállítás megnyitásával megkezdeni.

Ezen eljárásunkkal azon tiszteletünknek kívántunk kifejezést adni, melyet Önök irányában, Tisztelt kiállító uraim, érezünk, és elismerésünket akarjuk leróni azon iparágnak, mely iparág a tűzoltót, midőn ez bátor szívvvel és erős karral a dühöngő elem ellen harczra száll, — gyakorlati ésszszel és a műtani szabályok szerint eszközökkel ellátja.

Mindezt azonban nem tehetjük volna, ha azon jog élvezetében nem lennénk, mely a tűzoltó intézmény létesítését lehetővé tette, és mely jogot nekünk hazánk egyesületi törvénye nyújt.

Méltó tehát, Tisztelt közönség! hogy mielőtt a kiállítás megnyitásához fognánk, megemlékezzünk arról, ki alkotmányunk által nyert legmagasabb jogánál fogva az említett törvényt szentesítvén, hű magyar népének kezébe adta.

Engedje a mindenható Isten, hogy dicsőségesen uralkodó királyunk Első Ferencz József ő Felsége, valamint nemzetünk védangyala Erzsébet királynénk még sokáig éljenek !«

Ezen harsogó éljenek által kísért beszéd után a kiállítási bizottság elnöke, Edl Tivadar királyi tanácsos német nyelven következőleg szólott :

»Igen tisztelt Tűzoltók, kiállítók és vendégek! — Az országos tűzoltó-gyűlések egyik fő feladata, ezen kétévinkint ismétlődő összejövetelek által nemcsak hazánk összes tűzoltóegyletei közötti kapcsolatot fentartani, és a hazánk határain tul, sőt a legnagyobb távolban létező tűzoltó-egyleteknek is ez alkalommal baráti kezet nyújtani, hanem hogy ezen összejövetelek egyszersmind alkalmat szolgáltatásnak a mindennemű tűzoltási eszközök előállításában időközben létrejött haladás és javításoknak azon férfiak bíráló és szakértő szemei elé állítására, kik azokat mint megbecsülhetlen és nélkülözhetlen fegyvert használnák azon borzasztó elem fékezésére, melynek a polgártársak vagyona és élete biztosítására célzó gyors és erélyes leküzdése képezi épen egyesülésük célját és feladatát. Pozsony városa is, mint az ötödik magyar országos tűzoltógyűlés székhelye, oda törekedett tehát, hogy e falak között a legújabb szerkezetű tűzoltó-eszközök és felszerelvényekből kiállítást létesíthessen, — és felhívásunknak engedve 42 kiállító, kik közül 5 németországi, 14 ausztriai és 23 magyarországi, — készséggel küldte kiállításra a tűzoltási szakmába vágó gyártmányait. Midőn tehát tartozó kötelességemhez képest ezen uraknak a jó ügy érdekében hozott áldozatkészségükért nemcsak a kiállítási bizottság, hanem Pozsonyváros és az ötödik magyar országos tűzoltógyűlés nevében is legmelegebb köszönetet mondok, a kiállítást megnyitottnak nyilvánítom.«

Az ünnepélyen jelen voltak: gróf Esterházy István, főispán, b. Bánhidly Béla, orsz. tűzoltó-szövetségi elnök, Prileszky Tádé és Hosztinszky János orsz. gyűlési képviselők, a város számos tekintélyes polgára és igen nagy közönség.

A megnyitó beszédet tartós éljenzés követte s a megnyitási ünnepélyt a Rákóczy-induló hangjai között a kiállítási helyiségben egy körmenet fejezte be.

Esti 6 órakor az országos tűzoltó szövetség központi

választmánya a városház tanácsstermében ülést tartott, melyen a közgyűlést megelőző intézkedések megállapítása, valamint a közgyűlés tanácskozási tárgyainak előkészítése foganatosított. A b. Bánhidy Béla szöv. elnök elnöklete alatt tartott ülésen jelen voltak: Follmann Alajos alelnök, Hauzer György, Krenedits Ferencz, Martinengo Nándor, Rösch Frigyes, Schlosser Albert és Schor Albert központi választmányi tagok, továbbá Putsch Tobiás és P. Szabó Károly kerületi szövetségi elnökök.

Az ismerkedési estély esti 8 órakor tartatott a Pálffy-kertben, a tüzoltókkal együtt mintegy ötezer főre menő közönség részvétele mellett. A város nevében a házi gazda tisztét Mergl Károly h. polgármester vállalta magára, ki a megjelenteket következőleg üdvözlé:

»Mélyen tisztelt Uraim! Szeretett vendégek! — Önök Pozsony sz. k. város meghívásának engedve, honunk különféle részeiből, sőt még a szomszédos országokból is a Pozsonyba hirdetett magyar tüzoltók ötödik országos gyülekezetére igen tekintélyes számmal megjelentek, hogy kölcsönös eszmecsere által a tüzoltó-intézményt minél tökéletesebbé tegyék.

Ezen üdvös czéllal szemben igen boldognak érzem magamat, hogy nekem mint Pozsony szab. kir. város polgármesteri helyettesének jutott a ritka szerencse, Pozsony város falai közt azon férfiakat üdvözölhetni, kik mint a tett emberei már sok babérokat is küzdöttek ki az emberbaráti szeretet mezején.

Az érdemek felemlítésével kitűzött czéломtól eltértek.

Mint tolmácsa a városi közönség érzelmeinek, az előzmények túlszárnyaltak, — mert ami a szívből jön, az a szívhez is szól! és meg vagyok győződve, hogy Önök közül mindenki már eddigelé is átérezte, hogy kedves vendége e városnak.

Mint olyanok legyenek általam is ezen ünnepélyes perczben Pozsony sz. k. város közönsége nevében a legszívélyesebben üdvözölve és engedjék meg, hogy lelkemből felkiáltlak: Isten hozta szeretett honfitársainkat! Isten hozta a mélyen tisztelt vendégeket!«

A tüzoltóegylet nevében annak elnöke Szalay Ödön üdvözlé a megjelenteket következő szónoklattal:

»Tisztelt barátok és bajtársak!

Az eddig tartott országos tüzoltói gyülekezeteken divó szokás szerint mi is ittlétük mai első estéjét a megismertetésnek szánjuk.

Ezen szokás nem pusztá, üres formaszerűség, hanem megnyugtató egy jogosult, szíveink mélyében gyökerező érzelmeknek. Azon érzelmeknek, mely mint a delej a vasat, — titkos, de hatalmas erővel azok szíveit egymáshoz vonja, kikkel eszmerokonságban állnak, kikkel szent lelkesedéssel egy emberbaráti, — mondhatjuk magasztos ügyért — gondolatban és tettben magukat összekötve érzik.

Sorsom általi különös kedvezésnek tekintem, hogy nekem, mint a pozsonyi önkénytes tüzoltóegylet ez idő szerinti elnökének, azon kedves és megtisztelő feladat jutott, Titeket, kedves bajtársainkat, egyletünk nevében üdvözölhetni.

Azon nap óta, midőn ez előtt két évvel a magyar tüzoltók negyedik országos gyülekezetére kiküldött képviselőink velünk tudatták, hogy a büszke Kárpátok alján egybegyült hazai tüzoltók városunk abbeli meghívását, hogy az ötödik országos magyar tüzoltógyülekezet itt Pozsonyban tartassék, — elfogadták, mondom azon nap óta egy örvendező érzület fogta el az itteni tüzoltó-egylet tagjait, t. i. azon öröm, Titeket, szeretett bajtársainkat kedves városunkban, itt szülőhelyünkön, szeretett hazánk hajdani történetdús koronázási városa falai közt üdvözölhetni.

Azóta szomorú események is tornyosultak össze vidékünk és városunk felett, és főleg a víz, máskor a tüzoltók szövetséges eleme, most féktelenítve, majdnem semmivé tette a viszontlátás édes örömét.

Az aggodalom órái azonban elmúltak a nélkül, hogy örömünket, Titeket itt láthatni, meghiusították volna, — és ezen már félig elveszettnek tartott szerencse ma fokozott értékkel bír előttünk.

És most, hogy itt vagytok, hogy Titeket a mieinknek mondhatunk, — szívünk örömtől buzog és kebelünk mélyéből üdvözöllek Titeket!

Igen! Legyetek üdvözölve, legyetek ölelve testvéri kézszerítással, testvéri csókkal!

Vajmi kevés az amit mi nektek nyujthatunk, de ne vessétek meg, hű szívből jön.

Együttlétünk holnaptól kezdve főleg azon komoly feladatnak legyen szentelve, mely bennünket összehozott; de a mai este az öröm, a viszontlátás, a találkozás édes céljává legyen.

Még egyszer üdvözöllek Titeket a pozsonyi önkénytes tüzoltóegylet nevében egy magyar őszinte »Isten hozott«-al. Éljetek!«

Ehhez Martinengo Nándor, az önk. tüzoltóegylet főparancsnoka, rövid de velős szavakban fejezé ki a feletti örömét, hogy most a pozsonyiakra került a sor azon a régiebb közgyűléseknél számos alkalommal tapasztalt szives fogadtatást, amennyire telik, viszonzhatni.

A beszédek elhangzása után a pozsonyi dalárda a szózatot énekelte el, azután a zenekarok rákezdték s a mulatságos estély vigan folyt tovább.

Az est folyamában felhangzott számos felköszöntők közlésére elegendő terünk nem lévén, csak felemlítjük, hogy Fletzer Ferencz fumei szivattyumester, Kempelen Béla egri főparancsnok s ezeken kívül még számosan lelkes szónoklatokkal tolmácsolták a nagyszámu vendégsereg rokon-

szenves érzelmeit; migsem a kedélyes ünnepély 11 óra felé véget ért.

Másnap augusztus 20-án az országos tűzoltó szövetséghez tartozó egyesületek által a közgyűlésre küldött képviselők meghatalmazványainak megvizsgálására alakított s Marschalko Gyula selmeczi, Stumpf Dózsa győri, és Sándor Miklós komáromi igazolt képviselőkkel álló *igazoló bizottság* működését reggel 8 órakor megkezdte a városház tanácstermében, s munkálatával, melynek eredménye a közgyűlésről szóló tudósításban olvasható — a délelőtti folyamában el is készült.

10 órakor megalakult a kiállítási bíráló bizottság az ipar- és kereskedelmi kamara tanácstermében. Az Edl Tivadar kir. tanácsos elnöke alatt tartott tanácskozásban részt vettek a szövetség központi választmánya részéről meghívottak közül, Hauser György (Győr), Huymann Frigyes lovag (Magyar-Óvár), Krause Valdemár (Budapest), Lenk Lajos (Sopron), Meisner Ede (Vác), Putsch Tóbiás (Igló), Rösch Frigyes (Sopron) és Schlosser Albert (Rozsnyó); — a pozsonyi rendező bizottság részéről megválasztottak közül pedig: Brausewetter Győző, Feitzelmayer Károly, Helle Károly, Laubner Gyula, Márton Lajos, Preisak Ferencz és Reidner Zsigmond. A bizottság elnökévé Edl Tivadar kir. tanácsos, jegyzőjévé Putsch Tóbiás egyhangulag megválasztották. Az orsz. tűzoltószövetség központi választmánya megbízásából Rösch Frigyes soproni tűzoltóparancsnok által szerkesztett javaslat a bíráló bizottság alakítása és eljárásáról, továbbá Krause Valdemár budapest fővárosi tüzfelügyelő által a fecskendők megpróbálására vonatkozó szabályzat iránt kidolgozott javaslat tárgyalás alá vétetvén, jelentéktelen változtatásokkal elfogadtatott. Ez után a bizottság szakosztályai megalakították s az ülés véget ért.

Délután 2 órakor történt a kiállított tárgyak vizsgálata a kiállítás helyiségében. Ennek eredményeiről később szölandunk.

A pozsonyi önkényes tűzoltóegylet esti 6 órakor nyilvános gyakorlatot tartott a vásártéren, hol már délután 5 órakor óriási közönség hullámozott, mely 6 órára annyira növekedett, hogy a közlekedés lehetetlenné vált. A működő tűzoltók számára a vásártér felső részén álló emelvényektől kezdve az alsó részen levő diadalkapuiig szabad tér volt föntartva. Az egész vásártér imponans látványt nyújtott. A nézőközönséggel megtelt ablakok mindenütt lobogók, szőnyegek és koszorúkkal voltak földiszítve.

A gyakorlatot megelőzőleg katonai zenekar játszott. 6 órakor a kürtösök jelt adtak, mire a pozsonyi tűzoltók fecskendők és vízfordó-kocsikkal vágattak elő a posta-utczából a számukra fentartott üres térre. Egy csapat szivattyukkal a vásártéri kőkutnál foglalt állást, a többiek pedig a mentésre kitűzött épület: az irgalmassok zárdája

elé vonult. — Egy második jeladásra megkezdődött a működés, melynél a pozsonyi tűzoltóegylet összhangzó, rendszeres működés és tagjainak teljes elismerésre méltó ügyessége és gyakorlottsága által fényesen mutatta meg életrevalóságát. A véghez vitt támadás, a föltétel szerint lángban álló tetőzet megrohanása, a szomszéd épület védelmére tett intézkedések, az élet- és vagyommentés szakmájába tartozó sokoldalú mutatványok a rendszeres tűzoltás terén példányképpül állhatnak előttünk. Nem is hiányzott a nagyrészen szakértőkből álló óriási közönség méltó elismerése, mely szünni nem akaró éljenekben nyilvánult.

A gyakorlat befejezése után a cs.-somorjai, bazini, nagyszombati és modori tűzoltóegyletek küldöttsége Voit Gyula pozsonyi gyakorló-mesternek, mint a nevezett egyesületek és több felsőmagyarországi egylet betanítójának elismerés jeléül diszes ezüst-serleget nyújtott át, mely meghatározó jelenetet követte a visszavonulás. Az összes tűzoltóegyletek, élükön a pozsonyival, a főtérre vonultak s ott szétoszoltak. Este sétatéri zene és a redoutban táncmulatság tartatott.

Szombaton aug. 21-én reggel 7 órakor a pozsonyi tűzoltóegylet iskolagyakorlatot tartott az utász-laktanya udvarán, hol a működés a jelenvolt szakértő közönség teljes elismerésével találkozott.

Reggel 8 órakor tartatott a magyar országos tűzoltószövetség V-dik közgyűlése, melyről alább külön fejezetben szölandunk.

A közgyűlés után következett a diszebéd a megyeház nagy termében, mely számos felköszöntők között vígan és kedélyesen folyt le.

Délután 4 órakor gyülekezett a közönség a Lajoskirály-téren, honnét társas kirándulásra vonultak a közeli hegyekben levő »Bimbóházak«-hoz, hol a kedélyes mulatság késő estig tartott.

A következő napon vasárnap aug. 22-én tartatott meg a diszmenet, mely nagyszerűség tekintetében vetekedik az eddigiekkel. Reggel 1 $\frac{1}{2}$ órakor indult meg az imponans menet az Eszterházy-térről a Gabonatér, Széplakutca, Mihálykapu, Deákutca, Főtér, Halászkapu és Andrásutczán át a vásártérre és pedig a következő rendben:

- 1) Egy hírnök régi magyar diszöltönyben lóháton.
- 2) Három lovas tárogatókkal magyar diszöltönyben.
- 3) A polgári diszbandérium vezetője lóháton.
- 4) A magyar koronához tartozó összes tartományoki zászlójának vivője lóháton, 6 lovassal körülvéve.
- 5) Sz. k. Pozsony város zászlójának vivője lóháton 6 lovassal körülvéve.
- 6) A magy. orsz. tűzoltószövetség elnöke a pozsonyi önk. tűzoltóegylet elnökével négyes fogaton.
- 7) A magy. orsz. tűzoltószövetség alelnöke a pozsonyi önk. tűzoltóegylet alelnökével kétfogatu kocsiban.

8) A pozsonyi önkénytes tűzoltóegylet zenekara.

9) A magyar országos tűzoltószövetség központi választmány.

10) A magyar tűzoltók V. országos gyűlését rendező 6 bizottság összes tagjai.

11) A pozsonyi önk. tűzoltóegylet választmánya.

12) A képviselt tűzoltóegyletek küldöttségei betűrendben a helyi neveket jelölő táblák után sorokozva.

13) A Rudolf trónörökös nevét viselő hadastyán-egylet küldöttsége.

14) A József főherceg nevét viselő hadastyán-egylet küldöttsége.

15) A pozsonyi keményseprő-szövetkezet küldöttsége.

16) A hernalsi önk. tűzoltóegylet zenekara.

17) A pozsonyi önkénytes tűzoltóegylet.

A vásártéren felállított diszallványok előtt állott fel az egész menet s a szónokok szavainak elhangzása után a diszallványok homlokzata előtt egy diszmenet tartatott.

A »Zabos« nevezetű mulatóhelyre tervezett búcsúünnepély megtartását azonban a Duna magas vizállása meghiusította s így a búcsúünnepély a városi vigadó helyiségeiben tartatott meg.

A fogadtatás általában szívélyes volt, a rendező bizottság feladatának kitűnő tapintatosság és fáradhatlan tevékenységgel felelt meg; s a másnap reggel távozó nagyszámú vendégek Pozsonyváros közönsége részéről tapasztalt kitűnő vendégszeretet kedves emlékével hagyták el a legszébb rendben lefolyt ünnepély színhelyét.

A magyar országos tűzoltószövetség V-dik közgyűlése.

A magyar országos tűzoltószövetség 10 éves fenállása alatt V-ik közgyűlését f. é. aug. 21-én szombaton reggel 8 órakor tartotta Pozsonyban a városház nagy tanácstermében.

A báró Bánhidya Béla szövetségi elnök elnöklete alatt tartott közgyűlésen képviselve voltak:

1. A központi választmány:

Follmann Alajos alelnök, Krenedits Ferencz, Rösch Frigyes, Schor Albert, Schlosser Albert, Martinengo Nándor, Lankovits József vál. tagok; Putsch Tóbiás, P. Szabó Károly ker. szöv. elnökök és Pap Emil szöv. titkár által.

2. a tagegyletek:

Marschalkó Gyula selmeczi, Stumpf Dózsa győri, Sándor Miklós komáromi, Putnik István lugosi, Ternajgó Caesar uj-arad-zsigmondházi, Roth Ede pécskai, Lankovics József szombathelyi, Eisert Sándor besztercebányai, Sercsik Gáspár csaccai, Donovitz Vilmos kalocsai, Mezey Mihály abauj-szántói, Tomka Gyula zólyomi, Simon Béla trencsényi, Óshegyi József magyaróvári, Berthold János m.-szigeti, Kunczy Mihály kapuvár-garthai, Csobán Mihály

aradi, Schmidt Sándor rózsahegy, Fleischer Kornél érsek-ujvári, Reitter József dunaföldvári, Lisziák Ferencz perlaki, Kuliffay József puchói, Bárány György ó-becsei, dr. Krisháber Mór orosházi, Nagy Aladár tapolczai, Baranyi István pápai, Marschalkó József iglói, Marussig Biaggio fiúmei, Schlosser Albert rozsnói, Oszetzky Lajos budapesti, Gál János dobsinai, Ronchetti József nyitrai, Würsching Rezső szeredi, Kollinay Gusztáv lőcsei, Christmann Tódor sztrázai, Koch Ede poprádi, Fiedler Gyula kassai, Oswald György kézsmárki, Varga Lőrincz temesvári, Tomány Ferencz cs.-somorjai, Véber Samu szepesbélai, Popovits István ujvidéki, Szücs Gyula miskolci, Hlatki Károly modori, Nemptsek János körmöczbányai, Meiszl Ferencz bazini, Materna Ede illavai, Kempelen Béla egri, Guzman János soóvári, Theiss Gusztáv nagyszombati, Diósy Soma nagyváradi, Kovács Károly zalaegerszegi, Dókus Gyula s.-a.-ujhelyi, Beniczky Árpád losonci, Mogyorósy Béla debreczeni, Szeiwerth Antal csáktornyai, Michnay Jenő galánthai, Foghty János h.-szoboszlói, Prileszky Tádé dévényi, Lang Mihály szentágotai, Rudnyánszky József, n.-tapolcsányi, Gocsár János vágújhelyi, Melczer Frigyes segesvári, gf. Forgách Sándor gácsi, Krenedits Ferencz váci, Neborazek József n.-ugróci, Bobor Elek nagy-szt-miklósi, Pirk Flóris d.-szerdahelyi, Pántocsek Rezső nagyszombati, Szalay Ödön pozsonyi, Wallenfeld Mátyás dunabogdányi egyleti képviselők által.

Jegyzőkül megválasztattak: Marschalkó József (Igló), Zöldy Jenő (Arad).

A gyűlés megnyitása után felolvastatik a m. k. belügyminiszter leirata, melyben tudatja, hogy Ő császári és Apostoli királyi Felsője az ünnepélyre a meghívást legmagasabb köszönetének nyilvánítása mellett tudomásul venni méltóztatott ugyan, de idő hiánya miatt személyesen jelen nem lehet. Az állva meghallgatott leiratot a közgyűlés hódolatteljesen tudomásul vette.

Felolvastatott ezután József főherceg ő Felsője főudvarmesteri hivatalának átírata, melyben tudatja, hogy ő Felsője az ünnepélyen a legközelebb tartandó katonai gyakorlatok miatt nem jelenhetik meg. Hasonlóképp állva hallgatta meg a közgyűlés a leiratot s lelkesült éljenekkel tisztelé meg ő Felsőjét.

Tárgyaltatott ezután az igazoló bizottság jelentése, melynek alapján a fentebb megnevezett képviselők igazoltattak s elhatároztatott, hogy ez utal csak magyar nyelven kiállított meghatalmazványok fogadtatnak el, a más nyelven kiállított meghatalmazványok pedig érvényteleneknek tekintetnek, — továbbá utasított a központi választmány, hogy jövőre a közgyűlést megelőzőleg nyomtatott meghatalmazványi mintákat küldjön szét a tagegyleteknek.

Az 1878—1880. évekre vonatkozó pénztári számadások s a pozsonyi önk. tűzoltó-egylet kebeléből kiküldött

vizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétettek s a felmentvény a központi választmánynak megadatott. A bevételek összege 1668 frt 48 kr., a kiadásoké 1398 frt 60 kr., a pénztármaradvány 269 frt 88 kr.

Az 1880—1882. évekre terjedő költségvetési előirányzat 2327 frt 42 kr. bevételi és ugyanannyi kiadási főösszeggel változatlanul elfogadtatott.

A központi választmánynak a szövetség 1878—1880. évi működéséről szóló jelentése tárgyalás alá vétetvén, annak egyes pontjaira következő határozatok hozattak:

a) az iglói rendező bizottság által Geittner és Rausch cégnek utólagosan kiadott kiállítási érem kérdése ügyében kimondatott, hogy ezentul a kiállítási érmek és kitüntetések odaitélése kizárólag a bíráló bizottság hatásköréhez tartozik.

b) A statisztikai kimutatások szétküldése és bekövetelése ügyében a m. k. belügyminiszteriumhoz kérvény határozatott beadatni.

c) A postabérmentesség ügyében benyújtott s a magas kormány által azon oknál fogva, mert annak engedélyezése a képviselőház e részben kifejezett akaratával ellenkeznék — elutasított kérvény ügyében elhatározatott, hogy ez ügyben újabb kérvény nyujtassék be a képviselőházhoz.

d) A kiállítási bíráló bizottság alakítása és eljárására vonatkozólag a jelenleg működő bizottságnak kiadott javaslat ügyében a közp. választmány megbízott, hogy annak alapján a bizottság észrevételeinek tekintetbe vételével szabályzatot dolgozzon ki s azt a jövő közgyűlésnek végleges elfogadás végett bemutassa.

e) A központi választmány által az egységes egyenruha és rangjelzés ügyében előterjesztett munkálatra vonatkozólag elhatározatott, hogy:

az *egyenruhára* nézve a központi választmány által ajánlott *szabás* elfogadtatik s annak a meglevő készlet felhasználásához képest fokonkint leendő általános behozatalára minden egylet felhivatni határoztatik. Az elfogadott egyenruha következő: *álló galléru munkás-zubbony*, a galléron vörös zsinórral szegélyezve és a mell jobb oldalán vörös posztóból készült »Ö«, baloldalán »T« betűvel és sima sárgaréz gombokkal ellátva, és *francia szabásu nadrág* vörös oldalzsinórral, — míg a ruha színe, anyaga stb. az egyletek szabad elhatározásának hagyatik fenn;

a *rangjelzést* illetőleg pedig a központi választmány javaslata 40 szavazattal 18 ellenében egész terjedelmében elfogadtatott, mihez képest az elfogadott rangjelzés következő: ¹⁾

¹⁾ Ezen rangjelzés a budapesti önk. tűzoltó-egyletnél a szövetség központi választmánya által eszközölt megállapítás idejében életbe lépett s jelenleg is fennáll (lásd a »Tűzoltóközlöny« 8. számát).

Főparancsnok:

A lószőrforgóval ellátott fényes ércsisakon kívül a zubbony-galléron 5 mm. átmérőjű arany zsinórszegélyzet sujtással, hátul három karikás vitézkötéssel; 7 mm. átmérőjű öt karikás vitézkötésű arany vállzsinór mindkét vállon; s a zubbony ujján 5 mm. átmérőjű arany zsinórzat 3 karikás vitézkötéssel, e fölött keskeny sujtás, alatta pedig szög alakban alkalmazott körülfutó háromsoros 7 mm. széles arany szalag.

Főparancsnoki helyettes:

A lószőrforgó és zubbony ujjára alkalmazott keskeny aranysujtás kivételével a főparancsnokéval egyenlő.

Osztályparancsnokok:

Rézcel borított és körített s cserlombbal diszített taréju, cserlombos rohamszijaal ellátott sisak, hátul három karikás vitézkötésű 5 mm. átmérőjű aranyzsinórral szegélyezett zubbony-gallér, 5 mm. átmérőjű 5 karikás vitézkötésű arany vállzsinór mindkét vállon, a zubbony ujjain pedig három karikás vitézkötésű 5 mm. átmérőjű arany zsinór, alatta kétsoros 7 mm. széles aranyszalag.

Szakaszparancsnokok:

Rézcel borított és körített taréju sisak, a jobb vállon 5 mm. átmérőjű 5 karikás vitézkötésű arany vállzsinór, a galléron és zubbony ujjain az osztályparancsnokéval egyenlő zsinórzat és ez alatt a zubbony ujjain szögben alkalmazott egysoros 7 mm. széles arany szalag.

Tisztviselők:

Rézcel borított taréju sisak, a jobb vállon 5 mm. átmérőjű, háromkarikás vitézkötésű arany vállzsinór, a galléron, és zubbony ujjain az arany szalagtól eltekintve, a szakaszparancsnokokéval egyenlő zsinórzat.

Őrparancsnokok:

Rézcel szegélyezett taréju sisak, a jobb vállon 5 mm. átmérőjű, háromkarikás vitézkötésű vörös vállzsinór s a zubbony ujjain és a galléron vörös zsinór hasonló vitézkötéssel.

Ezenkívül elhatározatott még, hogy a magyar országos tűzoltószövetség elnöke rangjának jelölésére a főparancsnoki jelvényeket, de egészen arany zubbony-gallért viseljen

f) A *szolgálati érem* alakja és az adományozási szabályzatok végleges megállapítása iránt tett jelentésre a központi választmány a további intézkedésekkel megbízott.

Az alapszabályok a központi választmány indítványához képest következőleg módosítottak: az 1. §. után külön §. alatt »A szövetség József főherceg ö. császári és királyi Fenségének védnöksége alatt áll« — felvétetni; a 1. §-ban »tűzoltóegyletek« kifejezés helyett »tűzoltó-testületek« betétni, és ezen kifejezés »(ideértve a budapest-városi tűzoltó-testületet is)« kihagyatni; a 4. §-ból ezen szavak »és járási«, a 8-ik és 12-ik §-ból e szó »járási« kihagyatni; — s végül a 11. §. kezdetén »csak működő (activ) tűzoltók« kife-

jezés után »és kizárólag az orsz. szövetség tagegyletei kebeléből« szöveg betoldatni határozatott.

A tátravidéki tűzoltószövetség nevében annak elnöke Putsch Tóbiás által előterjesztett indítvány a hazai szakipar emelése ügyében, általános helyesléssel elfogadtatott s kinyomatni határozatott.

Ugyancsak a tátravidéki tűzoltószövetség kétféle indítványa a tűzoltás technikájának a tanítóképezdékben való tanítása, továbbá a gazdasági tanintézetekben tűzoltóegyletek felállítása iránt, elfogadtatván, az e részben szükséges intézkedéseknek a nmlgu m. k. vall. és közoktatási, és illetőleg a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minisztériumoknál leendő kérelmezésével a központi választmány bízott meg.

A szatmárnémeti önk. tűzoltó-egylet által a tűzoltóság és tűzkárbiztosító intézetek közötti viszony szabályozása iránt beterjesztett indítvány beható tanácskozás tárgyát képezte s a közgyűlés abban állapodott meg, hogy habár kétséget nem szenved, hogy a tűzkárbiztosító intézetek erkölcsi kötelessége a tűzoltóegyletek anyagi segélyezésére fenáll és indokolt is, mindazonáltal, tekintve, hogy az ez irányban teendő lépések sikerét a fenforgó viszonyok között remélni jelenleg egyáltalán nem lehet: az indítvány ezuttal részletes tárgyalás alá nem vétetett; a központi választmány azonban megbízott, hogy a kölcsönös tűzkárbiztosítás kérdését tanulmányozva és az adatokat összegyűjtve, ez ügybeni munkáját a közgyűlés elé terjessze.

Ezek után a közgyűlés az elnök indítványára Pozsony város polgármestere és községtanácsának, önkényes tűzoltó-egyletének, a rendező bizottságnak egyenként és összesen, fáradhatlan elnökének, Szalay Ödönnek, az egylet főparancsnoka, Martinengo Nándornak, valamint Pozsony város lelkes közönségének az itt egybesereglett tűzoltók nevében a szívélyes fogadtatás és a tűzoltóügy érdekeinek előmozdítására megtartott ünnepély tapintatos rendezése körüli áldozatkészségükért legmelegebb elismerését és hálás köszönetét jegyzőkönyvileg kifejezteni határozta.

Továbbá Kredits Ferencz váci képviselő indítványára a közgyűlés b. Bánhidy Béla szöv. elnöknek a szövetségi ügyek és a közgyűlés sikeres és tapintatos vezetése által fényesen tanúsított bokros érdemeiért hálás elismerését jegyzőkönyvileg nyilvánította.

Ugyancsak Kredits Ferencz indítványa, mely oda irányult, hogy a budapesti önkényes tűzoltó-egyletnek, valamint annak főparancsnoka, Follmann Alajosnak az orsz. tűzoltószövetség ügyeinek felkarolása s különösen a »Tűzoltó Közlöny«, mint a hazai tűzoltóság egyedüli szakértésítőjének kiadásával az ügy érdekében hozott áldozatokért az orsz. szövetség hálás elismerése a közgyűlés jegyzőkönyvében örökíttessék meg — közhelyesséssel találkozván, a hazai tűzoltó-egyletek felhivatni határozattak, hogy

a »Tűzoltó Közlöny« számára, mely a budapesti önk. tűzoltó-egylet áldozatkészségéből az összes hazai tűzoltó-egyletnek minden díj nélkül küldetik meg, az egyleti élet nevezetesebb mozzanataira, a tűzoltóság fejlődésére és a tüzesetekre vonatkozó adatokat az eddiginél nagyobb buzgalommal és pontossággal beszolgáltatni az intézmény fejlesztése szempontjából saját érdekük parancsolta kötelességüknek tekintsék.

A legközelebbi közgyűlés székhelyének megállapításánál két meghívás feküdt a közgyűlés asztalán. Az egyik a temesvári önk. tűzoltó-egylettől a városi tanács felhatalmazásával támogatott meghívó levél, a másik Zalaegerszeg város tanácsának átírata, melyekben a szövetség az 1882. évben tartandó VI. magyar országos tűzoltó-gyűlésnek Temesvárott, illetőleg Zalaegerszegen leendő megtartására meghívatik. A közgyűlés Temesvár és Zalaegerszeg városok közönségeinek a tűzoltó-intézmény felkarolását tanúsító eljárásukért jegyzőkönyvileg köszönetét nyilvánítván, a kérdés rövid vita után szavazás alá bocsátatott s ennek eredményéhez képest az 1882. évben tartandó VI. magyar országos tűzoltó-közgyűlés székhelyül Zalaegerszeg város 34 szavazattal, Temesvár város 19 szavazata ellenében tehát 15 szótöbbséggel kijelöltetett.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Kempelen Béla egri, Kovács Károly zalaegerszegi, Óshgyi József m.-óvári, Lankovits József szombathelyi egyleti képviselők és Putsch Tóbiás ker. szöv. elnök küldettek ki.

Végül b. Bánhidy Béla szövetségi elnök a központi választmány nevében, annak megbízatását a közgyűlés kezeibe visszahelyezvén, kor-elnök választására hívja fel a közgyűlést. Korelnökké Martinengo Nándor pozsonyi főparancsnok egyhangulag megválasztatik, mire a napirend értelmében a központi választmány megválasztása került szőnyegre. A szavazatszedő bizottság tagjaivá Kredits Ferencz váci, Popovits István újvidéki, Putnik István lugosi, Dióssy Soma nagyváradai képviselők és Bornemissza Boldizsár eperjesi főparancsnok jelöltettek ki.

E bizottság a szavazatjegyeket az igazolt képviselők névsora nyomán beszédvén s azok eredményét összeállítván, ehhezképest 39 szavazat közül elnökké: b. Bánhidy Béla az aradi önk. tűzoltókar főparancsnoka 39; alelnökké: Follmann Alajos, budapesti főparancsnok, 39; — választmányi tagokká: Martinengo Nándor pozsonyi főparancsnok 38; Kredits Ferencz váci főparancsnok 36; Hauzer György győri főparancsnok 33; Rösch Frigyes sopronyi főparancsnok 32; Marschalko Gyula selmeczi főparancsnok 30; Kempelen Béla egri főparancsnok 26; Ternágyó Caesar ujarad-zsigmondházi főparancsnok 35; Bárány Nándor Ernő budapesti főparancsnoki helyettes 24; Suchan Marczai temesvári főparancsnok 20; Foghty János h.-szoboszlói főparancsnok 19; Reitter József dunaföldvári főparancsnok

18; *Schlosser Albert* rozsnyói főparancsnok 8 szavazattal megválasztottak. — A többi szavazatok összege 59, mely 15 képviselő között oszlott meg. Ezenkívül Kovács Károly zalaegerszegi képviselőre 34 szavazat esett, mely szavazatok azonban, tekintettel arra, hogy a nevezett képviselő mint a legközelebbi közgyűlés székhelyének főparancsnoka, a központi választmányak már ezen minőségénél fogva is tagja, — ezuttal számitásba nem vétettek.

Ezek után b. Bánhidly Béla újból megválasztott szövetségi elnök az elnöki széket újból elfoglalja s minthogy a napirend kimerített: a közgyűlést befejezettnek nyilvánítja. Mire a gyűlés szétoszlott.

Tűzesetek.

Budapesten *augusztus 1-jén* délután a széchenyi-utcái 10. sz. házban pinczetűz volt, mely azonban az ott felhalmozott szalma elhamvasztásán kívül egyéb kárt nem okozott; aug. 2-án pedig a nagy-koronautcai 14. sz. ház II. emeletén a kémény gyuladt ki. Mindkét tűz a gyorsan megjelent tűzoltóság által hamarosan elfojtatott.

Aug. 3-ikán reggel fél négy órakor a prágai gépgyár részvény társulatnak az ujbólyi ut mellett fekvő, budapesti fiókja (az egykori Hartmannféle hajógyár) nagy veszélyben forgott. A gyár asztalos műhelyében tűz ütött ki s rövid idő alatt a műszaki dolgozó helyek és a hivatal-épület lángban állottak. A gyorsan megjelent tűzoltóság-nak sikerült a tűz tovább terjedését megakadályozni, a műhely és hivatalház megmentése azonban lehetetlen volt, miért is azok teljesen leégtek, úgy hogy még falaikat sem lehet a fölépítéshez használni. A gyár kikötőjében három gőzös, öt teherhajó állott, melyek azonban gyorsan eltávolítottak s így sértetlenül maradtak. A tűz reggel 6 órakor teljesen el volt oltva. Baleset is történt, amennyiben egy tűzoltó a nem épen szilárd alappal bíró üveg tetőzeten állva működött s az összeroskadó tetőzettel együtt a gépházba zuhant, honnét a közel álló tömlő-őr által szabadított ki, de csekély sérülésen kívül egyéb baja nem esett. Sajnosan volt ezuttal ismét tapasztalható, hogy a házi tűzoltó eszközök teljes hiánya miatt a tűz pusztítása nagyobb mérveket öltött, s valóban bámulatra méltó, hogy egy ily nagy gyártelep az okvetlen szükséges tűz elleni óvintézkedéseket, valamint a föltétlenül megkívánható tűzoltóeszközöket teljesen nélkülözi, úgy hogy a vész kitérőse pillanatában legtöbb esetben célravezető rögtöni segélyt egyáltalában nem alkalmazhatja. Innen van azután, hogy a messziről oda siető tűzoltóság — kivált ha, mint ez igen gyakran megtörténik, későn értesül, — sok esetben csak a tűz tovább terjedését képes meggátolni.

Aug. 4-én: az aradi utcában Németh János 22. sz. alatti lakásán szobátűz ütött ki, mely nagyobb kár nélkül 10 perc alatt eloltatott.

Aug. 7-én: este fél tíz órakor a szent-mihályi pusztán Balogh Albin csür-magtára kigyuladt. A cséplést azon este végezték be s az utolsó zsák gabonát $\frac{3}{4}$ kilenczkor vitték be a magtárba, s fél tízkor már az egész épület lángban állott. Gazdasági gépek és eszközök s pár ezer mérő gabona semmisült meg. Midőn a felső osztályban összeégett nagy tömeg gabona leszakadt, 15—20 ölnyi magasra verte föl a hőség a millió és millió szikrát. Erős a gyanu, hogy a tüzet boszuálló kéz okozta; biztosítva csak pár száz forintig volt. A fővárosi tűzoltóság a nagy távolság miatt ki nem vonulhatott, azonban Trégele szomszéd birtokos 2 kilométerre fekvő tanyájáról 40 emberével a tűz helyére sietett és ott a legnagyobb erőmegfeszítéssel segített a többi gazdasági épületek megmentésében.

Aug. 13-án éjjel Linzer Károly és fia cégnek a külső váci ut mellett fekvő szeszgyárhoz tartozó széna- és szalmakazalok kigyuladtak és elégték. A gyorsan megjelent tűzoltók munkája csak a tűz terjedésének meggátolására szorítkozhatott. Éjfél után a tűz teljesen eloltatván, a tűzoltók, valamint a katonai tartalékcsoport a vészhelyről visszavonultak. A kár 250 frt.

Aug. 15-én délután $\frac{3}{4}$ órakor a váci köruton levő Schlick-féle vasöntőde telepén a szénapajta leégett. A kár jelentéktelen. — Esti 8 órakor Grünwald és társa cégnek az ujbólyi ut mellett levő szeszfinomító gyártelepén egy szénaboglya ismeretlen okból kigyuladt és mire a tűzoltók a helyszínre érkeztek, már porrá égett. A kár 200 frtra tehető. — Ugyanaz nap esti 9 órakor a hengermalom istállóinak padlása kigyuladt, mi idejekorán észrevétetvén, a malom- és fővárosi tűzoltóság által eloltatott. Két tűzoltó a tetőről leesett, de nagyobb sérülést nem szenvedtek. A kár 450 frtra rug.

Aug. 17-én Kálmán-u. 6. sz. alatti türes telken Gruber János kereskedő szurkot olvasztatott, mely az üstben lángra lobbant és erősen égett. A tűzoltóság is kivonult, de mire a helyszínre érkezett, a szurokolvasztók az üstbe hányt földdel a tüzet már elfojtották. — Délután 5 órakor Budán a Tabán-utcában dr. Nendtvich Károly műegyetemi tanárnak a fehérvári kapu oldalánál fekvő házában a padláson levő lomtárgyak ismeretlen okból rendkívül erős szél mellett meggyuladtak, de a rögtön megjelent V-dik fővárosi tűzörség a tüzet csakhamar annyira elfojtotta, hogy a tetőzetnek semmi baja sem történt.

Aug. 19-én 11 órakor éjjel ismét a külső váci uton Linzer K. és fia szeszgyár telepén egy 400 □° területen fekvő, mintegy 4000 m. mázsányi szénaboglya kigyuladt és erős éjszakai szél mellett nagyon veszedelmessé válhatott

volna. A tűzoltóság legnagyobb erőmegfeszítésébe került annak elfojtása s a teljes eloltás 10 órai működést vett igénybe. A boglya legnagyobb része megmaradt, mindemellett a kár, mely 18000 frtra volt biztosítva, 2700 frtot tesz.

Halmiban (Ugocsa megye) *jul. 26-án* reggel nagy tűz volt; a tűz oka, mint gyanítják, vétkes vigyázatlanság volt. Három ház esett a lángok martalékává s csakis a tűzoltó-egylet önfeláldozó működésének lehet köszönni, hogy a roppant szélvésztlől élesztett tűz nagyobb kárt nem okozott.

Pásztón *aug 11-én* este roppant zivatar vonult el a község felett. Tíz óra felé a villám egy házfödélbe ütött, azt felgyújtotta s a tűz az egész házat elhamvasztotta s ezen kívül még egy boglya szalma is elégett.

Szklabonya községben *julius 25-én* vasárnap délután tűz ütött ki. A lakosság legnagyobb része nem volt otthon s így mentő alig találkozott; a balassagyarmati tűzoltók is a távolság miatt későn érkeztek, minek következtében a község $\frac{1}{3}$ -da elpusztult. A tűz éjfél után 3 óráig tartott. Hivatalos összeszámitás szerint 42 ház égett el a melléképületekkel együtt. Az összes kár 25569 frtra rug. Biztosítva volt 3500 frt.

Báttaszéken *julius 26-án* nagy tüzvész volt; 56 ház égett le. A város melletti temető fa-keresztjei s a learatott tarlóföldek is égni kezdtek. A szegszárdi tűzoltóság egy osztálya távirati felhívás folytán erélyes részt vett az oltásban.

Nagyváradon *aug. 22-én* reggel 5 és fél órakor a Schlesinger-féle olajgyár kiegészítő részét képező keményítő-gyár kigyuladt és leégett. Az épületben felhalmozott temérdek kész keményítőkészlet és roppant mennyiségű árpa bő tápanyagot szolgáltatott a tűznek, mely leirhatlan erővel dühöngött s oly roppant hőséget fejtett ki, hogy megközelíteni is alig lehetett. Nagy szerencse, hogy a közvetlen közelben folyó Pecze elegendő mennyiségű vizet szolgáltatott; mert e nélkül maga az olajgyár, sőt az egész környék menthetlenül leégett volna. Az oltásban a távirati értesítés után néhány perc alatt megérkezett tűzörségen kívül az önkénytes tűzoltóság is teljes erejével részt vett. A keményítő-száritó a legutóbbi tüzvész óta most használatotott először. A tűz teljes eloltása délig tartott.

Zemplén-Vásárhelyen *aug. 27-én* este 9 $\frac{1}{2}$ órakor nagy tüzvész pusztított. Elégett 92 ház a melléképületekkel együtt, kivéve a község északi részén lakók csüreit, melyek a bennök felhalmozott takarmánnyal és gabonával együtt megmaradtak; de a kamarákba télire eltett szemes élet a házakkal együtt elpusztult. Elégett gróf Andrassy Manó és Stern Lipót bérlő takarmánykészlete, a görög-

katholikus iskola és tanítói lakás. A róm. kath., görög-kath. és reform. templomot megmentették, ami főképp az ottani rkath. plébánosnak Kaposi Menyhértnek, Liteczky segédlelkésznek s az udvari kath. plébánosnak Lehoczky Endrének köszönhető. A tűz a gör. kath. plébánialak szomszédságában ütött ki; okát nem tudják. A kár mintegy 100.000 frt.

Egy kiállítási palota égése. Cremonában aug. 29-én reggel a lángok martaléka lett ama nagyszerű palota, melyet a város az ott rendezendő müiparkkiállítás számára emeltetett. Az épület alig másfél óra alatt porrá égett, csak öntött vasoszlopai maradtak fen. A tűz véletlenségből eredt. Éjjel az örök, kiket fölkeltek, hogy az ablakokat a dühöngő vihar és eső ellen lehetőségig oltalmazzák, meggyújtották a légszeszlámpákat s egy függöny, melyet a szél a légszeszláng felé hajtott, ettől meggyuladt, mire a tűz villámgyorsasággal terjedt el az egész faépületen. A szél által korbácsolt lángok a szomszéd házak tetőit is megkapták. A már beküldött kiállítási tárgyak közül is sok elpusztult.

Az 1879. évi tüzesetek statisztikájából. Érsekújváron 1 nagy, 3 tető- és egy kéménytűz. — Körmöcbányán 1 szoba- és 2 kéménytűz. — Rózsahegyen 5 nagy- és 1 kazaltűz; — Rozsnyón 5 istállótűz; — Selmeczen 3 tető-, 1 szoba-, 1 pinczetűz; — Sívárott 7 nagy és 1 kéménytűz; — Sopronban 3 tető-, 1 kéménytűz; — Szászvárosban 1 nagy, 3 tető-, 1 szobatűz; — Szegeden 1 nagy, 2 tető-, 6 kéménytűz; — Székelyhidon 1 tető-, 1 kazaltűz. — Szenteleken 1 nagy, 2 tető.; — Szepesbélán 2 nagy tűz; — Szepesremetén 1 nagy és 1 szobatűz; — Szepesvárcélján 2 nagy, 1 tetőtűz; — Szombathelyen 1 tető-, 1 pincze-, 1 kazal-, 2 kéménytűz és 2 egyéb veszély; — Sztrázsán, 1 tetőtűz; — Tályán 2 nagy, 4 tető-, 1 kazaltűz; — Tamásiban 2 tető-, 1 szoba-, 1 kazal-, 2 kéménytűz; — Tekén 1 nagy és 1 istállótűz; — Temesvárott 4 nagy, 11 tető-3 szoba-, 1 pincze-, 24 kéménytűz és 1 egyéb veszély; — Terezoóczon 2 nagy, 1 kazal-, 1 kéménytűz. — Thurdosinban 2 nagy, 2 tető-, 1 istálló-, 3 kéménytűz; — Tisza-Füreden 2 tető-, 1 kazaltűz; — Trencsénben 2 tető-, 1 istállótűz; — Udvariban 1 nagy, 1 tető- és 1 kazaltűz; — Ujvidéken 13 nagy és 6 kéménytűz; — Vágbeszterczén 2 nagy, 1 szobatűz; — Vingán 2 tető-, 2 szoba-, 1 istálló-, 1 kazaltűz; — Zágomban 3 tető-, 4 istállótűz; — Zentán 2 nagy, 3 tető-, 1 szoba-, 1 istálló-, 4 kazaltűz fordult elő.

Szerkesztői üzenetek.

Arad, Dunabogdány, Fiume, Nedanócz, Szászváros, Pápa, Csákány: A közlemények tér szüke miatt a jövő számban.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

Megjelenik havonként egyszer.

<p>Kiadja : a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya.</p>	<p>Szerkeszti : a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal ; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 frt nyolczad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számítatik.</p>
---	--	--	--

Budapest, 1880. október.

Jelen számmal a »Tűzoltó-Közlöny« második évfolyamát kezdjük meg s ezuttal sem mulasztjuk el az alkalmat, hogy az országos tűzoltószövetség tag-egyleteit úgy, valamint az összes hazai tűzoltó-egyleteket is újból és ismételve felkérjük, miszerint az egyleti élet és működés nevezetesebb mozzanatairól szóló tudósításokat, a megválasztott parancsnokok és tisztviselők, valamint az egyletek kebeléből kizárt tagok névsorát, s végül a tüzesetek és azok oltásának részletes műszaki leírásait lapunk számára rendesen beküldeni s ez által e lapok célját, mely a tűzoltás terén a haladó korrallal felmerülő tanulságos eseményeknek, valamint mindazon jónak és hasznosnak, ami a tűzoltóság fejlődésére befolyással bír, a tűzoltó intézmény bajnokaival való közlésében öszpontosul, — hivatásszerű erkölcsi kötelességükhez képest előmozdítani sziveskedjenek.

A magy. orsz. tűzoltó-szövetség

központi választmánya.

Az aradi tűzoltóság.

Aradon köztudomás szerint 1879-ig két tűzoltókar létezett, az egyik »aradi első önk. polg. tűzoltó-kar« — a másik »aradvárosi önkéntes tűzoltókar« czim alatt. A két testület egyesülése nemcsak a közvélemény óhajtását képezte, hanem az már az 1876. évben Aradon tartott III. orsz. tűzoltó-közgyűlés alkalmával egybesereglett szakférfiak részéről is felette kívánatosnak tartatott, s így történt, hogy az egyesülés 1879-ben tényleg végbe ment, a két kar »aradi első önkénytes pol-

gári tűzoltó-kar« czim alatt egyesült, s a két testület emez örvendetes ténye a tűzoltó-körökben általános helyesléssel találkozott. Fájdalom azonban, az ekként létrejött s a tűzoltási működésre az erők egyesítése folytán jótékony hatásának ígérkező állapot nem sokáig tarthatott, mert, amint értesülünk, a kar kebeléből több tag kiválva, egy második egyletet, »aradvárosi önkénytes tűzoltókar« czim alatt ismét megalakított. Ez alkalomból az »I. arad. önk. polg. tűzoltókar« parancsnokága a kar tagjaihoz következő felhívást intézett, melynek közlésére bennünket is felkért:

»Az első aradi önkéntes polgári tűzoltókar parancsnokságától. — T. kartárs ur! — Az első aradi önkéntes polgári tűzoltó-kar által, 1880. évi szeptember hó 5-én tartott rendes parancsnoksági ülés határozata folytán tisztelettel értesítjük, hogy városunkban egy második tűzoltó-kar ismét megalakult.

Ez új tűzoltó-kar alakult ugyanazon tagokból, kik, mióta e karparancsnokság törvényes jogánál fogva, a kar ügyeinek vezetését átvette, megtagadván mindenféle, az alapszabályok értelmében elvállalt kötelességök teljesítését, közökben aláírási ivalékkal házról-házra járva, költött álhírek s alaptalan rágalmakkal, uton, utfélen illettek bennünket, s a helyesebb szervezet phrazisteljes köpenyege alatt, valójában pedig elvesztett uralmi terük visszahódítása s rangszomjuk kielégítési céljából szították az egyenlenséget, — szem elől tévesztve még azt is, hogy kislelkűségükkel kockáztatták városunk biztonságát s lehetlenné akarván tenni még azon kevesek ügybuzgó fáradságát s vészt nem ismerő munkásságát is, kik mindvégig a kar keletkezésének régi ideje óta becsülettel megállták helyüket s dicsőséget vívtak ki Aradváros tűzoltóinak!

Ma már céljukat elérték, — nyugodhatnak babérajukon! De azért e tűzoltókar nem szűnt meg létezni. — A tisztességes munkától edzett önfel-

áldozó tagok továbbra is hivek maradnak az elvállalt kötelesség átéréséhez, — s beszéljenek ellenfeleink bármint, a tett helyén és tüzvész idején kifogjuk mutatni ezután is, hogy Aradváros áldozatkész polgárságának jó indulata s pártfogására mindvégig érdemesek leszünk — s nem fogunk meghajlani azok előtt, kiknek a sok oldalról szövődött mesterséges fogásokkal bennünket kijátszani nem sikerült.

Tisztelt kartárs ur!

Jól fog még azon napra visszaemlékezni, mikor beiratkoztunk; bár régen volt, — midőn tagjai lettünk e tüzoltókarnak, minden ambíció s önérdek nélkül, egyedül csak is azon czélt tartván szemeink előtt, mely minden hazája és a közjóért hőn dobogó kebel legmagasztosabb ohajtását képezi, azon egy nemes szándék vezetett bennünket, mint ama nemeslelkű emberbarátokat, kik 1834-ben az aradvárosi tüzoltó-egyletet megalapítva, ugy anyagilag mint szellemileg a zsenge egylet jövőjét biztosították s nagy áldozatok árán előmozdították, — méltók az örök és közhálárra!

Ne feledjük tehát, hogy nekünk mint utódoknak elődeink pályáján tovahaladnunk kell, a kar ezutáni főnállása saját erőnkre van bízva, nem lehet s nem szabad csüggednünk, czélt tévesztenünk, ha mindjárt áldozatokba is kerülne, hűnek kell mindvégig maradnunk s a régi tüzoltókarnak főnállani s léteznie kell mindaddig, míg egy hű kebel dobog érette! — a kar nimbusa, talizmánunk legyen régi jó hirnevünk, hogy büszke öntudattal sorakozhassunk amaz ünnepi zászló alá, melyen ott lobog az emberiség geniusa által följegyzett szép ige: »egy mindnyájáért és mindnyája egyért!«

Vegye tehát t. kartárs ur a karparancsnokság fölhevését szíves tudomásul, azon megnyugtatóssal, hogy az első aradi önkéntes polgári tüzoltókar mint olyan — szilárd és rendithetlenül fennáll s alapszabályai értelmében ugy a 11-ik §-ban megállapított tagtársak jogai, valamint a 4-ik paragrafusban előírt s Aradváros lakosai irányában elvállalt élet- és vagyonmentési kötelezettségeinek hiven, pontosan s lelkiismeretesen meg fog felelni.

Mindezek után egész tisztelettel felkérjük t. tagtárs urat, hogy ne engedje magát lebeszélni, félrevezettetni, vagy a kar ős időkben szerzett fényét elhomályosíttatni s az által dicső hagyományainkat tönkre tétetni, megbéníttatni, mert az nem lehet, hogy annyi hős a tüvészek között hiába fáradott, a működésben annyi hű kebel epedve Arad megmentéséért hiába áldozott.

Bizunk t. tagtárs ur szilárd és rendithetlen elveiben, hogy valamint ezelőtt ugy ezután is az első aradi önkéntes polgári tüzoltókar ugy erkölcsi, mint anyagi pártolása és támogatásával oda fog működni, hogy karunk

tovább is szilárdul főnállván, biztosan haladhasson mindvégig kitűzött czélja felé!

Maradván kartársi üdvözlettel: — Barabás Péter, h. főparancsnok. Dusák Ignác, számvivő és h. titkár.

A »községi és gazdasági tüzoltás könyve.«

E czim alatt megjelent s e lapok hasábjain már ismertetett szakkönyv ügyében a m. k. belügyminiszter következő körlevelet bocsátotta ki a törvényhatóságokhoz:

Magyar királyi belügyminiszter. — 33,371. szám. —

Ifjabb gróf Nádasdy Ferencz oly kérelemmel mutatta be nálam az általa kitűzött 20 drb arany pályadíjra méltatott s Greszler Vilmos és Oláh Miklós által szerkesztett »községi és gazdasági tüzoltás könyve« czimű szakmunkát, hogy azt a tüzoltás ügyének fejlesztése érdekében a törvényhatóságok útján megszerzés és használat végett az egyes községek figyelmébe ajánljam.

Noha folyó évi április hó 3-án 13,193. sz. alatt kelt intézvényemben a megyei törvényhatóságok figyelmébe egy hasonló czélú és hasonló természetű műre már felhívtam, mindaz által, tekintve, hogy a bemutatott pályanyertes munka a magyar országos tüzoltó-szövetség központi választmányának meghallgatott véleménye szerint kitűzött czéljának egészben megfelel, s mint ilyen községi előjárók, jegyzők, lelkészek és tanítók által a népnek a tüzoltásban való kitánításánál vezérfonalul czélszerűen használtathatik, másrészt pedig mindazoknak, kik a tüzoltás szakmájában működnek, a bennfoglalt gyakorlati tapasztalatokon alapuló utmutatásoknál fogva hasznos utmutatóul szolgálhat, indítatva érzem magamat, arra a közönség figyelmét ezennel föl hívni és annak főleg községekben leendő terjesztését — a tüzoltási ügy iránti közérdeklődés serkentése czéljából is melegen ajánlani.

Tájékozással megjegyzem, hogy a mű egy példányának ára 50 kr. s Vancsó Gyula ügyvédnél Budapesten, Muzeum-körut 18. sz. a. kapható.

Budapesten, 1880. évi augusztus hó 7-én, a miniszter helyett: Prónay József államtitkár.

Nyilatkozat

a „Tüzoltó-Közlöny“ 11. számában Hauzer György, a győri önk. tüzoltó-egylet főparancsnoka által, a dunántúli kerületi tüzoltó-szövetség választmányának határozatára adott észrevételekre.

Nem akartam Hauzer György ur észrevételeire nyilatkozni, nem akartam azért, mert amugy is Hauzer György ur a dunántúli ker. szövetség titkárához írt levelében személyem ellen annyiban kelt ki, hogy a kerületi választ-

mány ülésén történt megrovása indítványom után történt, és így nem tudja, hogy miért bibelődöm én személyével? tudva azt, hogy a dunántúli ker. szövetség választmányának határozatához ugyan hozzá járultam, de Hauzer ur ellenében indítvánnyal soha fel nem léptem, e magánlevélre hallgattam.

Most azonban, midőn sajtó útján a tüzoltó bajtársak figyelmét észrevételeire felhívja, sőt kijelenti, hogy közleményei után ítéljék meg e lapot olvasó tüzoltó bajtársak, hogy a közgyűlési jegyzőkönyv és a választmány eljárása szabályszerű-e vagy nem? és mert észrevételeiben reám is hivatkozik, nehogy azt higgyék el tüzoltó bajtársaim, miszerint Hauzer György ur észrevételei az igazságot tartalmazzák, kénytelen vagyok a következőket előadni:

A múlt évben Zala-Egerszegen, mint a dunántúli tüzoltó-szövetség az idő szerinti székhelyén, a z.-egerszegi önk. tüzoltó-egylet zászlófelavatási ünnepélye napjára kitűzött határidőn, Kovács Károly időkori elnök a közgyűlést az egyletek meg nem jelenése miatt megtartani nem tudta. hanem az más napra halasztatott, mely határnapon, bár kevés számmal, mégis több egyletek küldöttei megjelentek, igazolási okirataikat beadták; ezek közt volt a győri önk. tüzoltó-egylet is, ezt Hauzer György ur képviselte; a gyűlés megnyitása után első kérdés volt, hogy jövőre a székhely hova tétessék? erre vállalkozott Pápa és Győr. — Hauzer György ur csupán szóval jelentette, hogy Győr városa szívesen látja a dunántúli ker. szövetséget, míg Pápa városa írásilag kérte a székhely áttételét.

A vita közben Hauzer György urnak mondtuk, hogy legyen két év múlva a székhely Győrött, de ő csak a mellett volt, hogy Győrbe tétessék a székhely; az elnök szavazásra tette fel a kérdést, s csekély szavazattöbbséggel Pápa városa mondatott ki székhelyül. Természetes, Hauzer György ur kisebbségben maradása miatt megharagudott.

A közgyűlés megválasztotta az elnököt. Ezután jött az alelnökválasztás; még én ajánlottam Hauzer György barátomat. Igaz, ajánlatomra Hauzer ur felállt, s kijelenté, hogy az alelnökséget nem fogadja el, meg ne válasszuk; mi tudva neheztelését azért, hogy a székhely nem Győr lett, de ismerve a tüzoltóügy körüli szakavatottságát, ügybuzgóságát, ellenmondá-ára is megválasztottuk a dunántúli ker. szövetség alelnökévé, és a megválasztásra »eljent« kiáltottunk, mire egy hangot sem szólt és megválasztása után ellene nem tiltakozott, mert ha tette volna, bizonyára más választatik. De Hauzer György ur még a választmányi tagok megválasztásánál is jelen volt, így megválasztása után nem szólt semmit, e hallgatása belenyugvásnak vétetett.

Nem való tehát, hogy az elnök az ülést bezárta és csak azután jutott eszébe egynehány tagnak az alelnök-

választás, s hogy az ülés bezárta után Hauzer György ur neve csak úgy diktáltatott a jegyzőkönyvbe.

Határozottan kijelentem, hogy Hauzer György urat a közgyűlés az elnök után mindjárt alelnököknek megválasztotta, s csak ezután fogott a választmány megválasztásához, mely gyűlésen és megválasztatásán jelen is volt.

Igy Hauzer György ur, ha megmarad határozata mellett, lemondhat az alelnöki állásról, de ez már nem el nem fogadás, hanem lemondás, s helyette csak a közgyűlés választhat alelnököt.

Én felhívom észrevételeiben említett és jelen volt bajtársakat, hogy Hauzer György ur előadása valódi-e vagy az enyém?

Kijelentem továbbá azt, hogy a közgyűlési jegyzőkönyv a valóságot tartalmazza, és midőn a szövetség elnöke az alelnököt a választmány üléseire meghívta, csak kötelességét teljesítette, és így a választmány elleni kifejezéseit jobb lett volna elhallgatnia.

Hiába, a személyes érdek, bosszu, gyűlölet és szenvedély képes a legszentebb célt, törekvést is megbuktatni!

Hauzer György ur személyes ambícióját látta sértve akkor, midőn Győr helyett Pápa választatott székhelyül. Hauzer ur szenvedélyében felejtí a tüzoltók jelmondatát: »Egy mindnyájunkért, mindnyájunk egyért!« — Ő az erőket szétforgácsolni óhajtja, pedig a legszentebb kötelessége volna a dunántúli ker. szövetség tanácskozásai-ban résztvenni, s a tüzoltó ügy fejlesztése körül segédkezet nyújtani.

A jó tüzoltó nem ismer gyűlöletet, bosszút, szenvedélyt, mert ha ezt ismerné, egylete nem a szereteten alapulna.

Felhivlak tehát Hauzer barátom! mutasd meg a hazai, ugy saját győri önk. tüzoltó egyleted előtt, hogy jó, vagy rossz tüzoltó vagy-e! mutasd meg, hogy nálad előbbre való a közcél a személyes érdeknél! — Kérlek, gondolkozzál az ügy felől higgadtan, szenvedély nélkül, s ha majd Pápán még egyszer rövid idő múlva, a dunántúli ker. tüzoltó-szövetség választmányja ülést fog tartani, én is nyilatkozni fogok e lapban, hogy Hauzer György jó, vagy rossz tüzoltó-e?! — addig is, Isten veled!

Pápa, 1880. szeptember 15.

barátod

Szelestey Lajos,

a pápai önk. tüzoltó-egylet tisztb.
főparancsnoka és a dunántúli kerületi
szövetség választmányi tagja.

A csákányi önkénytes tüzoltóegylet zászló-szentelési ünnepélye.

A csákányi önk. tüzoltóegylet köréből vesszük az alábbi tudósítást: Csákány (Vas megye) 1200 lakossal bir,

kik közé egy nemes gondolkozású grófot, a vidék és község jótevőjét, szerencsés számlálhatni. Id. Batthyányi Zsigm. gróf átlátva a magasztos eszméért küzdő tűzoltóegylet hasznosságát, nem kimélt sem költséget, sem fáradságot annak megalapítására. A kitűzött dicső célt sikerült elérnie és hogy tettel is megmutassa érdeklődését ez intézmény iránt, annak elnöki tisztségét is elvállalta.

Mult évben a gróf leánya, Batthyányi Ludovika grófnő, ki atyjának magasztos nyomdokait követi, az egylet összetartását és ügybuzgóságát látva, egy zászlót volt kegyes ígérni. Ez ígélet nem volt pusztá szó. Folyó év június havában a grófnő megadta az engedelmet a zászló megrendelésére, egyttal az egylet kérésére a zászlóanyai tisztet is elfogadta. A zászlónak egyházi fölszentelése augusztus 1-jére lett kitűzve. Julius első felében a megyei és zalaegerszegi egyleteknek a meghívók elküldettek. Jól tudtuk, hogy az ily ünnepélyekre az összes tűzoltóegyleteket szokás meghívni, de szerény falusi lakásaink korántsem lettek volna elegendők a vendégek elhelyezésére. Zala-Egerszegnek meghívását kötelességünknek ismertük, a mennyiben tavaly zászlószentelésükre tett meghívásukat viszonztuk. A magyar nyugati vasut $33\frac{1}{3}\%$ árleengedést nyujtott. A programm következőleg állapittatott meg: július 31-én a vidéki egyletek [fogadtatása. Fáklyás-zene a zászlóanyához. Ismerkedési estély. Aug. 1-jén reggel ébresztő. 10 órakor a zászló felszentelése. Társasbéd 1 órakor, személyenkint 1 frt 50 kr. Diszgyakorlat. Népünnepest 6 órakor.

Július 31-én, daczára a rossz időnek, mégis megjelent a szombathelyi egylet 38 taggal és zenekarával, a szentgotthárdi 24, a körmendi 40, és a zalaegerszegi 18 taggal. A két utóbbi egylet kocsin jött. A vasutnál csinos diadalív volt felállítva, mi Nagy Sándor főnök ur érdeme. Az elszállásolás után összegyülekeztek az egyletek, megindulandó a fáklyászenére. A kastély nagyszerűen ki volt világítva. Az első beszédet Borcsányi Gyula helybeli osztályparancsnok mondotta sikerülten, másodikat Kovács Károly zalaegerszegi helyettes főparancsnok. A zászlóanya nevében a helybeli plébános válaszolt; erre a menet szétoszlott és a nagy vendéglőbe ment résztvenni az ismerkedési estélyen, mely vig poharazás és felköszöntések között jóval tovább tartott éjfélnél. Augusztus 1-jén reggel négy órakor harsogó zene ébreszté fel a lakosságot. Hat és hét óra között a pinka-mindszenti egylet, mely csak most nem régiben alakult, 36 taggal jelent meg. Kilencz órakor csoportosultak az egyletek. Elöl Szombathely, Zala-Egerszeg zászlókkal, utána Szent-Gotthárd, Körmend, Pinka-Mindszent, Sopron, melyet Seltenhoffer Frigyes ottani gyáros képviselt és végre Csákány. A menetnek indulás vezényeltetett és zeneszóval a szentelési helyre mentek, hol a felállítás megtörtént. A beszentelés egy csinosan díszített pavillonban történt, mely előtte való nap, szakadó eső között lett feldíszítve.

A magas uraságok megérkezvén, a főparancsnokok által a templomba kísértettek. A mise a szombathelyi önk. tűzoltóegylet zenekarának sikerült közreműködése mellett ment végbe. Ennek végeztével a pavillonba jöttek, hol a fölszentelést a helybeli plébános, Tulok József végezte és egy szent beszéddel a zászlót átadta. Utána Diskay Kálmán körmendi helyettes főparancsnok gyujtó beszédével mindenkit fölvilanyozott. A szokásos szegverés és diszmenet után a menet a kastély felé vette útját, diszörséget képezendő a kocsin berobogó uraságoknak.

A fő- és alparancsnokok a gróf asztalánál élyezték vendégszeretetet, a többi tűzoltók pedig, mintegy 250, a társasbédben vettek részt, mit a zászlóanya valamennyi részére nagylelkűen megfizetett. Délután 4 órakor tartatott meg a diszgyakorlat, mely általános elismerésben részesült olyannyira, hogy a vendégek azt ismételni kérték. A fecskendő Seltenhoffer soproni gyárostól való, annak szerkezete, ugy kiállítás a szakértők részéről megdicsértetett. Ezt a népünnepest követé, hol két zenekar vidám hangjai mellett a fiatalság késő estig fáradhatlanul járta a tánczot. A népünnepest a magas uraságok is meglátogatták, hol két óránál tovább időztek; nyájas leereszkedésük és szívélyes beszédük az ott levők sziveit általánoson megnyerték. Az esti vonattal a legtöbb kedves vendégeinket fáklyákkal kikisértük.

Ez alkalommal az egylet tisztikarát és annak működöt is közleni alkalomszerűnek véljük. Elnök: Idősb Batthyány Zsigmond gróf. Főparancsnok: Haám Gyula. Mászó-, mentőosztályparancsnok és pénztárnok: Borcsányi Gyula. Szivattyusparancsnok: Totter Ferencz. Segédtsizt és jegyző: Mesterich Aladár. A működők száma 66.

A győri önk. tűzoltóegylet tizedéves emlékünnepé.

Július 24-én s következő napjain szép ünnepélyvel örökíté meg a győri önk. tűzoltóegylet 10 évi fennállásának emlékét.

A minden tekintetben fényesen sikerült ünnepély részleteiről a következőket közölhetjük: Szombaton, július 24-én esti 9 órakor tartatott meg az ismerkedési estély a »szőlőkert« cimü vendéglő nyári helyiségében, az addig megérkezett számos vendég részvétele mellett, mely kedélyes mulatás közt másnap reggel virradatig tartott. Másnap azaz vasárnap reggel 5 órakor a megérkezett vendégek fogadása és elszállásolása után a zenekar harsogó zenével vonult át a város utczáin. Reggel 8 órakor a győri önk. tűzoltóegylet teljes diszben, zászlóval kísérvé az összes vendégegyletek küldöttei által zeneszó mellett a benzécek templomába vonult, hol a rendfőnök által mondott énekes misét, melynél két diszbe öltözött tűzoltó segédkezett, végig

hallgatta. Ennek végeztével a templomból kivonultak és szétoszlottak.

Délelőtt 10 órakor diszgyűlés tartatott a vigadó nagy termében, a hatóságok, egyletek és testületek képviselőinek részvétele mellett. Képviseelve voltak Győr megye és város törvényhatósága, a kir. törvényszék, kir. ügyészség, kir. járásbiróság, vörös-kereszt-egylet, Szent-Erzsébet-egylet, a győri jótékony nőegylet, izraelita nőegylet, honvédegyelet, a Győrben állomásozó huszárezred, a 19. sz. gyalogezred, a kir. postahivatal, távirdahivatal, Gyórsziget község, az első magy. ált. bizt. társ. főügynöksége, az »Azienda« bizt. társaság, általános ipartársulat, italmérő testület, Duna-gőzhajózási társulat, ügyvédi kamara, győri »Lloyd«, a győri első takarékpénztár, győr-sopron-ebenfurti vasut, kisdévedegylet, társasclub, a sz. Benedek-rend, a főreáltanoda, a színházi részvényegylet, szinpartoló egylet, csónakázóegylet, lövészegylet, tanítóegylet, gyórszigeti izr. hitközség, cipész-társulat, csizmadia-ipartársulat, a »Hazánk« és »Győri Közlöny« című helyi lapok szerkesztősegei. — A meghívott tüzoltóegyletek közül a soproni 16, a komáromi 23 tag és a zenekar, az ötvenévi 43, a zámolyi 39, s végül a bőnyi 16 taggal volt képviselve.

10 óra után Buziássy Károly egyleti alelnök a gyűlést a zsufolásig megtelt teremben megnyitván, a komáromi dalárda a »Hymnust« énekelte el. Ezután dr. Kautz Gusztáv, kir. tanácsos és jogakadémiai igazgató remek emlékbeszédet tartott, melyet nagy terjedelménél fogva, lapunk szűk kerete miatt egész terjedelmében nem közölhetünk.

A harsogó éljenzéssel kísért, nagyszabásu beszéd után még Győr város törvényhatósága nevében Nagy Pál polgármester, Győr vármegye képviselőjében gróf Laszberg Rezső alispán meleg szavakban elismerőleg emlékeztek meg az egylet érdemeiről a jelenvolt nagy közönség általános helyeslése között.

Ezek után Buziássy alelnök zajos tetszésnyilvánítások közt osztá ki az egylet 10 éves tagjainak, kik számszerint 15-en voltak, — az ezüst emlékérmeket. Az érmek kiosztása után az összes nőegyletek részéről az egyleti lobogó gyönyörű cserkoszorúval diszítettett fel, mely alkalommal Hauzer György főparancsnok mondott talpraesett rövid beszédet, melyben megköszönvén a kitüntetésekét úgy a maga, mint az egylet működő tagjai részéről és jövőre nézve a legönfeláldozóbb működést ígért. Miután még a dalárda a »Szózat«-ot elénekelte, elnök a diszgyűlést a közönség lelkes éljenzései között bezárta, mire a jelenlevők a diszes ünnepély kedves emlékével osztottak szét.

Délután 1 órakor »Fehér Bárány« fogadóban az egylet tisztikara, a komáromi dalárda és a 15 kitüntetett tag tiszteletére társas ebédet rendezett, melyen mintegy 40-en vettek részt s az ebéd számos felköszöntők között vígan folyt le. Három órára volt kitűzve a gyülekezés a diszgyakorlat-

hoz, s így a szertárnál összegyűlt önk. tüzoltóegylet összes felszerelvényeivel a nagyszámu vendégek és nézők kíséretében harsogó zenével vonult ki a gyakorló házhoz, hol a diszgyakorlat óriási közönség jelenlétében megtartatott. A győri egylet szabatos és gyors működése által ezuttal is fényes tanujelét adta annak, hogy azon jó hírnévre, melylyel messze vidékeken bir, valóban érdemes, minnek a jelenvolt társjegyletek parancsnokai elismerő szavakban adtak kifejezést.

A népünnep öt óra után vette kezdetét. A tüzoltóság a sétaterről zeneszóval a »szőlőkertbe« vonult, hova az esti órákban valóságos népvándorlás keletkezett. Az ünnepély annyira látogatott volt, hogy a szabad bemenettel birókon kívül (kiknek száma 600-ra tehető) 1300-an váltottak jegyet s így mintegy 2000-en vettek részt a lakomában. E közönségnek a helyiséghez arányított nagy száma daczára azonban legkisebb zavar sem merült fel, ami a rendezőség tapintatos eljárására mutat. A táncztér is ugyancsak népes volt, közel 200 pár rakta a komáromi tüzoltózenekar és Farkas Lajos zenéje mellett. Az est folyamán a komáromi dalárda a tüzoltózenekarral fölváltva rendezett sikerült hangversenyt, melyet esti 9 órakor tüzijáték rekesztett be. A vig mulatság pedig hajnalig tartott.

Az ünnepély emlékére emlékkönyv is jelent meg, melyet alább ismertetünk.

A nagybányai önk. tüzoltóegylet zászlószentelési ünnepélye.

Augusztus 28. és 29. napján tartotta a nagybányai önk. tüzoltóegylet zászlószentelési ünnepélyét, melyről a »Nagyb. és Vid.« tudósítása nyomán következőket jegyezhetjük fel: Aug. 28-án az érkező vendégek s jelesül a szatmári és m.-szigeti önk. tüzoltóegyletek küldötteinek és a szatmári tornaegylet által ez alkalomra Szatmárról Nagybányára rendezett versenygyaloglás részeseinek fogadtatása és elszállásolásával vette az ünnepély kezdetét. A vendégek pihenés után d. u. 4 órakor a helybeli tüzoltóság tagjainak vezetése alatt leszálltak a kereszthegyi bányába, hol a nagyszerű építményeket, terjedelmes műveleteket, és később a zuzdaüzemet megnézték.

E nap estéjén a tüzoltóegylet jól felszerelt telepe és őrtenyája fényesen ki volt világítva, virágokkal, zöld galyakkal, koszorúkkal és egy ügyesen készített »1880. év aug. 29-én 1000-dik éjjeli őrsegünk elérésének emlékére. Üdv, szerencse. Felebarátaink segítségére« feliratu transparenttel feldiszítve. A telep mellett levő Deáktéren 9 óráig szólott a zene s annyi volt itt és az őrtenyán a közönség, hogy alig fért el. 9 óra után a fáklyásmenet vette kezdetét s mindenki a főpiacra és a felsőbányai utcára sietett.

A 80 láng fényárjában uszó menet zeneszóval vonult a polgármester lakása elé, hol Mikó Béla főparancsnok az ablakában, gyengélkedése daczára is, megjelent polgármesterhez szólván, megköszönte a városi hatóságnak, mint az egylet főpártfogójának, eddigi hathatós támogatását és azt jövőre is kikérte. A polgármester rövid, de velős beszédben válaszolt s mindkét beszédet lelkes éljenzés követte. Ezután a fáklyásmenet a főpiacz- és hidutczán át Kovács Lőrincz egyleti volt első főparancsnok lakására vonult, őt ez ünnepély alkalmából megtisztelendő. Az üdvözlő beszédet itt is Mikó főpar. mondta el, mire hajdani elődje meghatottan válaszolt. A fáklyák letétele után a helybeli és vendégtüzoltók a nagy fogadó alsó éttermeiben ismerkedési estélyre gyűltek egybe, mely számos felköszöntők által fűszerezett kedélyes mulatás között éjfélig tartott.

Vasárnap reggel 6 órakor a főpiaczon és főbb utczákon zeneszóval nagy ébresztő fuvatott. Az élet megélenkült s 8 óra után a lénárdfalusi uton várt zászlóánya, gr. Teleky Gézáne fogadására mentek s őt szállására kísérték. A r. k. templomban tartott fényes nagymise alatt a helybeli dalárda énekelt s a szertartás végeztével az egész közönség ajkairól a Hymnus hangzott el, mire azután mindenki a főpiaczra sietett, hol a felavatási szertartásnak kellett történni. A szokásos előkészületek után a zászló felszentelését Lukács Tivadar prépost-plébános a r. kath., Biltiu István g. kath. lelkész és esperes a g. kath. szertartás szerint megejtván, Lukács prépost-plébános szép beszédet mondott, mely után a szegbeverés következett. Összesen 30 szeg veretett be ünnepélyesen, a jelmondatok közül kiemeljük a zászlóanyáét: »az önkénytes tüzoltóegylet felvirágzásáért«; — továbbá Klempár József szerkesztő: »Testvériség, egyenlőség és szabadságért«; Villási Ilona: »a legnagyobb magyar tüzoltóért, gróf Széchenyi Ödönért«; Nagy József, szatmári alpar.: »az országos tüzoltószövetségért«; Gulyás Lajos ref. lelkész: »a felelős magyar kormányért« stb. stb. — Az utolsó szeg beverése után Gulyás Lajos ref. lelkész hatásos alkalmi beszédet tartott s ezzel a zászlószentelési szertartás befejeztetett s a zászlóánya ruhájával azonos színű és kelméjű lobogó, melynek szalagján egyik oldalt »Éberségtek ad nyugalmat«, másikon »Gróf Teleki Gézáne 1880. aug. 29.« felirat olvasható — Berei Ferencz zászló-tartó kezébe átadatott,

Ezután még a nagybányai egylet diszgyakorlatot tartott a felsőbányautcza szegletén levő Dominusféle házban, melynél az összes egyleti tagok ügyes, gyors és összhangzó működése a közönség hangos éljenzését s a jelenvolt vendégtüzoltók elismerését eredményezte.

Az ünnepélyt diszebed és társas kirándulások s este bál fejezték be. A nagy vendéglőben tartott diszebeden részt vett a zászlóánya, kíséretével, ugy a város és vidék notabilitásai s összesen 250 személy. A lelkes felköszöntők

közt kedélyesen lefolyt ebéd után a társaság egy része a fernezelyi érczkohó megtekintésére rándult ki, honnét a fizizai borkuthoz hajtattak. Este tánczvigalom rendeztetett s ugy ez, mint az egész ünnepély a résztvevők legnagyobb meglegedése mellett a legszebb rendben folyt le, ami bizonyára a rendezőség érdeme.

A dobsinai tüzoltó-egylet.

A dobsinai (Gömörmege) önk. tüzoltó-egylet köréből vesszük a következő sorokat:

F. é. szept. hó 26-kán a dobsinai tüzoltók örömnapot ültek, mely jelentőségénél és szép lefolyásánál fogva — ha jegyzőkönyveink erről említést sem tennének — egyaránt emlékezetessé leend a nagy számu résztvevők előtt. E napon ugyanis megtörtént az ujonnan épült őrtanya átadása és használatba vétele, mely ténynyel, reménylem, a dobsinai tüzoltó-egylet további szilárd megmaradásának és lételének legbiztosabb alapkövét tette le. Ez őrtanya — az általam kedves hazánk felső részeiben látott őrtanyák között ritkítja párját — a város közepén és jellemzően közvetlen a templom és iskola mellett, mint a testvéri szeretet egyik szentegyháza foglal helyet és tüzetesen két épületből: a tulajdonképi őrtanyából és a szertárból áll, melyek között a tágas, udvar egyuttal gyakorló tér, a mászótoronnyal terül el. Ezen, viszonyainkhoz képest mondhatni igen is fényes laktanya felépítése, mely az építési számla alapján 4377 forint 71 kr. kiadással volt eddig kapcsolatos, csak is a helybeli városi község, az ágostai hitvallású evangélikus egyház és egyesek példátlan áldozatkészsége folytán vált lehetségessé, mi mellett el nem hallgatható, hogy a tulajdonképi érdem az egylet élén álló, a tüzoltó-ügy két lelkes bajnokát, Dobay Vilmos és Gömör Gusztáv urakat kiválóan illeti, kiknek önzetlen fáradozása és munkálkodása élesztette és lankadni nem engedte a tüzoltó-egylet ez ügye iránt keltett lelkesedést!

A közleményem kezdetén kitett napon történt meg szűkebb keretben, értem egyedül a városi közönség szép számmal egybesereglett tagjai előtt, az átadás és a tüzoltók részéről a használatbavétel ünnepélye.

Egyszerűen bár, de mind a mellett megfelelő ünnepélyességgel ment végbe és midőn az egyes részletek elősorolását mellőzném, helyesen hiszek eljárni, célom lévén e helyett, t. szerkesztő ur engedelmével, Gömör Gusztáv lelkes főparancsnokunk által ez ünnepély alkalmával alaposan összeállított statisztikai adatokból egyet-mást becses lapja t. olvasóinak tudomására juttatni.

A dobsinai tüzoltó egylet 1875. óta áll fenn és azóta folyton a helybeli városi képviselő testület jóakaratú gondozásának tárgya volt, miről a nagyobb mérvű külön segély összegeken kívül az évi 400—500 frtnyi

segély-átalány, melyben az egylet nagylelkűen részesítette, szép tanubizonytságot tesz. Hasonló jóakarattal a helybeli gazdag ág. hitv. ev. egyház is halmozta el az egyletet, midőn szervezkedése alkalmával 1000 frttal és ezentul folyton segélyezé. Ezen jelentékeny segélyösszegekből magyarázható, hogy a dobsinai tűzoltóegylet felszerelésére nézve bármely más kisebb városok egyleteivel bátran versenyre szállhat.

1880-ik évi szept. hó 26-án az egylet az 1881-ik őrszolgálatot teljesítette.

Főnállása óta az egylet 185 tagot birt törzscsapatjánál, ezek közül 49 kilépett, 3 kizáratott és 5 meghalt, ugy hogy 128-ra apadt le tagjainak száma.

A segédcsapatnál összesen 120 tag lett bejegyezve, ezek közül kilépett 21, marad 99 tűzoltó.

A törzscsapat tagjai foglalkozás szerint: 2 orvos, 3 tanító, 6 hivatalnok, 1 kereskedő, 42 iparos, 7 felőr és 67 bányász.

Az egylet alapító és segélyző tagjainak száma nyolcvannégyet tesz.

Főnállása óta az egylet 14 tüzesetnél segédkezett a legjobb sikerrel.

1876-ban az egylet az országos tűzoltószövetség és 1877-ben a tátravidéki szövetség tagjává lett.

Zászló alapja 51 frt 85 krból, segély alapja 149 frt 95 krból áll. Az egylet összes vagyona 10,089 frt 59 kr-ra van becsülve.

Jelenlegi tisztikarának névsora: Dobay Vilmos elnök, Gömörý Gusztáv főparancsnok, Mega Endre alparancsnok, Ulrich János, Fábry Károly, Gál János, Lischka Jakab csapatparancsnokok, Klein Miksa szertárnok, Mesko Samu alelnök, Sárkány Boldizsár pénztárnok, Pelech János és Kellner Győző orvosok és Klein Samu jegyző.

Tüzesetek.

Mezőtarpa beregmegyei községben szept. 2-án viradóra tűz ütött ki, mely három házat hamvasztott el melléképületeivel együtt. Miután a községben a tüzesetek egy idő óta egymást érik, alapos gyanu forog fenn, hogy a községben gyujtogatók lappangnak.

Hajóégés a Rajnán. Szeptember 2-án reggel borzasztó szerencsétlenség történt a Rajna-folyón Rhein-Dürkheim mellett. A Kölnbe menő »Pfalz Nr.-2.« nevű, petrolummal és benzinnel megrakott teherszállító gőzösön — valószínűleg robbanás következtében — tűz ütött ki s villámgyorsasággal lángba borította az egész hajót, úgy hogy az egész legénység a kapitánynyal együtt a lángokban veszett.

Köpcsényben szept. 5-én Walterskirchen báró több akla, csüre és asztagja több köpcsényi lakos pajtaival s

asztagjaival együtt elégett. A köpcsényi, pozsonyi, ligetfalvi és farkasvölgyi tűzoltók együttes működésének sikerült a tüzet rövid idő alatt elnyomni, azonban nem minden baj nélkül, mert fájdalom, az oltási munkálatoknál több tűzoltó és lakos megsebesült.

Bogyiszló községet, mely az árvíz pusztításai által oly érzékenyen sujtatott, újabb csapás érte. Szept. 9-én délután 5 és 6 óra között tűz ütött ki, mely a rendkívüli szárazságban és fel-feltámadó szélben csak nagy erőmegfeszítéssel volt eloltható. Tizenegy ház és melléképülete lett a lángok martalékává. Az oltásnál nagy érdemet szerzett Kompóth Kálmán s a szolgabíró, ki a legveszélyesebb helyen vezeté és elősegité a tűz elfojtását.

Szegeden szept. 14-én d. e. 9 órakor a felső városban levő Doktor-féle vendéglő helyiségben tűz támadt és daczára a szakadó esőnek és a tűzoltók páratlan önfeláldozásának alig három negyed óra alatt az óriási épület 5 melléképületével együtt leégett. A tűz valószínűleg vigyázatlanságból támadt, amennyiben több olasz munkás a szalmával és szénával telt padláson dohányzott s egy égő gyufa eldobása okozta a szerencsétlenséget. A tűzoltók parancsnoka elismerést érdemel az oltási működés szakavatott vezetéseért. A vész helyén Tisza Lajos királyi biztos, Stesser min. titkár kíséretében jelen volt.

Székesfehérvárott szept. 22-én Bernát hentes háza az apácza-utczában kigyult s az óriás vihar által szitott lángok az egész épületet csakhamar fölemesztették. A tűzoltó-egylet rendkívüli buzgalmat és elszántságot tanusított s derekasan működött a tűz továbbterjedésének meggátolásában és eloltásában.

Győző sopromegyei községben szept. 26-án nagy tűz volt. Vasárnap délután ugyanis az első disznótort ülték, mely alkalommal egy gyermek pajzánágából a forró zsir meggyuladt. A 6 éves fiu oltani akart, de ruhája meggyuladt, ebből tűz támadt, mely élesztve a nagy szél által, az egyik utczasort, 32 házat és sok melléképületet valamint gabnát és takarmányt elpusztított. A baleset ártatlan okozója is odaégett.

Benzoin égés Kecskeméten. A piacz-téren Hacker Antal gazdagon rakott fűszerboltját érte a baleset. Egy szerencsétlen kereskedősegéd, ki a raktárban levő benzoin meggyuladását észrevette, s hihetőleg benn eloltani iparkodott, lángot kapva kétségbeesetten futott a piacz-térre, hol pár másodperc alatt a légmozgás következtében teljesen lángba borult s lerogyott. Az odasiető nép földdel és vízzel leöntötte ugyan, de teste oly borzasztó égéseket szenvedett, hogy másnap meghalt. Az üzlet a »Foncière« biztosító társulatnál 8000 ftig volt biztosítva. A üzlet tulajdonosa épen a társulat ügynöke volt.

Vegyes közlemények.

Ő Felsége Szerencsen történt átutazásáról a »P. N.« következőket írja: A hagyományos kegyelet és alattvalói hódolásnak, melylyel a magy. nemzet uralkodója iránt mindig viseltetett, méltó kifejezését adta ma a Hegyalja és vidéke. A mint napokkal ezelőtt köztudomásra jutott, hogy ő Felsége Szerencsen átutazik, a szolgabírói hivatal ostromolva volt a megérkezés ideje iránt tudakozódók által a megérkezési napon, azaz szept. 19-én pedig a pár nap óta tartó és a délelőtti folytonos esőzésnek daczára, tömérdek nép gyűlt össze az indóház körül, s a kocsik beláthatlan sora hozta a tisztelgőket. Benn az indóházban, melyet a vasuti társaság valóban izléssel díszített, foglaltak helyet a testületek, továbbá a szerencsi, tályai szántói, és tokaji önkénytes tűzoltó-egyletek, melyeknek a mai fogadtatásnál igen jelentékeny szerep jutott, mert ők tartották fenn a rendet és e mellett tömeges megjelenésökkel emelték a fogadtatás fényét. Ez nem is került ki ő Felsége figyelmét, mert minden parancsnokot, először Ternyei Pált, a szerencsi önk. tűzoltó-egylet főparancsnokát, Asbass Leó tályai, Mezey Mihály szántói főparancsnokot, továbbá Székely Károly és Ambrózi Antal tokaji alparancsnokokat kikérdezte az egyletek viszonyai felől. Beszélgetett továbbá Zábráczy Miklós járási szolgabíróval, valamint a jelen volt különféle hitfelekezeti lelkészekkel. Ő felségének Asbass Leo ur bájos leánya, fehérbe öltözve, e vidék virágaiból készült csinos bokkrétát adott át, melyet Ő Felsége szívesen fogadott. A vonat megérkeztekor a tűzoltóegyletek kürtősei fújták a szokásos tisztelgést s egetverő éljen fogadta a királyt. Közreműködött még a fogadtatásnál a szerencsi és tokaji tűzoltóegyletek kedvelt zenekara, mely ő Felsége érkezte- és távoztakor a szokásos alkalmi darabot játszotta.

Az iglói önkénytes tornatűzoltó-egylet parancsnoksága »Übungs-Vorschriften für Dorf- und Stadt-Feuerwehren« czim alatt német nyelven egy gyakorló könyvecskét adott ki. Tartalmaz e könyvecske kimerítő utmutatást a rendgyakorlatok, mászóí, szivattyusi és mentési gyakorlatokra nézve, továbbá a rendfentartó és egészségügyi szolgálatokat valamint a tüzesetek különféle nemeinek oltási módját, a jelzéseket és torna-gyakorlatokat is behatóan tárgyalja. A könyben foglalt utmutatásokban előforduló vezényszavak a német szöveg daczára magyar nyelven vannak kitéve s azok értelme német nyelven zárjel között fejeztetik ki. Kezdő tűzoltó-egyleteknek hasznos szolgálatot tehet, sőt a már szervezett egyletek is jó hasznát vehetik, s valóban óhajtható volna, hogy a mű magyar szövegben is megjelenjék. Ára füzve

40 krajczár, egész vászonba kötve diszes czimnyomattal 60 kr. Kapható a kiadó egyletnél.

A budapesti önkénytes tűzoltó-egylet kebeléből szeptember hóban Pauncz Ignác, Wiesner Ferencz és Zsoldos Kálmán működő tagok kizárattak.

A győri önkénytes tűzoltó-egylet tiz évi fenállásának emlékére 42 lapon gondosan szerkesztett emlékkönyvet adott ki. A Stumpf Dózsa osztályparancsnok által szerkesztett könyv az egylet 1870. évben történt alakulása és fejlődése főbb mozzanatainak elősorolása mellett kimerítő pontossággal tárgyalja az egylet működésére vonatkozó összes adatokat. Ezek szerint az egylet fenállása óta 196 gyakorlatot tartott 104 tüzeset oltásában működött, s az 1876-iki árvíz alkalmával tevékeny részt vett a mentési munkálatokban. A 10 évi fenállás alatt az egyleti pénztár bevétele 19839 frt, kiadásai 11706 frtra rugtak s a jelenlegi vagyon 8133 frt összeget képvisel, melyben a segélyalap is benfoglaltatik 2426 frttal. A tagok létszáma: 25 választmányi tag, 7 tiszteletbeli parancsnok, 91 alapító, 583 pártoló és 180 működő tag. Az egylet kötelekében elhalt tagok száma 16.

A szászvárosi önkénytes tűzoltó-egylet évi jelentését vettük, melyből közöljük a következőket: 1879. évben az egylet 11 gyakorlatot s július 15-től október 10-ig rendes éji őrszolgálatot tartott. A működő tagok létszáma 186, a pártolóké 56. — Az egyleti bevételek voltak 1879-ben 640 frt 77 kr., kiadások 616 frt 95 kr, tehát a pénztári maradvány 25 frt 82 kr, ezen kívül a leltárvagyon 5993 frt 57 krt tesz. — Az egyleti közgyűlés az egységes csavar behozatalát elhatározta, s hozzáfogott egy mászóház építéséhez, melynek költségeire a város 300 frtot engedélyezett. Ugyancsak a közgyűlésből javaslatot terjesztett be az egylet a városi tanácshoz a helyi tűzrendészeti- és oltási szabályzatokra vonatkozólag. A jun. 27-én tartott közgyűlésben megejtett választások eredménye következő: Jahn József főparancsnok, helyettesei: Kapcza Gyula, Orosz Jakab; — Richter József főmászó, helyettesei: Schwank Móricz, Osztas János; — Lukács Alfréd főszivattyus, helyettese: Piringer János; — Beer Frigyes vízfordók parancsnoka, helyettese: Baka Jeremiás; — Fuhrmann Károly rendfentartók parancsnoka, helyettese: Stengl Dániel; — segédtsztek: Mallász Ede, Vitályos József (egszersmind titkár), Fabini Ede, Pap Sámuel; — szertárnok: Schulleri Adolf; pénztárnok: Wagner Gusztáv, karmester: Wurm Ede, zászlótartó: Marketits Imre.

Felelős szerkesztő: PAP EMIL.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

Megjelenik havonként egyszer.

<p>Kiadja: a magyar országos tűzoltószövetség központi választmánya.</p>	<p>Szerkeszti: a központi választmány megbízásából PAP EMIL szövetségi titkár.</p>	<p>Szerkesztői iroda és kiadóhivatal; BUDAPEST IV. ker. Mária-Valéria-utca 4. szám.</p>	<p>Hirdetmények egyszeri iktatásánál egész oldalért 12 frt fél oldalért 6 ft, — negyedoldalért 3 frt nyolczad oldalért 1 ft 50 kr. s ezenkívül 30 kr. bélyegdíj számíttatik.</p>
--	---	---	---

A magyar tűzoltók szolgálati érme.

Martinengo Nándor pozsonyi tűzoltó-főparancsnok, mint az orsz. tűzoltó-szövetség közp. választmányának tagja, már az 1877. év elején az országos szövetség központi választmányának egyik ülésében megtette az indítványt, melyben azon szempontból kiindulva, hogy a tűzoltóság bajnokai érdemeik elismerése által nemes feladatuk teljesítésében kitartásra buzdíttassanak s ez által egy részt azok ügybuzgalma méltó elismerésben részesíttessék, másrészt a tűzoltási működésre, a romboló elem sikeres megfékezésére kiszámíthatlan horderővel bíró ama nagy cél, mely a hosszas szolgálat által tökéletesen begyakorolt és tapasztalt tűzoltók számának emelkedését foglalja magában, elérthessék, indítványozta, hogy az országos tűzoltó-szövetség a szolgálatban kitartó ügybuzgalmat tanúsító tűzoltók kitüntetésére érem vagy más alakú jelvényt alapítson.

Az orsz. szövetség központi választmánya az indítványt meggyőző indokainak teljes méltánylásával magáévá tévén, azt tárgyalás végett az 1878-iki IV. orsz. tűzoltó-közgyűlésnek előterjesztette, s a közgyűlésen az indítvány általános helyesléssel találkozván, elfogadtatott s az érem alakjának és az adományozás módozataira vonatkozó szabályzatoknak végleges megállapítása, valamint a további intézkedések keresztülvitelével a központi választmány bízott meg.

A központi választmány a jelvény alakját illetőleg már 1879. szept. 8-iki ülésében megállapodott abban, hogy az 5, 10 és 15 évi szolgálat jelölésére egy cserfalevél koszoru, közepén V, X, illetőleg XV. római számjeggyel, nemzeti színű szalagon áthuzva, adományoztassék.

Mint hogy azonban az előállítási költségek fedezését a szövetség anyagi viszonyai akkor meg nem engedték: a határozat végrehajthatatlanul maradt, s a további intézkedések jobb idők beálltaig felfüggesztettek, mignem Bárány N. Ernő budapesti főparancsnoki helyettes, mint a központi választmány tagja, a f. é. május 16-án tartott központi választmányi ülésben a szolgálati jelvény ügyének

folyamatba vételét és az érem-alak elfogadását rajzok bemutatása mellett indítványba hozván, indítványa elfogadtatott, s mivel e határozat sem volt épen a fentebb érintett anyagi akadályok miatt rögtön végrehajtható, elérkezett az V. orsz. közgyűlés, melynek a központi választmány az ügy állásáról részletes előterjesztést tett.

A f. évben Pozsonyban tartott V. orsz. tűzoltó-közgyűlés az előterjesztés tudomásul vétele mellett ez ügyben a IV. orsz. közgyűlésen a központi választmányra ruházott megbízást megújítva a további intézkedések megtételére, s az ügynek saját hatáskörébeni végleges elintézésére ezuttal is a közp. választmányt bizta meg.

A szolgálati érem ügyének illetően állásában Bárány N. Ernő közp. vál. tag, és Pap Emil szöv. titkár az érem alapítása és adományozási módozatait magában foglaló alapszabály-tervezetet dolgoztak ki, s azt az országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez beadták. E tervezet a központi választmány tagjainak a legközelebb tartandó közp. vál. ülésen való tárgyalás céljából leendő tanulmányozás végett megküldetett, s a tárgylás és végleges elfogadás megtörténte után a nagyméltóságú magyar királyi belügyminiszteriumhoz megerősítés végett felterjesztetni fog.

Meg lévén győződve arról, hogy ezen ügy az összes hazai tűzoltó-egyleteket érdekli, nem tartjuk fölöslegesnek a tervezetet a t. egyletekkel e helyütt egész terjedelmében közölni, annyival inkább, hogy ezáltal az összes egyleteknek alkalom nyujtassék esetleges észrevételeik tekintetében a szövetség központi választmányával eszmecserébe bocsátkozhatni.

A tervezet így hangzik:

A magyar országos tűzoltó-szövetség által magyarországi tűzoltók számára alapított szolgálati érem alapszabályai.

(Tervezet.)

1. §.

A magyar országos tűzoltó-szövetség a magyar korona országai területén működő tűzoltók számára a kitaró

szolgálat iránti buzgalom fejlesztése céljából a m. k. belügyminiszterium engedélye mellett a folytonos szolgálati időt kitüntető érmet alapít.

2. §.

Ezen érmet hivatalos czime: »A magyar tüzoltók szolgálati érme.«

3. §.

A kerek alakban vert érmet **előlapján**, felül félkörben »A magyar országos tüzoltó-szövetség« felirat, — alatta nyílt babérkoszorú {közepett, melyet fölül tüzoltó-sisakon keresztbe fektetett baltákból álló tüzoltó-jelvény kapcsol egybe, a szolgálati évek számát jelölő »V.,« »X.,« »XV.,« »XX.,« vagy »XXV.« római számjegyek szalatt két sorban félkör alakban »évi kitarató szolgálatért« domborított alakú betűkkel látható; — **hátlapján** pedig »A magyar királyi belügyminiszterium engedélyével alapított MDCCCLXXX« köriratban a tüzoltó-szövetség jelmondata:

»Ha dül a bösz elem, e hármat ne feledd:
Erős kar, bátor szív, testvéri szeretet.
S jutalmad ez legyen: betöltéd tiszteted!«

hat sorban domborított betűkkel olvasható.

4. §.

A szolgálati érmet az egyes fokozatok szerint bronz-, ezüst- és aranyból kétféle nagyságban veretik, melyek közül a nagy alak 40 mm. átmérő-, 1,75 mm. vastagság-, a kis alak 31 mm. átmérő-, és 3,5 mm. vastagsággal bír s ezekből öt fokozat képeztetik.

Az I. fokozat, nagy bronz, 5 évi,
a II. fokozat, kis ezüst, 10 évi,
a III. fokozat, nagy ezüst, 15 évi,
a IV. fokozat, kis arany, 20 évi,
az V. fokozat, nagy arany, 25 évi szolgálat jelölésére adományoztatik.

5. §.

A szolgálati érmet a bal mellen, francia kötésű, magyar nemzeti színű szalagon, csak a tüzoltói egyenruhában, valamennyi eddig létező katonai és polgári kitüntetések után viseltetik s az itt kiszabottakon kívül semmi más anyagból, és alakban vagy feldíszítéssel nem viselhető.

6. §.

Az érmet birtokával semmiféle előjogra való igény egybekötve nincs.

7. §.

A szolgálati érmet a magyar országos tüzoltó-szövetség által a szövetség kötelékébe tartozó, törvényes szerve-

T Á R C Z A.

Fiume.

I.

A pozsonyi tüzoltó-nagygyűlés kedves emlékü ünnepélyének lezajlása után, a szép napok örömeinek emlékezetével eltelt s mégis nehéz kebellet csatoltuk össze podgyászainkat, hogy serégestől visszatérjünk a szélrózsa minden irányában elszórt tüzhelyeinkhez.

Elindulásunk reggelén az idő kellemetlen borus volt, az égboltozat felhőkkel volt borítva, az eső szemzeni kezdett. Mintegy sirni látszott az ég. Talán siratta annyi derék tüzoltó, annyi hű bajtárs elválását egymástól és a vendégszerető ősrégi koronás várostól. Vagy talán pozsonyi barátaink kedélyhangulatának könnyei hullottak ránk, fáj-lalván rövid ottmulatásunk után távozásunkat. — Talán örökre!!

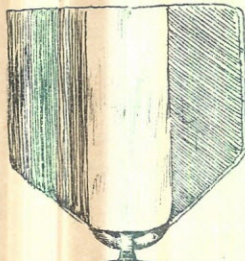
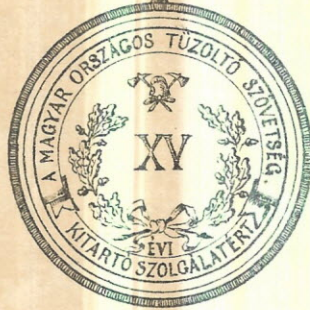
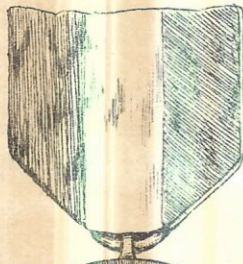
Összesereglettünk a gőzhajózási társulat hivatala előtt mindannyian, kik a kedves együttlét minél hosszabban tartó élvezetét tűzve célul, az ő Duna hátán kívántuk otthonunkat elérni.

A harang megkondult. »Minden rendben« jelentés-zavak, ölelés és kézszorításból álló férfias bucsu után, s

miután még az öreg Martinengo bácsitól s még néhány vele éberkedő pozsonyi tüzoltó-bajtárostól külön bucsut vet-tünk, a gőzhajóra szálltunk, mely mintha csak arra töreke-dett volna, hogy bennünket nehéz kedélyünk okozójától mielőbb messze vigyen, minden tőle telhető sebességgel tova uszott, elhagyván a díszített várost lobogós tornyai s híres környékével.

Mig láttuk az ő Pozsony várost, melyben hazánk történetének oly sok fényes, de még több sötét és szomorú epochája nyert életet, a hajó fedélzetén állva kendőinket lobogtattuk, hogy egy-egy késő álmából az utolsó »Éljen!« dördülete által felriasztott s ablakán ijedt arczezal kite-kintő kedves alaknak bucsujelt intsünk; — azután pedig összeülve elmeséltük élményeinket egymásnak, így osztoz-ván egymással a leélt örömeinkben és sok kiállott kedves és nem kedves kalandokban.

Gönyő felé közelgetett a hajó, hol az első tömege-sebb válásnak kellett végbe menni. Önkénytelenül is végig kellett tekintenünk bajtársaink sorain, kik alig néhány órai együttlét után elválnak tőlünk, némely része örökre s ekkor szemeimmel lelkem is a derék Fiumeieken tapadt, kik a jó magyar, a jó hazafi egész lelkesültségével siettek az anyaországba, hogy édes magyar hazájukat annak távoli részeiben is láthassák és élvezhessék — habár csak rövid

zettel bíró tűzoltó-testületek mindazon tagjainak adományoztatik, kik ezen emberbaráti czél szolgálatában 5, 10, 15, 20, vagy 25 éven át megszakítás nélkül folytonosan működtek.

8. §.

Az érem adományozása iránti határozathozatal a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának kizárólagos hatásköréhez tartozik s annak határozatai ellen föllebezésnek helye nincs.

A központi választmány az adományozott érmekről az országos tűzoltó-szövetség időközönként tartandó közgyűléséhez részletes kimutatást s jelentést tartozik előterjeszteni.

9. §.

A országos tűzoltó-szövetségnek jogában áll az adományozott érmek birtokosait az érmeiktől megfosztani, ha

a) utólag kiderül, hogy az adományozás akár tévedés, akár más oknál fogva jogtalanul történt,

b) ha az érmeikkel akár a birtokos életében, akár annak halála után jelen szabályokat sértő visszaélések követtetének el.

10. §.

Az adományozott érem veretési költségeit, melyek a kiszolgáltatás alkalmával szedtetnek be, az érem birtokosai viselik.

ideig is háborítlanul — a tudat azon örömét, hogy valóban magyarok, ölelhessék magyar honfi és tűzoltó bajtársaikat.

Ennyi jó magyar, ennyi vezető és hű bajtárs látása azon elhatározásra birt, hogy meglátogassam fiumei bajtársainkat. Azokat, kik semmi áldozattól, semmi fáradságtól vissza nem riadtak annak beigazolására, hogy épen oly jó magyarok mint tűzoltók.

Ünnepélyesen megigérttem, hogy Fiumét s abban ottani kedves bajtársaimat meglátogatom.

Szavamat beváltandó, szeptember első napjaiban utnak indultam, a Quarnero-öböl partjai felé, és késő este megérkezém Fiumébe és az egyetlen magyar tengeri kikötőre néző Európa szállodában vettem szállást, mely nem épen drága ár mellett elegáns és kényelmes, gyönyörű kilátással a tengerre s az átellenben levő Veglia és Cheusó szigetekre, földszint a legjobb társaság gyűlhelyéül szolgáló kávéházzal és étteremmel.

Fiume magyar elnevezésű, szabályos és hozzá tiszta utcákkal és terekkel ellátott csinos kis város az adriai tenger Quarneroi öblének partján, mintegy 16 ezer, többnyire róm. kath. vallású és nagyobbbrészt olasz ajkú lakossal, kik azonban testestül lelkestül magyarok, még pedig olyanok, kiktől elég magyar tanulhatna hazát s szabadságot szeretni.

11. §.

Magasabb fokozatú érem adományozása esetén a kisebb fokozatú érem visszavonatik, s ennek megtörténte után azért megfelelő érték megtérítés adatik.

12. §.

A szolgálati idő meghatározásánál azon idő vétetik alapul, melyet a tűzoltó bármelyik szervezett tűzoltó-testület kötelékében mint tényleg működő tag eltöltött. A tűzoltó-testületek kötelékéből kilépett, s ugyanazon vagy más hasonló testületbe ismét belépett tűzoltók szolgálata az esetre, ha a megszakítás hat hónapot meg nem halad, folytonosnak tekintetik ugyan, azonban a tűzoltóság kötelékén kívül töltött idő a folytonos szolgálat idejének összegébe be nem számítottatik. A külföldi szervezett tűzoltó-testületeknél eltöltött szolgálati idő kellő igazolás esetében a fentebbi határozatok korlátai között a szolgálati időbe beszámítottatik.

A szolgálat megszakítása esetében azonban, ha a tűzoltó-testületek kötelékén kívül eltöltött közbeeső idő hat hónapot meghalad, a szolgálat folytonossága megszüntnek tekintetik.

Katonai kötelezettség által megszakított szolgálat folytonossága a katonai szolgálat beszámítása nélkül érvényben marad, ha az illető a tényleges katonai szolgálatban töltött idő hiteles igazolása mellett valamely szerve-

Nem lévén geografikus, sem utleirő, mellőzöm mindazoknak elsorolását, amikkel Fiume bir; annyit azonban állithatok, hogy pénzzel s idővel rendelkező bajtársaim nem bánnák meg, ha Fiumét meglátogatva, a városban magában és környékén akár néhány hetet is eltöltenének.

Megemberelik itt a magyart és szeretik is, nem úgy, mint a trieszti magyargyűlölő zagyvalék irridentisták. Bizton mehet a magyar ember bármerre a magyar tengerpart vidékein, mindenütt jó magyarokra, jó barátokra talál.

Csakhogy, fájdalom, a magyar embernek soha sem kedves a magáé, s azért nem csoda, hogy a szent István korona ezen legszebb drágakövéét oly kevés magyar látogatja, s így magyarázható meg azon félszeg állapot, hogy míg a déli vaspálya Trieszt, Velence, Olaszország, Tirol, Stiria, Karinthia felé kör-és kéjutazásokat rendez, addig Fiuméba csak drága pénzért lehet eljutni. — Oh! pedig ha látnák bajtársaim Tersato-bérczfokon álló, a Frangepánok történelmi nevezetessége által híressé vált, és Volosca és Albazzia óriási hegyek tövében földredőbe rejtőzött barátságos kis községek paradicsomi szépségeit, a hol a magnolia, a myrthus, a borostyán és a rozmaringfa telet; ha ismernék éghajlatának szelidségét, hol a beteg enyhülést nyer, az egészséges a vidék ezer szépségein felvidul, bizonyára nem indítanak szekerök rudját másfelé.

Szivattyu.

zett tüzoltó-testület kötelékébe a katonai szolgálat befejezésétől számított hat hónapi idő letelte előtt újból belép.

Rendkívüli viszonyok között esetről-esetre az országos tüzoltó-szövetség határoz.

13. §.

Az érem elnyerésére jogosult tüzoltók, a mennyiben arra igényt tartanak, kötelesek szolgálati idejükre vonatkozó adatok előadása mellett írásban az országos tüzoltó-szövetséghez folyamodni.

A folyamodványok mindenkor azon tüzoltó-testület előjáróságánál nyújtandók be, melynek kötelékében folyamodó az idő szerint szolgál, s az esetben, ha az illető esetleg ottani szolgálatát megelőzőleg, vagy időközben más tüzoltó-testületnél teljesített szolgálatát is beszámíttatni kívánja, az erről szóló hiteles igazolvány eredeti példányát a kérvényhez csatolni tartozik.

A tüzoltó-testületek előljóságai a beadott folyamodványokat az illető-testület iratainak hitelességére megkivántató kellékek szem előtt tartásával kiállított, hivatalos pecsétjével ellátott, s ezenkívül a testület 3 legrégibb működő tagja által is aláírt s a helyi hatóság által láttamozott átirat kíséretében (melyben az illetőnek a testületnél töltött szolgálati idejére vonatkozó adatok pontosan előtüntetendők) a magyar országos tüzoltó-szövetség központi választmányához beterjeszti.

A többtagu választmány- vagy parancsnoksággal bíró testületek a fentebbieken kívül a kérvényt rendes ülésben tárgyalni s a határozatot hiteles alaku jegyzőkönyvi kivonatban az átirathoz csatolni tartoznak.

Magasabb fokozatu érmek adományozásánál csak a megelőző fokozatu érem adományozásától számított újabb öt évnek megszaktítás nélküli tényleges szolgálatban töltött eltöltése igazolandó.

14. §.

Az érem adományozásáról oklevél adatik ki, melynek adatai az erről vezetendő törzskönyvben a magyar országos tüzoltó-szövetségnél nyilvántartatnak.

15. §.

Az érem a birtokos tulajdona s halála után örököseinél meghagyatik, azonban senki által nem viseltetethetik. Örökösök nem létében azon tüzoltó-testületnek beadandó, melynek kötelékébe a birtokos halálakor tartozott s onnan az országos tüzoltó-szövetséghez beterjesztendő.

16. §.

Jelen alapszabályok korszerű módosításának joga az országos tüzoltó-szövetségnek tartatik fenn.

17. §.

Jelen alapszabályok, valamint azoknak netaláni módosítványai csak a nagyméltóságú m. k. belügyminiszterium jóváhagyásának kinyerése után lépnek életbe.

18. §.

Az esetre, ha az országos tüzoltó-szövetség a jelen alapszabályokban előirt eljárástól bármí módon eltérne: föltétlenül aláveti magát a nagyméltóságú m. k. belügyminiszterium intézkedéseinek.

Kelt B u d a p e s t e n, 1880. évi november hó.

M a g y a r o r s z á g o s t ü z o l t ó - s z ö v e t s é g.

Hazai szakipar.

A tátravidéki tüzoltó-szövetség nevében Putsch Tóbiás szövetségi elnök a pozsonyi orsz. tüzoltó-közgyűlésen a jelen voltak egyhangu helyeslésével találkozott indítványt terjesztett elő, a hazai szakipar fejlesztésének előmozdítását tűzvén ki czéljául.

Midőn ezen indítványt alább közöljük s ezzel a közgyűlésnek e részben hozott s már e lapok hasábjain ismeretett határozatának eleget teszünk: nem mulaszthatjuk el ez alkalommal a t. egyletek figyelmét annak elvitázhatlan fontosságára felhívni és az abban javasolt eljárás minél szélesebb körben való alkalmazását nemcsak az iparfejlesztés, hanem főleg az egyletek saját érdekében is a legmelegebben ajánlani. Az indítvány szövege következő:

»Indítvány

a tüzoltó-szerek készítése körébe tartozó hazai szakipar fejlesztése tárgyában.

A hazai ipar emelése érdekében tartatnak országos és kerületi gyűlések, alakíttatnak különféle iparegyesületek.

Elismert tény, miszerint hazai többféle iparágaink és ezek közt a tüzoltó-szereké is versenyezhetnek a külföldiekkel.

A tüzoltószerek készítésének ügyére nagy befolyást gyakorolhatnának a magyarhoni kisebb tüzoltó-egyletek is, ha t. i. az említett szereket — a fecskendő, sisak és tömlő kivételével — kisebb városi iparosok által a helyi viszonyokhoz képest szakértők által megvizsgált czélszerű tervrajz alapján a központi választmány fölülvizsgálati jogának fenhagyása mellett készíttetnék.

Ily szerek a szerkocsi, kőolajfáklya, egyszerű, dugó, horgas és fedéllétra, továbbá öv, zárkapocs, balta és kötél.

Hogy ezen czél minél jobban és könnyebben elérhető legyen, a tüzoltó-egyleteknek — különösen azok tisztjeinek Schider kitünő műve beható tanulmányozás végett legmelegebben ajánltathatik.

Ennélfogva indítványoztatik, hogy: A hazai tüzoltó-egyletek hassanak oda — már az ipar emelése érdekében is — hogy kisebb tüzoltó-szerek alaptervrajz szerint helyben készíttessenek. — A tátravidéki tüzoltó-szövetség nevében: Putsch Tóbiás, elnök.«

Külföldi szemle.

A németországi XI. tüzoltógyűlés központi bizottsága által közzétett tudósításból vesszük át e sorokat. A kir. tüzkárbiztosításügyi bizottmány a kir. belügyi miniszterium engedélye mellett 2000 márkát bocsátott az országos ingatlan-tüzkárbiztosítóintézet vagyonából a nevezett központi bizottság rendelkezésére azon czélből, hogy ezen összeg a XI. németországi tüzoltógyűléssel egybekötött szakkiállításra kiállított azon tárgyaknak, melyek a tüzoltás terén kitűnő vagy különös elismerést érdemlő tevékenységre mutatnak, czélszerű találmányokat vagy javításokat foglalnak magukban, és gyakorlatilag is eredménydúsaknak találtattak, kitüntetésére felhasználtassék. Az e czélből alakított ítélőbizottság — melyben a kir. tüzkárbiztosításügyi bizottmány is képviselve volt — javaslatot tett melynek értelmében a központi bizottság a következő díjakat szavazta meg. Első díjak: A lausitzi gépgyárnak (Bautzenben) a kiállítottak közt talált legjobb gőzfecskendő előállításáért *egy kronograf*; — Braun J. Keresztélynek Nürnbergben a kiállítottak között legjobbnak talált kocsifecskendőért *egy díszes óra* ódonszerű porcellán talapzaton; — Baldauf E. G. chemniczi cégnek a kiállításra legjobbnak talált mozdony-fecskendőért *egy díszes óra* ódonszerű porcellán talapzattal; — Magirus C. D. ulmi tüzoltóparancsnoknak egy czélszerű és szilárd tololétraszerkezetért *egy smyrnai szőnyeg*. Második díjak: Kurtz Henrik stuttgarti gyárosnak egy kitűnő kocsifecskendő előállításáért *egy porcellán díszedény*; — Tidow Lajos hannoveri gyárosnak egy kitűnő kocsifecskendő előállításáért *egy smyrnai szőnyeg*; — Müller Gyula döbelni gyárosnak egy kitűnő kocsifecskendőért egy aranyozott china-ezüst *sörívő-készlet*. — Eddig a közlemény, melyhez csak annyit csatolunk, hogy hazai szakiparunknak sem ártana, ha az itt leirthez hasonló buzdításban részesülne.

A svájci tüzoltók segélyalapjáról előttünk fekvő jelentésben — melyet jövő számunkban bővebben ismertetünk — érdekes összeállítás foglaltatik az 1872-től 1879-ig tüzoltókat ért balesetekről. E szerint volt összesen 130 baleset, melyből

haláleset	2, tehát	1·54 ^o / ₁₀
csigolyatörés	1, »	0·77 ^o / ₁₀
lábszárcsonttörés	6, »	4·61 ^o / ₁₀
kartörés	3, »	2·31 ^o / ₁₀
bordatörés	6, »	4·61 ^o / ₁₀
szemsértés	3, »	2·31 ^o / ₁₀
fejsebek	6, »	4·61 ^o / ₁₀
agyvelőrázkódás	1, »	0·77 ^o / ₁₀
gerinczagyrázkódás	2, »	1·54 ^o / ₁₀
vállficzamodás	3, »	2·31 ^o / ₁₀
kar- és könyökficzamodás	3, »	2·31 ^o / ₁₀

térdsebesülés	13, tehát	10·— ^o / ₁₀
karzuzódás	3, »	2·31 ^o / ₁₀
lábszárcsontzuzódás	4, »	3·07 ^o / ₁₀
kézfejsérülés	34, »	26·15 ^o / ₁₀
lábfejsérülés	17, »	13·07 ^o / ₁₀
altesti szervek sérülése	4, »	3·07 ^o / ₁₀
égési sebek	11, »	8·46 ^o / ₁₀
a felső test izmai és a bordák zuzódása	8, »	6·18 ^o / ₁₀

Egyleti tudósítások.

A nagybányai önk. tüzoltó-egylet f. hó 7-iki ülésében tárgyalta a pénztárnok jelentését, mely szerint Steinfeld Lipót egy becsületbeli ügy elintezéséből kifolyólag a tüzoltó-egylet pénztárába 5 frt váltságdíjat fizetett. A tudósítás további folyama szerint a város az eddigi évi segélyösszeget az 1881. évi költségvetésbe felvette. Klempár József szerkesztő az egyletnek egy tüzoltási szakkönyvet ajándékozott. — Dobránszki Károly, Rosner József, Lázár Bernát, Balázs Károly, Leicht Ignác, Strasznoff Márton hanyagság és őrségmulasztás; Karácson János és Makovics Lajos garázdálkodás miatt megdorgáltatni; Kádas Áron és Győri József pedig többszöri megintés daczára elkövetett fegyelmetlenség és hanyagságért az egyletből kizáratni határozattak. — A tartós esős idők beállta folytán az éji őrszolgálat egyelőre megszünttetett. A jövő év farsangján egy tánczestély rendezése elvileg elfogadtatott.

A fiumei önk. tüzoltó-egylet f. é. szept. 12-én Francovics Lajos lovag elnöklete alatt a városi közgyűlési teremben tartott rendkívüli közgyűlésében Marussig Biaggio kapitány leköszönése tudomásul vétetvén, helyébe kapitányt Dobrovics G. szivattyus szakaszparancsnok, az így megürült szivattyus-szakaszparancsnoki állásra pedig Fletzer Ferencz választatott meg.

Tüzesetek.

Gyékényesen okt. 17-én délután 1 órakor tűz ütött ki roppant szélvész mellett. A 1¹/₂ óra távolságra fekvő csurgói önk. tüzoltó-egylet a szolgabíróóság és Unger Hermann birtokos által értessítettvén, Ritter Samu főparancsnok és Fleischhacker M. F. osztályparancsnok vezetése alatt 1 fecskendő, 2 vízfordó kocsi és 12 emberrel a legnagyobb gyorsasággal a helyszínén termett, hol akkor már 12 ház egészen lángban állott. A sikeresen véghez vitt oltási műveletnek köszönhető, hogy 1¹/₂ óra alatt nemcsak a tűz tovaterjedése meggátoltatott, hanem az égő házakat fölemésztett tűz is teljesen eloltatott, s a segítségül jött egylet erélyes működését a közönség fényesen nyilvánuló elismerése koronázta.

Csurgón (Somogy megye) okt. 29-én, esti 9 órakor erős vihar, mennydörgés és villámlás között tűz ütött ki. A lakosság ily borzasztó időben a vészjelre a legnagyobb rémületbe esett, s méltán, mert a tűz egy egész hosszú utcának elpusztítását fenyegette. A helybeli önk. tűzoltóegylet azonban a vészhelyen teljes fölszereléssel rögtön megjelent, s az összes tagok megfeszített működésének sikerült a vészes elemet $\frac{3}{4}$ óra alatt annyira korlátok közé szorítani, hogy az óriási szélvész daczára csak 4 lakház és 1 melléképület lett a pusztító lángok martalékává. A teljes eloltás 5 órai szakadatlan munkát igényelt. A tűzoltók bámulatos erőfeszítése mellett megmaradtak a nagy kiterjedésű utca kivétel nélkül szalmával fedett többi házai, azonban fájdalom, a tűznek ezuttal mégis 2 emberélet esett áldozatul. Egy asszony ugyanis épen akkor ugrott ki a lakás ablakán, midőn az égő zsuptető lecsuszott, s oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy azok következtében 24 óra alatt meghalt. A másik egy 6 éves lányka, ki egy kályha mögé elbujván, otléte nem tudatott s csak egy óra múlva fedezte fel egy mászó, aki kimenté ugyan, azonban az erős füst és nagy ijedtség miatt a lányka másnap meghalt.

Budapesten okt. 3-án d. u. 5 órakor a III. ker. szőlő-utcában a 25. sz. a. telken 3 széna- és szalma- kazal gyuladt ki erős északi szél mellett s a környék nagyobb részét szalmával és zsindelylyel fedett házait a megsemmisülés veszélyével nagy mértékben fenyegette. Az ujlaki fővárosi tűzörtség, valamint az akkor gyakorlatnál levő tűzoltóság gyors megjelenésének köszönhető, hogy a tűz erélyes működés mellett a kigyuladt kazalokra volt szorítható, s a nagyobb kár elháríthatott. Gyánítják, hogy a tűz gyermekek szivarozási kísérletei következtében keletkezett. — Okt. 8-án esti negyed 10 órakor egy a Duna jobb partján állomásozó csónak a munkások vigyázatlansága következtében meggyult, azonban, hála a bő viznek, mire a tűzoltóság a helyszínére érkezett, a tűz már eloltatott. — Okt. 16-án délelőtt háromnegyed 9-kor az I. ker. Döbrentei-utca 37. sz. a. Bleyer Adolf kereskedő pinczejében egy hordó kőolaj, a vele foglalkozó segéd vigyázatlansága folytán, meggyult, de a rögtön értesített tűzoltóság által nagyobb kár nélkül hamarosan eloltatott. A tüzet az okozta, hogy a segéd az égő gyertyát a hordó nyílásához kellett-nél közelebb tartván, a hordóban összegyűlt gázok lángra lobbantak, a segéd pedig szakála és bajusza veszteségével lakolt vigyázatlanságáért. — A tüzesetek száma október hóban: 3 nyílt tűz, 1 bolt-, 1 pincze- és 6 kémény-tűz s ezenkívül 3 esetben téves jelzés folytán vonult ki a tűzoltóság.

Vitka községben a ref. lelkészi lak gyujtogatás áldozata lett. A vakmerő gyujtogatók átkos munkájukat oly furfanggal végezték, hogy daczára a felgyújtás több izbeni

ismétlésének, kilétöket a vizsgálat maig sem derithet te fel. E hó 2-án gyujtották meg az istállót, melylyel egy szomszédos ház is elégett. 3-án délután a sertésólat gyujtották fel, mely szintén elégett. 4-én a takarmányt, mely alkalommal a ref. tanító istállója is áldozatul esett. A község erélyes előljárósága a megrémült lakosság közreműködésével minden lehető megtett a további gyujtogatás meggátlására, s a paplak f. hó 5-én egész nap körül volt véve. Másnap 6-án mégis ismétlődött a vakmerő bűn, midőn délelőtt 11 órakor belül a kémény mellett lett felgyujtva. Bár az egész község talpon volt, még sem lehetett a papi lakot az elhamvadástól megmenteni, a község összes lakosai mind e mellett elismerést érdemelnek az oltási működésnél kifejtett áldozat készségükért, mert az egész község férfi és női népessége egymással versenyzett a tűz megfékezésében, úgy, hogy csakis ennek köszönhető, hogy szervezett tűzoltóság hiányában is a tovább terjedés meggátolható volt

Vegyes közlemények.

Ő császári és apostoli királyi felsége Reimholcz József vingai polgármesternek (a vingai tűzoltóegylet volt elnöke) a közügyek terén szerzett elismeréseül a koronás arany érdemkeresztet, — Hosszu Ferencz kálnoki községi tanítónak pedig egy embernek saját élete veszélyeztetése mellett a lángokból történt megmentéseért az ezüstérdemkeresztet méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

Királyi adományok. Ő cs. és ap. kir. felsége a homonnai tűzkárosultaknak 1000 frtot, Haszprunka községnek az ott létesítendő tűzoltóegylet fölsegelésére 100 frtot, Bechero község tűzkárosult lakosai részére 200 frtot, Dévény-Ujfalú községnek az ott létesítendő tűzoltóegylet részére 50 frtot, Szklabonya község tűzkárosult lakosai segélyezésére 100 frtot, Léthánfalva község tűzkárosult lakosai segélyezésére 200 frtot, és Besztercze községnek tűzoltószerék beszerzésére 50 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

Az V. orsz. tűzoltó eszközök kiállításáról bővebben megemlékeznünk egyrészt lapunk szűk kerete miatt, másrészt azon sajnós körülménynél fogva, hogy a kiállítási tárgyakról részletes sorjegyzék nem létezik, — nem lévén képesek, ezuttal a lapunk korábbi számaiban elmondottak kiegészítéseül közöljük itt a kiállítók névjegyzékét. A kiállításon, mint már említettük, 23 magyar, 14 ausztriai és 5 németországi, tehát összesen 42 kiállító vett részt, s ezek a következők voltak:

1. Blum Frigyes badendurlachi tömlő gyáros.
2. Böttner Oszkár lipcei világító-készülék-gyáros.
3. Brausewetter Győző pozsonyi műépítész.
4. Broudre József prágai bizományi üzlete.
5. Czermák Rezső tepliczi fecskendő gyáros.

6. Diemer Vilmos bécsi vésnök.
7. Éder Antal pozsonyi viaszöntő.
8. Egger B. budapesti távirdakészítő.
9. Eichler Károly fehrbellini fáklyagyáros.
10. Fábry Károly iglói kötélgyártó.
11. Feitzelmayer Károly pozsonyi gépész.
12. Fischer és Haybäck pozsonyi czég, mint a máriavölgyi palafejtés tulajdonosai.
13. Fraurieder M. pozsonyi kötélgyártó.
14. Gutermann Lajos bécsi tűzoltószerek raktára.
15. Hajts Róbert iglói rézműves.
16. Hekele J. bécsi fecskendőgyáros.
17. Hiller Pál és társa bécsi tömlőgyárosok.
18. Hlavaty K. pozsonyi szabó.
19. Kernreuter F. bécsi fecskendő-gyáros.
20. Köllsch János gráczy tűzoltószerek raktára.
21. Kragl Károly pozsonyi távirdakészítő.
22. Kulhanek János pozsonyi asztalos.
23. Lederer Károly pozsonyi fémáru gyáros.
24. Lippold Vilmos chemnitzi (szászországi) fecskendőgyáros.
25. Levis Károly pozsonyi viaszöntő.
26. Nagel Juny galgóczi magányzó (egy tűzoltókészülék mintájával).
27. Neuburg és Bauer bécsi fémáru gyárosok.
28. Neuhold J. budapesti távirdakészítő.
29. Parsch A. fia graupeni (Csehország) tömlő- és heveder-gyáros.
30. Pollák B. waltershauseni (Thüringia) tömlőgyáros.
31. Rosenbauer J. linczi tűzoltószerek raktára.
32. Schäffer O. budapesti távirdakészítő.
33. Schmidt Károly Bécsből egy vízszállító gép mintájával.
34. Segesváry Dénes pozsonyi vörös-rézműves.
35. Szalóky Sándor kaposvári műszövész.
36. Seltenhofer Frigyes soproni fecskendő-gyáros.
37. Szintsák Antal pozsonyi bádog-zeneműszerkészítő.
38. Stankovits Sándor pozsonyi szücs.
39. Tiller Mór és testvére budapesti hadseregi szállítók.
40. Walser Ferencz budapesti fecskendő-gyáros.
41. Weisz Tivadar pozsonyi rézöntő- és gépműhelye.
42. Seligmann A. H. bécsi bizomány üzlete.

Mint a fentebbiek mutatják, 7 fecskendő gyáros, 2 gépgyár, 4 tömlőgyár, 2 kötélgyártó, 3 felszerelvényraktár, 4 távirdakészítő, 4 világító eszköz- és fáklyagyáros, 2 ruhakészítő, 1 hangszerész, 11 különféle iparág és 2 bizományi üzlet vett részt a kiállításon, s így a tűzoltási eszközök iparának csaknem minden ága képviselve volt ott.

— Eichler Károly fáklyagyáros és Parsch A. fia tömlőgyáros a kiállításra vitt tárgyakat a pozsonyi önk. tűzoltóegyletnek ajándékozták.

Ami az egyes tárgyakat illeti, azok jegyzékével, fájdalom nem rendelkezünk, s így a különös figyelemre méltó kiállítási czikkekről ezuttal nem szólhatunk. E részben csupán a bíráló bizottság által megejtett szakszerű bírálati eljárás eredményéből merített adatok nyujtanak némi áttekintést az ügy felett. A jelesebb kiállítók kitüntetésére a bizottság által négy fokozatu érdemdíj állapított meg, u. m. arany-, ezüst- és bronzérem és elismerő oklevél. Az 1-ső díjat (arany érem) Walser Ferencz budapesti és Seltenhofer Frigyes soproni fecskendő gyárosok nyerték el fecskendőkért. A 2-ik díj (ezüst érem) Hekele J. bécsi fecskendő-gyárosnak fecskendőkért, Köllsch János gráczy gyárosnak tolétrárért, Tiller Mór és testv. budapesti czégnek egyenruhákért, Böttner Oszkár lipcsei czégnek lámpákért, Feitzelmayer Károly pozsonyi gépésznek felszerelési tárgyakért, Neuhold János budapesti távirdakészítőnek és Pollák B. waltershauseni czégnek tömlőkért adományoztatott. A 3-ik díjat (bronz-érem) Szintsák Károly pozsonyi hangszerész jelzőkészülékért, ifj. Kragl Károly pozsonyi távirdakészítő, Egger B. budapesti távirdakészítő, Stankovits A. pozsonyi szücs, tűzoltó-sapkákért, Hajts Róbert iglói rézműves fáklyákért, Lederer K. pozsonyi czég czimtablákért Gutermann Lajos bécsi czég sisakok és felszerelési tárgyakért, Fraurieder M. pozsonyi kötélgyártó, mászó-kötelekért, Fábry János iglói kötélgyártó mászó-kötelekért és Kirchlechner mérnök lófogatok befogásához való készülékért kapták. A 4-dik díjat (elismerő oklevél) Weinhold Oszkár vízhatlan szövetekért, Schmeidler J. N. bécsi czég egyenruhákért, Hlavaty K. pozsonyi szabó egyenruhákért, Parsch A. fia kraupeni czég tömlőkért és Fürst Lipót és fia pozsonyi czég ruhaszövetekért. Ezeken kívül Bransewetter Győző pozsonyi mérnök a pályázaton kívül a folytonos sugárral bíró javított német-angol érverő (pulsometer) hazánkba behozatala és terjesztése körüli érdemeiért kiváló elismerésben részesült.

A szatmárnémeti önk. tűzoltó-egylet elhatározta, hogy gróf Széchenyi Ödön arczképe az egylet tanácstermében elhelyeztessék s ez alkalomból nevezett gróf a szatmári egylet által hozzá intézett megkeresésre a következő levélben válaszolt, melyet az egylet szivességéből közlünk: Tekintetes Junk Károly Urnak, a Szatmárnémeti önkénytes tűzoltó-egylet főparancsnokának. Sztambul, 1880, Október hó 3-án. Tekintetes Főparancsnok Ur! Szatmárbaa f. é. augusztus hó 17-éről kelt becses soraiiban sziveskedett tudósítani arról, hogy a szatmárnémeti önkény-

Árjegyzék:

tes tüzoltó-egylet, ugyanazon hó 15-én tartott ülésén elfogadott javaslat értelme szerint, az egyletnek tanácstermében elhelyezendő arczképem elkészítéséhez jó fénykép szükségeltetnék.

A szatmár-németi önkénytes tüzoltó-egylet szándéka és tekintetes Főparancsnok Urnak ez ügybeni eljárása engemet rendkívül megtisztel.

A földrajzi távolság, mely most imádott hazámtól elválaszt, honfui lelkesedésemet, a honi tüzoltói intézmény iránti érdeklődésem élénkségét nem csökkentheti. — Onnan egy ilyen nemes őszinteséggel nyilvánuló mozzanat engem igen meghat.

Tekintetes Főparancsnok Ur! Az uttörés, a kezdeményezés a közreműködő erők lelkesültsége nélkül célhoz nem vezet, az érdem tehát a közügynek minden egyes önzéstelen és ernyedetlen munkásáé. — Ha az általam igen tisztelt szatmár-németi önkénytes tüzoltó-egylet elismerni sziveskedik azt, hogy a tüzoltói szakma terén én is tettem annyit, mennyit erőm és a körülmények arányához képest tehettem, — azért fogadják ennek tagjai legmélyebben érzett köszönetemet és bajtársi kézszorításomat!

Az ohajtott s a nevezett célra alkalmas fénykép kezemnél nem lévén, ezen körülmény késleltette a hozzám intézett felszólításnak teljesítését.

Fogadja tekintetes Főparancsnok Ur nagyrabecsüléssem kifejezését. Igen kérem, sziveskedjék a szatmár-németi önkénytes tüzoltó-egyletnek legszivélyesebb üdvözlőlevelemet nyilvánítani. Maradok meleg kézszorítással — hű bajtársa — Széchenyi pasa, a török birodalombeli katonai tüzoltó intézmény főszervezője és török császári dandár-tábornok.

Vihar-fáklyák. Moser Lajos budapesti lakos igen célszerű fáklyákat talált fel, melyek vegyészeti uton előállítva szikra által is könnyen és veszély nélkül meggyújthatók s a legnagyobb viharban, sőt esőben is égnek, fényes világosságot terjesztenek s csak akkor olthatók el, ha öszszetiportatnak. E fáklyák a fővárosi tüzoltóság által már 1876-ban az akkori árvíz alkalmával használtattak s fentebb érintett tulajdonságaiknál fogva megbecsülhetlen szolgálásokat tettek, miért is azok tüzoltó-egyletek, mentő társulatok, valamint vasuti és gőzhajózási vállalatoknak a legmelegebben ajánlhatók. E fáklyák kaphatók a feltalálónál (Budapest, VIII. ker. Bérkocsics-utca 17. sz. I. emelet) nagyban és darabonkint.

Az egységes egyenruha és rangjelzésre vonatkozó szabályoknak megfelelő zsinórzatról Herke József helybeli gombkötő (lakik VIII. ker. Sándor-utca 30. sz. alatt) árjegyzéket küldött be hozzánk, s hasznos szolgálatot vé-
lünk a t. egyleteknek tehetni, midőn azt itt közöljük:

	Árak:	
	valódi arany frt. kr.	hamis arany és vörös szőr frt. kr.
1) 1 drb 7 karikás 5 mm. átmérőjű arany vállzsinór főparancsnokok részére	2.30	1.20
2) 1 drb 5 karikás 5 mm. átmérőjű arany vállzsinór osztály- és szakasparancsnokok részére	1.50	— .80
3) 1 drb 3 karikás 5 mm. átmérőjű arany vállzsinór tisztviselők részére	1.20	— .55
4) 1 drb 3 karikás vörös vállzsinór őrparancsnokok részére	— .—	— .20
5) 1 méter 5 mm. átm. arany gallér borítás	1.60	— .70
6) 1 méter 7 mm. széles rangjelző arany paszománt	2.50	1.20
7) 1 méter arany sujtás (keskeny)	— .50	— .25
8) 1 méter 5 mm. vörös gallér borítás	— .—	— .07
9) 1 drb arany parancsnoki jelzőzsinór	{ 8 50	— .—
	{ 10.—	5.—
10) 1 db.vörös parancsnoki jelzőzsinór (finom)	— .—	1.—
11) 1 drb széles fonatu jelzőzsinór vörös szőrből (finom)	— .—	1.—
12) 1 drb jelzőzsinór finom vörös szőrből	— .—	— .40
13) 1 drb sip-zsinór finom vörös szőrből	— .—	— .25
14) 1 drb kürt-zsinór finom vörös szőrből 2 makkos bojtjal	— .—	1.80
15) 1 drb szócső-zsinór finom vörös szőrből	— .—	— .40
16) 1 pár Ö. T. betű vörös vagy fehér posztóbból 4 ponttal együtt	— .—	— .10
17) 1 drb 5 karikás vállzsinór finom vörös szőrből	— .—	— .20
18) 1 drb 3 karikás vállzsinór finom vörös szőrből	— .—	— .15

Egy főparancsnoki zubbonyra szükségeltetik: 3 mtr borítás (5); 3 mtr paszománt (6); 4 mtr sujtás (7); 2 drb vállzsinór (1).

Egy főparancsnoki helyettes zubbonyára: 3 mtr borítás (5); 3 mtr paszománt (6); 2 drb vállzsinór (1).

Egy osztályparancsnoki zubbonyra: 3 mtr borítás (5); 2 mtr paszománt (6); 2 drb vállzsinór (2).

Egy szakasparancsnoki zubbonyra: 3 mtr borítás (5); 1 mtr paszománt (6); 1 drb vállzsinór (2).

Egy tisztviselői zubbonyra: 3 mtr borítás (5); 1 drb vállzsinór (3).

Egy őrparancsnoki zubbonyra: 3 mtr vörös borítás (8); 1 drb vörös vállzsinór (4).

A mértékek közép nagyságra vannak számítva.

Felelős szerkesztő: **PAP EMIL.**